Bu bir

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

ve

AKSARAY BAROSU

Ortak yayınıdır

AKSARAY'IN TEK ŞER'İYYE SİCİLİ

AKSARAY BAROSU'nun
kuruluşunun 25. yılı anısına...

Hazırlayanlar

Orhan ÖZDİL - Mustafa Fırat GÜL – Eralp Yaşar AZAP

Aksaray'ın Tek Şer'iyye Sicili

Yayına Hazırlayanlar

Orhan ÖZDİL / Mustafa Fırat GÜL / Eralp Yaşar AZAP

ISBN: **978-605-5316-82-2**

Kapak Tasarım ve dizgi

Mustafa Fırat GÜL

Haziran, 2014

Baskı

Şen Matbaa, Ankara

Her hakkı saklıdır. Eserden yazı, fotoğraf veya belgelerin izin alınmadan ya da kaynak gösterilmeden her türlü ortamda çoğaltılması/kullanılması yasaktır.

ithaf

Aksaray hukuk tarihinin kahramanlarına
ve Aksaray'ın tek şer'iyye sicilini muhafaza ederek
bizlere ulaşmasını sağlayan Bayram Ali Gürün'e…

Bayram Ali GÜRÜN (1903-1980)

Yayına hazırlayan araştımacılar hakkında

Orhan ÖZDİL (orhanozdil@hotmail.com), 1970 yılında Aksaray'da doğdu. İlk ve orta öğrenimi Aksaray'da tamamladı. 1994 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih bölümünden mezun oldu. 1995-2000 yılları arasında Tapu ve Kadastro Siyakat Grubu bünyesinde çalışan ÖZDİL, 2000-2008 yıllarında ise Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Tarih Öğretmeni olarak görev yaptı. 2009 yılından bu yana Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde çalışmaktadır. Osmanlı Arşivi belgeleri ve Osmanlı tarihi üzerinde birçok çalışma yapan ÖZDİL, Mustafa Fırat Gül ile beraber yerel bir gazetede "*Mazinin Penceresinden Aksaray*" isimli haftalık yazılarına devam etmektedir. Basıma hazır çalışmalarının yanında yazarın yayımlanmış çalışmaları şunlardır:
Osmanlı Arşiv Belgelerinde Ereğli, ortak yazdığı kitaplar: *Osmanlı Vilayet Salnamelerinde Musul, Osmanlı Vilayet Salnamelerinde Bağdat, Osmanlı Vilayet Salnamelerinde Basra, Belgelerle Ahi Sinan ve Denizli'de Ahilik, Osmanlı Belgelerinde Karapınar, Osmanlı Belgelerinde Askeri Tıp ve Balkan Askeri Hastaneleri, Asayiş Berkemal, Belgelerle Osmanlı Polis Teşkilatı, Belgelerle Gelveri (M.F.Gül ile)*

* * *

Mustafa Fırat GÜL (mustafafiratgul@gmail.com), 1979 Aksaray-Gülağaç doğumludur. Üniversiteye kadarki eğitimini doğduğu yerde tamamladı. 18 aylık uzun dönem askerlikten sonra Selçuk Üniversitesi Fen-Edeb. Fak. Tarih Bölümü'nü kazandı. Öğrencilik yıllarında Sarıkamış Savaşı'nı araştırdı. Konuyla alakalı konferanslar verdi. Grafik-tasarımla da uğraşan Gül, *"Aksaray'ın Tarih Çizgisi"* isimli sergi açtı. Yüksek lisansını "*Aksaray Azmi Milli T.A.Ş*" teziyle tamamlamıştır. 2012 yılında üç sayısı yayımlanan "*Kırk Bir Kere Aksaray"* dergisinin editörlüğünü üstlenmiştir. Turistik amaçlı broşür ve haritalar hazırlamaktadır. Amatör olarak Aksaray rehberliği yapan, ulusal ve uluslararası hakemli dergilerde makaleleri yayımlanan Mustafa Fırat Gül, evli ve iki çocuk babasıdır.

Orhan Özdil ile beraber yerel bir gazetede "*Mazinin Penceresinden Aksaray*" isimli haftalık yazılarına devam etmektedir. Basıma hazır çalışmalarının yanında yazarın yayımlanmış çalışmaları şunlardır:
Necip Fazıl ve Tiyatro, Eski(me)yen Aksaray Fotoğrafları, Aksaray Şehit ve Gazileri, Çiftçim Diyor Ki (hzl: M. Fırat Gül), Feryat ve Çağrı (hzl: M. Fırat Gül), Bir zamanlar Aksaray'da ticaret, Eski(meyen) Aksaray Fotoğrafları 2, Aksaray Dağarcığı (Zekâi Erdal ile), Manzum Osmanlı Tarihi (hzl: M. Fırat Gül), Belgelerle Gelveri (O.Özdil ile)

* * *

Eralp Yaşar AZAP (eralpyasarazap@gmail.com), 1987 yılında Diyarbakır'da doğdu. Aslen Bitlis/Ahlatlıdır. İlk ve orta öğrenimi Ankara tamamladı. 2008 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji bölümünden mezun oldu. 2010 yılından bu yana Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde çalışmaktadır. Osmanlı Arşivi belgeleri ve Osmanlı tarihi üzerinde birçok çalışma yapan AZAP, bugüne kadar 8 tarihi-bilimsel sergi hazırlamıştır.
Ortak yazdığı kitapları şunlardır: *Osmanlı Belgelerinde Karapınar, Osmanlı Belgelerinde Askeri Tıp ve Balkan Askeri Hastaneleri,*

İÇİNDEKİLER

- **TAKDİM / 7**
- **SUNUŞ / 9**
- **ESER HAKKINDA BİRKAÇ SÖZ... / 11**
- **ÖNSÖZ / 13**
- **AKSARAY TARİHÇESİ / 15**
- **OSMANLI HUKUK TARİHİNE DAİR… / 19**
- **AKSARAY HUKUK TARİHİNE DAİR… / 27**
- **KAYNAKÇA / 43**
- **METİN / 45**
- **AKSARAY'IN TEK ŞER'İYYE SİCİLİNİN ORİJİNAL METNİ / 222**

TAKDİM

“Tarih, kendinden ders almayı bilmeyen milletler için tekerrür eder; ibret almayı becerebilen milletler için DEĞİL”!

İbretlik tarihi gerçekler ise, tarihi olayların, “tarih yapmaya” ya da “tarih yazmaya” yeltenmeksizin, “bilimsel etik” çerçevesinde sadece belgelere dayalı olarak kaydedilmeleri ile öğrenilebilir.

Tarihsel gerçekleri içeren ve “vesika, mahzar, sicil” diye adlandırılan kayıt çeşitleri arasında, kadı ya da nâibi tarafından tutuldukları için “Kadı sicilleri”, kadı divânı veya “şer‘iyye sicilleri” de denilen “mahkeme kayıtları” ağırlıklı bir yere sahiptir.

Osmanlı İmparatorluğu’nun hakimiyeti alanında bulunan tüm mahkemelerde görülen davalar veya kişiler arasında yapılan sözleşmeler” gibi çeşitli türden belgeleri içeren ve kadıların Osmanlı sistemindeki etkin rollerinin de etkisiyle önemli ve güvenilir olarak nitelenen bu kayıtlar (şer‘iyye sicilleri), tarihçiler için vazgeçilmez önemi haiz kaynak niteliğindedir.

Kadılık, naiplik, mübaşirlik, bostancıbaşılık ve subaşılık gibi adli müesseselerin idari yapıları, görevlileri ve işlevlerine ilişkin bilgiler de içeren "şer'iyye sicilleri", Osmanlı İmparatorluğu'ndan bize kalan paha biçilmez birer hazine değerindedir.

Bu çok önemli belgeleri yani "Aksaray'ın Tek Şer'iyye Sicili"ni özenle muhafaza ederek bu günlere ulaşmasını sağlayan merhum Bayram Ali Gürün'ü rahmetle anarken; Sayın H.Ümit Gürün başta olmak üzere, değerli tarihçi, araştırmacı ve yazarlar Orhan ÖZDİL, Mustafa Fırat GÜL ve Eralp Yaşar AZAP'a, geçmişin gelecek nesillere taşınmasını sağlayacak yetkin ve özverili çabalarından ötürü şükranlarımızı ifade ediyoruz.

İşte şu anda elinizde tuttuğunuz bu nadide eserin yayımlanmasında, çok önemli bir katkıya sahip olan Aksaray Barosu Başkanı Av. Levent BOZKURT'u ve şahıslarında Aksaray Barosu mensubu tüm değerli meslektaşlarımı kutluyorum.

Gelecek nesillere bırakılacak tarihî bir miras olan ve değerli yazarlarımız, Türkiye Barolar Birliği ve Aksaray Barosu tarafından müştereken yayımlanan "Aksaray'ın Tek Şer'iyye Sicili" isimli bu eserin araştırmacılar başta olmak üzere tüm ilgilenenlere yararlı olmasını diliyorum.

Av.Prof. Dr. Metin FEYZİOĞLU
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

SUNUŞ

On bin yıllık kadim bir geçmişi olan Aksaray, kuzey ile güneyi; doğu ile batıyı başka bir tabirle medeniyetleri birleştiren yolların buluşma noktasındadır. Tarih boyunca cazibe merkezi olan Aksaray sadece coğrafî açıdan değil, kültürel yönden de önemli şehirlerden birisidir. "Geçmiş" ile "gelecek" arasında bir köprü olan Aksaray, Hititler'den Selçuklular'a; Kapadokyalılar'dan Osmanlı'ya, Karamanoğlu'ndan Cumhuriyet Türkiyesi'ne… birçok sırrı da "anlayana" söylemekte ve göstermektedir.

Bu güzel şehrimizin tarihi ile ilgili yapılan her çalışma elbette değerlidir. Hele bu çalışma günümüze değin bilinmeyenleri ortaya çıkarıyorsa işte o zaman "çok daha değerlidir". Şimdiye kadar hiçbir nüshası bulunamayan Aksaray mahkeme kayıtlarından birisinin orta çık(arıl)ması ve "*Aksaray'ın Tek Şer'iyye Sicili*" ismiyle cisimleşmesinin mutluluğu tarif edilemez.

Neredeyse üzerinden dört yüz yıl geçmiş bu defterin, bu önemli belgenin, bu şer'iyye sicilinin değerini ifade etmem gerçekten zor. İçerisindeki hükümler dikkatlice okunduğunda 17. Yüzyıldaki Aksaray'ın hukukî durumunun yanında siyasî, iktisadî, ahlaki ve sosyal yaşam biçimi hakkında da fazlasıyla bilgi sahibi olunması mümkündür.

Elinizdeki bu eserle; yalnızca geçmişe ait bilgiler değil aynı zamanda bir tarih sürecinde "adalet" duygusunun gelişimine, kanunların toplumu yaşamına etkisine ve en nihayetinde "kamu vicdanı" nın tezahürüne tanık olacaksınız. Adaletin tecellisinin, genel ahlaka ve düzene etkisini göreceksiniz.

Aksaray'ın Tek Şer'iyye Sicili'nin günümüz alfabesine çevirimi elbette önemli bir aşamaydı. Bu çalışma bu haliyle sadece meraklısının ve bazı akademisyenlerin işine yarardı. Bunun yanında, yayına hazırlayan araştırmacıların fazla mesaisiyle her hükmün başına herkesin anlayabileceği bir özetin de ilave edilmesiyle eserden istifade edecek kitlenin genişletilmesi memnuniyeti pekiştirecektir. Ayrıca, Selçuklu'dan Osmanlı'ya ve Cumhuriyet Türkiyesi'ne… Aksaray'ın hukuk tarihine dair ismiyle kaleme alınan kısa ama önemli özet de bundan sonra şehrimizin hukuk tarihini araştıracaklara kıvılcım olacak niteliktedir.

Uzun lafın kısası hem Aksaray tarihine hem de Anadolu'nun (hatta Osmanlı'nın) hukuk tarihine katkısı inkâr edilemeyecek bu eserin Türkiye Barolar Birliği ile Aksaray Barosu tarafından yayınlanması hakikaten heyecan ve gurur verici.

Eserin meydana gelmesinde emeklerini esirgemeyen tarihçi Orhan Özdil ve tarih araştırmacısı Mustafa Fırat Gül kardeşlerime can-ı gönülden teşekkür eder, yeni çalışmalarını da heyecanla ve sabırsızlıkla beklediğimizi, kültüre katkı anlamında Aksaray Barosu'nun her zaman hazır olduğunu ifade etmek isterim.

"Adalet; ancak ahlâki olduğunda toplumdaki karşılığını bulur"

Saygılarımla.

Av. Levent BOZKURT

Aksaray Baro Başkanı

Eser hakkında birkaç söz...

Dedem, merhum Bayram Ali Gürün bilindiği gibi tarihe çok meraklıydı. Şehrimizin tarihi açısından kıymeti âşikâr olan İbrahim Hakkı Konyalı'nın eserinin hazırlandığı süreçte de bizzat kendisiyle şehri karış karış gezmişti. Hatta bu ilmî gezide ben de dedemin yanında bulunmuştum. Naçizane bendeki Aksaray tarihi sevgisi de dedem sayesindedir.

Dedem sadece tarihe meraklı birisi değildi; aynı zamanda araştırmacı kimliği de vardı. Şehrin tarihi ile alakalı belge ve kitaplara sahip çıkar, onları toplar ve yarınlara ulaşmaları için çaba sarf ederdi. Başta bu eser olmak üzere dedemin meşakkatle topladığı tüm eserlerin bir köşede tozlanmasına gönlüm razı olmadı ve şehirdeki ilgililere sahip çıkmaları gerektiğini defalarca söyledim. Muhataplarım maalesef ki hiç ilgi göstermedi. Ben de ister istemez bu tür eserlerin kıymetini bilmeyenlerle muhatap olmayı bıraktım. Daha doğrusu tamamen vazgeçtim. Ta ki, tarihçi Orhan Özdil ve araştırmacı Mustafa Fırat Gül ile tanışana dek. İkisinin de Aksaray sevdası, tarihe olan merakları ve işlerine olan bağlılıkları beni çok şaşırttı. Samimiyetlerine inandım ve aramızda bir dostluk oluştu. İki kardeşimle de defalarca bir araya geldim. Gecenin geç saatlerine kadar evimin balkonundan şehre bakarak Aksaray tarihine yolculuklar yaptık. Zamanında Konyalı'nın da incelediği ama tamamından istifade etmediği ya da edemediği bu şer'iyye sicilini kendilerine emanet ettim. Defteri ellerine aldıklarında ikisinin de yaşadığı mutluluğu unutamıyorum. Çocuklar gibi sevinmişlerdi. Defteri kendilerine teslim ederken, Aksaray'da bu alanlarda kıymet bilenin çok az bulunduğunu, üretmenin ve iş yapmanın çok zor olduğunu ve bu kıymetli belge üzerinde epeyce çalıştıktan sonra bile hakkıyla yayınlayacak birilerini bulmanın hiç de kolay olmayacağını kendilerine söylemiştim.

Ama bugün ben de Orhan ve Mustafa Fırat kardeşlerim kadar mutluyum. Çünkü, Aksaray tarihi için çok kıymetli bir kaynak eser olan şer'iyye sicili tamamlandı ve en uygun kurum tarafından yayınlanarak Aksaraylılarla buluştu. Bu nadide eseri yayınladıkları için Türkiye Barolar Birliği ve Aksaray Barosu'na teşekkür ediyorum. Ama asıl teşekkürü, dedemin ruhuna hayır dua okunmasına vesile olan ve tüm enerjilerini Aksaray tarihinin aydınlanması için harcayan Orhan Özdil ile Mustafa Fırat Gül'e etmek gerekir. Onlar gibi insanlar olduğu sürece şehrimizin tarihi karanlıkta kalmayacak ve geçmişimizin sırları geleceğimize ışık tutacaktır.

H. Ümit GÜRÜN

ÖNSÖZ

Şer'iyye sicilleri bilindiği gibi pek çok açıdan önemlidir. Osmanlı vatandaşlarının günlük hayatının *fotoğrafını çekmek* isteyenlere bulunmaz bir nimet gibidir. Hukuk tarihinin en önemli kaynağı olan bu siciller aynı zamanda iktisadî, içtimaî gibi diğer konularda da bazen *el feneri* bazen de *projektördür*.

Neredeyse her şehrin geçmişini önemli ölçüde aydınlatan mahkeme kayıtları tespit edilip birer birer yayınlanırken birçok araştırmacı gibi biz de Aksaray'ın şer'iyye sicillerinin bir yerlerden göz kırpmasını bekledik. Konyalı'nın bu kayıtlardan birisini gördüğünü biliyorduk ama bu defter neredeydi ya da kimdeydi?

* * *

Aksaray tarihinin her cephesini ayrı ayrı araştırmak ve nihayetinde Cenab-ı Allah ömür verirse dört başı mamur bir "Aksaray Tarihi" yazmak en büyük hedeflerimizden birisidir. Mülkî, adlî, iktisâdî, sınâî, vs. tüm alanlarda en önemli kaynaklara ulaşıp bu şehrin kültürüne ve tarihine layık bir kitap yazarak doğduğumuz ve büyüdüğümüz şehre borcumuzu ödemek… İşte elinizde tuttuğunuz bu eserle, şehrimizin adlî tarihinin en önemli ve tek belgesini yayınlamakla borcumuzun önemli bir taksidini ödemiş bulunuyoruz.

Kelimelerin kifayetsiz kaldığı bu sevinci yaşattığı için Hazret-i Allah'a ne kadar şükretsek azdır. Umarız müstefid olursunuz.

Aksaray tarihi için oldukça önemli olan bu belgeyi bilim dünyasıyla buluşması için bizlere emanet eden H.Ümit Gürün'e, çalışmanın zamanında yayınlanabilmesi için emeğini esirgemeyen tarihçi kardeşimiz Eralp Yaşar Azap'a, yoğun mesaisine rağmen kitabın bir an evvel okurlarla buluşması için gayret eden Türkiye Barolar Birliği Başkanı Av. Prof. Dr. Metin Feyzioğlu'na ve Aksaray Baro Başkanı Av. Levent Bozkurt'a teşekkür ederiz.

Aksaray'ın Tek Şer'iyye Sicili'nin bugüne ulaşmasında en büyük pay sahibi olan merhum Bayram Ali Gürün'ü ve Aksaray hukuk tarihinin isimsiz kahramanlarını rahmetle anıyor ve Fatihalar hediye edilmesini istirham ediyoruz.

Orhan ÖZDİL / Mustafa Fırat GÜL

Cemaziyelevvel,1435-Aksaray

AKSARAY TARİHÇESİ[1]

Aksaray, Orta Anadolu'nun en eski yerleşim yeri olan Aşıklı Höyük'e sahip olması ve bölgeye ait yerleşim izlerinin M.Ö. 8500'li yıllara kadar uzanmasıyla kadim bir yerleşim alanı olduğunu kanıtlar. Arkeolojik kazılardan elde edilen bilgiler, Aksaray ve çevresinin Neolitik çağdan (M.Ö. 8000–5500) günümüze kadar kesintisiz iskân sahası olduğunu göstermektedir.

Antik devirde (İlkçağ) "Garsaura" diye anılan şehrin Hititler döneminde önemli bir merkez olan "Kursaura" ile aynı yer olduğu kabul edilmektedir. Hasandağı'nın daha cazip kıldığı şehir, antik dönemde Garsauritis bölgesinin başkenti olup, Anadolu'yu doğu-batı ve Kuzey güney yönlerinde kat eden antik yolların düğüm noktasını oluşturur. Hitit metinlerinde Aksaray'dan "Kurşaura" olarak bahsedilir. Aksaray, Akkadlar, Hititler, Assurlular, Kimmerler, Frigyalılar, Lidyalılar, Medler, Persler, Kapadokyalılar, Makedonyalılar, Romalılar, Bizans, Abbasi, Selçuklu, Danişmendliler, Karamanoğulları, Eratnalılar, Moğollar ve Osmanlı'nın hâkimiyetine geçmiştir. M.Ö. 713 yılından itibaren bölgenin Asur hâkimiyetinde olduğu görülmektedir. Sonra ise bölgenin Friglerin hâkimiyetine girdiği, M.Ö. 595 yılından itibaren Lidya, Medler, M.Ö 547 yılında ise Perslerin bölgede hüküm sürdüğü görülmektedir. Makedonya Kralı İskender'in 333 yılında, tüm Anadolu'da Pers hâkimiyetine son vermesi üzerine, başkenti Kayseri (Mazaka) olan Kapadokya krallığı kurulmuştur.

Aksaray bölgesi de M.Ö. 332-322 yılarında Kapadokya Krallığına, M.Ö. 322-301 yılına kadar Makedonya Krallığı'na, M.Ö. 301-M.S. 17 yılına kadar yeniden kurulan Kapadokya Krallığı'na bağlı kalmıştır. Şehir, M.S.17 yılında Son Kapadokya Kralı Archelaos (M.Ö. 36-M.S. 17) tarafından "Archelais " adıyla yeniden kurulmuştur. M.S.17 yılından itibaren ise şehrin Roma İmparatorluğuna geçtiği görülür. Roma imparatoru Cladius (41-54) zamanında Roma kolonisi olmuş ve adı "Colonia Archelais" olmuştur.

M.S. 17-395 yılları arasında Aksaray bölgesi Roma imparatorluğuna bağlı kalmış; 395 yılında Roma İmparatorluğu'nun doğu ve batı olmak üzere ikiye ayrılması üzerine şehir Doğu Roma (Bizans) hudutları içerisinde kalmıştır. VII. asrın ortalarından itibaren bölgenin Arap akınlarıyla tanıştığı, İslam dininin yayılması ile birlikte Arap akınına uğrayan Anadolu ve buna bağlı olarak Aksaray da bir dönem Abbasilerin elinde kalmıştır. Bölgeye yapılan ilk Arap akınlarını diğer akınlar takip etmiştir. 965 yılına kadar devam eden akınlar neticesinde bölgenin sürekli olarak Arap-Bizans kuvvetleri arasında el değiştirdiği bilinir. 965 yılından sonra ise bölgeye yeniden Bizans'ın hâkim olduğu görülmektedir.

[1] Bu bölüm Mustafa Fırat Gül'ün "Aksaray Azm-i Milli T.A.Ş." isimli yüksek lisans tezinden iktibas edilmiştir.

Bizans ve Arap mücadelesinde epeyce yıpranan şehir Türklerin akınlarıyla rahatlamıştır. Malazgirt Savaşı'ndan önce de Anadolu'ya Türk akınlarının yapıldığı biliniyorsa da, kalıcı yerleşmenin 1071'deki Alparslan'ın zaferinden sonra gerçekleştiği kabul edilir. Alparslan'ın ölümünden sonra hükümdar olan Melikşah'ın kardeşleriyle Anadolu'ya geçerek 1072 tarihinde Malatya, Kayseri, Aksaray, Konya, Sivas bütün Rum'u fethedip buralara hâkim oldukları, 1072-1080 yılları arasında Aksaray'ın Selçuklu hâkimiyetine girdiği bilinmektedir. Bu dönemde özellikle Selçuklular ve Danişmendliler'in Bizans ile mücadelesi şehrin tarihi açısından çok önemlidir.

Aksaray Selçuklular döneminde imar yönünden toparlanmaktadır. Konya merkez olduktan sonra, Aksaray doğuya giden yol üzerinde kurulan en önemli iskân merkezi durumuna gelmiştir. Sultan Mesud, (1116-1155) askeri üs olarak kullandığı Aksaray'ın kalesini tamir ettirmiş, cami ve sosyal müesseseler yaptırmıştır. Aksaray Ulu Camii minberindeki tarihsiz kitabede Selçuklu Sultanı olarak adı zikredilmektedir. Sultan Mesud öldüğü zaman (1156) memleket üç kısım halinde idare edilmekte olup, Konya, Aksaray ve Niğde oğlu II. Kılıç Arslan tarafından idare edilmekte idi. Sultan Mesud'un ölümü üzerine tahta çıkan oğlu II Kılıç Arslan, Aksaray'a çok önem vermiştir. Camiler, kervansaraylar, bedestenler, saray hamamı yaptırmış ve kalesini tahkim ettirmiştir. Şehre, seyitler, gaziler, âlimler, tüccarlar getirterek yerleştirmiş ve adeta şehri yeniden kurmuştur. Şehre gayri Gayrimüslimlerin, hüviyet ve asaleti belirsiz kimselerin girmesine müsaade etmemiştir. Şehir bundan ötürü Darü'z-Zafer, Darü'l-Cihad unvanlarıyla anılmaya başlanmıştır.

II. Kılıç Arslan devrinde siyasî gelişmeye paralel olarak ticaretin de geliştiği ve büyük ticarî yolar üzerinde kervansaraylar kurduğu görülür. Sultanlara ait ilk kervansarayın (Kılıç Arslan Kervansarayı) Aksaray civarında yapıldığı bilinmektedir. Kılıç Arslan'ın şehirde kale, saray, saray hamamı, yaptırarak şehri tamamen mamur hale getirdiği görülmektedir. Ayrıca Öresin Hanı'nın II. Kılıç Arslan döneminde yapıldığı 2007 yılında yapılan arkeolojik kazılar neticesinde çıkan kitabeden anlaşılmıştır.

II. Kılıç Arslan son günlerinde ülkeyi on bir oğlu arasında paylaştırmış Aksaray'ı Sivas ile birlikte oğlu Kutbeddin Melikşah'a vermiştir. Birçok şehrin Moğollar tarafından yakılıp yıkıldığı gibi Aksaray da bu dönemlerde tahrip edilmiştir. Selçuklu'nun kudretli hükümdarlarından I. Alaaddin Keykubad'ın bu tarihlerde bir dizi imar faaliyetinde bulunduğu bugün bile ayakta kalabilen eserlerden anlaşılıyor.

1243 yılında Kösedağ mağlubiyeti Anadolu Türk tarihinde yeni bir dönemin açılmasına sebep olmuştur. II. Gıyaseddin 1246 yılında Alanya'da ölmüş yerine II. İzzeddin Keykavus tahta çıkmıştır.

Selçukluların 1318 tarihinde tamamen yıkılmasından sonra şehrin Eretnalıların kontrolüne geçtiği görülür. 1333 tarihinde Aksaray'a gelen İbn Battuta şehrin Emir Ertana'nın naibi Şerif Hüseyin'in kontrolünde olduğu ifade edilmektedir. Eretnalılar zamanında önemli bir şehir olan Aksaray'da Sultan Alaadin Ertana ve Sultan Gıyaseddin Mehmed adına gümüş sikkeler kestirilmiştir. Selçukluların tarih sahnesinden çekilmesiyle Anadolu'da beylikler dönemi başlamıştır. Beylikler döneminin en güçlü devletlerinden birisi de Karamanoğulları'dır. Selçukluların tarihi ve hukuki varisi olduklarını iddia ederek Konya'daki tahtı ele geçirirler. Buna Osmanlı da dâhil olmak üzere hiçbir beylik itiraz etmez. Aksaray'ın Karamanoğulları'nın eline geçmesi ise 1366-1367 tarihine rastlamaktadır.

Karamanoğulları zamanında Aksaray önemli bir şehir olmuş ve birbirinden kıymetli eserler kazanmıştır. Anadolu Türk birliğini kurmaya çalışan Osmanlı hükümdarı Yıldırım Bayezid, fırsatını yakaladığı anda sürekli Osmanlı'ya saldıran Karamanoğulları'nı ortadan kaldırmak istemektedir. 1397 yılında Karamanoğulları'nın Ankara'ya saldırıp Timur Paşa'yı esir almaları üzerine Akçay Ovası'nda iki devlet arasında yapılan savaşı Karamanoğulları kaybeder. Akçay Muharebesi sonunda Karaman (Larende), Konya, Aksaray, Niğde, Akşehir ve Karahisar-ı Develi Osmanlı hâkimiyetine geçer. Yıldırım Bayezid'in Anadolu Türk birliğini sağlama çalışmaları 1402'de cereyan eden ve Timur'un galibiyetiyle sonuçlanan Ankara Savaşı ile sona erer . Birliği sağlama Fatih Sultan Mehmet'le birlikte devam edecektir. Ankara Savaşı'ndan sonra Timur beyliklere kaybettikleri toprakları tekrar vererek Osmanlı'nın güçlenmesinin önüne geçmeyi hedeflemiştir.

Karamanoğlu İbrahim Bey'in 1464'te ölümünden sonra oğulları arasında baş gösteren taht kavgası beyliğin bekasını tehlikeye düşürmüştür. Karaman beylerinin birbirleriyle uğraştıkları bir sırada meydana gelen Dulkadir'li saldırısı üzerine Karamanlılar, Uzun Hasan'a müracaat edip müdahalesini isterler. Karaman iline giren Uzun Hasan Dulkadirli Beyliği'ni mağlubiyete uğrattıktan sonra Konya, Aksaray, Niğde, Akşehir, Develi ve Kayseri'yi yağmalayarak İshak Bey'e teslim etmiştir.

Osmanlı himaye ve nüfuzu altında Karaman tahtına oturan Pir Ahmet Bey, bir süre sonra Osmanlı tahakkümünden kurtulmak için Akkoyunlular ve Venedikliler ile birleşerek açıktan açığa düşmanlığa başlar. Bunun üzerine Karaman ili üzerine yürüyen Fatih 1467'de Konya ve Gevale (Gevele) Kalesi'ni zabteder. 1470 yılında da Karaman Beyleri ile mücadele için görevlendirilen ishak Paşa, Larende, Ereğli ve Aksaray gibi Karaman taraftarı şehirlerdeki halkı İstanbul'a sürer. Bugün İstanbul'un Aksaray, Laleli, Ortaköy gibi yerleşim yerlerinin Aksaray'dan sürülen insanların iskânı sebebiyle almıştır. 1470 yılında ikinci kez Osmanlı hâkimiyetine giren şehrin idari taksimatı genel itibariyle Konya'ya bağlı bir sancak

görünümündedir. Fatih Sultan Mehmet dönemindeki kayıtlarda Aksaray vilayet olarak gösterilmiştir.

1489-1490 yıllarında Memluk hükümdarı Kayıtbay Kayseri, Ankara ve Aksaray'ın da içinde olduğu pek çok Anadolu şehrini almış ve yakıp yıkmıştır. II. Bayezid'in büyük bir orduyla geldiğini öğrenmesi üzerine buraları terk etmiştir. II. Bayezid devrinde Karamanoğlu Kasım Bey, Cem Sultan tarafını tutarak başkaldırmış, Aksaray halkını da kendisine katılmaya çağırmıştır. Ancak Aksaraylılar iktidardan yana tavır alarak, II. Bayezid'e sadık kalmışlardır. II. Bayezid de bu tutum karşısında Aksaraylılar'ı vergilerden belli bir dönem muaf tutmuştur. Aksaray, Osmanlı yönetiminde farklı eyaletlerde bazen sancak bazen de kaza olarak varlığını devam ettirmiştir.

Cumhuriyet dönemine kadar Konya'ya ve Niğde'ye bağlı bir sancak olan Aksaray, son yıllarda Niğde'nin bir kazasıdır. 1920 yılında mutasarrıflık olarak tanımlanan Aksaray 1923 yılında "vilayet" olarak yeniden düzenlenmiştir. 1933 yılında –bugün bile hangi sebepten olduğu netlik kazanmayan bir nedenle- vilayetliği lağvedilerek Niğde'ye ilçe olarak bağlanmıştır. Aksaray, 15 Haziran 1989 yılında yeniden vilayet olarak hızlı bir gelişim sürecine girmiştir.

OSMANLI HUKUK TARİHİNE DAİR…

Osmanlı hukukunun esas temelini İslam hukukunun oluşturduğu inkâr edilemez. Osmanlı hukukunu oluşturan iki unsurdan İslam hukukuna ***şer'***, *ahkâm-ı şer'iyye*; Osmanlı hükümdarları tarafından konan hukuk kurallarına da *örf*, *kanun*, *kavan-i örfiyye* gibi isimler verilmiştir. Ferman, berat, hüküm, kanunnâme, siyasetnâme, adâletnâme tarzındaki Osmanlı hukuk belgelerinde Osmanlı hukukunun bu ikili yapısı *şer* ve *kanun* şeklinde sürekli birlikte anılmıştır[2].

Mahkeme[3]

Eski İslâm devletlerinde hukuk ve adalet işlerine bakan adliye teşkilâtı kadılkudâtlık, mezâlim mahkemeleri, kadı mahkemeleri ve bunlara bağlı kuruluşlardan oluşmakta olup zaman içinde bu teşkilât yapılanmasında bazı farklılıklar ortaya çıkmıştır. İslâm'ın ilk döneminden itibaren mahkemeler genelde tek hâkim usulüyle ve tek dereceli olarak kazâî faaliyette bulunmuş, bu gelenek çağdaşı diğer komşu devletler gibi İslâm devletlerinde de asırlarca varlığını korumuştur. Hz. Peygamber (S.A.V.) Medine'de bizzat kendisi davalara bakıyor, bazen de sahâbîlerini görevlendiriyor; Medine dışındaki davalara ise yargı göreviyle gönderdiği kimseler bakıyordu. Davayı kaybeden kişiler kadıların verdiği kararlara bir itirazları olduğunda bunu Resûl-i Ekrem'e arz edebiliyor ve o da bu vesileyle verilen kararı inceliyordu. Nitekim Hz. Ali'nin Yemen'de kadı olarak görev yaptığı esnada verdiği bir kararı davayı kaybedenler incelenmek üzere Hz. Peygamber'e getirmiş, Resûlullah da kararı inceledikten sonra isabetli bulup tasdik etmiştir[4].

Osmanlı Devleti'nde Mahkeme

Osmanlı Devleti'nde mahkemeler, İslâmiyet sonrasında oluşan Türk-İslâm adlî yapı geleneğinin devrine nispetle gelişmiş bir örneğini teşkil eder. Osmanlı hukuk tarihinin Batılılaşma / modernleşme dönemine kadar devam eden sürecinde klasik yapı büyük ölçüde korunmuştur. Daha çok "meclis-i şer', mahfil-i şer'" olarak adlandırılan klasik Osmanlı mahkemesi bu devirde tek hâkimli ve esas itibariyle tek derecelidir. Çok hâkimli mahkeme

---

[2] M.Akif Aydın, "Osmanlı Hukuk Yapısı", Türkler, C.10, s.24.

[3] Arapça'da hükm kökünden mekân ismi olan mahkeme (çoğulu mehâkim) kelimesi sözlükte "hüküm verilen yer, yargılama yeri" anlamındadır. Fıkıh terimi olarak kadıların içinde davalara baktıkları daire ve makamı, daha teknik bir ifade ile kamu hizmeti niteliğindeki yargılama yetkisinin kullanılması için kurulmuş resmî makam ve kurumu ifade eder. F.Attar, Mahkeme, s.338.

[4] F. Attar, Mahkeme, s.338.

yapısı İslâm hukuk teorisine uygun olmakla birlikte bir iki istisna dışında hukuk pratiğine ve özellikle Osmanlı dönemi uygulamasına yabancıdır. Osmanlı mahkemesi, daha önceki ve çağdaşı İslâm devletlerinde görülen örneklere nispetle gelişmiş bir yapı arz eder. Her şeyden önce Osmanlı mahkemesinin görev ve yetki alanı genişlemiştir; hem şer'î hem örfî davalarda tek yetkili mahkeme konumundadır. Gayrimüslimlerle ve bilhassa gayrimüslim din adamlarıyla ilgili bazı davalar ve hazineye intikal etmiş mirasçısız terekeye yönelik bir kısım istihkak davaları bir tarafa bırakılacak olursa Osmanlı mahkemesinin görev ve yetki alanına girmeyen herhangi bir hukukî ihtilâf yok gibidir. Diğer İslâm devletlerinde görev yapan mezâlim divanları Osmanlı Devleti'nde yerini kısmen mahallî mahkemelere, kısmen Dîvân-ı Hümâyun'a bırakmıştır[5].

Osmanlı hukuk tarihinde mahkeme yapısındaki en köklü değişiklik Tanzimat sonrasında meydana gelmiştir. Bu dönemde tek hâkimli klasik Osmanlı mahkemesi yerini giderek toplu hâkimli mahkemelere bırakmaya başlamıştır. 1864 Vilâyât Nizamnâmesi'yle bütün imparatorluk dâhilinde ceza ve hukuk mahkemelerinin kurulmasıyla gerçekleşmiştir. Yine sancak ve vilâyetlerde kurulan ve bir başkanla altı ile yedi üyeden oluşan meclis-i deâvî, meclis-i temyîz ve dîvân-ı temyîzler, hem ilk derece hem de istînaf mahkemesi olarak hukuk ve ceza yargılaması alanında görev yapmıştır. 1879 yılında çıkarılan Mehâkim-i Nizâmiyye'nin Teşkilât Kanunu ile bu mahkemelere yeni bir yapı kazandırılmış, üye sayıları azaltılmış ve ilk defa bu kanunla savcılık kurumu Osmanlı ceza yargılamasına dahil olmuştur. Bu mahkemelerin kurulmasıyla klasik Osmanlı mahkemeleri, görev alanı daha çok ahvâl-i şahsiyye ile sınırlı hale gelen şer'iyye mahkemelerine dönüşmüştür. Aynı dönemde kurulan nizâmiye mahkemeleri Adliye Nezâreti'ne bağlanmış, şer'iyye mahkemeleri ise şeyhülislâmlığa bağlı kalmayı sürdürmüştür. 1917'de İttihat ve Terakkî hükümeti, gerçekleştirdiği bir dizi reform çerçevesinde bu mahkemeleri şeyhülislâmlıktan alıp Adliye Nezâreti'ne bağlamışsa da 1919 yılında şer'iyye mahkemeleri şeyhülislâmlık bünyesine iade edilmiştir[6].

Şer'iyye Mahkemesi ve Kadılar

Kuruluş yılından itibaren Şer'î kaza usulünü benimseyen Osmanlı Devleti'nin birinci padişahı Sultan Osman'ın ilk tayin ettiği iki memurdan birisi kadı olmuştur. Kadıları yetiştirecek bir kaynak henüz mevcut olmadığından, ilk Osmanlı kadıları Anadolu, İran, Suriye ve Mısır gibi

[5] M. Akif Aydın, "Osmanlı Devleti'nde Mahkeme", *DİA*, s.341.
[6] Aydın, Mahkeme, s.344.

yerlerden getirilmiştir. I. Murad'ın Molla Fahreddin Acemî'yi 130 akçe maaş ile ilk defa fetva görevine tayin ettiği bilinmektedir[7]. Daha sonra fethedilen her idare merkezine bir kadı tayin edilmiş ve adlî teşkilât ortaya çıkmıştır. Tek kadının görev yaptığı bu usule *Şeri'yye Mahkemeleri* adı verilmektedir. Şer'îyye Mahkemelerinin belli bir makam binası yoktur. Ancak bu Şer'î meclis adıyla yargılamanın yapıldığı belirli bir yerin olmadığı manasına alınmamalıdır. Kadıların yargı işlerini yürütebilecekleri ve tarafların kendilerini her an bulabilecekleri muayyen bir yerleri vardır. Bu, kadının evi, cami, mescid veya medreselerin belli odaları olabilir. Bayram ve cuma günleri dışında yargı görevini ifa ederler[8].

Kadı, bir idarî birim olan vilayette sultanın nâibi subaşının yanında yer almaktaydı. Bu idarî birim, geniş olur ve kadı bu sahanın her yerine ulaşamıyorsa o takdirde buralara naiblerini gönderirdi.[9] İslam şehirlerinde kadı temel görevlilerden biri olup, hukukî ve kazaî her türlü görev onundur. Kadılar doğrudan sultan tarafından tayin edilmekle birlikte, ayrı ve bağımsız özelliğe sahiptir. Kadı sadece bir mahkeme başkanı değil, aynı zamanda asayiş ve beledî işlerde de yetkilidir[10].

Osmanlı Devleti'nde ilmiye sınıfı adı verilen ve kaza, fetva ve öğretim işleriyle uğraşan sınıfın başıydı. Osmanlı ülkesi kaza adını taşıyan yargı çevrelerine taksim edilmişti. Bunların her birine medreselerin yüksek sınıflarından mezun olmuş üstün ahlâk ve ilmî ehliyet sahibi kimselerden kadılar iki yıllığına tayin edilirdi. Mekke, Medine gibi mutena yerlerde bu süre bir yıldı. -günümüzde noterlikte olduğu gibi- sırada bekleyen herkesin göreve tâyin edilebilmesi ve kadıların gittikleri yerlerde halkla içli-dışlı olmalarına yol açmamak gibi maksatlarla tespit edilen bu bir veya iki yıllık sürenin bitiminde, kadılar merkeze gelerek yeni bir göreve atanmalarını beklerlerdi. Bu bekleme süresinde de medreselerde müderrislik yaparak nazarî bilgilerini geliştirebilirlerdi. Kadıları önceleri bulundukları bölgelere göre kazaskerler tayin ederken, XVI. asırdan sonra giderek kazaskerliğin önüne geçerek ilmiye sınıfının başı durumuna gelen şeyhülislâmlık makamı birtakım üst rütbeli kadıları tayin etme yetkisini kazanmıştır[11].

---

[7] Osmanlı Devleti'nde de ilk olarak Osman Gâzi tarafından kadı tâyin edilmiş, Sultan I. Murad zamanında da önceki İslâm devletlerindeki kâdiyülkudatlığın benzeri kazaskerlik kurumu ihdâs edilmiş ve kadıları artık fiilen bu makam tâyin etmeye başlamıştır. Daha sonra bu makam, Rumeli ve Anadolu kazaskerliği olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Ekinci, Kadılık, s.418.
[8] A. Akgündüz, Şer'iye Mahkemeleri ve Sicilleri, s.93.
[9] Tuncer Baykara "Kaza", DİA, XXV (2002), s. 119.
[10] Topal, Aksaray, s.147.
[11] Ekinci, Kadı, s.418.

Osmanlı Devleti sadece döneminin şartları ışığında bir hukuk sistemi geliştirmekle kalmamış bunların hayata geçirilmesi için ve etkin bir biçimde uygulanması için elinden geleni yapmıştır. Altı yüz sene boyunca geniş ve problemli bir coğrafyada ayakta kalmasının sırrı muhtemelen burada yatmaktadır[12].

Şer'iyye Sicilleri

Kadı sicilleri, kadı divanı, mahkeme kayıtları, sicillât-ı şer'iyye ve yaygın kullanımı ile şer'iyye sicilleri denilen bu defterler kadı yahut nâibi tarafından tutulmakta ve çeşitli türden belgeleri içermektedir. Osmanlı Devleti'nde merkezde ve taşrada her tabakadan insanlar arasındaki hukukî ilişkilere dair kayıtları içeren bu defterler Osmanlı hayatının aile, toplum, ekonomi ve hukuk gibi birçok alanının tarihi için en önemli kaynaklardır[13]. Bu siciller, Osmanlı İmparatorluğu'ndan bize kalan muazzam ve paha biçilmez değerdeki arşivin çok önemli bir kısmını oluşturmaktadırlar. Ne yazık ki, bu önemleri takdir edilene kadar, anlatılanlara göre, bir kısmı ısınmak amacıyla sobalarda yakılmış, bir kısmı çöpe atılmış ve bir kısmı da tabiat şartlarının tahrip ediciliğine maruz bırakılarak yok edilmişlerdir. Bu tahribattan kurtulanların belli bir kısmı da ıslanma, nemlenme ve kurt yenmesine uğrama sebebiyle hasar görmüştür. Bunlar yetmiyormuş gibi, koruma maksadıyla sonradan ciltlenirken de bir kısmının yazılarına dikkatsizlik sebebiyle zarar verilmiştir. Neticede bazı defter serileri ya tamamen yahut kısmen yok olmuştur. Bir kısmı da çöplüklerden toplanarak veya başka sebeplerle özel şahısların eline geçmiştir[14].

Sicil defterleri genelde dar ve uzun defterler olup (15 × 45 cm. gibi) sayfa sayıları 10-20'den 200-300'e kadar çıkabilmektedir. Defterler ortalama 100 sayfa civarındadır ve 400-500 kaydı içermektedir. XV ve XVI. yüzyıl şer'iyye sicillerinin önemli bir kısmı Arapça kaleme alınmıştır[15] zamanla neredeyse tamamen Türkçe'ye inkılap etmiştir. Yine de birçok halde özellikle vakfiyeler, bazı tereke ve aile hukukuna ilişkin kayıtlar ve sicilleri tutan kadının göreve başlamasını gösteren kısımlar Arapça kaleme alınmışlardır. Ayrıca herhangi

[12] Aydın, Hukuk, s.31.
[13] Y. Uğur, Şer'iyye Sicilleri, DİA, s.8. Kadıların Osmanlı sistemindeki etkin rolleri sebebiyle şer'iyye sicilleri sosyal ve yerel tarih çalışmalarında da ana kaynak niteliği taşımaktadır. Mahkemede görülen davaların veya kişilerin kendi aralarında yaptıkları mukavelelerin kayıt altına alınma usulleri hem fürû-i fıkıh eserlerinin "kitâbü'd-da'vâ, kitâbü'l-mehâdır ve's-sicillât" ya da "edebü'l-kazâ/kādî" gibi başlıkları altında, hem de erken dönemden itibaren fıkıh literatürü içinde özel bir tür haline gelen İlmü'ş-şürût ve Edebü'l-kazâ adlı eserlerde genişçe işlenmiştir. Bu eserlerde "vesika, mahzar, sicil" diye adlandırılan kayıt çeşitleri arasındaki farklar belirtilmiş ve nikâh, bey' gibi model akidlerin her birine dair kayıtların şekil şartlarıyla ilgili pek çok örnek verilmiştir. Uğur, Sicil, s.8.
[14] F. Gedikli, Şer'iyye Sicilleri, s.188.
[15] Uğur, Sicil, s.9.

bir belge içinde de yer yer Arapça ibareler görülmektedir. Bazı sicillerin Rumca yazıldığı da vakidir[16].

Osmanlı dönemine ait şer'iyye sicilleri içerisinde birçok kayıt türü vardır. Bunların bir kısmı bizzat mahkemedeki işlemler sonucu oluşanlar, bir kısmı da İstanbul'dan gelen belge sûretleridir. İ'lâm, hüccet, tereke kayıtları birinci türden belgelere; ferman, emir, buyuruldu, tezkere, berat ise ikinci tür belgelere örnek verilebilir. İlk tür belgeler genellikle sicil defterinin ön kısmına (sicill-i mahfûz), merkezden gelen belgelerin sûretleri ise arka kısmına (sicill-i mahfûz defterlü) kaydedilmiştir. Fetva örnekleri ve kadıların şahsî notları da sicillerde bulunabilmektedir. Bu belgelerin hacmi sicil defterinin ait olduğu şehre veya kazaya göre değişmektedir. İstanbul, Bursa, Edirne, Şam gibi büyük şehirlerde belgeler türlerine göre ayrı defterlerde tutulurken daha küçük kazalarda bütün belgeler aynı defterde bir arada yer almaktadır[17].

Şer'iyye sicilleri her konunun araştırıcısı için bir şeyler barındıran ve bu sebeple pek çok konuda araştırma yapanlar için önemli olan birinci el kaynak durumundadırlar. Yalnız bakış açılarına göre, onlara atfedilen önem konudan konuya değişiklik gösterebilmektedir. Örnek olarak bir sosyal tarih araştırıcısı da, bir hukuk tarihi araştırıcısı da onu kendi sahaları bakımından birincil öneme sahip kaynaklar olarak görebilmektedir. Onlar, askerî tarih, son yıllarda çok ilgi çeken yerel tarih yahut şehir tarihi, iktisat tarihi, yer adları ve kişi adları bilimleri, tıp tarihi ve hatta diplomasi ile diplomasi tarihi bakımından da önemlidirler. Meselâ şer'iyye sicillerinde kayıtlı olan vakfiyeler Bulgaristan, Kıbrıs ve Yunanistan vatandaşı olan Türklerin ilgili devletlere karşı hak arayışlarında hukuki bir temel sağlamaktadırlar. Siciller adli teşkilat bakımından da önemlidirler: Kadılık, naiplik, muhzırlık, mübaşirlik, bostancıbaşılık, çavuşluk ve subaşılık gibi adli müesseselerin hem idari yapılarını, hem de gördüğü görevleri geniş şekilde şer'iyye sicillerinden öğrenebiliriz. Ayrıca muslihûnun, şuhûdu'l-hâlin, kassâmın, ehl-i vukufun ve benzeri mahkeme teşkilatıyla ilgili görevlilerin kimler arasından hangi ölçütler gözetilerek seçildiğini ve ne gibi işlevler gördüğünü gene şer'iyye sicillerinden takip edebiliriz. Şer'iyye sicillerinin merkez teşkilatı ile taşra teşkilatı arasındaki ilişkiler açısından da önemi vardır. Hatta divanda tutulan bazı defter dizileri eksik olduğundan, merkezden gelen kayıtların kaydolunduğu siciller, onların bıraktığı boşluğu doldurma işlevi de görebilirler[18].

---

[16] Gedikli, Sicil, s.189.
[17] Uğur, Sicil, s.9.
[18] Gedikli, s.189-190.

Şer'iyye Sicillerinde Belge Çeşitleri[19]

Şer'iyye Sicil Defterlerinde mevcut olan yazılı kayıtları önce iki ana gruba ayırılabilir. Birincisi; kadılar tarafından inşa edilerek yazılan kayıtlardır. Bunlar da kendi aralarında hüccetler, ilamlar, ma'rûzlar mürâseleler ve diğer kayıtlar diye beşe ayrılır. İkincisi; kadıların kendilerinin inşa etmedikleri, belki kendilerine hitaben gönderildiği için sicile kaydedilen fermanlar, tayin beratları, buyrultular ve diğer hüküm çeşitleridir.

Hüccetler: Sözlükte delil ve bir fiilin sabit olduğuna vesile olan şey demektir. Kadının hükmünü (kararını) ihtiva etmeyen, taraflardan birinin ikrarını ve diğerinin bu ikrarı tasdikini havi bulunan ve üst tarafında bunu düzenleyen kadının mühür ve imzasını taşıyan yazılı belgeye hüccet denir Tanzimat'tan sonraki Osmanlı mevzuatında hüccet tabiri yerine senet mefhumu da kullanılmıştır. Şer'î hüccetlere senedat-ı Şer'iyye denmiştir. Şer'iyye Sicillerindeki yazılı kayıtların çoğunluğunu hüccetler teşkil etmektedir.

Vakfiyeler: Vakfiyeler hem üslupları ve hem de muhtevaları itibarıyla diğer hüccetlerden ayrılırlar. Vakfiye, vakıf hükmi şahsiyetinin tüzüğü mesabesinde olan ve farazi bir dava sonucu Şer'i Mahkeme tarafından tasdik edilen yazılı belgelere denir. Muhtevası ve bir tüzük mahiyetinde olması hasebiyle şekil açısından da diğer hüccetlerden ayrılır. Hüccetlere ait genel özellikler dışında, başında mutlaka bir dibace-başlangıç bölümü vardır. Bu bölümdeki ifadeler vakfedene ve vakfa göre değişir.

İ'lamlar: İ'lam, sözlükte bildirmek manasını ifade eder. Terim olarak ise, Şer'î bir hükmü ve altında kararı veren kadının imza ve mührünü taşıyan yazılı belgeye i'lam denmektedir. Her i'lam belgesi, davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davalının cevabını ve def'i söz konusu ise def'inin sebeplerini, son kısımda verilen kararın gerekçelerini ve nasıl karar verildiğine dair kayıtları ihtiva eder. İ'lam belgelerini diğer Şer'iyye Sicil kayıtlarından ayıran en önemli özellik, hâkimin verdiği kararı ihtiva etmesidir.

Ma'rûzlar: Şer'iyye Sicillerinde hüccet ve i'lamlardan farklı ve genellikle ifade ve şekil i'tibariyle i'lamlarla karıştırılagelen bir belge çeşidi de ma'rûzlardır. Ma'rûz kelime anlamı itibarıyla arz edilen şey demektir. Terim olarak ise biri asıl diğeri tâli olmak üzere iki manası mevcuttur. Tali manası şudur: İ'lamların birçoğu icra makanına hitaben yazılarak onlara arz edildiğinden i'lamlara da Ma'rûz adı verilebilmektedir. Hicrî XI. asırdan sonra çoğu i'lamlar "Ma'rûz-ı Dai-i Devlet-i Aliyeleridir ki.," diye başlamaktadır. Bazı araştırmacılar, özellikle

[19] Bu bölüm, Ahmet Akgündüz'ün Türkler Ansiklopedisi, C.10'da yer alan "*İslam Hukuku'nun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'iyye Mahkemeleri ve Sicilleri*" isimli makalesinden, özetlenerek alınmıştır.

ceza hukukuna ait olan ve başında Ma'rûz diye yazılı bulunan i'lamları, nâibler tarafından kadılara arz edilen soruşturma zabıtları olarak vasıflandırmışlardır.

Mûrâseleler: Kadılar yukarıda zikredilen yazılı belgeler dışında da bazı resmi yazışmalarda bulunabilirler. Mesela merkezden gelen bir ferman veya buyrultu üzerine, herhangi bir sanığın yakalanması için mahallin voyvodasına veya kethüdasına resmi bir yazı yazabilirler. Yahut tayin edildikleri kadılık görevini yine resmi bir yazı ile her hangi bir naibe devredebilirler. Bu belgelere mürasele veya çoğulu olan müraselat adı verilmektedir. Müraseleler genellikle ya sanığın Mahkemeye celbi isteğini havi müraseleleri veya değişik konulara dair müraseleler olabilirler.

Şer'iyye Sicillerindeki kayıtlar sadece kadılar tarafından kaleme alınan ve yukarda zikredilen belgeler değildir. Zira merkezde ve hem de özellikle taşrada her hangi bir beylerbeyine, yahut eyalete veyahut sancak ve kazaya merkezi idare tarafından gönderilen ve hüküm denilen yazılı emirlerin çoğunluğu hep kadılara hitaben yazılırdı. Kadılar Şer'î işlere memur oldukları gibi bulundukları yerde yürütme gücünü de üzerlerine almışlardı. Kadı da kendisine padişah tarafından gönderilen fermanları, beratları ve benzeri emirleri, sadrazam, beylerbeyi ve kazaskerlerden gelen buyrultular ve ilgili devlet teşkilatlarından kendisine gönderilen diğer yazılı belgeleri Şer'iye Sicillerine kaydederlerdi

Padişahtan Gelen Emir ve Fermanlar:

Padişahın kendisine İslam hukuku tarafından tanınan içi boş yasama yetkisine dayanarak veya icra kuvvetinin başı olarak kaleme aldığı ve Şer'iyye Sicillerinde "evamir ve feramin" diye zikredilen hükümlerdir. Padişah ya ihtilaflı olan bir şer'î meselede mevcut görüşlerden birini tercih ettiğini kadıya bildirir; ya şer'î hükümlerin icrasını te'yid için yazılı emir gönderir veya düzenleme yetkisi bulunan sahalarda bazı düzenleyici kaideleri Divan-ı Hümayun'un telhisi üzerine tanzim eder ve durumu kadılara bildirir. Şer'iye sicillerinde bulunan ve İstanbul kadılığında yapıldığı gibi bazen kendileri için hususi defterler tutulan bu kayıtlar, Osmanlı hukukunun da başta gelen kaynaklarındandır. Müstakil bir defter tutulmadığı zaman, bazen şer'iyye sicillerinin başına, bazen ortasına, bazen de diğer kayıtlardan ayrılması için ters olarak sicillere kaydedilir.

Yine padişahtan sadır olan, ancak birinci gruptaki gibi umumu değil hususi şahısları ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımar tefvizi, ticaret beratı ve benzeri konulara ilişkin olarak kaleme alınan ferman, berat ve nişanlardır. Bilindiği gibi Osmanlı Devleti'nde kadılık, imamlık, hatiplik, miri arazi mutasarrıflığı veya benzeri görevler, kazaskerlik ve sadrazamlık gibi makamların inhası ve padişahın ferman ve beratları ile şahıslara tevdi' edilmektedir. İşte

bu ferman ve beratların bir sureti ilgili yerdeki şer'iiyye sicillerine mutlaka kaydedilmektedir. Ayrıca bazı şahıslara verilen muafiyet ve ticaret beratları da bu grubun içinde yüklü bir yer tutmaktadır.

Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerden Gelen Buyrultular:

Osmanlı Devletinde Padişah'tan sonra şer'î ve kanunî hükümleri icra ve takip ile görevli olan makam, padişahın bir nevi mutlak vekili bulunan sadrazamlardır. Sadrazamlar padişahın emrine dayanarak, bazı hususları kadılara hatırlatabilirler. İşte şer'iyye sicillerinde bulunan kayıtlardan biri de sadrazamların yazılı emirleri demek olan buyrultulardır. Aslında buyrultu, sadrazam, kaptan-ı derya, vezir, beylerbeyi ve kazasker gibi devlet erkânının yazılı emirlerine denir. Şer'iyye Sicillerinde yer alan önemli bir buyrultu kaydı da, kazaskerlere ait kadı tayin buyrultularıdır. Bazı üst rütbeli kadılar dışındaki bütün kadıların tayini kazasker tarafından yapılmaktadır.

Diğer kayıtlar:

Tezkereler: Şer'iyye Sicillerinde yer alan ve kadıların dışındaki makamlar tarafından kaleme alınan bir diğer belge çeşidi de tezkireler ve temessüklerdir. Osmanlı diplomatikasında, daha ziyade üstten alta veya aynı seviyedeki makamlararası yazılan ve resmi bir konuyu ihtiva eden belgelere tezkire denmektedir.

Temessükler: Borç için alınan senede temessük dendiği gibi, muahede ve sulhname gibi şeylerde devlet veya muahedeyi yapan gerçek yahut hükmi şahıslar tarafından verilen mühürlü kâğıtlara da denir. Şer'iye sicillerinde temessükün manası ise şudur: Miri arazide ve gayr-ı sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge demektir. Yani temessük, tasarruf vesikası demek olur ki, sonraları tapu tabiri bunun yerine geçmiştir.

AKSARAY HUKUK TARİHİNE DAİR…

Kadim bir geçmişe sahip Aksaray'ın tarihi yeni belge ve bilgiler ışığında gün geçtikçe aydınlığa kavuşmaktadır. Bu çalışma da Aksaray'ın hukuk tarihinin aydınlanması için bir kıvılcım olabilme hedefindedir.

Aksaray'ın siyasî, iktisadî, harsî, mülkî, edebî tarihinin yanında elbette bir de hukukî tarihi vardır. Belki de en az belge ve bilginin olduğu bu alan hakkında şimdiye kadar konuşmanın, yorum yapmanın pek de imkânı yoktu. Çünkü, bu şehrin hiçbir şer'iyye sicili ortada yoktu. Başka şehirlerin onlarca şer'iyye sicili varken Aksaray'ın tek bir şer'iyye sicilinin bile olmayışı elbette şehrin hukukî tarihinin ketum kalmasına sebep olmuştur. Nihayet şer'iyye sicillerinden birisinin bulunması hukukî tarihin "dillenmesi" için çok ama çok önemlidir. Bu kıymetli sicili bulmak bizlere nasip olduğu için ayrıca sevinçliyiz. Aksaray'ın hukukî tarihi elbette sadece Osmanlı ile sınırlı değildir. Ki, bulduğumuz ve birazdan inceleyeceğiniz defter Osmanlı dönemi Aksaray'ının da sadece bazı yıllarındaki kayıtları ihtiva etmektedir. Osmanlı döneminin tamamın aydınlanabilmesi ilk hedeflerimizden birisini teşkil etse de şehrin tüm tarihî cephesinin açığa çıkması asıl gayemizdir.

Osmanlı devrinden önce Aksaray'da birçok medeniyet yaşadı. Elbette hepsinin de tarihi vardı. Kimisini tabletlerden, kimisini mezar taşlarından kimisini de vakfiyelerden öğrenmekteyiz. Biz de Aksaray'da iz bırakan medeniyetlerin hukukî tarihinden bahsetmek istiyoruz. Hak verirsiniz ki, belge olmadan tarih ol(a)maz. Onun için farklı medeniyetler arasında kronolojik bir bağlantı yerine asırlarca boşluk bulunmasının normal olduğunu baştan belirtelim.

Milattan evvelki tarihlerde Aksaray'da hukuk tarihinden direkt bahsedemesek de bazı olayları konuyla ilişkilendirebiliriz. Kayıtlara göre Aksaray'da en eski vukuat Acemhöyük'te[20] meydana gelmiştir[21].

---

[20] Acemhöyük, Aksaray İl merkezinin 18 km kuzeybatısında, bugünkü Yeşilova Beldesi içinde ve Melendiz'in bir kolu olan Karasu kıyısında kurulmuş. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nden Prof. Dr. Nimet Özgüç başkanlığında 1962 yılında kazılmaya başlandı. Höyük ve Aşağı şehri ile Orta Anadolu' nun en büyük yerleşimi olan Acemhöyük' te günümüze kadar iki anıtsal saray, servis yapıları, özel evler ve bir mezarlık açığa çıkarıldı. 1989 yılından bu yana aynı Üniversiteden Prof. Dr. Aliye Öztan başkanlığında sürdürülmekte olan kazılar Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara Üniversitesi ve Türk Tarih Kurumu tarafından desteklenmekte. *F. Gülden Özkalalı- Ekmen (2012), "Aksaray'ın En Eski Ticaret Merkezi Acemhöyük", Kırk Bir Kere Aksaray Dergisi, S.3.s.6 (bu sayı e-dergi olarak yayınlanmıştır. Bkz. www.mustafafiratgul.com.tr*

[21] Günümüzden 4500 yıl önce Anadolu, küçük yerel krallıklar, beylikler halinde yönetiliyordu. Acemhöyük de bu yerel krallıklardan birisinin merkeziydi ve o dönemdeki adı Buruşhanda? idi. Mezopotamya'da ise o dönemde bugünkü Bağdat yakınlarında Akad Devletini kuran ve tüm Mezopotamya'da söz sahibi olan bir kral, Sargon (M. Ö. 2334-2279) vardı. Sümer Kral listesine göre ülkesini 56 yıl yöneten güçlü kral Sargon (Şarru-Ken: Gerçek Kral/ Meşru kral), daimi orduyu kurarak, bir fetih politikası içine girmişti. Sargon'un faaliyetlerini anlatan *savaşın kralı* (Şar tamhari) metninde (Babil- Irak Tell el-Amarna- Mısır, Boğazköy- Çorum ve

Anadolu Selçukluları Dönemi

Türkiye Selçuklularında dinî meseleler ile idarî ve iktisadî konuların birbirine karıştırılmadığı görülür. Kadı, "en seçkinler arasından seçilmesine gayret edilen ve adaleti uygulayan kimse" olarak ifade edilir.[22] Yeni fethedilen bir şehre, ilk iş olarak kadı tayin edildiği görülmektedir[23]. Şerafeddin Hatır tarafından hazırlanan ve Aksaray'a da gönderilen bir fetihname kopyasında "*kadılar, imamlar, naibler, görevliler ve Aksaray halkı"* ibaresi bulunmaktadır.[24]

Konya kadısı ülkedeki bütün kadıların başkanı olup *"kadıü'l-kuzad"* unvanını taşımaktadır. Niğdeli Kadı Ahmed, II. Kılıç Arslan zamanında askerî üs olduğu için Aksaray kadısının aynı zamanda kadıasker olduğunu söylemektedir. Konya kadılığına yapılan bir tayin menşurunda; zengin, fakir, yabancı ve yakın arasında fark gözetmemesi, nikâhların akdi, mirasların taksimi, vesika, sicil ve şakların tahririnde, vasiyetlerin takdimi, yetim ve kayıp malların muhafazasında din ve emanet şartlarını yerine getirmesi, şahitlerin doğruluğu ve tezkiyesine dikkat etmesi, vakıf, cami, medrese, hangâh, zaviye, türbe ve yol gibi hayır işlerine nezaret etmesi emredilmektedir. Kadı huzurunda mahkemelerin yaptığı akidler kâtipler tarafından defterlere kaydedilmekteydi. Ancak, bu kadı sicillerinden günümüze gelen olmamıştır[25].

Aksaray, II. Kılıç Arslan zamanında bir askeri üs olduğu için, Aksaray kadısı aynı zamanda kadıasker idi. Fakat bu dönemdeki Aksaray kadısının ismi belirtilmemektedir. Yine 1299 tarihinde, Sülemiş İsyanı sırasında, isyana destek verenler arasında Aksaray kadısı ve kardeşi Mü'min'den bahsedilmektedir. Burada kadının ismi zikredilmemektedir.[26] İsyan sonrası Sülemiş Şam'a kaçmış, isyana katılanların bütün malları yağmalanmıştır. Aksaray kadısı ve kardeşi Mü'min'in akıbeti hakkında kaynaklarda bilgi mevcut değildir.[27]

Kültepe'de- Kayseri nüshaları ele geçmiştir.) büyük kral Sargon'un Amanos Dağları'nı aşıp Anadolu içlerine kadar geldiği anlatılır. Bunun nedeni Acemhöyük'te (Buruşhanda) yaşayan tüccarların kralları Nur Daggal'ın baskıcı yönetiminden şikâyet ederek, dönemin güçlü kralı Sargon'dan yardım istemeleriydi. Bu talebi değerlendiren Sargon Buruşhanda kentinin surlarına dayanmış, surları yıkmış ve kenti kolayca ele geçirmişti. Havasını ve suyunu çok beğendiği kentte 3 yıl 5 ay kaldığı bu belgelerden öğrenilmektedir. Ekmen, a.g.e.s.6.

[22] C. Cahen, Osmanlılardan Önce Anadolu, s. 148. (Nevzat Topal'ın doktora tezinden naklen. s.146.)

[23] Nevzat Topal, Anadolu Selçukluları Devrinde Aksaray Şehri, s.147.

[24] Aksarâyî, s. 81; bu fetihname Sultan Baybars'ın Anadolu'ya gelişi sırasında hazırlanmış olup, bütün vilayetlere gönderilmiştir. Sadece Aksaray'a gönderilen örneği hakkında bilgi sahibi olmaktayız. Aksarâyî dışındaki kaynaklarda bu bilgi mevcut değildir. (Aksarâyî, s. 81; Topal, Aksaray, s. 147)

[25] Topal, Aksaray, s.147.

[26] Aksarayî, s. 192.; Topal, Aksaray, s.148.

[27] Topal, Aksaray, s.148.

Anadolu Selçukluları Devrinde Aksaray hakkında yapılmış en kapsamlı çalışma Nevzat Topal'ın doktora tezidir. Topal'ın eserine göre şehirde görev yapmış kadılar şunlardır:

Evhadeddin Hüseyin: Sultan İzzeddin Keykavus zamanında (1211-1220) ve Alaaddin Keykubad'ın (1220-1237) ilk yıllarında Aksaray kadısı ve kadıasker olarak görev yapmıştır. Aksaray, II. Kılıç Arslan devrinden beri askeri üs olduğu için şehrin kadısı aynı zamanda ordu kadılığı (kadıasker) ve başkadılık (kadiü'l-kudat) görevini yürütüyordu. Evhadeddin Hüseyin, Sivas Darü'ş-şifa Vakfiyesi (1221) ve Sivas Kesik Köprü Vakfiyesini onaylayan kadı olarak görülmektedir. Her iki vakfiyenin kaydından Başkadılık ve Kadıaskerlik görevinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Evhadeddin Hüseyin'in aynı zamanda Sultan I. İzzeddin Keykavus'un elçisi olarak 1216 senesinde Halep'te Melik Zahir ile görüştüğü de kaydedilmektedir[28].

Emineddin Tebrizi: III. Gıyaseddin Keyhüsrev (1266-1284) zamanında memleket kadıları sayılırken, Aksaray kadılık makamında bulunduğu zikredilmektedir.[29] Aksarâyî, *"Bunların hepsi içtihad sahibi bilginlerdir. İlmîn dallarında gerçeklerin derinliklerinde ve şer'i kurallarda öyle bir derece ve makama ulaştılar ki..."* demektedir.[30] Aksaray kadısı, dönemin en büyük âlimlerinden biri sayılmaktadır. III. Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında, Selçuklu kadıları sayılırken, ikinci sırada Emineddin Tebrizi'nin adı sayılmaktadır ki, bu, Aksaray'ın mühim bir merkez olduğunu göstermektedir. Adı geçen kadının sonraki görevleri ve ne zaman öldüğü bilinmemektedir.[31]

Mecdeddin Merendi: Sultan II. Mes'ud dönemi kadılarındandır. 1305 yılında İrencin'den destek bulan Şengit ile Ali Melik ve Ahi Ahmed kavgasında Ali Melik Salime kalesine girmiş, kadı Mecdeddin Merendi'nin torunu Ali Melik'i ikna etmiş ve onu katletmişlerdi. Bu olay cereyan ettiği sırada Aksaray kadısı olarak Mecdeddin Merendi'nin ismi geçmektedir.[32] Adı geçen kadının ne zaman öldüğü bilinmemektedir[33].

Tebrizli Mehmed: 1258 tarihli bir satış senedinde, Aksaray hâkimi/kadısı olarak, Tebrizli Mehmed'in ismi geçmektedir.[34]

---

[28] Topal, Aksaray, s.149.
[29] Topal, Aksaray, s.149.; Aksarâyî, s. 69.
[30] Topal, Aksaray, s.149.; Aksarayî, s. 69.
[31] Topal, Aksaray, s.149.
[32] Topal, Aksaray, s.149.; Aksarâyî, s. 193-194; Konyalı, Aksaray, II, s. 2493.
[33] Topal, Aksaray, s.149
[34] Topal, Aksaray, s.149.; Konyalı, Aksaray, I, s.360. Bu belge konusunda en detaylı bilgiler Halil Sahillioğlu'nun "İkinci Keykavüs'ün Bir Mülknamesi" isimli makalesidir. Mezkur çalışma Vakıflar Dergisi'nin 8. Sayısında yayımlanmıştır. Belge, hukuk bakımından bir ita olup Aksaray mahkemesinden verilmiştir. Sahih ve şer'î hüccet olduğu ayrıca metnin içinde yedinci satırda "hazihi hüccetun sahihatun şer'iyye.." diye açıkça yazılarak belirtilmiştir. Bu Mülknâme'de satıcı durumunda, Selçuklu hükümdârı İkinci Keykâvus ve müşteri durumunda, başşehir subaşısı Ebi'l-Mahmid bin Hüseyin bin Ebi'l-Fevâris vardır. Ancak satılan Kerfeli (Gelveri) köyünün mîrî araziden olup olmadığı açıkça yazılmadığı görülmektedir. Bununla beraber Selçuklu devletinin çökme zamanlarında Beytü'l-mal arazisinden (Mîrî topraklardan) satış yapıldığı sabittir. Bu sebeple, Kerfeli 'nin söz konusu satış tarihi olan 1259 yılına kadar mîrî topraklardan olma ihtimali kuvvetlidir. Sahillioğlu, a.g.m.s.57-60.

1259 yılında Aksaray Mahkemesi'nce düzenlenen ve dönemin hâkiminin(kadısının) Tebrizli Mehmed olduğunu gösteren belgenin ilk sayfası.

Osmanlı Dönemi

Osmanlı Dönemi ile tespit edilebilen ilk kayıtlar 16. Yüzyıla aittir. Bu konuda doktorasını yapmış olan Doğan Yörük ile Alaeddin Aköz'ün ortak hazırladıkları makalede konu ile alakalı bilgilere ulaşabiliyoruz.

Mezkûr makalede 1500'lü yıllarda isimleri tespit edilebilen Aksaray kadıları şunlardır: 1500'de Mevlânâ Seydi Mahmud, 1522 öncesinde Mevlânâ Süleyman, 1522'de Mustafa Çelebi, 1522-1533'de Mevlânâ Muslihiddin Aksaray kadılığı yapmışlardır. 1570 ve 1571'de Aksaray kadısı olan Mevlânâ En'am'ın ise aynı zamanda Karaman mukâtaat müfettişi olduğunu anlıyoruz. Mevlânâ En'am aynı sıfatla 1573 yılında Konya, 1577 tarihlerinde de Lârende kadısı olarak görev yapmıştır. 1576'da Aksaray kadısının Lütfullah, nâibinin ise Cemal olduğu belirtilmiştir. 1577 ve 1578 tarihlerinde Aksaray kadısı olarak Mevlânâ Nuh'un adı zikredilmektedir. Bu kişinin de Mevlânâ En'am gibi, Karaman eski ve yeni hasları mukâtaalarının ve mallarının müfettişi olduğu görülmektedir. Mevlânâ Nuh, aynı unvanla 1579 yılında Lârende kadılığı görevine atanmıştır. 1584 tarihinde Aksaray Kazâsı'nda 5'i şehir merkezinde, 5'i de köylerde yazılmış 10 adet kadı bulunmaktadır. Ancak bunlardan hangisinin şehir kadısı hangilerinin mâzül olduğu belirtilmemiştir. 1585'de ise Mevlâna Bayram, bu vazifeyi icra etmiştir. 1594'de ismi belirtilmeyen Aksaray Kadısı'na gönderilen bir hükümde; önceden Niğde kadısı olup Aksaray'da ikâmet eden Kadı Derviş Mehmed ve adamı Mirza'nın, Aksaray sâkinlerinden Kadı Ramazan ve eşkıyadan 5 adamı ile yollarını kesip Derviş Mehmed'i öldürdükten sonra boğazladığı bildirilmekte ve Kadı Ramazan'ın hakkında gerekli işlemin yapılması istenmektedir. 1568 yılında ve öncesinde Aksaray nâibi olarak görev yapan Muslihiddin'in niyâbetlik görevine son verildiği belirtilmekle birlikte yerine kimin getirildiği zikredilmemiştir. Görevine son verilmesine gerekçe olarak da, yerli olması hasebiyle ehl-i fesada yardım ettiği belirtilmiştir[35].

[35] Alaeddin Aköz-Doğan Yörük, 16. Yüzyılda Aksaray Taşra Görevlileri, s. 125-126.

16. Yüzyılda Aksaray'da Kadılık Yapanlar

Mevlânâ Seydi Mahmud	1500
Mevlânâ Süleyman	1522 öncesi
Mustafa Çelebi	1522
Mevlânâ Muslihiddin	1522-1533
Mevlânâ En'am	1570-1571
Mevlânâ Lütfullah	1576
Mevlânâ Nuh	1577-1578
Mevlânâ Bayram	1579
Kadı Ramazan	1594

1500'lü yıllara ait bu kayıtlardan sonraki döneme ait bilgi neredeyse yok gibidir. Bu aradaki büyük boşluğu doldurabilecek çalışmalar tamamlandığında Aksaray'ın hukuk tarihiyle alakalı daha sağlıklı bilgiler elde edebileceğiz[36]. Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde konuyla alakalı belge de yok denecek kadar azdır. Aksaray Mahkemesi'nin adının geçtiği çok az sayıdaki belgeyi de çalışmamızda değerlendirdik[37].

Osmanlı'nın son dönemlerindeki Aksaray'daki adliye teşkilatı hakkında bilgi ise Konya Vilayet Salnâmeleri'nde bulunmaktadır[38]. İlk salnamenin çıktığı 1285/1868 tarihinden 1298/1880 tarihine kadar çıkan salnamelerde adalet işlerine bakan kurumun adı Meclis-i Deâvî, 1298/1880 tarihinden, kaza içinde kurumların verildiği 1322/1906 tarihli son salnameye kadar çıkan salnamelerde ise bunun adı Bidâyet Mahkemesi'dir[39].

---

[36] Yayınlamış olduğumuz Aksaray'ın tek şer'iyye sicili 17. yüzyılın birkaç senesi hakkında bilgi vermesine rağmen şimdiye bulunan kadar tek defter olmasından dolayı önemlidir. Fakat, Osmanlı döneminde Aksaray'ın hukuk tarihinin genel bir fotoğrafını çekmeye imkân vermez. Biz de bu boşluğu kapatabilmek için çalışmalara devam edeceğiz.

[37] BOA, A.RSK.d, 1698'de kayıtlı bir defterde Padişah II. Mahmud'un emri üzerine, Aksaray kasabası mahalleleri ve Aksaray kazasına bağlı köylerde seçilen muhtarlar ile bunlara kefil olan imamları gösteren bilgiler vardır. 1835 tarihli bu defter Osmanlı ülkesinde bulunan tüm mahalleler ile köylerde birer adet birinci muhtar ve birer adet ikinci muhtar seçilmesi emredilmiş ve seçilecek muhtarlara, öncelikle mahalle veya köy imamlarının, daha sonra halkın ve son olarak da ileri gelenlerin kefil olması istenmiştir. Padişahımız tarafından verilen emirleri yerine getirmek, hepimizin görevidir. Bu sebeple, Aksaray kadısının denetiminde mahalle veya köy halkı tarafından seçilen muhtarları gösteren bu defter, hazırlanarak imzalanmıştır. O günkü Aksaray Mahkemesi'nin kadısı da Es-seyyid Ahmed'tir.

[38] KVS (Konya Vilayet Salnameleri), incelediğimiz salnamelerin Hicri ve Miladi tarihlerini yazarak okuyuculara kolaylık sağlamak istedik. (H. 1286- M.1869-1870, H. 1290- M.1873-1874, H. 1291- M.1874-1875, H. 1292- M.1875-1876, H. 1294- M.1877-1878, H. 1295- M.1878, H. 1298- M.1880-1881, H. 1299- M. 1881-1882, H. 1300- M. 1882-1883, H. 1301- M. 1883-1884, H. 1303- M. 1885-1886, H. 1312- M. 1894-1895, H. 1322- M. 1904-1905)

[39] Mustafa Bay, Salnamelerde Aksaray, s.205.

Salnamelerin yayınlanmadan hemen önceki yıllarında tespi edebildiğimiz bir belgeye göre, 1863 yılında Aksaray'ın naibi yani kadısı Seyyid Abdullah Rıfat'tır[40].

İlk salnamelerde "Deavî Meclisi" adı altınta teşekkül eden adlî kurumun çalışanları şunlardır: Hamza Efendi, Şeyh İbrahim Ağa, Agob Ağa ve Katip Ali Efendi[41].

Son yıllardaki salnamelerde ise kurumun adı "Bidayet Meclisi"dir.

قضاء اقسرای

قائمقامی اسمعیل حقی افندی
نائبی محمد صادق افندی
مفتیسی کامل افندی
مال و تحریرات مدیری محمد افندی

مجلس ادارہ

رئیس اعضا
قائمقام
محمد بک
توتل اغا
بغوص اغا
مال و تحریرات مدیری

مجلس دعاوی

رئیس اعضا
نائب
حمزه افندی
شیخ ابرهیم اغا
اغوب اغا
کاتب علی افندی

صندوق امینی عثمان افندی

قضاء ازکوب

قائمقامی اسمعیل بک
نائبی مصطفی عالی افندی
مفتیسی احمد افندی
مال و تحریرات مدیری احمد افندی

مجلس ادارہ

رئیس اعضا
قائمقام
حاجی سلیمان اغا
افتاد افندی
نیقوله افندی
مال و تحریرات مدیری

مجلس دعاوی

رئیس اعضا
نائب
خلیل حلمی افندی
عبداه اغا
استفان افندی
کاتب محمد افندی

صندوق امینی میناس افندی

یحیا لواحیه سی ضابطه مأموری صالح افندی
کاتبی رضا افندی

H.1285/M.1868 tarihli salnamede Aksaray Kazası'nın Meclis-i Deâvî üyeleri

---

[40] BOA, MVL, 666 / 76 – 5

[41] KVS, H.1285 (M.1868), s.60. Bir sonraki yılda da aynı isimler görev yapmaktadır. Bkz. KVS, H.1286 (M.1869), s.60. 1870 yılında ise Şeyh İbrahim Ağa görevine devam ederken, diğer isimlerin yerine Bedrus Efendi ile Mustafa Efendi'nin isimleri okunmaktadır. Bkz. KVS, H.1287. Sonraki yıllarda kurum çalışanların isimlerinden anlaşıldığına göre hem Müslüman hem de gayrimüslimler görev yapmaktadır.

Osmanlı'nın son günlerinde Gelveri'de belediye teşkilatı kurulmuştur. Kurulan bu belediyenin bir de karar defteri tutulmuştur. Türkiye'de eşine az rastlanan bu defterde birbirinden farklı kayıtlar bulunmaktadır. Ama bizi asıl ilgilendiren hukukî manadaki kayıtlardır. Biz bu çalışmamızda genel bilgiler verdiğimiz için bu hukukî kayıtlardan birkaç örnek vermek istiyoruz.

Mesela, 27 Temmuz 1916 tarihli oturumda alınan kararların içeriği çok şaşırtıcıdır. Hem hayvan hem de çevre hakları hususunda bu kadar duyarlı olunması gerçekten hem düşündürücü hem de gurur vericidir. Alınan kararlar şöyledir:

1. Helvacı İstefan oğlu Pevas, Şimon kızı Vikori'nin bahçesine girmiş ve bahçedeki kayısı ağaçlarının dallarını kırmıştır. Bu nedenle Pevas'a 25 kuruş ceza verilmiştir.

2. Hayvana çok fazla yük taşıtan Mehmed'e 5 kuruş para cezası verilmiştir.

3. Deri işleyen Küçük Usta oğlu Pavlos'un atık ve pis suları sokağa döktüğü anlaşılmıştır. Bu nedenle kendisine 15 kuruş para cezası verilmiştir.

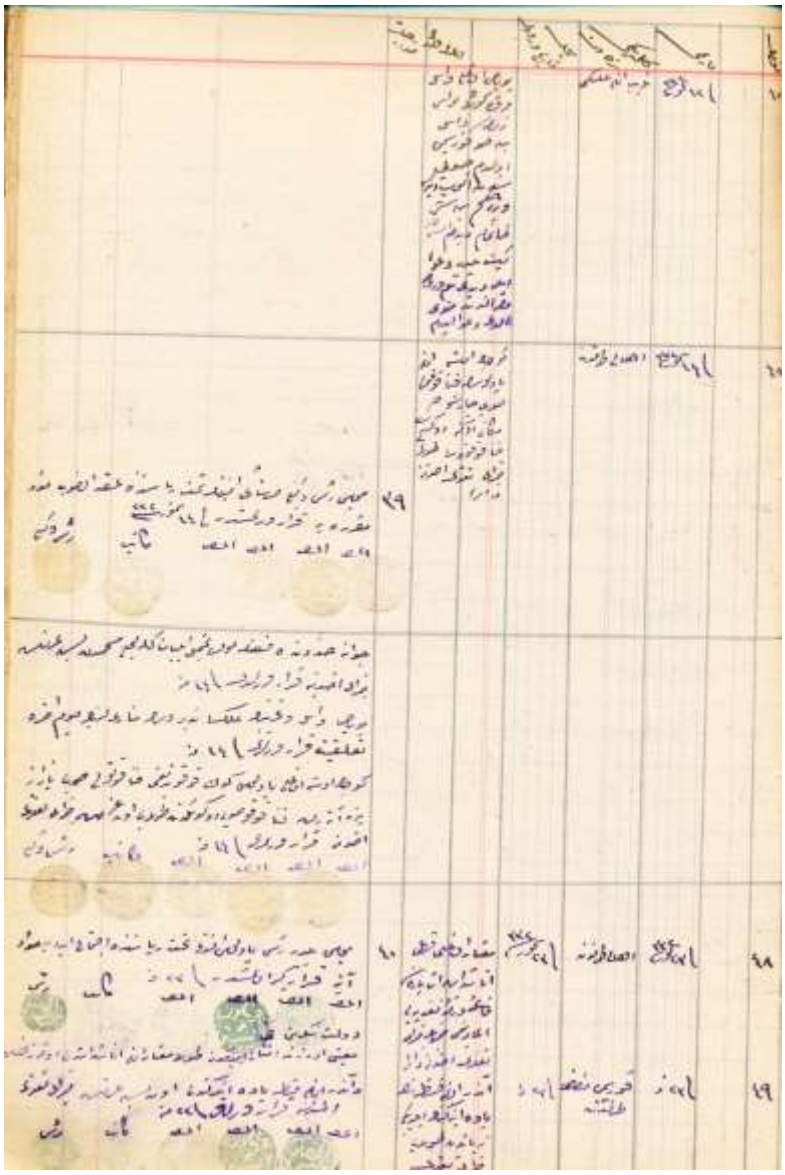

İmza ve mühürlere dikkat ettiğimizde ise müslüman ve gayrimüslimlerin beraber hareket ettiğini, kararları beraberce aldoğını görürüz. Belediye Başkanı Hıristaki, Katip Musa Kazım iken üyelerden birisi Abdülkadir diğer de Kaplan Efendi'dir. Görüleceği üzere dengelidir.

Cumhuriyet Dönemi

Cumhuriyet dönemi Aksaray hukuk tarihi hakkında bilgi edineceğimiz başlıca kaynak 1926-1933 arasında yayınlanan Aksaray Vilayet Gazetesi'dir. Bilindiği gibi Aksaray 1933 yılında vilayet iken ilçe olmuştur. Aksaray Vilayet Gazetesi de bu tenzil-i rütbeden etkilenmiş ve yayın hayatına son vermiştir. Bunun içindir ki, Aksaray'ın cumhuriyet dönemi hakkındaki bilgilerimiz 1933'ten sonrasında soluktur.

Aksaray Vilayet Gazetesi haricinde üç sayı yayımlanan salnameler vardır. Bir de 1931 yılında Mektupçu Hilmi'nin yazmış olduğu Aksaray Tarihçesi isimli bir kitap bulunmaktadır[42].

1925-1926 yılındaki Devlet Salnamesi'ne göre Aksaray'daki görevliler şunlardır:

Müretteb Cinâyet Reisi: İbrahim Edhem Bey

Cinâyet Müdde-î Umûmîsi: Sıtkı Bey

Cinâyet Azası: Hüseyin Hüsnü Bey

Cinâyet azası: Halil Hilmi Bey

Cinâyet Aza Mülâzımı: Adil Bey

Cinâyet Aza Mülâzımı: Vehbi Bey

Müstantık: Mehmet Bey[43]

1925-1926 yılındaki Devlet Salnamesi'ne göre Aksaray'a bağlı Koçhisar Kazası'ndaki görevliler şunlardır:

Mahkeme Asliye Reisi: Recep Hilmi Bey

Müdde-i Umumi: Nuri Bey

Müstantık: Latif Bey[44]

1925-1926 yılındaki Devlet Salnamesi'ne göre Aksaray'a bağlı Arapsun Kazası'ndaki görevliler şunlardır:

Hâkim: Mehmed Faik

Müdde-i Umumi: Hasan Ruhi Bey

Müstantık: İbrahim Edhem Bey[45]

1926-1927 yılındaki Devlet Salnamesi'ne göre Aksaray'daki görevliler şunlardır[46]:

Müretteb Cinâyet Reisi: İbrahim Edhem Bey

---

[42] Bu kitap daha çok yıllık tarzında olup, 1931 ve birkaç yıl öncesine ait orijinal bilgiler ihtiva etmektedir.
[43] Mezkûr salname, s.345.
[44] Mezkûr salname, s.345
[45] Mezkûr Salname, s.345.
[46] 1926-27 Salnamesi, s.532.

Cinâyet Müdde-î Umûmî: Fehim Bey

Cinâyet Azası: Hüseyin Hüsnü Bey

Cinâyet azası: Halil Hilmi Bey

Cinâyet Aza Mülâzımı: Adil Bey

Cinâyet Aza Mülâzımı: Vehbi Bey

Cinâyet Aza Mülâzımı: Hadi Bey

Müstantık: ---

19256-1927 yılındaki Devlet Salnamesi'ne göre Aksaray'a bağlı Koçhisar Kazası'ndaki görevliler şunlardır[47]:

Mahkeme Asliye Reisi: Recep Hilmi Bey

Müdde-i Umumi: Nuri Bey

Müstantık: Ramiz Bey

1926-1927 yılındaki Devlet Salnamesi'ne göre Aksaray'a bağlı Arapsun Kazası'ndaki görevliler şunlardır[48]:

Hâkim: Mehmed Faik

Müdde-i Umumi: Hasan Ruhi Bey

Müstantık: Salih Bey

1931 yılındaki Aksaray'daki görevliler şunlardır:

Mahkeme Reisi: Sadık Bey,

C.Müdde-i Umumisi: H. Rifat Bey,

Müstantık:[49] Reşit Bey'dir[50].

1931 yılındaki Koçhisar Kazası'daki görevliler şunlardır:

Ceza Hâkimi: Arif Bey,

Hukuk Hâkimi: Tahsin Bey,

Müstantık: H. Selami Bey'dir[51].

1931 yılındaki Arapsun[52] Kazası'daki görevliler şunlardır:

Mahkeme Reisi: M.Faik Bey,

Müdde-i Umumi: Cemal Bey,

Müstantık: Necati Bey'dir[53].

---

[47] 1926-27 Salnamesi, s.532.
[48] 1926-27 Salnamesi, s.532.
[49] Müstantık, istintak eden, soran demektir. Mahkemede bu görevli ise sorgu yargıcı demektir.
[50] Mektupçu Hilmi, Aksaray Tarihçesi, s..51-52.
[51] Hilmi, Aksaray, s.52.
[52] Arapsun'un şimdiki adı Gülşehir'dir. Nevşehir sınırları içerisindedir.
[53] Hilmi, Aksaray, s.52.

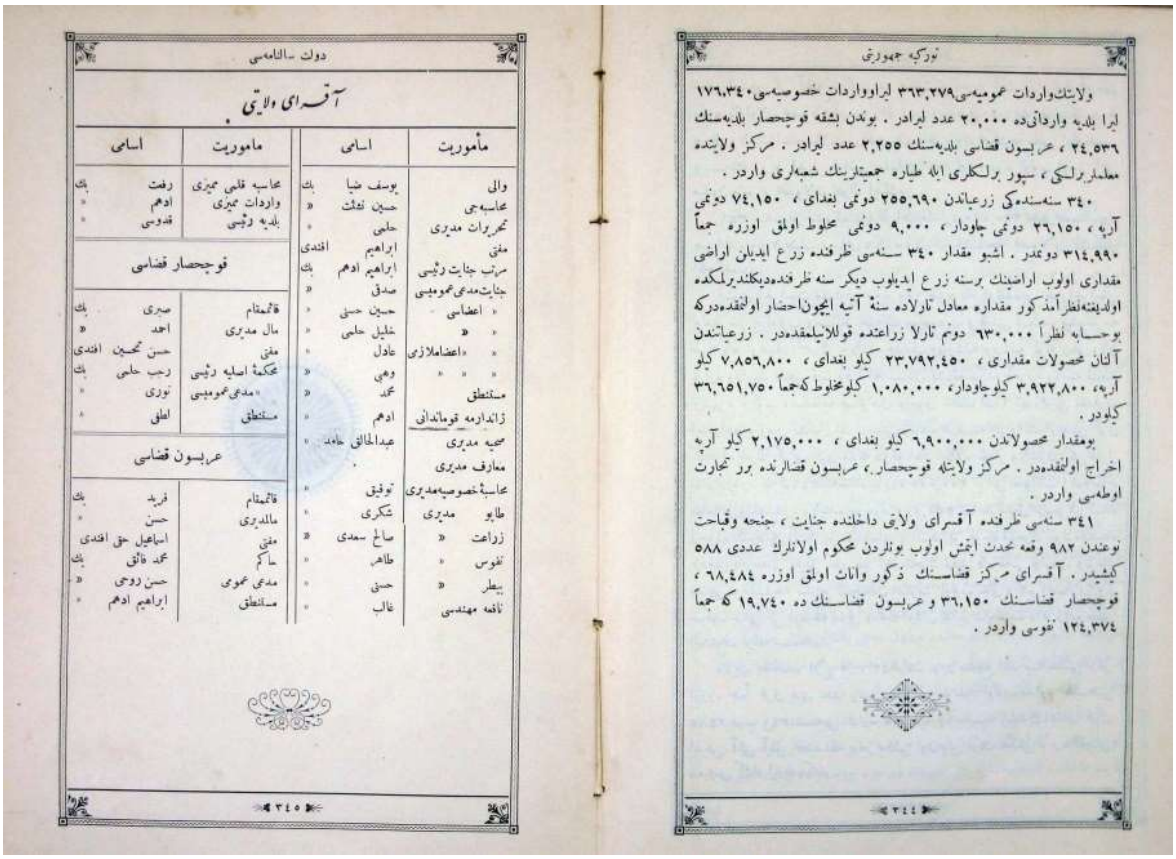

دولت سالنامه‌سی

آقسرای ولایتی

مأموریت	اسامی	مأموریت	اسامی
والی	یوسف ضیا بك	محاسبه قلمی ممیزی	رفعت بك
محاسبه‌جی	حسین نشئت «	واردات ممیزی	ادهم «
تحریرات مدیری	حلمی «	بلدیه رئیسی	قدوسی «
مفتی	ابراهیم افندی		
مرتب جنایت رئیسی	ابراهیم ادهم بك	**قوچحصار قضاسی**	
جنایت‌مدعی‌عمومیسی	صدق «	قائممقام	صبری بك
« اعضاسی	حسین حسنی «	مال مدیری	احمد «
« «	خلیل حلمی «	مفتی	حسن تحسین افندی
« «اعضاملازمی	عادل «	محکمهٔ اصلیه رئیسی	رجب حلمی بك
« « «	وهبی «	«مدعی‌عمومیسی	نوری «
مستنطق	محمد «	مستنطق	اطلق «
زاندارمه قوماندانی	ادهم «	**عربسون قضاسی**	
صحیه مدیری	عبدالخالق حامد «	قائممقام	فرید بك
معارف مدیری		مالمدیری	حسن «
محاسبهٔ خصوصیه‌مدیری	توفیق «	مفتی	اسماعیل حق افندی
طاپو مدیری	شکری «	حاکم	محمد فائق بك
زراعت «	صالح سعدی «	مدعی عمومی	حسن روحی «
نفوس «	طاهر «	مستنطق	ابراهیم ادهم «
بیطر «	حسنی «		
نافعه مهندسی	غالب «		

تورکیه جمهوریتی

ولایتك واردات عمومیه‌سی ٣٦٣,٢٧٩ لیرا وواردات خصوصیه‌سی ١٧٦,٣٤٠ لیرا بلدیه وارداتی‌ده ٢٠,٠٠٠ عدد لیرادر . بوندن بشقه قوچحصار بلدیه‌سنك ٢٤,٥٣٦ ، عربسون قضاسی بلدیه‌سنك ٢,٢٥٥ عدد لیرادر . مرکز ولایتده معلمدارلرلكی ، سپور برلكلری ایله طیاره جمعیتلرینك شعبه‌لری واردر .

٣٤٠ سنه‌سنده‌کی زرعیاتدن ٢٥٥,٦٩٠ دونمی بغدای ، ٧٤,١٥٠ دونمی آرپه ، ٢٦,١٥٠ دونمی چاودار ، ٩,٠٠٠ دونمی محلوط اولمق اوزره جماً ٣١٤,٩٩٠ دونمدر . اشبو مقدار ٣٤٠ سنه‌سی ظرفنده زرع ایدیلان اراضی مقداری اولوب اراضینك برسنه زرع ایدیلوب دیکر سنه ظرفنده‌دیکلندیرلمکده اولدیغنه نظراً مذکور مقداره معادل تارلاده سنهٔ آتیه ایچون احضار اولنمقده‌درکه بوحسابه نظراً ٦٣٠,٠٠٠ دونم تارلا زراعتده قوللانیلمقده‌در . زرعیاتدن آلنان محصولات مقداری ، ٢٣,٧٩٢,٤٥٠ کیلو بغدای ، ٧,٨٥٦,٨٠٠ کیلو آرپه ، ٣,٩٢٢,٨٠٠ کیلوچاودار ، ١,٠٨٠,٠٠٠ کیلومخلوط که جماً ٣٦,٦٥١,٧٥٠ کیلودر .

بومقدار محصولاتدن ٦,٩٠٠,٠٠٠ کیلو بغدای ، ٢,١٧٥,٠٠٠ کیلو آرپه اخراج اولنمقده‌در . مرکز ولایتله قوچحصار ، عربسون قضالرنده بر تجارت اوطه‌سی واردر .

٣٤١ سنه‌سی ظرفنده آقسرای ولایتی داخلنده جنایت ، جنحه وقباحت نوعندن ٩٨٢ وقعه حدث ایتمش اولوب بونلردن محکوم اولانلرك عددی ٥٨٨ کیشیدر . آقسرای مرکز قضاسنك ذکور واناث اولمق اوزره ٦٨,٤٨٤ ، قوچحصار قضاسنك ٣٦,١٥٠ و عربسون قضاسنك ده ١٩,٧٤٠ که جماً ١٢٤,٣٧٤ نفوسی واردر .

1925-1926 Devlet Salnamesi'nde Aksaray Adliye Teşkilatı hakkında bilgi

Aksaray Adliye Teşkilatı-1928

1931 Yılında Aksaray'ın Asayiş Durumu[54]

Cürmün nev'i	Suç Miktarı	Yekûn
Yol Kesmek	5	21
Katil	22	45
Cebrî Sirkat	1	1
Âdi Sirkat	51	78
Fiil-i Şenî'(çirkin fiil)	2	2
Kadın Oynatmak	6	21
Cerh (yaralama)	39	63
Darp	18	20
Dolandırıcılık	3	4
Zabıtaya Hakaret	4	8
İzale-i Bikir (Kızlık Bozma)	4	5
Haneye Taarruz	9	20
Emniyeti Suiistimal	1	1
Silah Çekmek	1	2
Kız Kaçırmak	5	12
Hayvan Hırsızlığı	3	10
Ahz ve Gasp	1	1
Ceraim-i Mutenevvia (Çeşitli Suçlar)	43	60
Yekûn-u Umumi	218	374

Aksaray'ın asayiş durumu ile alakalı bilgileri aktaran yazarın aşağıdaki açıklamalarından anlaşılmaktadır ki, her ne kadar bu bilgilerden şehirde türlü suçlar işlense de aslında "problem yoktur!" ve karamsarlığın lüzumu da yoktur. Bundan önceki yıllarda da buna benzer hadiselerin olduğu ve yeni kurulan düzende, yani cumhuriyet idaresinde suçların gün geçtikçe azaldığına özellikle dikkat çekilmek istenmiştir. İfadeler aynen şöyledir:

"*İşbu cetvelde irae olunan ceraim failleri kâmilen derdest edilerek pençe-i kanuna teslim edilmişlerdir. Cetvelde fazla görülen katil ve cerh vak'asının en fazla kadın oynatmak ve kıskançlıktan, adi sirkat failleri de mal sahiplerinin ihmal ve lakaytlıklarından ileri geldiği*

[54] Mektupçu Hilmi'nin eserinde "Vilayetin inzibati vaziyeti-İşlenen cürümler ve miktarı" başlığı altında verilen bilgilerdir. Hilmi, Aksaray, s.59. Bu tabloda gösterilmeyen ve "Vakayii Gayri Cürmiye" başlığı altında verilen bilgilere göre 10 kişi de farklı sebeplerden dolayı hayatını kaybetmiştir. "Telef olan eşhas adedi" başlığı altındaki bilgiler şöyledir:
Kazaen vefat: 4
İnhidam (çökme, yıkılma): 1
Kazaen harik (yangın): 1
İntihar: 4
Yekun: 10 (Hilmi, Aksaray, s.61.)

anlaşılmaktadır. Her seneki istatistika (istatistiğe) nazaran vakayi günden güne azalmaktadır. Vilayette kat'iyen şakavet vakâsı ve tegallüp (tagallüb) zihniyeti kalmamıştır"[55].

Tablodaki suçların bazılarının ayrıntısına ise Aksaray Vilayet Gazetesi'nde ulaşabiliyoruz. Kaçakçılık gazeteye yansıyan en önemli sorunların başında gelmektedir.

Aksaray'da, 1920 sonlarında, kaçakçılık denildiğinde ilk akla gelen rakı ve tütün kaçakçılığıydı. Özellikle köylerde üretilen kaçak rakılar şehir merkezlerine nakledilmekte ve oralarda pazarlanmaktaydı. Kaçak rakı imalatı ve satışıyla ilgili suç işleme oranı diğer yerleşim birimleriyle kıyaslandığında Gelveri Kasabası'nın daha ön sıralarda yer aldığı görülmektedir. Kaçakçılıkla mücadelede, köy ve kasabalardan gelecek istihbaratlar önemli idi. Bu anlamda, Aksaray Müskirat İnhisar Dairesi memurları aldığı ihbarları değerlendirerek köylere gitmekte ve ihbar edilen şahısların evleri aranmak suretiyle ele geçen kaçak rakı ve şaraplara el konularak, suçlular savcılığa sevk edilmekteydiler[56].

Aksaray Valisi Yusuf Ziya, kaçakçılığın önüne geçmek için yayımladığı bir emirde, köy muhtarlarının köylerinden gelip geçenleri sorup araştırmalarını ve şüpheli gördüklerini yakalayarak jandarmaya teslim etmelerini istemiştir. Özellikle kaçak rakı üretimi köylerde gerçekleştiği için köy muhtarları inhisar memurlarıyla işbirliği yapmak suretiyle, üretim yapılan evler tespit edilmekte, olası bir kaçakçılık durumunda polis ve görevli memurlar, imalatın yapıldığı evlere baskınlar yaparak suçluları yakalamaktaydılar. Tütün kaçakçılığının bir diğer nedeni de Konya Tütün İnhisar Müdürlüğü'nce bazı köy ve kasabalara yeterince tütün gönderilememesi idi. Özellikle kışın yolların kapalı olduğu zamanlarda köylerde tütün ve sigara bitmekte, tütün ve sigara karaborsaya düşmekte, değerinin çok üstünde satılmakta idi. Koçhisar'dan gazeteye gönderilen bir mektupta, Koçhisar'da zaman zaman tütün ve sigaranın bittiği, 6 Kuruşluk sigaranın 10 Kuruşa satıldığı yazılmaktadır. Bunlar haricinde Aksaray'da, cinayet olayları da olmakta ve bunların da nedenleri genelde mal paylaşımı, kadın meselesi, aşırı sarhoşluk, kıskançlık, kız kaçırma olmakta idi[57].

---

[55] Hilmi, Aksaray, s.61.
[56] Aksaray Vilayet Gazetesi'nin yayınlanmış tüm sayıları dijital arşivimizde mevcuttur. Bunun haricinde konuyla alakalı ciddi bir çalışma da cumhuriyetin ilk yıllarını çalışacaklara rehberlik etmektedir. Bkz. Osman Tekeli, Aksaray Vilayeti, s.
[57] Osman Tekeli, Aksaray Vilayeti, s.50.

Önceki yıllara göre birçok olayda azalmalar fark edilmektedir. Bunun nedeni polis ve jandarma teşkilatlarının güçlendirilmesi, suçluların takip edilerek yakalanması ve gerekli cezalara çaptırılmasıdır. Caydırıcı cezalardan birisi de 10 Nisan 1930 tarihinde Belediye meydanında yapılan infazdır. Mucur Kazası Kabaca Köyü'nden Ali, İbrahim ve Mustafa çalışmak için Konya'ya gitmişlerdir. Bir müddet çalıştıktan sonra dönüşte Aksaray-Konya yolunda Mustafa ile İbrahim birleşerek parası için Ali'yi öldürmüşler ve cesedini de bir kuyuya atmışlardır. Polis, bu cinayeti İbrahim ile Mustafa'nın işlediğini tespit etmiş ve kısa süreli takibattan sonra suçluları yakalamıştır. En ağır ve caydırıcı ceza verilmiş ve TBMM tarafından da cezayı onanarak suçlular halkın gözü önünde idam edilmiştir[58].

Aksaray Vilayet Gazetesi'nde Aksaray Mahkemesi'nin verdiği birçok karar ve ilan bulunmaktadır.

Aksaray

İki katil

ADALET SEHPASINDA CEZALARINI ÇEKTİLER

Geçen sene Mucur kazasının kabaca köyünden şeyh Mehmet oğlu Ali, Kâhya oğullarından Abbas oğlu İbrahim ve köse oğullarından Mehmet oğlu Mustafa çalışmak için Konyaya gitmişler ve bir müddet çalıştıktan sonra köylerine avdet etmek istemişler. Avdetlerinde Konya ile Aksaray arasında İbrahim ile Mustafa birleşerek zavallı Alinin kırk lirasını almak maksadile Alinin kafasını taşla ezmişler ve cürümlerini kapatmak için yolda kuyu içine atmışlar. Az bir müddet sonra mes'eleden haberdar olan uyanık zabıtamız vak'ayı takıp etmiş ve kuyudan çıkarılan maktulün cebinde okunabilecek bir halde mevcut olan hüviyet cüzdanından hüviyeti tesbit olunarak tahkıkat tamik edilmiş ve katilleri bil muhabere derdestle Aksarayımıza celp edilmişlerdi. Ağır ceza mahkememizde devam eden bu ehemmiyetli muhakeme neticesinde bu iki şeririn zevallı Aliyi parasına tamaan ve işkence suretile öldürerek kuyuya attıkları anlaşılmış ve ikisinin de idamlarına karar verilmişti. Adi mahkememizden sadır olan bu karar Temyiz mahkemesinin ve Büyük Millet Meclisimizin tasdikı âlilerine de ikiran etmiş ve karar tebliğ buyrulmuş olduğu cihetle bu iki şeririn geçen perşembe günü Belediye meydanında asılmak suretile cezayi sezaları verilmiştir. Bu iki caninin idamları memnüniyetle karşılanmıştır.

[58] Aksaray Vilayet Gazetesi, Nr: 174 (16 Nisan 1930)

Aksaray'ın Tek Şer'iyye Sicili Hakkında Birkaç Açıklama

Şimdiye kadar Osmanlı Dönemi Aksaray Mahkemesi'nin hiçbir kaydı ortaya çık(arıla)madığı için Aksaray'ın Tek Şer'iyye Sicili'nin önemi elbette büyüktür. Şehrin tarihinin özellikle 17. Yüzyıldaki panoramasını büyük ölçüde netleştirecek bu eser hakkında bazı bilgileri paylaşmanın isabetli olacağı kanaatindeyiz.

Bu kıymetli belge Aksaray Belediyesi eski başkanlarından ve mebuslarından hukukçu Bayram Ali Gürün'ün terekesinden çıkmıştır. Dört yüz yıla yakın bir zamandır nasıl korundu, kimlerden kimlere geçti şu anda bilinemese de önemli olan bugünlere ulaşmasıydı. Böyle kıymetli bir belgenin elimizde olması ve yayınlanması elbette önemlidir.

Defter (şer'iyye sicili) toplamda 52 varaktan oluşmaktadır ama belgenin varaklarının numaralandırılmasında küçük bir karışıklık olmuştur. Toplamda 52 varak olan eserin 2a ve 2b varağı yokken, 24. varak 24a, 24b, 24c ve 24d olarak kaydedilmiştir. 52. Varakta ise sadece 52a bulunmaktadır.

Şer'iyye sicilinin kaydedildiği tarihlere bakıldığında IV. Murad Dönemi olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Zaten, defterin sonundaki kayıtların çoğunluğu IV. Murat tarafından gönderilen ferman suretleridir. Defterdeki bazı hükümler tarihsizken, en eski tarihli hüküm 4-14 Şubat 1610; en yeni tarihli hüküm ise 19-28 Temmuz 1932'dir.

3a'daki sekizinci hükümde açıkça "hurrire fi evasıtı Zilkadeti'ş-Şerife li-sene semane aşere ve elf [ve] mi'e" yani Hicri takvime göre 1118 tarihi okunsa da, bu tarihin katip tarafından sehven yazıldığını düşünmekteyiz. Çünkü sicilde bu tarihlerde (yani 1700'lü yıllarda) başka bir kayıt bulunmadığı gibi 1700'lü yıllara ait bir hükmün de defterde yer alması imkânsızdır. Çünkü yazı çok net bir şekilde aynı katip tarafından ve aynı mürekkeple yazılmıştır. Konyalı da bu hükmün tarihi için, kâtibin düştüğü tarihi esas alarak kırmızı kalemle 1118 notunu düşmüştür. Fakat bunun doğru olma ihtimali yoktur, biz de bu tarihi 1108 olarak yazdık. Ki, bu tarih de 1610 yılına tekabül eder.

Sicilde yer alan hükümlerin, başka bir tabirle kayıtların içeriğinin ne olduğundan da bahsetmenin elzem olduğunu düşünüyoruz. Çok farklı konularda kayıtlar ihtiva eden defterden bazı konu başlıklarını şöyle sıralayabiliriz: Nikâh ve boşanma, bekaret, tecavüz, dövme-yaralama-gasp, cinayet, satış-kiralama, ödeşme-anlaşma, şikayet-hak arama, vergi tahsili ve takibi, cariyeler ve köle azadı, vakıflara ait kayıtlar ve vakfiyeler, tayinler ve görev değişiklikleri, firar, hırsızlık, kefalet, gıda satış düzenlemesi, vasilik, nafaka, miras davaları ve de ferman suretleri.

Bayram Ali Naci Gürün (kendisi, Aksaray'ın Tek Şer'iyye Sicili'nin günümüze ulaşmasını sağlayan kişidir) hakkında…

1903 yılında Aksaray'da doğmuştur. Babası o dönemin medrese hocası Niyazi Efendidir[59]. İlk ve orta öğrenimini Aksaray'da medrese eğitimi alarak geçirmiştir. Gençlik ve yetişkinlik dönemlerinde dava vekilliği ve siyasetle uğraşmıştır. Aksaray'da mahkeme baş katipliği ve noter muavinliğinde 8 seneden fazla hizmet ettikten sonra istifa ederek ayrılmıştır. Dört yıl Halk ve İktisat bankası müdürlüğü yapmış, sonra ise dava vekili olarak çalışmaya başlamıştır[60]. Halk evleri ve Cumhuriyet Halk Partisi reisliği yapmış, 1943 yılında Aksaray Belediye reisi seçilerek iki devre bu vazifede bulunmuştur[61].

1950'de ayrılarak asıl mesleği olan dava vekilliğinde çalışmaya devam etmiş bu sırada Cumhuriyet Halk Partisinden 11. dönem Niğde mebusluğuna seçilmiştir. 1957'de Aksaray'ın vilayet olma vaadi ile Demokrat Partiye katılmış ancak 27 Mayıs 1960'da Türk Silahlı Kuvvetlerinin ülke yönetimine el koymasıyla tutuklanarak Yassıada'ya götürülmüştür. Yüksek Adalet Divanında çeşitli suçlamalardan yargılanması sonucunda 3 yıl hapis cezasına çarptırılmıştır. Bu cezanın bir kısmını Yassıada'da bir kısmını Kayseri yarı açık ceza ve tutuk evinde geçirdi. 1963 yılında tahliye oldu. Bundan sonraki yaşantısını Aksaray'da dava vekili olarak sürdürdü. Bu arada Tarih ve İslam kültürüne olan düşkünlüğü nedeniyle bazı çalışmalarda bulundu, Aksaray tarihinin yazılması çalışmalarına bizzat bilgi ve belgeleriyle katıldı. 15 Nisan 1980'de vefat etti[62].

Merhum Bayram Ali Gürün ve 1920'li yılların sonlarında Aksaray protokolü. (Gürün, oturanların en sağındaki kişidir)

[59] TBMM Albümü (1950-1980), 2. Cilt, s.227.
[60] Konyalı, Aksaray, s.1659.
[61] A. Tunga Oruç, Aksaray Milletvekilleri, s.58.
[62] Oruç, a.g.e.s.58.

KAYNAKÇA

- **Arşiv Belgeleri**

BOA (Başbakanlık Osmanlı Arşivi)

BOA, A.RSK.d, 1698
BOA, MVL, 666 / 76 – 5

- ***Diğer Belgeler***

Aksaray Şer'iyye Sicili

Konyalı Kütüphanesi, no:2153

TBMM Albümü, 2.Cilt (1950-1980)

- ***Salnameler***

KVS (Konya Vilayet Salnamesi)

(H. 1286- M.1869-1870, H. 1290- M.1873-1874, H. 1291- M.1874-1875, H. 1292- M.1875-1876, H. 1294- M.1877-1878, H. 1295- M.1878, H. 1298- M.1880-1881, H. 1299- M. 1881-1882, H. 1300- M. 1882-1883, H. 1301- M. 1883-1884, H. 1303- M. 1885-1886, H. 1312- M. 1894-1895, H. 1322- M. 1904-1905)

TCDS (Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnamesi)

1925-1926, 1926-1927, 1927-1928

- ***Gazeteler***

Aksaray Vilayet Gazetesi (Gazete numaraları metin içerisinde gösterilmiştir)

- ***Kitap, Makale ve Tezler***

AKGÜNDÜZ, Ahmet (2002), "İslâm Hukuku'nun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'iye Mahkemeleri ve Şer'iye Sicilleri", *Türkler*, C.10

AKSARAYÎ (2000), *Müsâmeretü'l-Ahbar*, çev. Mürsel Öztürk, Türk Tarih Kurumu yayınları, Ankara.

AKÖZ, Alaeddin-Doğan Yörük (2003)," 16. Yüzyılda Aksaray Taşra Görevlileri", *Selçuk Üniv. Türkiyat Araştırmaları Ens. Dergisi*, Konya

ATAR, Fahrettin (2009), "Mahkeme", *DİA*, C.27.

AYDIN, M. Akif (2002), "Osmanlı Hukuku'nun Genel Yapısı ve İşleyişi", Türkler, C.10, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.

BAY, Mustafa (2013), *Salnamelerde Aksaray*, Aksaray Valiliği Yayınları, Aksaray.

EKİNCİ, Ekrem Buğra (2005), "Osmanlı Devletinde Mahkemeler ve Kadılık Müessesi Literatürü", *Türkiye Literatür Araştırmaları Dergisi*, C.3, S.5, 417-439.

EKMEN, Gülden Özkalalı (2012), "Aksaray'ın En Eski Ticaret Merkezi Acemhöyük", *Kırk Bir Kere Aksaray*, S.3

GEDİKLİ, Fatih (2005), "Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri", *Türkiye Literatür Araştırmaları Dergisi*, C.3, S.5, 187-213.

KONYALI, İ. Hakkı (1974), *Aksaray Tarihi*, İstanbul.

MEKTUPÇU Hilmi (1931), *Aksaray Tarihçesi*, Aksaray Vilayet Matbaası.

ORUÇ, Alper Tunga (2006), *Aksaray Milletvekilleri*, Selçuk Üniv.Sos. Bil. Ens. B. Yüksek Lisans Tezi, Konya.

TOPAL, Nevzat (2009), *Anadolu Selçukluları Devrinde Aksaray Şehri*, Aksaray Valiliği Yayınları, Ankara.

SAHİLLİOĞLU, Halil (1969), "İkinci Keykavüs'ün Bir Mülknamesi", *Vakıflar Dergisi*, S.8.

UĞUR, Yunus (2010), "Şer'iyye Sicilleri", DİA, C.39.

AKSARAY'IN TEK ŞER'İYYE SİCİLİ

[Sayfa 1a]

Ya Fettah iftah-lena hayrü'l-bab [Ey Allahım, bize kapıları hayırla aç]

Hüküm 1

Aksaray'ın Bölücek [Bölcek] Mahallesinden Ali bin Kaya Çelebi ile Fatıma binti Halil'in nikâhlarının kıyıldığı hakkında. (17-26 Mart 1628)

Tahriren fi'l-yemi's-sadis aşere min-şuhuri şehri Receb li-sene seba ve selasin ve elf [h. 17 Receb 1037 / m. 23 Mart 1628],

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki Mahalle-i Bölücek [Bölcek] sakinlerinden Ali bin Kaya Çelebi tarafından Es-Seyyid Ali Süleyman Çelebi ibn İsa ve Veli bin Mehmed nam kimesneler şehadetleri ile husus-ı atiyyü'z-zikr sabitü'l-vekale (?) olan li-ümm karındaşı Mehmed Çelebi ibn Abdülvehhab Çelebi mahfil-i kazada Fatıma binti Halil nam bikr-i baliğa müvacehesinde bi'l-vekale ikrar ve itiraf edüb mezbure Fatıma'yı müvekkilim olan merkum Ali'ye helalliğe ve zevceliğe Allah Te'ala hazretlerinin emriyle ve hazret-i Habibullah'ın şer-i şerifi ile ve mihr-i muaccel iki kaftan ve iki zıbun ve iki yorgan ve iki döşek ve iki yasdık (… …) ve (… …) olmak üzere ve sair lazımesiyle ve on bin akçe mihr-i müeccel-i kafiye ile husus-ı mezbur tahririne beni vekil eyledin sual olunsun verildikde gıbbe's-sual mezbure Fatıma dahi vekil-i mezbur Mehmed Çelebi'nin kelam-ı meşruhunun ve ikrar-ı masturunun tasdik ve tahkik edüb mezbur Ali'yi ezvaclığa kabul eyledim dedikden sonra tarafeynden sadır olan ikrar-ı ale'n-nikah ve tasdikü'l-kabul (…) olmağla ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi evasıtı şehri Recebi'l-Mücerreb li-sene seba ve selasin ve elf [h. 11-20 Receb 1037 / m. 17-26 Mart 1628]

Es-Seyyid Abdülbaki Çelebi el-müstaid ve Mehmed bin Veli, Süleyman Ağalar[ın] Yusuf, Es-Seyyid Ali Çelebiler, Es-Seyyid Nimetullah, Muhzırbaşı Muslu ve gayruhum

El-Babü'l-Evvel

Hüküm 2

Aksaray'ın Hacı Hasan Mahallesi'nden Yeniçeri Mustafa Beşe'nin Akhisar Köyü'ndeki bağının yarısını, Bölücek Mahallesi'nden Halil Bey'e satması hakkında. (17-26 Mart 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'ın Mahalle-i Hacı Hasan sakinlerinden olub Ordu-yı Ali Yeniçerilerinden Mustafa Beşe ibn-i Veli Baba mahfil-i kazada Halil Bey ibn-i Murad eş-şehir Bölücek mahzarında bi-tav'ihi ikrar ve i'tiraf edüb işbu mezbur Halil Bey'e at bahasından iki bin yetmiş akçe deynim olub meblağ-ı mezbur mukabelesinde Akhisar nam karye sınırında vaki Şamadırlu Bağı demekle ma'ruf bir tarafı Kör Çavuş ve bir tarafı Mehmed Ağa ve bir tarafı Abbas Bağı ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bir kıt'a bağın … on üç hark bağı Ayşe Kadın'a verdim ve üç hark bağı zevcem hatuna verdim baki kalan bağın nısfını Karaman Bey'e bey' etmiş idim nısf-ı aherin dahi içinin eşcar-ı müsmiresiyle ve cümle tevabi' ve levahıkı ve terakıfı ile mezbur Halil Bey'den yüz altmış akçe dahi alub cem'an iki bin iki yüz otuz akçeye bey'-i bat-ı sahih ile bey' edüb teslim-i meblağ ve kabz-ı semen eyledim ba'de'l-yevm mülk-i müşterası olub keyfe ma-yeşa ve muhtar-ı mutasarrıf ola dedikden sonra … Karındaşım Ali Beşe evladından bir kimesne gelüb zikr olunan bağın

benim babamdan intikal etmiş hissem vardır deyü niza' eder olursa mahalle-i mezburede vaki sakin olduğum evvelden olan hisse-i şayi'am rehin-i meblağ-ı mezbur mukabilinde rehin olsun ve birlikde mezbur Mustafa vech-i meşruh üzere olan kelamın mukırru lehü'l-mesfur Halil Bey dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi evasıtı şehri Recebi'l-Mücerreb li-sene seb'a ve selasin ve elf [h. 11-20 Receb 1037 / m. 17-26 Mart 1628]

Şuhudül-hal: Abdülkerim Bey ibn-i … Efendi, Derviş Hacı Hamza bin Mehmed, Abdi Çelebi ibn-i Hacı Mehmed, Fahrü'l-akran Ahmed Ağa, Miralay-ı Konya sabıka Es-Seyyid Mustafa, Abdülbaki Çelebi El-Mukayyid (?), Muhzırbaşı Muslu

Hüküm 3

Aksaray'ın Mehmed Çelebi Mahallesi'nden müteveffa Hacı Mustafa'nın çocuklarına vasi olan Abdurrahman'a nazır atanan Hacı Mehmed'in bu görevi Abdülfettah Beşe'ye bıraktığı hakkında. (27 Mart-5 Nisan 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden Hacı Mehmed bin Kayadan (?) mahfil-i kazada Abdülfettah Beşe ibn-i Hacı İsmail mahzarında takrir-i kelam edüb Mahalle-i Mehmed Çelebi sakinlerinden müteveffa Hacı Mustafa ibn-i Hacı Abdülgani'nin eytamına vasi olan Abdurrahman üzerine nehb-i kabl-i şer'den nazır nasb ü ta'yin etmişler idi hala nezaretden hüsn-i ihtiyarımla fariğ bulub işbu mezbur Abdülfettah Beşe dahi benim yerime nazır olsun dedikde inde's-su'al mezbur Abdülfettah dahi nezaret-i merkume hizmeti kabul ve ta'ahhüd etdikden sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi evahiri Receb li-sene seb'a ve selasin ve elf [h. 21-30 Receb 1037 / m. 27 Mart-5 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Muhzır Ali bin Abdullah, Hüseyin bin Abdülkerim, Musa bin Mehmed, Hacı Şaban ibn-i Mahmud

Hüküm 4

Aksaray'ın Kaval (?) Mahallesi'ndeki Kerim Hasan Mescidi Vakfı'na ait zeminin, 90 yıl süreyle vakıf mütevellisi Halilürrahman tarafından kiraya verilmesine dair. (27 Mart-5 Nisan 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'ın Mahalle-i Kaval'da (?) vaki Kerim Hasan Mescidi'nin evkafına hasbi mütevelli olan Halilürrahman ibn-i Hasan nam kimesne mahfil-i kazada Mustafa Dede ibn-i Ahmed ve Otılar (?) Dede ibn-i Muharrem ve Ömer ibn-i İlyas nam kimesneler mahzarlarında ikrar ve i'tiraf edüb … kurbunda vaki mescid-i mezburun imamına meşrut vakıf yer ki bir tarafı merhum Defterdar Efendi ve bir tarafı Selçukozoğlu (?) Tekkesi'ne vakıf olan yere muttasıl ve bir tarafı Mirza Bey Mescidi'nin vakıf yerine müntehi ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bir kıt'a zemini yirmi seneden mütecaviz hali ve mu'attal olub icareye verilmeye her vechile … olmağın beher sene yüz elli akçe icare ile doksan yıla varınca icare-i tavile-i tecviz eden fukaha-i ulu'l-elbab kavli üzere icare-i tavile-i mu'tade ile tevliyetim hasebiyle icar eyledim ba'de'l-yevm icare-i maktu'asını canib-i vakfa eda edüb mutasarrıf ola dedikde mezbur mütevellinin vech-i meşruh üzere olan ikrarın müste'cir-i merkum Mustafa Dede ve Otılar Dede ve Ömer dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik eylediklerinin tarafeynden sadır olan icar ve isticar cevaz ile bu huruf-ı şariha ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur [h. 21-30 Receb 1037 / m. 27 Mart-5 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Hasan Çelebi ibn-i İsmail Dede, Abdülbaki Çelebi …, Mahmud Çelebiler Abdi Çelebi, Abdi Çelebiler Hacı Mehmed, İlyas Halife El-İmam, Hacı ibn-i Hacı Hamza ve gayruhum

[Sayfa 1b]

Hüküm 5

Aksaray'ın Colakı [Coğlakı] Mahallesi'nden Hamza'nın müteveffa babası İsmail'in Balaban oğlu soyundan olduğu ve 2 yıldır elinde olan ev ve bağ hisselerinin artık kendisine ait olduğu hakkında.
(27 Mart-5 Nisan 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki Mahalle-i Colakı [Coğlakı] sakinlerinden Hamza bin İsmail nam kimesne mahfil-i kazaya Balaban oğlu evladından Halil bin Şaban nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i da'va edüb benim babam müteveffa İsmail Balaban oğlu evladından Ayşe Hatun'un oğlu olub mahalle-i mezburda vaki inde'l-ahali ve'l-ceyran ma'lumü'l-hudud olan evleri ve bağları batenen ba'de batnin ve karnen ba'de karnin evlada vakıf olmağla babam müteveffa-yı mezbur dahi zikr olunan evde ve bağda olan hisse-i şayi'asını zabt edüb babam fevt oldukdan sonra ben zabt eyledim deyü kadı-i sabık Ali Efendi imzasıyla mümza hüccet-i şer'iye ibraz edüb …'ş-şer' men' ü def' olunmamasını taleb ederim dedikde inde's-su'al mezbur Halil fi'l-hakika işbu mezbur Hamza'nın babası olan müteveffa-yı mezbur İsmail Balaban oğlu evladından Ayşe Hatun'nun oğludur deyü hüccet ile iki senedir hisse-i şayi'asını zabt eder deyü bi-tav'ihi ikrar ve i'tiraf etmekle ve bila-emr-i şer'i … memnu' olmağla ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi evahiri şehri Recebi'l-Müreccep li-sene seb'a ve selasin ve elf [h. 21-30 Receb 1037 / m. 27 Mart-5 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Muhzırbaşı Muslu, Abdülbaki Çelebi …, Baba Kasım Çelebi, Fahrü'l-akran İsa Efendi

Hüküm 6

Aksaray'da Demirkapu yakınındaki Bey Minaresi Vakfı'na ait olan Uzun Çarşı'daki dükkânın, 90 yıl süreyle vakıf mütevellisi Musa Çelebi tarafından kiraya verilmesi
27 Mart-5 Nisan 1628

Budur ki, kasaba-i Aksaray'ın Demirkapu Mescidi kurbunda vaki Bey Minaresi'nin evkafına kabl-ı şer'den hasbi mütevelli olan Musa Çelebi ibn-i El-Hac Abdurrahman mahfil-i kazada fahrü'l-… Mahmud Çelebi ibn-i Abdi Çelebi mahzarında ikrar ve i'tiraf edüb minare-i merkume evkafından olub Uzun Çarşı'da vaki bir tarafı Deli Hacı ibn-i El-Hac Hüseyin dükkânı ve tarafeyni tarik ile ve bir tarafı suk ile mahdud bir bab harabe dükkân yerine beher sene otuz altı akçe icare ile doksan yıla varınca icare-i tavile-i tecviz eden fukaha-yı ulu'l-elbab kavli üzere icare-i tavile-i mu'tade ile tevliyetim hasebiyle icar eyledim ba'de'l-yevm icare-i maktu'asını canib-i vakfa eda edüb dükkân yerine mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezbur kavlinin vech-i meşruh üzere olan ikrarın müste'cir-i merkum Mahmud Çelebi dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek tarafeynden sadır olan icar ve isticar cevaz ile bu huruf-ı şariha ketb olundu.
Tahriren fi evahiri Receb li-sene seb'a ve selasin ve elf [h. 21-30 Receb 1037 / m. 27 Mart-5 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Es-Seyyid Mehmed Çelebi, Kara Hasan, Fahrü'l-… Abdülbaki Çelebi, Fahrü'l-mülazım Ali Çelebi, Muhzırbaşı Muslu ve gayruhum

Hüküm 7

Aksaray'ın Şeyh Gaznevi Mahallesinden Sinan bin Mehmed'in, kendisine ait bağ hissesini Mehmed bin İbrahim'e sattığı hakkında. (6-15 Nisan 1628)

Budur ki, Mahalle-i Şeyh Gaznevi sakinlerinden Sinan bin Mehmed nam kimesne mahfil-i kazada Mehmed bin İbrahim mahzarında bi-tav'ihi ikrar ve i'tiraf edüb Nahiye-i … vaki bir tarafı Abdülkerim Efendi mülkü ve bir tarafı Muslu bağı ve bir tarafı Abdülgaffar bağı ve taraf-ı aheri tarik-i amm ile mahdud olan bir kıt'a bağın nısfı benim ve nısf-ı aheri karındaşım Hacı'nın olmağla hisse-i şayi'amı mezbur [boşluk] olan eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve cümle tevabi' ve levahıkı ve tara'iki ile yirmi beş riyal kuruşa bey'-i ba-ı sahih ile bey' edüb teslim-i meblağ ve kabz-ı semen eyledim, ba'de'l-yevm mülk-i müşterası olub keyfe ma-yeşa ve … mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezburu ikrar-ı meşruhun mukırr-ı lehü'l-mesfur dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik eylediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi eva'ili Şabani'l-Mu'azzam li-sene seb'a ve selasin ve elf [h. 1-10 Şaban 1037 / m. 6-15 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Kasab Veli, Hacı Mehmed bin Hacı Pir Veli, Topal Mahmud Halil, Abdülbaki Çelebi El-…, Muhzırbaşı Abdülcelil ve gayruhum

Ve emaztü haze'l-kitab li-kevnihi muvakkaten li'ş-şer'i'l-müstetab ve ene el-fakir Kasım bin Durmuş El-Mevlevi Aksarayi, ufiye anhu
Li-ma selese mazmunihi ala-vechi'l-… bi-şehadeti Es-Seyyid Halil bin Hasan Es-Seyyid ve Hamza bin Mehmed … ve ene el-fakirü'l-vera Ramazan bin Haydar El-Müvella bi-Kaza-i Aksaray hilafetehu, ufiye anhu

[Sayfa 2a] ve [Sayfa 2b] [boş]

[Sayfa 3a]

Hüküm 8

Balabanlı (?) Vakfı'nın vakfiyesi. (4-14 Şubat 1610)

Balabanlı (?) hüccet-i vakfiyesinin suretidir, hüccet-i atikden nakl olundu, imzası ile

[Hüküm Arapça'dır.]

Ve hurrire fi evasıtı Zilkadeti'ş-Şerife li-sene semane aşere ve elf [ve] mi'e [h. 11-20 Zilkade 1018 / m. 4-14 Şubat 1610]

Şuhudü'l-hal: Mehmed bin Mahmud …, Ali bin Mehmed, Mustafa ibn Piri, Şeyh ibn Hamza, Molla El-Hac Abdi bin ibn El-Hac Mehmed, Mevlana Şadıman ibn Mustafa, Hamza bin Mehmed, Katibü'l-huruf Hüsam bin Yakub

Hüküm 9

Hüseyin Efendi'nin İmüşe'ye sattığı Hasan Çelebi Mahallesindeki evin parasını aldığı hakkında.
(6 Nisan-4 Mayıs 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden muharrirü'l-kuzat Hüseyin Efendi ibn Sadi Efendi mahfil-i kazada İmüşe (?) ibn Hasan mahzarında ikrar ve i'tiraf edüb Mahalle-i Hasan Çelebi'de vaki Muslu Bey Odası Yeri demekle ma'ruf bir tarafı medrese ve bir tarafı Mustafa Beşe ve bir tarafı Salah Mehmed mülkü ve taraf-ı aheri tarik-i amm ile mahdud olan harabe ev … hayatı ile ve cümle tevabi'i ve levahıkı ve tarayıkı ile karındaşım oğlu Monla Celal ibn Monla Mehmed Nuri ve Sadi Çelebi ibn Muslu Bey ile on beş riyal kuruşa bey'-i bat-ı sahih ile bey' edüb tesellüm-i meblağ ve kabz-ı semen etmiş idik el-haletü hazihi bir mikdar arzuhale … bile değildir deyü niza'ı üzere iken muslihun tavassutu ile yüz akçeye sulh eylediler pul-ı sahh olan yüz akçe[y]i dahi bi't-tamam alub kabul ve kabz eyledim ba'de'l-yevm husus-ı mezbura müte'allik benden asaleten ve vekaleten da'va ve niza' sadır olursa inde'l-hükkami'l-kiram makbule ve mesmu'a olmaya dedikde mukırr-ı mezbur Hüseyin Efendi'nin vech-i meşruh üzere olan kelamın mukırr-ı lehü'l-mefsur İmüşe dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek tarafeynin rızaları ile tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi Şaban li-sene seb'a ve selasin ve elf [h. 1-29 Şaban 1037 / 6 Nisan-4 Mayıs 1628]

Şuhudü'l-hal: Muhzırbaşı Muslu,İlyas Dede Muharrem, İbrahim Çelebiler[in] Hacı Şeyhi, Ferhad Beyler[in] Mehmed, Fahrü'l-akran Ahmed Bey El-… ve gayruhum

[Sayfa 3b]

Hüküm 10

Sipahi Solak Kurd'un Sipahi Handan Bey'e olan borcunu 3 yaşında doru bir tay vererek ödediği hakkında.
(6-15 Nisan 1628)

Budur ki, zümre-i sipahiyandan fahrü'l-akran Solak Kurd nam sipahi mahfil-i kazada yine zümre-i sipahiyandan fahrü'l-akran Handan Bey -zide kadruhu- mahzarında bi-tav'ihi ikrar ve i'tiraf edüb mezbur Handan Bey'e lazımü'l-eda ve vacibü'l-kaza' yüz yirmi kuruş deynim olub meblağ-ı mezbur mukabelesinde Mahmiyye-i Kayseriye'de vaki Gülcü Hanı'nda sakin adamlarımızdan Abdi Bey nam kimesne yanında iki re's at beslemek için vaz' etmiş idim Tü[r]kmen atından doru üç yaşında olan deste kuyruk tayı yüz yirmi kuruşa bey'-i bat-ı sahih ile bey' edüb takas eyledim dedikde mukırr-ı mezbur Solak Kurd Bey'in vech-i meşrmukırr-ı mezbur Solak Kurd Bey'in vech-i meşruh üzere olan kelamın mukırru lehü'l-mesfur Handan Bey dahi meblağ-ı mezbur yüz yirmi beş kuruş mukabelesinde evsaf-ı merkume ile zikr olunan deste kuyruk doru tay benim dahi ma'lumum olmağla tasdik ve kabul eyledim dedikde tarafeynin rızalarıyla ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi eva'ili Şaban li-sene seb'a ve selasin ve elf [h. 1-10 Şaban 1037 / m. 6-15 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Abdülbaki Halil El-…, Fahrü'l-akran Ahmed Bey, Diğer Osman Bey El-…, Osman Bey Ankaravi

Hüküm 11

Aksaray'daki Demirkapı Mescidi Vakfı'na ait ev yerinin vakıf mütevellisi Mehmed Çelebi tarafından Seyyid Mehmed Çelebi'ye 90 yıl süreyle kiraya verildiğine dair. (6-15 Nisan 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki Demirkapu Mescidi'nin evkafına hasbi mütevelli olan Mehmed Çelebi ibn Behlül nam kimesne meclis-i şer'de Es-Seyyid Mehmed Çelebi mahzarında ikrar ve i'tiraf edüb bir tarafı Hatib el-Hac Abdülcelil evlerine muttasıl ve üç tarafı tarik-i amm ile mahdud olan evler yeri bundan akdem Cemaloğlu evladından Es-Seyyid Cemal icaresinde olub mezbur Es-Seyyid Cemal ga'ib olmağla haraba müşrif olub eser-i binadan bir nesnesi kalmayub tecdid-i icareye muhtac olmağın zikr olunan harabe evler yeri mescid-i mezburun imamına meşrut olub tevliyetim hasebiyle beher sene yirmi akçe icare[y]i … tarih-i kitabdan doksan yıla varınca icare-i tavile-i tecviz eden fukaha ve ulü'l-elbab kavli üzere icare-i tavile-i mu'tade ile icar eyledim ba'de'l-yevm icare-i maktu'asını canib-i vakfa eda edüb evler yerine mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezbur mütevellinin vech-i meşruh üzere cari olan ikrarın müte'cir-i merkum Es-Seyyid Mehmed Çelebi dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek tarafeynden sadır olan icar ve ist'icara cevaz ile ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi eva'ili Şabani'l-Mu'azzam li-sene seb'a ve selasin ve elf [h. 1-10 Şaban 1037 / m. 6-15 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-mülazimin Ali Çelebi, Mahmud Çelebiler[in] Abdi Çelebi, Kara Hasan Beyler[in] Hacı Mehmed, Abdülbaki Çelebi bin Hacı Ahmed, Muhzırbaşı Muslu
ve gayruhum

Hüküm 12

Aksaray'ın Zincirlü Mahallesinden Hızır ile Molla Ali adlı kardeşlerin miras kalan bağları paylaşmaları hakkında. (6-15 Nisan 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'ın Mahalle-i Zincirlü sakinlerinden Hızır bin İbrahim mahfil-i kazada karındaşı Molla Ali mahzarında bast-ı meran edüb Nahiye-i … vaki bir tarafı Kapucu Hamza bağı ve bir tarafı Başçıoğlu Mustafa bağı ve bir tarafı hendek ve bir tarafı tarik ile mahdud olan bir kıt'a bağın iki … amrud ağacı benim olmak üzere hendek tarafından ve Başçıoğlu Mustafa'dan canibi Molla Ali mahfil Mehmed Efendi canibi benim olmak üzere taksim ve tevzi' olunub ve yine nahiye-i mezburede vaki babamızdan irsen intikal eden bir kıt'a bağın bir tarafı Başçıoğlu Mustafa mülkü ve bir tarafı hendek ve bir tarafı ser-mahfil Mehmed Efendi bağı ve taraf-ı aheri Es-Seyyid İbrahim Çelebi mülkü ile mahdud olan bağdan iki inayet ağacı amrud ile ser-mahfil Mehmed Efendi bağı canibinden benim olmak üzere ve yine hendek ile Başçıoğlu Mustafa bağı canibinden tarafı karındaşım Molla Ali'nin olmak üzere müslümanlar taksim ve tevzi' eylediler su'al olunub tesellüm olunmasını taleb ederim deyücek gıbbe's-su'al mezbur Monla Ali dahi bi'l-müvacehe vech-i meşruh üzere kabul ve tasdik edicek tarafeynden sadır olan ikrar ve tasdik ma'a'l-kabul bu huruf-ı şariha teressül-i temessük yed-i talibe vaz' olundu.
Tahriren fi eva'ili Şaban li-sene seb'a ve selasin ve elf [h. 1-10 Şaban 1037 / m. 6-15 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Kıdvetü's-salikin Eş-Şeyh Mustafa Efendi -zide kuvvahu-, Abdülbaki Çelebiler[in] Hacı Ahmed El-…, Acem Ali, Muhzırbaşı Muslu

[Sayfa 4a]

Hüküm 13

Osman Bey bin Ahmed Bey'in Aksaray'da bulunan Ali Bey Hamamı'ndaki hissesini bir yıllığına Halilürrahman ibn-i Hasan'a kiraladığı ve kira bedeli olan 4.000 akçeyi peşin olarak aldığı. (6-15 Nisan 1628)

Budur ki zümre-i sipahiyandan fahrü'l-akran Osman Bey bin Ahmed Bey mahz-ı kazada kasaba-i Aksaray sakinlerinden Halilürrahman ibn-i Hasan mahzarında bi-tavihi ikrar ve itiraf edüb kasaba-i mezburede vaki Ali Bey Hamamı demekle maruf olan mülk hamamdan hisse-i şayiamın icaresi içün bin otuz yedi Zilkadesi gurresinden [h. 1 Zilkade 1037 / m. 3 Temmuz 1628] zabt etmek üzere bin otuz sekiz senesine [h. 1038 / m. 1628-1629] mahsub olmak içün mezbur Halilürrahman yedinden ber-vech-i peşin dört bin nakd-i rayicü'l-vakt akçesin alub tescil olunsun didükde gıbbe's-sual mezbur Halilürrahman dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Şaban sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şaban 1037 / m. 6-15 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Hacı İsmail bin Nasuh, Halil ibn-i İsmail, Hacı Derviş Hamza bin Mehmed, Mehmed Bey ibn-i Mustafa, Muhzırbaşı Muslu ve gayruhum.

Hüküm 14

Aksaray'ın Deveciyan Mahallesi'nde bulunan ve Abdülbaki ibn-i Himmet Fakih'e babasından miras kalan 4 adet evin, bu evleri yıllardır haksız yere elinde tutan Nurişoğlu Hüseyin bin Ali'den alınarak kendisine iade edilmesi. (6-15 Nisan 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki Mahalle-i Deveciyan sakinlerinden Abdülbaki ibn-i Himmet Fakih mahfil-i kazada Nurişoğlu Hüseyin bin Ali mahzarında takrir-i dava edüb mahalle-i mezburede vaki benim babamın irs-i şerle intikal eden mülk evlerimin bir tarafı Natrak mülkü bir tarafı Abdüsselam mülkü ve bir tarafı Hacı Yusuf mülkü ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan dört bab evlerimi hayatı ile ve cümle tevabi ve levahiki ve tarayıkı ile ben yetim olub gabin olmağla fuzulen zabt eylemiş bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak-ı hak olunmasını taleb ederim deyücek gıbbe's-sual mezbur Hüseyin sabıka Aksaray kadısı olan Es-Seyyid Ahmed Efendi imzasıyla mümza hüccet ibraz edüb vasisi olan İbrahim yedinden şira'-i şeri ile iştira eyledim deyü cevab vericek vasi-i mezbur İbrahim benim haberim yokdur deyü cevab virmekle mazmun-ı hüccete beyyine taleb olundukda beş gün mehl-i şeri verilüb şahid getirmeyüb ve üç gün dahi mehl virilüb ityan-ı beyyineden aczi zahir olmağla kelamı lağv olmağın bi'l-müvacehe mezbur Abdülbaki inhilaf olunub mülk-i mezburu bey eylemediğine hulf billahi Teala eyledikden sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub zabtiyçün bu huruf-ı şariha ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu ki lede'l-hace ibraz iden ihtiyac ide.
Tahriren fi-evaili Şabani'l-muazzam li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şaban 1037 / m. 6-15 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Mehmed Efendi ibn-i Derviş Efendi, Kara Hasan Bey bin Hacı Mehmed, Hacı Hasan bin Hacı Ali, İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi, Muhzırbaşı Muslu ve gayruhum.

Hüküm 15

1035 [1625-1626] yılına ait olan ancak tahsil edilmemiş bulunan deve yemi ücretlerinin Hassa sarbanı [deveci] Mehmed Ağa'ya Aksaray Kadısı Abdülbaki Efendi tarafından eksiksiz olarak teslim edildiği hakkında. (16-25 Nisan 1628)

Budur ki Hassa serbanlarından fahrü'l-emasil ve'l-akran Mehmed Ağa zide kadruhu mahfil-i kazada hala Aksaray kadısı olan Abdülbaki Efendi zide fazluhu mahzarında ikrar ve itiraf edüb kaza-i Aksaray'da bazı kimesneler ellerinde yetimyan-ı kuranın tevzi olunan zehairleri içün bi'l-ahir otuz beş [h. 1035 / m. 1625-1626] bi'z-zarure miri develer zahiresiyçün bi't-tamam ve'l-kemal alub kabz etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı Şaban li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şaban 1037 / m. 16-25 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Abdi Çelebi Hacı Mehmed, İbrahim Çelebi Şeyh Çelebi, Fahrü'l-akran Mehmed Ağa Kethüdası, Ahmed Ağa ibn-i Derviş Efendi, Vardar Ahmed Ağa bin Osman, Baki Çelebi El-Müsad(?), Hüseyin bin Abdülkerim ve gayruhum.

Hüküm 16

Aksaraylı merhum Hüseyin Çavuş bin Nasuh'un Rus asıllı kölesi Pervane'yi daha önceden azad etmesine rağmen Hüseyin Çavuş'un annesi Bacı Hatun'un bu durumu kabul etmediği, ancak adı geçen Pervane'yi köle olarak kullanmak istemesinin hukuken geçersiz olduğu hakkında. (25 Eylül 1623)

(…) ve'l-itak ve't-tahrir vaka lehü'l-fakir Mehmed bin Derviş Mehmed El-Kassamü'l-askeri bi-kazai Aksaray ufiye anhuma

Budur ki Aksaray sakinlerinden bundan akdem fevt olan merhum Hüseyin Çavuş ibn-i Nasuh nam müteveffanın abd-i memluku olan rafiu'l-kitab uzun boylu saruşın (…) ve sol elinin cerhi olub Rusiyyü'l-asl Pervane bin Abdullah nam abdi meclis-i şerde müteveffa-yı mezburun validesi ve varisesi olan Bacı bin Ahmed nam hatun mahzarında takrir-i dava edüb tarih-i kitabdan bir buçuk sene mukaddem beni malından itak ve tahrir edüb sair ahrar-ı asliyyat gibi hür olsun demiş idi, şimdilik merhum mezbur varislere yarak olmak üzere vaz-i yed etmek isterler, hakikat-ı hal sual olunub ihkak-ı hak olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbure Bacı Hatun adem-i ilimle cevab vericek mezbur Pervane'den sıdk-ı makaline mutabık beyyine taleb olundukda adul-i müsliminden Halife El-İmam ve Ali Halife El-İmam merhum-ı mezburun li-ümm karındaşı olan Hacı Yusuf ibn-i Veli ve Berber Muslu bin Hızırbani nam kimesneler mahfil-i kazada hazırun olub inde'l-istişhad münkire-i merkume müvacehesinde eda-yı şehadet-i şeriye edüb fi'l-vaki tarih-i kitabdan bir buçuk sene mukaddem mezbur Pervane'yi merhum-ı mezbur Hüseyin Çavuş'un taht-ı mülkünde iken malından bizim huzurumuzda li-vechillahi Teala itak ve tahrir edüb sair ahrar-ı asliyat ki hor olsun demiş idi, biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde (…) şeraiti'l-kabul şehadetleri haber-i vakıa oldukdan sonra mezbur Pervane'nin ıtkına çekeler deyüb huruf-ı lamü'l-mimin kayd olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-ahiri Zilkadeti'ş-şerife li-sene isneyn ve selasin ve elf. [h. 30 Zilkade 1032 / m. 25 Eylül 1623]

Şuhudü'l-hal: Mehmed Efendi ibn-i Hacı Yusuf, Ahmed Ağa ibn-i Mustafa Efendi Kethüda Sipahiyan-ı Aksaray, Muslu Bey bin Abdurrahman ve gayruhum, Şah Mehmed Ağa ve Ahmed Ağa Derviş Mehmed Ağa.

[Sayfa 4b]

Hüküm 17

Aksaray'ın İnehoca (?) Köyü'nden Çelebi ibn-i Pirkalem'in seyyid olduğu ve bu nedenle kendisinden hiçbir şekilde vergi talep edilemeyeceği hakkında. (16-25 Nisan 1628)

Budur ki Aksaray kazasına tabi İnehoca (?) nam karye sakinlerinden Abdülkerim bin Abdurrahman ve Yusuf bin Hacı Mehmed nam kimesneler mahfil-i kazada Çelebi ibn-i Pirkalem mahzarında iddia edüb işbu mezbur Çelebi'nin bizim karyemizden olub avarız-ı divaniye ve sair tekalif-i örfiye-i saliyanesi taleb eyediğimizde teallüm ve niza ider bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevabı tahrir olunmasını murad ederiz dediklerinde gıbbe's-sual mezbur Çelebi dedem Çelebi'nin dayısı Es-Seyyid Ahmed'dir, Es-Seyyid Ahmed ki bende hücceti vardır, ben dahi sadatdanım, avarız-ı divaniye ve sair tekalif-i örfiye ve saliyanesini vermezim deyü cevab vericek karye-i mezbure halkı dahi merkum Çelebi'nin cevabını tescil ediyor dediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Şaban li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şaban 1037 / m. 16-25 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Mehmed Ağa Kethüda, Ahmed Ağa El-Cündi, Mehmed Bey El-Cündi, Muslu Bey El-Cündi, Çelebiler Abdülkerim ve gayruhum.

Hüküm 18

Aksaray'da Maslak Köprüsü yakınındaki Ballıoğlu Bağı'nın kime ait olduğu konusunda Çerdiğin Mahallesinden Ayşe bint-i Hüseyin ile Piri kızları Emine ve Cemile arasındaki anlaşmazlığın, Emine ve Cemile lehlerine çözümlendiği ve Ayşe'nin bu bağ üzerinde bir daha hak iddia etmeyeceği hakkında. (17-28 Mart 1628)

Budur ki kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Çardiğin [Çerdiğin] sakinelerinden Ayşe bint-i Hüseyin nam hatun mahfil-i kazada yine mahalle-i mezbure sakinelerinden Emine ve Cemile bint-i Piri mam hatunlar tarafından İbrahim ibn-i İsmail ve Himmet bin Ramazan nam kimesneler şehadetleriyle husus-ı ati'z-zikre vekil-i şerileri olan fahrü'l-kuzat Mehmed Efendi ibn-i Derviş Mehmed Efendi zide fazluhu mahzarında bi-taviha ikrar ve itiraf edüb kasaba-i mezbure dahilinde vaki Maslak Köprüsü kurbunda Ballıoğlu Bağı demekle maruf bir tarafı Abdurrahman ve Piri bağına mülasık ve bir tarafı Balluoğlu bağçesine mülasık ve bir tarafı Hamamcı İshak bağına muttasıl ve taraf-ı aharı tarik-i amm ile mahdud olub bir kıta bağın benim validem Ümmügülsüm'den irs-i şerle intikal eyleme mülkümdür deyünce münazaat-ı kesire ve muhasamat-ı şedidemiz olmağla beynimize muslihun tevassut edüb es-sulh seyyidü'l-ahkam fehvasıyla amel olunub iki bin dört yüz akçeye sulh edilir bedel-i sulh olan meblağ-ı mezburu vekil-i mezbur Mehmed Efendi yedinden bi't-tamam ve'l-kemal alub kabul ve kabz eyledim bade'l-yevm husus-ı mezbura müteallik benden vahleten ve asaleten dava sadır olursa inde'l-hükkami'l-kiram makbule ve mesmua olmaya dedikde mukırre-i mezbure Ayşe'nin vech-i meşruh üzere olan kelamın

vekil-i mezbur Mehmed Efendi dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek tarafeynin rızalarıyla hüccet-i sahiha tenbih birle ma-hüve'l-vaki ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehri Recebü'l-mürecceb li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Receb 1037 / 17-28 Mart 1628]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Şaban Efendi, Fahrü'l-müderrisin Hasan Efendi Molla Ali El-mülazım, Fahrü'l-mulazımin Es-Seyyid Mehmed Çelebi, Mehmed Çelebiler Derviş Ali, muhzırbaşı Muslu, Katibü'l-huruf ve gayruhum,.

Hüküm 19

1037 (1628) yılında ordu için tahsil edilmesi emr edilen sürsat vergisinin Ali Subaşı ve adamları tarafından tahsil edilerek Sipahi Fedayi Bey'e teslim edildiği hakkında. (22 Nisan 1628)

Zümre-i sipahiyandan fahrü'l-emasil ve'l-akran Fedayi Bey zide kadruhu mahfil-i kazada hala Aksaray kadısı olan fahrü'l-kuzat Abdülbaki Efendi zide fazluhu mahzarında işbu sene-i mübarekede asakir-i İslam zahiresiyçün sürsat emri ibraz edüb badehu zikr olunan sürsat zahiresi bedele fermanı olunmağla fahrü'l-emasil ve'l-akran bölük subaşılarından Ali Subaşı zide kadruhu mübaşeretleri ile bedel-i emr-i sürsatı ibraz edüb mazmun-ı şerifinde münderic olan muma ileyh Ali Subaşı'ya cem ve tahsil ve kabz ve dahil-i hazine etdiresiz deyü buyurulmağın imtisalen li'l-emri'l-ali sicill-i mahfuza kayd olundukdan sonra suk-ı sultanide nida ve tenbih olunub Nahiye-i Tatar kethüdası olan Şeyhzade ve Hacı Hasan ve Hüseyin ve Ahmed ve Ali ve Es-Seyyid Kubad ve sair cemm-i gafir meclis-i şera gelüb padişahın emrine mutileriz mahmiye-i Konya'da ve eyalet-i Karaman'da her nice buyu[rul]r ise mübaşir-i merkum Ali Subaşı'ya verelüm cem ve tahsil eyledikde hizmet dahi verelim şimdi yeni halde hizmet veremeziz deyü cevab verdiklerinde ma-hüve'l-vaki Fedayi Bey zide kadruhu talebiyle ketb olundu.
Tahriren fi'l-yevmi's-sadis aşer min-şehri Şabani'l-muazzam li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 17 Şaban 1037 / m. 22 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Es-Seyyid Ali Çelebi, İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi, Hüseyin bin Abdülkerim, Mehmed bin İbrahim, Muhzırbaşı Muslu ve gayruhum.

[Sayfa 5a]

Hüküm 20

Tımar sahibi Mehmed Bey'in, Aksaray'ın Hatab (?) Mahallesi'nden Ali Dede'yi darp ederek bıçakla yaraladığı ve durumun Aksaray Sancak Beyi Süleyman Bey'e havale edildiği hakkında. (16-25 Nisan 1628)

Mahalle-i Hatab sakinlerinden Ali Dede ibn-i Mehmed Halife meclis-i şerde erbab-ı tımardan fahrü'l-akran Mehmed Bey ibn-i Mansur Çavuş mahzarında tarkir [ve] dava edüb mezbur Mehmed beni mülk bağım içinde hançer çıkarub hançerin başı ile ve tabanca ile darb ve enva-ı şütum ile şetm eyledi bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Mehmed Bey inkar ile ceveb vericek müddei-i mezburdan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda adulden Abdülhayy ibn-i Yakub Ağa ve Musa bin Turgud nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda'-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-vaki işbu mezbur Mehmed Bey merkum Ali Dede bağı içinde hançer ile darb ve enva-ı şütum ile şetm eyledi deyü şehadet eylediklerinde mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame

izzuhu hazretlerinin adamlarından Mehmed Ağa mahzarında ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı Şaban li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şaban 1037 / 16-25 Nisan 1628]
Şuhudü'l-hal: Ser-muhassıl Mehmed Efendi, Ahmed Ağa Dizdar, Hüseyin bin Abdülkerim, Muhzırbaşı Muslu ve gayruhum.

Hüküm 21

Mehmed Bey'in, İbrahim Çelebi'ye ait bağın satılması durumunda hakkı olan önceliğinden vaz geçtiği ve Minarecik Mahallesinden Ali Dede'nin bu bağı satın alabileceği hakkında. (16-25 Nisan 1628)

Kasaba-i Aksaray'da vaki Mahalle-i Minarecik sakinelerinden Firdevs bint-i Hacı Mehmed tarafından husus-ı ati'z-zikre vekil olan oğlu Mehmed Çelebi ibn-i Hacı Hasan Çelebi mahfil-i kazada Ali Dede ibn-i Mehmed Halife mahzarında bi'l-vekale ikrar ve itiraf edüb validem mezbure Firdevs'in karındaşı merhum İbrahim Çelebi'den izn-i şerle intikal edüb altı hark bağının hududu inde'l-ciran malumdur on beş kuruşa bana bey eyledi dedikde işbu hazır-ı bi'l-meclis olan Mehmed Bey ibn-i Mansur dahi şefayım şefa taleb etmiş idim şefa talebinden fariğ oldum deyücek mukırran-ı mezburanın vech-i meşruh üzere olan kelamların mukırrun leh olmağla Ali Dede dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Şabani'l-muazzam li-sene seba selasin ve elf. [h. 11-20 Şaban 1037 / 16-25 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Abdülhay bin Yakub ve Musa bin Ahmed, Acem Ali bin Abdullah, Hacı bin Ahmed Ağa ve gayruhum.

Hüküm 22

Çolakı [Coğlakı] Mahallesi'ndeki 3 ev ile bağ yerinin Molla Ali'ye 1622 yılında babası Abdünnebi İmirşah Efendi tarafından satıldığı ve bu nedenle Mehmed Bey adlı kişinin bu mülkler üzerinde herhangi bir hakkı bulunmadığına dair. (16-25 Nisan 1628)

Kasaba-i Aksaray sakinlerinden Molla Ali ibn-i Abdünnebi Efendi mahfil-i kazada Mehmed Bey ibn-i Mustafa mahzarında takrir-i dava edüb Nahiye-i Colakı'da [Coğlakı Mahallesi] vaki bir tarafı Eş-Şeyh Necmeddin Hazretleri'ne muttasıl ve bir tarafı Osman Efendi mülküne müntehi ve bir tarafı benim babamdan intikal eden bağıma muttasıl ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan üç bab evler yerini hayatı ve önünde bağı ve eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve cümle tevabi ve levahiki ve teraiki ile tarih-i kitabdan tahminen altı sene mukaddem [1622] müteveffa-yı mezbur babam Abdünnebi Efendi İmirşah bin İbrahim nam kimesneye iki bin akçe kıymetli bir çift altun küpe ile ve yolu nizaı içün on sikke verüb bey-i bi'l-vefa ile işktira etmişi idi, eğer on seneden ziyade gelmez isem hudud-ı erbaa ile mahdud olan evler yerini bağı ile ve cümle tevabi ve levahiki ile yedinde olsun demiş idi, babam fevt oldukdan sonra ben zabt eylerim, hala mezbur Mehmed Bey benim tasarrufuma mani olur sual olunub men olunmasını taleb ederim diyicek gıbbe's-sual mezbur Mehmed Bey miriye müteallik oldu deyü miriden iştira eyledim, merhum Abdünnebi Efendi'nin mukaddem İmirşah olduğunu bilmezim deyü ceveb vericek müddei-i mezbur Molla Ali'nin dava-yı muharreresine muvafik beyyine taleb olundukda adulden Üstad

Ahmed bin Mustafa ve Hacı Receb bin Ali nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda'-i şehadet-i şeriye edüb müteveffa-yı mezbur Abdünnebi Efendi merkum İmirşah iki bin akçe kıymetlü bir çift altun küpe verüb ve yolu nizalariyçün on sikke-i hasene verüb zikr olunan bağı on sene tamamına bey-i bi'l-vefa ile iştira etmiş idi biz bu hususa şehadet ederiz dediklerinde bade't-tadilü'l-adet şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber sebil-i temessük yed-i talibe vaz olunduğu lede'l-hace ibraz edüb ihticac ede.
Tahriren fi-evasıtı Şaban li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şaban 1037 / 16-25 Nisan 1628]
Şuhudü'l-hal: Abdülbaki ibn-i Ahmed, Ali Bey bin Abdullah, Hüseyin bin Abdülkerim, Hacı bin Ahmed Ağa, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 5b]

Hüküm 23

Aksaray'ın Tirpazar Mahallesi'nde bulunan ve merhum Boyacı Seydioğlu Mustafa'nın çocuklarına miras kalan ev ve bahçenin, çocukların vasisi olan Leşide bint-i Mehmed tarafından Osman adlı kişiye satışı hakkında. (16-25 Nisan 1628)

Kasaba-i Aksaray'da vaki Tizpazar (?) Mahallesi sakinlerinden olub müteveffa Boyacı Seydioğlu Mustafa'nın eytamına kıbel-i şerden vasi olan Leşide bint-i Mehmed nam hatun mahfil-i kazada şahid Osman mahzarında bi-taviha ikrar ve itiraf edüb mahalle-i mezburede vaki bir tarafı Abbas mülkü ve bir tarafı Zorbaz İzzet mülkü ve bir tarafı sedd-i sultani ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan iki bab ev lebabı ve harabesiyle ve önünün bağçesiyle ceviz ağacı ile ve sair eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve cümle tevabi ve levahiki ve taraikı ile nısfı benim ve nısf-ı aharı müteveffa-yı mezbur Mustafa'nın mülkü olmağla zaruret-i deyni içün bey-i men-yezid edüb beş bin beş yüz akçede karar eden rağbet-i nas munkatıa oldukdan sonra beş yüz akçe dahi ziyade etmekle zikr olunan bağçe vesayeten ve asaleten altı bin akçe nakid ve rayic-i fi'l-vakt akçeye bey-i bat-ı sahih ile bey edüb tesellüm-i mebi ve kabz-ı semen eyledim, bade'l-yevm mülk-i müşterası olub keyfe ma-yeşa ve yahtar (?) mutasarrıf ola dedikde mutasarrıf-ı mezbur Leşide Hatun'un vesayeten ve asaleten olan ikrarın muzırrun lehu'l-mesfur şahi dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek sıhhat-i bey ü şiraya tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Şaban li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şaban 1037 / 16-25 Nisan 1628]

Şuhudü'l-hal: Mustafa bin Osman, Hacı Ömer bin Yunus, Es-Seyyid Ali Çelebiler Es-Seyyid Nimetullah, Ali bin Mehmed, Piyale bin Abdullah, Muhzırbaşı Muslu, Hamza Çelebiler Safi Çelebi, İbrahim bin Yunus ve gayruhum.

Hüküm 24

Aksaray'ın Mirza Bey Mahallesi'nde bulunan ve Hacı Ramazan bin Uzun Hüseyin'e ait olan evler üzerinde torunu Mehmed bin Abdülcelil'in herhangi bir tasarruf hakkı bulunmadığına dair. (26 Nisan-4 Mayıs 1628)

Kasaba-i Askaray'ın Mahalle-i Mirza Bey sakinlerinden Hacı Ramazan bin Uzun Hüseyin nam kimesne mahdumu mahfil-i kazada Mehmed bin Abdülcelil mahzarında takrir-i dava edüb mahalle-i mezburede vaki eşyalık ile mutasarrıf olub malumetü'l-hudud olan evlerime mezbur Mehmed mülkümdür deyü dahl eder sual olunsun dedikde

gıbbe's-sual mezbur Mehmed dar-ı mezburun vakıf bina idüğin bilmezüm deyü cevab vericek müddei-i mezbur Hacı Ramazan'ın dava-yı muharreresine mutabık beyyine taleb olundukda adulden Hasan Çelebi ibn-i Hacı Yakub ve Hasan bin Mehmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-yı şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika uzun Hüseyin evleri vakıfdır deyü istima ederiz biz bu hususa şahidleriz ve şehadet dahi ederiz dediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren evahir-i Şaban li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 21-29 Şaban 1037 / 26 Nisan-4 Mayıs 1628]

Şuhudü'l-hal: Hacı ibn-i Ahmed, Hasan bin Abdülkerim, Abdullah bin İsmail, Ahmed bin Mehmed, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 25

Aksaray'ın Akhisar köyünden Ayvad Fakı'nın Şeyh Gaznevi Mahallesinden Sinan bin Mehmed'e herhangi bir borcu kalmadığı hakkında. (26 Nisan-4 Mayıs 1628)

Budur ki, Mahalle-i Şeyh Gaznevi'den Sinan bin Mehmed Akhisar nam karyeden Ayvad nam fakıyı ihzar edüb akçe zuyuf iken beş esedin kuruş kuruş onu on iki hesabı üzere muameleye verüb üç senedir zebhinden gayri on beş esedin hakkım var taleb ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Ayvad Fakı asl-ı mal beş esedin kuruş aldım devr-i şeri olmadan aldığımdan kırk günden sonra akçe cedid oldu isbat eylesün dedikde mezbur Sinan isbata izhar-ı acz etmeğin meclis-i şerde yüz akçeye bir top bez verdim ve on altışar akçeye on altı vukıyye bez verdim dedikde mezbur Sinan dahi aldım deyüb hesaplaşub ceman dört yüz otuz akçe alub ve üç yüz yetmiş akçe dahi dahi meclis-i şerde verüb sekiz yüz on akçeye müddei-i merkum Sinan dahi alub kabul ve kabz edüb bera'et-i zimmet ve fi-yed tenbih birle ma-vakaa ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Şabanü'l-muazzam li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 21-29 Şaban 1037 / 26 Nisan-4 Mayıs 1628]

İbrahim Çelebi, Fi'l-kuzat Abdülkadir Efendi, Hacı Şah Veli, Hüseyin bin Abdülkerim, Huzur Çelebi, Hacı bin Ahmed.

[Sayfa 6a]

Hüküm 26

Hacı Şaban bin Mehmed'in Aksaray'ın Necmeddin Mahallesi'ndeki Ayvadoğlu Yeri adıyla bilinen arsasını Aksaray Kadısı Abdülbaki Efendi'ye sattığı hakkında. (26 Nisan-4 Mayıs 1628)

Nefsi Aksaray'ın Mahalle-i Necmeddin sakinlerinden El-Hac Şaban bin Mehmed nam kimesne mahfil-i kazada fahrü'l-kuzat halen Aksaray kadısı olan Abdülbaki Efendi ibn-i El-Hac Mehmed zide fazluhu mahzarında bi't-tav ve'r-rıza ikrar-i sahih-i şeri ve itiraf-ı sarih-i meri kılub dedi ki, mahalle-i mezbure sınırında vaki Ayvadoğlu yeri demekle maruf inde'l-ciran malumetü'l-hudud olub tahminen kırk evlek mülk-i mevrusum olan iki kıta yerimi dört yüz nakid ve rayic-i fi'l-vakt akçeye bey-i bat-ı sahih ile bey edüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen eyledim bade'l-yevm mülk-i müşterası olub keyfe ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezbur Hacı Şaban'ın vech-i meşruh üzere olan kelamin mukırrun leh el-mesfur Abdülbaki Efendi zide fazluhu dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek hüccet-i bey ü

şiraya tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu. Tahriren fi-evahiri Şaban li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 21-29 Şaban 1037 / 26 Nisan-4 Mayıs 1628]

Şuhudü'l-hal: İbrahim Çelebi bin El-Hac Şeyhi, Hacı bin Ahmed, Muhzırbaşı Muslu, Hüseyin bin Abdülkerim.

Hüküm 27

Cami-i Kebir [Ulucami] Mahallesi'nden Süleyman bin İlyas'ın bağına ait suyolu ile kapıya, Dizdar Ahmed Ağa bin Osman Halife'nin yaptığı müdahalenin haksız olduğuna dair. (5-14 Mayıs 1628)

Kasaba-i Aksaray'da vaki Mahalle-i Cami-i Kebir sakinlerinden Süleyman bin İlyas mahfil-i kazada Dizdar Ahmed Ağa bin Osman Halife mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Ahmed Ağa benim mülk bağımın suyu yoluna ve kadimden olan kapısına dahl edüb benim tasarrufuma mani olur bi-hasebi'ş-şer sual olunub men olunmasını taleb ederim deyicek gıbbe's-sual Mezbur Ahmed Ağa suyu yolu ahar yerdendir ve kapısı dahi müşterek kapıdır deyü inkarıyla cevab vericek müddei-i mezbur Süleyman'ın dava-yı muharreresine mutabık beyyine taleb olundukda adulden Hüseyin Çelebi ibn-i Hacı Mehmed ve Hızır bin Mahmud nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-yı şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika işbu mezbur Ahmed Ağa'nın niza eylediği su yolu ve kapı yeri merkum Süleyman'ın bağının elli ve altmış senedir suyu yoludur ve kapısı müşterekdir biz bu hususa şahidleriz ve şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren evail-i şehr-i Ramazanü'l-Mübarek li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-10 Ramazan 1037 / m. 5-14 Mayıs 1628]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Abdülkadir Efendi, Muhzırbaşı Muslu, Hacı Bekir Ahmed Ağa, Acem Ali.

Hüküm 28

Hacı ile Sinan adlı kardeşlerin babaları Mehmed'den miras kalan Şeyh Gaznevi Mahallesi'deki evleri kendi aralarında anlaşarak paylaştıkları hakkında. (5-14 Mayıs 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Şeyh Gaznevi sakinlerinden Hacı bin Mehmed mahfil-i kazada li-ebeveyn karındaşı olan Sinan bin Mehmed mahzarında ikrar ve itiraf edüb mahalle-i mezburede vaki inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan evler babamız merhum Mehmed'den irs-i şerle intikal etmekle taksim olunması lazım gelmeğin kendi rızamızla ve zeyl-i kitabda masturetü'l-esami olan bi-garaz müslimin ile ala-ma-farazallahu Teala taksim edüb sayfiyenin garb canibi ki Hacı tarafından bir bab hane ve bir ahur ve bir samanlık ve sayfiyenin ardında bir ev yeri ve gayri canibinden hayatın nısfı ile karındaşım Sinan'a verilüb ve sayfiyenin şarkı canibi ki Hurmacı Hacı Derviş evlerinden tarafından bir bab hane ve örtme yeri ve bir oda ve odanın ardında bir harabe ev yeri ve hayatın şarkı canibinden nısf hayat verilüb ve Nahiye-i Nakkaş'da vaki inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan bağdaki nısf hisse-i şayiası mukabelesinde ve köy mürur eden sayfiyede olan nısf hisse-i şayiama takas edüb sayfiyenin cümlesi karındaşım Sinan'ın olub ve cümle bağ benim olmak üzere taksim olundu tescil olunmasını taleb ederiz dedikde gıbbe's-sual mezbur Sinan dahi karındaşı

merkum Hacı'nın vech-i meşruh üzere olan ikrarın bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edicek tarafeynin rızalarıyla ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundı.
Tahriren fi evail-i şehr-i Ramazan li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-10 Ramazan 1037 / m. 5-14 Mayıs 1628]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Mehmed Efendi, Selanzade Mehmed Çelebi, Sarı Ali Bey, Ali Efendi.

Hüküm 29

Halil bin Pirhoca ibn-i Durmuş adlı kişinin Ayşe bint-i Hüdaverdi'nin öz amcası ve vasisi olduğuna dair. (5-14 Mayıs 1628)

Kasaba-i Aksaray sakinlerinden Halil bin Pirhoca ibn-i Durmuş nam kimesne mahfil-i kazada sinn-i büluğuna müsaadesi olub on iki yaşıma girdim deyü büluğuna mukırr olan Ayşe bint-i Hüdaverdi nam bikr-i baliğanın mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbure Ayşe'nin babası müteveffa Hüdaverdi benim ammim olmağla veraseti sulbiye kızı Ayşe ile bana munhasıradır bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbure Ayşe merkum Halil'in asebe idüğin bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezburdan sıdk-ı kelamına beyyine taleb olundukda adulden İlyas bin Yakub ve Muhzırbaşı Muslu ibn-i Abdülgani nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffa-yı mezbur Hüdaverdi ibn-i Arab bin Durmuş mezbur Halil bin Pirhoca bin Durmuşdur, Arab ile Pirhoca karındaşlardır, babaları Durmuşdur, biz bu hususa şahidleriz ve şehadet dahi ederiz dedikelerinde bade't-tadili'l-adet şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundı.
Tahriren fi-evaili şehr-i Ramazani'l-Mübarek li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-10 Ramazan 1037 / m. 5-14 Mayıs 1628]

[Sayfa 6b]

Hüküm 30

Resul bin Süleyman'ın Colakı [Coğlakı] Mahallesi'nde bulunan evi ile arsasını Ali Kaya bin Şah Veli'ye sattığı hakkında. (5-14 Mayıs 1628)

Nefs-i Aksaray'da vaki mahalle-i Colakı [Coğlakı] sakinlerinden Resul bin Süleyman mahfil-i kazada Ali Kaya bin Şah Veli mahzarında ikrar ve itiraf edüb mahalle-i mezburede vaki bir tarafı Abdünnebi mülkü ve bir tarafı baliğ-i mezbur mülkü ve tarafeyni tarik-i amm ile mahdud bir bab ev üç ev yeri ve hayatı ile ve cümle tevabi ve levahiki ve tarayıkı ile on riyal kuruşa bey-i bat-ı sahih ile bey edüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen eyledim dedikde mukırr-ı mezburı ikrar-i meşruhunda mukırrun leh el-mesfur Ali Kaya dahi tasdik ve kabul edicek sıhhat-i bey u şiraya hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundı.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 1-10 Ramazan 1037 / m. 5-14 Mayıs 1628]

Şuhudü'l-hal: İbrahim Sofı bin Sadi, Hacı bin Ahmed Ağa, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 31

Yuva Köyü'nden Hüseyin bin Hasan'ın iddia ettiği şekilde Karakaya mevkiinde bulunan Dedeli adlı yerin miri (hazine) bir arsa olduğu ve bu arsanın kullanım hakkının Mustafa bin Hasan ile Musa'ya ait bulunduğuna dair. (5-14 Mayıs 1628)

Aksaray kazasına tabi Yuva nam karye sakinlerinden Hüseyin bin Hasan nam kimesne mahfil-i kazaya Mustafa bin Hasan nam kimesneyi ve müteveffa Ebubekir bin sagir oğlu Musa'ya vasi olan İsmail bin Mustafa nam kimesneleri ihzar ve mahzarlarında takrir-i dava edüb karyecik sınırında Karakaya nam mevzide vaki Dedeli Yeri demekle maruf inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan bir kıta bağ benim babam Hasan'dan irs-i şerle intikal eden mülk bağımı ne vechile zabt eder bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim deyicek gıbbe's-sual mezburan Mustafa ve İsmail fi'l-vaki zikr olunan bağın miri arz-ı miri idi mezbur Hüseyin'in babası Hasan nice zaman harab edüb boz ve hali komakla sipahi tapu verüb birkaç sene ziraat olundukdan sonra mezbur Hüseyin bağ gars edüb otuz seneden mütecavizdir ki eba-an-ceddin tasarrufumuzdadır deyü tapu tezkeresi ibraz edüb ve fetva-yı şerife dahi ibraz etmekle müddei-i mezbur Hüseyin'in sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda üç gün mehl-i şeri verilüb ityan-ı beyyineden aciz ve kasır olucak zaman mürur etmekle bila-emr-i şeri istimaı memnu olmağın mezburanın Mustafa'nın ve İsmail'in yedlerinde tapu tezkere ve fetva-yı şerife mucebince zikr olunan bağ mezburanın yedlerinde ibka olunub tasurrufiyçün ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili şehr-i Ramazanü'l-Mübarek li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-10 Ramazan 1037 / m. 5-14 Mayıs 1628]

Şuhudü'l-hal: Acem Ali, İbrahim bin Yunus, İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, Hacı bin Ahmed, Muslu bin Abdullah, Fahrü'l-akran Paşa'nın Ağa ibn-i El-Hac Arabi ve gayruhum.

Hüküm 32

Aksaray'ın Mehmed Çelebi Mahallesi'nden merhum Hacı Mustafa'nın oğlu Osman'a vasilik eden Abdülfettah Beşe ibn-i Hacı İsmail'in vasilikten azl edildiği ve yerine Hacı Mehmed bin Kaya'nın vasi olarak atandığına dair. (15-24 Mayıs 1628)

Kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Mehmed Çelebi sakinlerinden olub bundan akdem fevt olan Hacı Mustafa'nın sagir oğlu Osman kıbel-i şerden vasi olan Abdurrahman üzerine nazır nasb olunan Abdülfettah Beşe ibn-i Hacı İsmail nam kimesne mahfil-i kazada müteveffa-yı mezbur Hacı Mustafa'nın merkum Abdurrahman on aydır vasidir anamın malını ketm edüb muhallefat defterin dahi sicill-i mahfuza kayd etdirmemeğin hıyaneti zuhur etmişdir merkum Abdurrahman vesayetden ref olunub yerine işbu sahibü'l-kitab Hacı Mehmed bin Kaya da salih ve mütedeyyin ve vesayet-i merkum uhdesinden gelir kimesne olmağın yetim-i merkumun ahvalini hıfz ve emvalin zabt edüb gözetmek içün kıbel-i şerden vasi nasb u tayin olunmasını taleb ederim deyücek mezbur Hacı Mehmed dahi vesayet-i merkume hizmetini iltizam ve taahhüd etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundı.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Ramazanü'l-Mübarek li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Ramazan 1037 / m. 15-24 Mayıs 1628]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-mülazimin Mahmud Efendi, Abdullah Halifeler Osman Fakı El-İmam, Hacı bin Ahmed, Mehmed Çelebi bin İbrahim, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 7a]

Hüküm 33

Abdülkerim Bey ibn-i Ahmed Ağa'nın Fatıma Kadın'a 20 yıldır ödemediği borcunu ödemek için söz verdiği hakkında.
(25 Mayıs-3 Haziran 1628)

Budur ki, bundan akdem kasaba-i Aksaray sakinelerinden olub fahrü'l-muhazzerat Fatıma Kadın ibnet-i Hacı Abdi nam bikr-i baliğa meclis-i şer-i şerifde Abdülkerim Bey ibn-i Ahmed Ağa mahzarında bi-taviha ikrar-ı sahih-i şeri ve itiraf-ı sarih-i meri kılub dedi ki, tarih-i kitabdan tahminen yirmi sene [1608] mukaddem bi-tariki'l-emane yüz otuz vukıyye bakır ve dört kaliçe ve üç kilim ve bir zelli vermiş idim, hala dava eylediğimde nice münazaat-ı kesire ve muhasamat-ı şedidemiz olmağla beynimize muslihun tavassut edüb es-sulhu seyyidü'l-ahkam fehvasıyla amel olunub bir kelam-ı şerife sulh eylediler, bedel-i sulh olan kelam-ı şerifi merkum Abdülkerim Bey yedinden alub kabul ve kabz eyledim bade'l-yevm husus-ı mezbura müteallik benden vekaleten ve asaleten dava ve niza sadır olursa inde'l-hükkami'l-kiram makbule ve mesmua olmaya dedikde mukırre-i mezbure Fatıma Kadın'ın vech-i meşruh üzere olan kelimatın mukırrun leh el-mesfur Abdülkerim Bey dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek sıhhat-i sulh hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Ramazanü'l-Mübarek li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 21-30 Ramazan 1037 / m. 25 Mayıs-3 Haziran 1628]
Ömer Ali Çelebiler Sefer, Fahrü'l-kuzat Es-Seyyid Ali Efendi, Fahrü'l-kuzat Mehmed Efendi ibn-i Derviş Efendi, Fahrü'l-kuzat Ahmed Efendi, Fahrü'l-müderrisin Ebubekir, Fahrü'l-akran Ahmed Bey, Zorbaz Abdi, Ahmed Bey bin Musa, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 34

Abdülkerim Bey bin Ahmed Ağa'nın Hacı Mehmed bin Bulgar'a olan borcu karşılığında Kergi Mahallesindeki bahçesini verdiği hakkında.
(25 Mayıs-3 Haziran 1628)

Bundan akdem Aksaray sakinlerinden olan Hacı Mehmed bin Bulgar nam kimesne mahfil-i kazada Abdülkerim Bey bin Ahmed Ağa mahzarında ikrar ve itiraf edüb mezbur Abdülkerim Bey sende benim bir cariye akçesi ve sahtiyan akçesi vardır deyü benim Nahiye-i Kergi'de vaki bir tarafı Uzun Alioğlu Hacı Yusuf mülkü ve bir tarafı Banalca (?) Mehmed ve tarefeyni tarik-i amm ile mahdud olan bir kıta bağçemi zabt u tasarruf eyledikde her birimiz davaya mütesaddi olub nice münazaat-ı kesire ve muhasamat-ı şedide olmağla beynimizde muslihun tavassut edüb es-sulhu seyyidü'l-ahkam fehvasıyla amel olunub elli riyal kuruşa sulh eylediler bedel-i sulh olan elli riyal kuruş Abdülkerim bana yedinden bi't-tamam ve'l-kemal alub kabul ve kabz edüb merkum Abdülkerim Bey dahi cariye akçesi ve sahtiyan akçesi nizaından fariğ olmağla ve ben dahi hudud-ı erbaa ile mahdud olan bağçeyi teslim eyledim eğer bade'l-yevm husus-ı mezbura müteallik benden vekaleten ve asaleten tarafeynden dava sadır olursa inde'l-hükkami'l-kiram makbule ve mesmua olmaya dedikde mukırr-ı mezbur Hacı Mehmed'in vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Abdülkerim Bey dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek tarafeynin rızalarıyla sıhhat-i sulh ve terk-i davaya hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Ramazani'l-mebarek li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 21-30 Ramazan 1037 / m. 25 Mayıs-3 Haziran 1628]
Şuhudü'l-hal: Es-Sâbıkun.

Hüküm 35

Paşacık Mahallesi'nden İsmail Halil adlı kişinin küçük kızının iddia edildiği gibi suda boğularak ölmeyip eceliyle vefat ettiğinin şahitlerin ifadeleriyle anlaşıldığı hakkında.
(25 Mayıs-3 Haziran 1628)

Budur ki, iftiharu'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin kethüdaları olan fahrü'l-akran Habib Ağa zide kadruhu meclis-i şer-i şerif-i lazımü'l-tevkirde mahalle-i Paşacık sakinlerinden İsmail Çelebi ibn-i Abdi ve Mustafa Dede ibn-i Şah Veli ve Receb bin Ali ve Ali Dede ibn-i Abdünebi ve Hasan Dede ve Şeyh Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed Çelebi ve Hacı Yusuf bin El-İmam ve Es-Seyyid Abdülfettah Çelebi ibn-i Es-Seyyid Şaban ve Mevlüd bin Abdüsselam ve Abdülbaki Dede ibn-i Süleyman nam kimesneleri ihzar ve mahzarlarında takrir ve dava edüb mahalle-i mezbureden işbu mezbur İsmail Halil'in bir sabiye kızı suya düşüb bi-emrillahi Teala vefat eylemiş ve bila-emr-i şeri defn eylemişler bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevabları tahrir olunmasını taleb ederim deyücek gıbbe's-sual mezbur İsmail Çelebi haşa ve kella benim bir sabiye kızım Ramazan-ı Şerif'den mukaddem eceli ile vefat eyledi suya gark olmadı deyü cevab vericek mezbur Habib Ağa'dan beyyine taleb olundukda ityan-ı beyyineden aciz olmağla yemin eylesünler dedükde zikri mürur eden mahalle ahalisine ale'l-infirad yemin teklif olundukda mezbur İsmail Halil'in kızı Ramazan-ı Şerif'den mukaddem eceli ile bir sabiye kızı vefat eyledi suya gark olub ölmedi ve ilmimiz ve haberimiz yokdur deyü yemin billahi'l-aliyyü'l-azim eylediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Ramazan li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 21-30 Ramazan 1037 / m. 25 Mayıs-3 Haziran 1628]

Fahrü'l-kuzat İsa Efendi, Fahrü'l-kuzat Abdüsselam Efendi, İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, Abdüsselam Çelebi Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Muhzırbaşı Muslu ve gayruhum.

[Sayfa 7b]

Hüküm 36

Sarıyakub Mahallesi'ndeki mescidine ait paranın vakıf mütevellisi Mehmed Çelebi'ye teslim edildiği hakkında.
(25 Mayıs-3 Haziran 1628)

Budur ki, fahrü'l-müstaiddin Abdülbaki Çelebi ibn-i El-Hac Ahmed mahfil-i kazada Mehmed Çelebi ibn-i merhum Musa Efendi mahzarında takrir-i kelam edüb mahalle-i Sarıyakub'da vaki mescidin çerağ akçesinden Cafer bin Receb nam kimesneden aldığım asl-ı mal üç yüz akçe merkum Mehmed Çelebi'ye teslim eyledim dedikde merkum Mehmed Çelebi tevliyetim hasebiyle alub kabul ve kabz eyledim deyücek hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Ramazan li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 21-30 Ramazan 1037 / m. 25 Mayıs-3 Haziran 1628]

Şuhudü'l-hal: İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi, İsa Çelebiler Hüseyin Çelebi, Muhzırbaşı Muslu, Katibü'l-huruf Şabanü'l-muazzam.

Hüküm 37

Ahmed adlı kişinin Aksaray mahkemesinde muhzırlık görevine atandığı hakkında. (25 Mayıs-3 Haziran 1628)

Budur ki, işbu sahibü'l-kitab Muhzır Ahmed kasaba-i Aksaray mahkemesinde muhzır olub cümle tekalif-i örfiyeden muaf olmak üzere muhzır olub mezbur Ahmed dahi kabul etmeğin kayd şod.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 21-30 Ramazan 1037 / m. 25 Mayıs-3 Haziran 1628]

Şuhudü'l-hal: Abdi Çelebiler Hacı Mehmed, Abdülbaki Çelebi, Molla Mehmed bin İbrahim.

Hüküm 38

Abdullah adlı kölenin azad edildiği hakkında. (25 Mayıs-3 Haziran 1628)

Budur ki, mahmiye-i Konya muzafatından Kıröyüğü nam-ı diğer Arpayükü nam karye sakinlerinden Emir Dede ibn-i Dede Balı ve kız karındaşları Keklik ve Selçuk nam kimesneler tarafından fahrü'l-akran Es-Seyyid Mustafa Bey ibn-i Abdi Çavuş ve Emir Beşe ibn-i Hasan nam kimesneler şehadetleri ile husus-ı ati'z-zikr itakına ve kabz isaline vekaleti sabit olan fahrü'l-akran Mevlüd Bey ibn-i Dede Balı vekaleten ve asaleten meclis-i şerde pür-sevbü'l-asl orta boylu siyah emred Abdullah nam Arab mahzarında ikrar ve itiraf edüb işbu mezbur Abdullah li-ebeveyn karındaşımız olan merhum Mahmud Bey'in abd-i memlukü olub fevt olmağla karındaşlarına intikal etmekle karındaşım Ebubekir kitabete kesüb yedi sene hizmet etdikden sonra hissesin azad edüb ve ben dahi vekaleten ve asaleten merkum Abdullah yedinden bir re's doru üç yaşında at alub kabul ve kabz edüb bade'l-yevm mezbur Abdullah sair ahrar-ı asliler gibi hür olsun dedikde mukırr-ı mezbur Mevlüd Bey'in vech-i meşruh üzere vekaleten ve asaleten olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Abdullah dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek merkum Abdullah'ın ıtkına hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Ramazan li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 21-30 Ramazan 1037 / m. 25 Mayıs-3 Haziran 1628]

Şuhudü'l-hal: Mehmed bin İbrahim, Emir Beşe ibn-i Hasan, Fahrü'l-kuzat ve's-sadat Es-Seyyid Ali Efendi Yusuf Beşe ibn-i Süleyman Dede, Fahrü'l-mülazımin Mahmud Çelebi, Fahrü'l-mulazımin Mustafa Efendi, Abdülbaki Çelebi El-müstaid, Molla Kelam ibn-i Mehmed, Muhzırbaşı Muslu ve gayruhum.

Hüküm 39

Sipahsalar Köyü'ndeki zeamet çiftliğini terk eden Ali bin Celebverdi'nin ceza olarak devlete 300 akçe çiftbozan vergisi ödeyeceği hakkında. (25 Mayıs-3 Haziran 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden olub dergah-ı ali çavuşlarından kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Nasuh Çavuş ibn-i Ali Çavuş meclis-i şerde zeam[et]li kurasından Sipahsalar [bugün mevcut değildir] nam karyeden olub hala kasaba-i mezburede sakin olan Ali bin Celebverdi nam kimesne mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur ali Rağıb (?) oğlu zeamet-i [mez]bur çiftin bozub ahar sanata salik olub ve gayri mesleğe salik olanlardan zahir aldım her ne bütün çifte üç yüz akçe çift bozan resmi alıveresiz deyü emr-i şerif ibraz edüb yüzüne kıra'at olundukdan sonra gıbbe's-sual Ali Fakı yine kasaba-i mezburede sakin olmak üzere beher sene üçer yüz akçe vereyin

deyü kendi rızasıyla mukırr ve muterif olmağın ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe verildi.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 21-30 Ramazan 1037 / m. 25 Mayıs-3 Haziran 1628]

Ali Dede ibn-i Mehmed Fakı, Sakaz (?) ibn-i Mehmed, Ali Beşeler Abdullah, Acem Ali bin Abdullah, Hüseyin bin Abdülkerim.

[Sayfa 8a]

Hüküm 40

Bilirkişi heyetiyle yerinde yapılan inceleme sonucu Mehmed bin İbrahim'in Derzi Hasan Mahallesi'ndeki evinin yapımında Aksaray Kalesi surlarına ait taşları kullanmadığının ortaya çıktığı hakkında.
(25 Mayıs-3 Haziran 1628)

Budur ki, hala berat-ı padişahiyle Aksaray Kalası'na dizdar olan fahrü'l-mustahfızin Ahmed Ağa ibn-i Osman meclis-i şera gelüb takrir-i kelam kılub kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Derzihasan sakinlerinden Mehmed bin İbrahim nam kimesne evi kurbunda kalanın dört başı bedenin yıkub taşların alub evine yapmak murad eder canib-i şerden üzerine varılub tahrir olunmasını taleb ederim deyücek husus-ı mezburun tahriri bu dailerine tefviz olunub zeyl-i kitabda masturu'l-esami olan bi-garaz müslimin ile ve zeyl-i sicilde masturu'l-esami olan bi-garaz müslimin ile ve hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin adamlarından fahrü'l-akran Mahmud Ağa zide kadruhu ile münazaun fih olan mevziin üzerine varılub nazar olundukda fi'l-hakika kadimden bina yapdığı taşlar yerinde olub Abaza muhasarasında kış gününde mezbur Mehmed'in kendi taşları ile münderiz olan taşlardan bir mikdar taş kala divarının üzerinde yıkıldığı mahsus ve müşahed olmağın ve fi's-sadatu's-seyyid Oruç Çelebi ve Es-Seyyid Abdullah ve Fahrü'l-mülazımin Mahmud Efendi nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazırun olub fi'l-vaki işbu taşları Abaza muhasarasında vaz olunan taşlardan merkum Mehmed'in mülküdür deyü ala-tariki'ş-şehade haber verdiklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Ramazan li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 21-30 Ramazan 1037 / m. 25 Mayıs-3 Haziran 1628]

Şuhudü'l-hal: Abdi bin Hacı Piri, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Üstad Veli bin Şaban, Yahya bin Hamza, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 41

Sipahi Muslu Bey'in tahsil ettiği vergiler ile ilgili belgeleri Mehmed Ağa'ya teslim ettiği hakkında.
(25 Mayıs-3 Haziran 1628)

Budur ki, zümre-i sipahiyandan fahrü'l-emasil ve'l-akran Muslu Bey meclis-i şerde hala Aksaray'da kethüda yeri olan fahrü'l-emasil ve'l-akran Mehmed Ağa ve sabıka kethüda yeri olan fahrü'l-akran Ahmed Ağa zide kadruhüma mahzarlarında ikrar ve itiraf edüb bundan akdem bin otuz yedi senesinin [h. 1037 / m. 1628-1629] sebeb-i tahrir-i hükmü ile Ramazan Mustafa nam sipahinin ulufesi mukabilinde yüzdeciyan-ı Karaman reayasından Lezni (?) ve Mısır mevacibleri içün beş bin dört yüz seksen akçe kaza-i Aksaray'da olan reayadan kadı müraselesiz kadimden olıgeldüği üzere harc rusumlarını aldım hala kethüda yeri olan Mehmed Ağa'ya teslim eyledim deyüb ve merkum Mehmed Ağa dahi mezbur Ramazan Mustafa nam sipahinin yedinde olan sebeb-i

tahrir-i hükmü mucebince ben dahi alub verdim demekle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi evahir-i şehr-i Ramazan li-seba ve selasin ve elf. [h. 21-30 Ramazan 1037 / m. 25 Mayıs-3 Haziran 1628]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-mülazımin Mahmud Efendi, İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, Abdülbaki Çelebiler Hacı Ahmed El-Müstaid, Acem Ali El-Muhzır, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 42

Karataş köyünden getirilen bir demet arpa incelenerek hasat mevsiminin geldiğinin anlaşıldığı hakkında. (25 Mayıs-3 Haziran 1628)

Budur ki, iftiharu'l-ümera'i'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman dame izzuhu hazretlerinin adamlarından fahrü'l-akran Musa Ağa zide kadruhu ile karye-i Karataş sakinlerinden İsa nam kimesne işbu şehr-i Ramazanü'l-Mübarekin yirmi altıncı günü ki yevmü's-selase'dir [h. 26 Ramazan 1037 / m. 30 Mayıs 1628] bir deste arpa getirüb vakt-i hasaddır tahrir olunmasını taleb ederim deyücek ve zeyl-i kitabda masturu'l-esami olub hıraset ve ziraat usulüne vakıf bi-garaz müslimin dahi vakt-i hasaddır desteyi yakın gördük deyü ala-tariki'ş-şehade haber verdiklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 21-30 Ramazan 1037 / m. 25 Mayıs-3 Haziran 1628]

Şuhudü'l-hal: Ali bin Abdullah, Muhzırbaşı Muslu, Fahrü'l-akran Ferhad Beyler Mehmed, Hacı Ahmed Beşeler Nasuh, Mehmed Beyler Cebeli, Hızır bin Ali, Abdülbaki El-Müstaid, Sicill-i huzzar, ve gayruhum, İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi.

[Sayfa 8b]

Hüküm 43

Seyyid Mehmed ibn-i Tencere Hasan'ın Bölücek [Bölcek] mahallesindeki 5 adet evini müştemilatıyla birlikte Seyyid Ali Efendi ibn-i Ferid'e sattığı hakkında. (5 Haziran 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Bölücek [Bölcek] sakinlerinden Es-Seyyid Mehmed ibn-i Tencere Hasan nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i nebevide fahrü's-sadat ve'l-kuzat Es-Seyyid Ali Efendi ibn-i Ferid zide fazluhu mahzarında ikrar ve itiraf edüb mahalle-i mezburede vaki bir tarafı Yusuf Dede mülkü ve bir tarafı Çal İlyas mülkü ve bir tarafı Emir Mustafa Çelebi mülkü ve taraf-ı aharı tarik-i amm ile müşteher olub babam müteveffadan mevrus olan beş bab harabe evlerimi bağçesi ve havlusu ve içinde cari olan suyu ve bir ceviz ağacı ve sair eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve cümle tevabi ve levahiki ve tarayıkı ile muma ileyh efendiye bey-i bat-ı sahih ile bir re's at ve dört bin nakid ve rayic-i fi'l-vakt akçeye bey edüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen eyledim bade'l-yevm mülk-i müşterası olub keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezbur Es-Seyyid Mehmed'in vech-i meşruh üzere kelamın mukırrun leh el-mesfur Es-Seyyid Ali dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundı.
Tahriren fi'l-yevmi sani Şevvalü'l-mükerrem li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 2 Şevval 1037 / m. 5 Haziran 1628]

Dağcı Hızır bin İbrahim, Fahrü'l-kuzat Abdüsselam Efendi, İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, Abdülbaki Çelebi El-müstaid, Es-Seyyid Ali bin Es-Seyyid Mehmed, Hüseyin bin Abdülkerim Bey, Acem Ali, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 44

Seyyid Mehmed'in İstanbul'da Balat'ta yaşayan Yeniçeri Musa Beşe'ye olan borcunu, Aksaray'da vekili bulunan Seyyid Ali Efendi ibn-i Ferid'e teslim ettiği hakkında. (10 Haziran 1628)

Budur ki, mahmiyye-i İstanbul'da vaki mahalle-i Balad [Balat] sakinlerinden olub dergah-ı ali yeniçerilerinden Musa Beşe'nin vasi-i muhtarı olan fahrü's-sadat ve'l-kuzat Es-Seyyid Ali Efendi ibn-i Ferid zide fazluhu meclis-i şer-i şerif-i nebevide Es-Seyyid Mehmed ibn-i Tencere Hasan mahzarında ikrar ve itiraf edüb müteveffa-yı mezbur Musa Beşe'nin işbu merkum Es-Seyyid Mehmed'de köle bahasından ve at bahasından asl-ı mal dört bin sekiz yüz akçe hakkı olub meblağ-ı mezburu merkum Es-Seyyid Mehmed yedinden vesayetim ve kefaletim hasebiyle bi't-tamam ve'l-kemal alub kabul ve kabz edüb zimmetini beri eyledim dedikde mukırr-ı mezbur Es-Seyyid Ali Efendi'nin vesayete ve kefalete olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Es-Seyyid Mehmed dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek bera'-i zimmetlerine tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi'l-yevmi's-sabi şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 7 Şevval 1037 / m. 10 Haziran 1628]

Hüküm 45

Aksaray'ın Şeyh Gaznevi Mahallesi'nden Sinan bin Mehmed'in, Nakkaş Mahallesindeki bahçesini satın almak üzere anlaşma yapan Mehmed bin İbrahim'in bu anlaşmayı tek taraflı olarak bozmaya kakıştığının ortaya çıktığı hakkında. (4-13 Haziran 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Şeyh Gaznevi sakinlerinden Sinan bin Mehmed nam kimesne mahfil-i kazada Mehmed bin İbrahim mahzarında takrir-i dava edüb bundan Nahiye-i Nakkaş'da [Nakkaş Mahallesi] vaki inde'l-ciran malumü'l-hudud olan karındaşım Hacı ile müşterek bir kıta bağımızdan nısf hisse-i şayiamı yirmi beş riyal kuruşluk esvaba baten bey edüb sicill ve hüccet etdikden sonra mezbur Mehmed bin İbrahim rücu edüb itale eder hala nizadan hali değildir men olunmasını taleb ederim deyücek gıbbe's-sual mezbur Mehmed itale etmedim deyü inkar ile cevab vericek müddei-i mezbur Sinan'ın dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden fahrü'l-kuzat Es-Seyyid Ali Efendi ibn-i Ferid ve fahrü'l-kuzat Mehmed Efendi ibn-i Derviş Efendi zide fazluhuma li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-yı şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika mezbur Sinan zikr olunan bağın nısf hisse-i şayiayı merkuma yirmi beş kuruşluk esvaba bey edüb sicill ve hüccet olundukdan sonra merkum Mehmed beyi kabul etmeyüb rücu eyledim deyü biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Şevvali'l-mükerrem li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şevval 1037 / m. 4-13 Haziran 1628]

[Sayfa 9a]

Hüküm 46

Abdullah Çelebi bin İsmail'in Ümmü Hatun'un yeğeni olduğu ve dedeleri Hacı Mahmud'dan kalan mallarda hakkı bulunduğuna dair. (4-13 Haziran 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden Hacı ibn-i Ahmed Ağa meclis-i şera Abdullah Çelebi bin İsmail nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Abdullah Çelebi benim validem Ümmü Hatun'un babası müteveffa Hacı Mahmud'dan irs-i şerle intikal eden emlak ve erzakını ne vechile zabt eder bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevabı tahrir olunmasını taleb ederim deyücek gıbbe's-sual mezbur Abdullah Çelebi usubetim hasebiyle zabt ederim deyü cevab vericek merkum Hacı Abdullah Çelebi'nin usubetin münkir olmağla mezbur Abdullah Çelebi'nin sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda adulden fahrü'l-eimme Pir Veli Hoca ibn-i Mehmed ve Hayreddin Halife ibn-i Himmet El-İmam li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda'-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika işbu mezbur Hacı'nın validesi Ümmü Hatun ibnet-i Hacı Mahmud'dur ve Abdullah Çelebi ibn-i Hacı İsmail ibn-i Murad'dır, Murad ile Hacı Mahmud li-ebeveyn karındaşlardır, biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadilü'l-ade şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe verildi.
Tahriren fi-evaili Şevvali'l-mükerrem li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şevval 1037 / m. 4-13 Haziran 1628]

İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi, Hacı İsmail bin Nasuh, Muhzırbaşı Muslu ve gayruhum.

Hüküm 47

Arab Emin oğlu Hasan'ın 1628 yılına ait bazı vergileri yetkisiz olarak tahsil ettiğinin anlaşıldığı hakkında. (tarihsiz)

Budur ki, defterdar paşa hazretleri canibinden mektub ile vekil-i şerileri olan kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Ahmed Ağa meclis-i şer-i şerif-i vacibü't-teşrife gelüb şöyle takrir-i dava edüb dedi ki Aksaray kazasında vaki olan yüzdeciyan rea[yası]ndan bin otuz yedi senesinde [h. 1037 / m. 1628-1629] vaki olan haraç ve rüsumların bila-temessük Arab Eminoğlu Hasan almış, şerile sual olunub ma-vakaa tahrir olunmak taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hasan dahi bila-temessük ve bila-mürasele aldım deyü ikrar-ı sahih-i şeri ve itiraf-ı sarih-i meri kıdıkdan sonra ve taife-i mezburundan dahi sual olundukda bin otuz yedi senesinde vaki olan haraç ve rusumlarımız mezbur Hasan aldı deyü cevab verdiklerinde sıdk-ı kelamlarında mutabık Hacı Mahmed bin Ahmed ve İdris bin Mustafa nam kimesneler ala-tariki'ş-şehade hazıran olub eda-yı şehadet-i şeriye eylediklerinde defterdar paşa hazretleri canibinden gelen İsmail Ağa mahzarında ma-vakaa kayd şod olundu.

İbrahim Çelebi bin Hacı Şeyh, Ali Beşe Muhzır ve Muhzırbaşı ve Şaban Efendi.

Hüküm 48

Aksaray'ın Zinciriye [Zincirli] Mahallesi'nden Raziye bint-i Şemseddin ile kocası İbrahim bin Pir Hacı arasındaki geçimsizlik konusunun Raziye'nin mihir talebinden vaz geçmesi karşılığında sona erdiğine dair. (14-23 Haziran 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray mahallatından mahalle-i Zinciriye [Zincirli]'de sakine olan Raziye bint-i Şemseddin Halife meclisi'ş-şeri'ş-şerif-i vacibü't-teşrife hazıra olub dedi ki hala zevcim olan İbrahim bin Pir Hacı bana ziyade cefa edüb nafaka ve kisveme kadir değildir şerle sual olunub ihkak olunmak taleb ederim dedükde gıbbe's-sual mezkur İbrahim fi'l-hakika ma-beynimizde nice münazaat-i kesire ve muhalefet-i şedide vardır ve lakin mezbure Raziye cümle davasından ve mihir nafakasından feragat ederse ben dahi hal eyledim deyü cevab vericek mezbure Raziye mihir nafakasından ve zevciyete mutekat olan dava ve nizadan bi'l-külliye feragat eyledim dediği bi't-taleb ketb olundu ki vakt-i hacetde ihticac edine.
Tahriren fi-evasıtı Şevval. [h. 11-20 Şevval 1037 / m. 14-23 Haziran 1628]

Abdülgaffar El-İmam, Mustafa Beşe (…) Üstad Halil ibn-i Cafer.

Hüküm 49

Şeyh Hamid Mahallesi'nden Abdi bin Mehmed'in Yaka (?) Mahallesindeki bağ ile evine, Ziyade Hatun adlı kadının haksız olarak müdahale ettiğinin anlaşıldığına dair. (tarihsiz)

Budur ki, kasaba-i Aksaray mahallatından Şeyh Hamid Mahallesinde sakin olan Abdi bin Mehmed nam kimesne mahfil-i kazada ammisi Mustafa nam kimesnenin Hatunu Ziyade bint-i mahzarında şöyle takrir edüb dedi ki mezbure Ziyade Hatun benim babamdan irs-i şerle intikal eden mülk bağçemin tasarrufuna mani olub üzerine varılub ma-vakaa tahrir olunmak taleb ederim dedikde gıbbe't-taleb zeyl-i kitabda masturu'l-esami olan bi-garaz Müslümanlar ile zikri mezbur bağın üzerine bu fakir irsal olunub müşahede olundukda adul müslimin ve sikat-ı muvahhidinden fahrü'l-eimme Fahreddin Halife ibn-i Şah Veli ve Mustafa Dede ibn-i (…) Veli nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub şöyle eda-yı şehadet-i şeriye edüb dediler ki fi'l-hakika Nahiye-i Yaka'da(?) vaki Yatak bağına muttasıl olan bağdan on aded karık ve bir harab ev yeri mezkur Abdi'nin babası bağıdır, biz bu hususa şahidleriz ve şehadet dahi ederiz dediklerinde şahidan-ı mezburanın minval-i meşruh üzere cari olan şehadetleri bade't-tadil

[Sayfa 9b]

ve't-tezkiye hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra şarihatü'l-beyan ve vazıhatü'l-bürhan ketb ve imla olundu ve yed-i talibe vaz ve teslim olundu ki mahallinde ibraz edüb ihticac edine.

Şuhudü'l-hal: Üstad Halil bin Cafer, Hacı Hazret Sözhal(?) ve Şaban Dede ibn-i Hüseyin ve İsmail Dede bin İbad.

Hüküm 50

İbrahim Çelebi bin Kasab Halil'in Şeyh Kemal Mahallesi'deki bağını Hacı Veli bin Derviş Dede'ye sattığına dair. (14-23 Haziran 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'dan İbrahim Çelebi bin Kasab Halil meclis-i şeri'ş-şerif ve mahfilü'd-dini'l-münifde Hacı Veli bin Derviş Dede mahzarında bi't-tav ve'r-rıza la-bi'l-mükrih ve'l-ceza ikrar-ı sahih-i şeri ve itiraf-ı sarih-i meri kılub dedi ki nahiye-i Şeyhkemal'de validemden irs-i şerle intikal eden bağımın iki canibi tarik-i amma müntehi ve bir canib Fedayi bağı ve canib-i aharı Kara Mehmedoğlu bağına muttasıl nısfını iki harabe ev yerleri ile kırk dört riyal kuruşa bey-i bat-ı sahih-i şeri ile bey edüb kabz-ı semen ve tesellüm-i semen kıldım bade'l-yevm mülk-i müşterasıdır keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıf ola dedikde mukırr-i mezbur İbrahim Çelebi'nin vech-i meşruh üzere cari olan ikrarın mukırrun leh El-merkum El-Hacı Veli bi'l-müvacehe kabul ve bi'l-(…) tasdik etmeğin ma-vakaa ketb ve terkim ve yed-i talibe vaz ve teslim olunduğu vakt-i hacetde ibraz edüb ihticac edüb.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Şevval li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şevval 1037 / m. 14-23 Haziran 1628]

Şuhudü'l-hal: El-Hacı Şah Veli, Hacı Memiş ve Süleyman Çelebi ve Karakız Abdurrahman, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 51

Caferoğlu Abdülkadir'e bakmak kaydıyla annesine günlük 3 akçe ücret verilmesine dair. (14-23 Haziran 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'dan bundan akdem fevt olan Arab Seydi'nin Caferoğlu Abdülkadir'e kıbel-i şerden yevmi üçer akçe nafaka takdir olunub mezbur Abdülkadir validesi hatun yevmi üçer akçe nafaka ile oğlum Abdülkadir'i ben hıfz ederin dedükde ammisi Pir Gazi'ye vasi-i muhtarı olan Fahrü'l-kuzat Ahmed Efendi rızalarıyla ma-vakaa bi't-taleb ketb olundu.
Fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 11-20 Şevval 1037 / m. 14-23 Haziran 1628]

Hüküm 52

Merhum Arab Seydi'nin Bölücek [Bölcek] Mahallesi'ndeki bağını, hayattayken oğlu Abdülkadir'e bıraktığının anlaşıldığına dair. (14-23 Haziran 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'dan olub bundan akdem fevt olan Arab pederinin zevcesi hatun mahfil-i kazada vasi-i muhtarı olan Ahmed Efendi mahzarında takrir-i dava edüb dedi ki zevcim Arab Seydi'nin nahiye-i Bölücek'de [Bölcek] ind-i ciran malumü'l-hudud olan bağından ve otundan sümün hissem vardır şerile sual olunub cevab tahrir olunmak taleb ederim didükde gıbbe's-sual mezbur Ahmed Efendi dahi zikri mürur eden öbür bağı merhum Arab Seydi hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde sulbi oğlu Abdülkadir'e hibe ve temessük eyledi deyü cevab virdükde sıdk-ı kelamına mutabık beyyine taleb olundukda adulden Mürsel bin Mehmed ve Mehmed bin Hüseyin nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub fi'l-hakika mezkur evi ve bağı merhum Arab Seydi hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde oğlu Abdülkadir'e hibe ve temellük edüb mezbure hatun dahi kabul ve tasdik eyledi dediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kayd şod.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Şevval li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şevval 1037 / m. 14-23 Haziran 1628]

Fahrü'l-kuzat Ahmed Efendi ve Abdülbaki Çelebi El-müstaid ve İbrahim Çelebi bin Hacı Şeyh, İbrahim Çelebi.

Hüküm 53

Merhum Arab Seydi'nin karısının, eşinden kalan ve hakkı olan eşya ve malı teslim aldığına dair. (tarihsiz)

Budur ki, kasaba-i Akrasay'da fevt olan Arab Seydi'nin hatunu meclis-i şerde merhum Arab Seydi'nin muhallefatdan ve emval-i erzakından bi-hasebi'ş-şer lazım sümün hissemi bi't-tamam ve'l-kemal vasi-i muhtarımız olan fahrü'ş-şuyuh ve's-salikin Ahmed Efendi yedinden alub kabul ve kabz eyledim asla ve kata bir akçe ve bir habbe hakkım kalmadı deyü bi't-tav ve'r-rıza la-bi'l-ikrah ve ceza ikrar-ı sahih-i şeri ve itiraf-ı sarih-i meri eyledikde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kayd şod.

Fahrü'l-kuzat Ahmed Efendi, Abdülbaki Çelebi, İbrahim Çelebi bin Hacı Şeyh, İbrahim Çelebi.

[Sayfa 10a]

Hüküm 54

Merhum Arab Seydi'ye ait malları 10-12 yıldır işleten kardeşi Pir Gazi'nin, bu süreye ait olan geliri merhumun eşi ile çocuklarına vermeyi kabul ettiği hakkında. (14-23 Haziran 1628

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da bundan akdem fevt olan Arab Seydi'nin zevcesi Hatun ikrarıyla eytamına vasi-i muhtarı olan fahrü's-salikin Ahmed Efendi meclisi'ş-şeri'ş-şerif ve mahfilü'd-dini'l-münifde mezbur yetimlerin ammisi Pir Gazi mahzarında bast-ı meram kılub dedi ki merkum yetimlerin babasından irs-i şerle intikal eden menkulatdan ceman yedi bin altı yüz elli akçe vesayetim hasebiyle mesfur Pir Gazi'ye kesüb verdim on on iki hac üzere beher sene hasıl olan ribhin mezbur yetimlere harc u sarf etmek üzere cari olan akarın mukırrun leh El-merkum Pir Gazi bi'l-müvacehe kabul ve bi'l-müşafehe tasdik eyledikden sonra işbu huruf-ı şarihatü'l-beyan ve vazıhatü'l-bürhan ketb ve imla ve terkim ve yed-i talibe vaz ve teslim olunduğu vakt-ı hacetde ibraz edüb ihticac edine.
Tahriren fi-evasıtı Şevval li-sene şehr-i Şevval seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şevval 1037 / m. 14-23 Haziran 1628]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Ahmed Efendi, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid ve İbrahim Çelebi Hacı Şeyh, İbrahim Çelebi.

Hüküm 55

Veli Dede bin Mustafa'nın Safiye Ana'ya olan borcunu ödediğinin şahitlerin ifadeleriyle ortaya çıktığı hakkında. (24 Haziran-2 Temmuz 1628)

Kasaba-i Aksaray'da bundan akdem fevt olan merhum Hasan Efendi'nin zevcesi Safiye bint-i Şeyh Hasan Efendi meclis-i şeru'ş-şerifde Veli Dede bin Mustafa mahzarında şöyle takrir-i kelam ve tebyin-i meram kılub dedi ki mezbur Veli Dede'ye Abaza zamanında [1618] yirmi muamele kuruş verdim şerle sual olub cevab tahrir olunmak taleb ederim dedikde

gıbbe's-sual mezbur fi'l-hakika yirmi kuruş mezbure Safiye Ana'dan aldım badehu yine mezbure Safiye Ana'ya ve oğlu Hüseyin Çelebi'ye on iki riyal kuruş ve otuz dört keyl arpa verüb bi't-tamam deynimi eda eyledim dedikde sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda adul müsliminden Mehmed bin Hasan ve Mahmud bin Abdurrahman nam li-ecli'ş-şehade hazıran olub on iki riyal kuruş ve otuz dört keyl arpa mezbure Safiye Ana'ya ve oğlu Hüseyin'e merkum Veli Dede verüb deyn eda eyleyüb zimmetini beri eyledi dediklerinde şehadetleri bade't-tadil hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-vakaa ketb.
Tahriren fi-evahiri Şevval li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 21-29 Şevval 1037 / m. 24 Haziran-2 Temmuz 1628]

Şuhudü'l-hal: Abdi Çelebi, İbrahim Çelebi, Kara Hasan bin Mustafa Dede, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 56

Mustafa bin İbrahim Dede'nin Kaval Mahallesi'ndeki evi, üvey annesi Ruhalu [Urfalı] Ayşe Hatun'dan satın aldığının ve parasını da kendisine ödediğinin şahitlerin ifadeleriyle anlaşıldığına dair. (24 Haziran-2 Temmuz 1628)

Kasaba-i Aksaray mahallatından mahalle-i Kaval sakinelerinden Ruhalu [Urfalı] Ayşe Hatun ibnet-i Ali meclisü'ş-şeru'ş-şerif ve mahfilü'd-dini'l-münife üveği oğlu Mustafa bin İbrahim Dede'yi ihzar ve mahzarında takrir-i makal ve tebyin-i ma-fi'l-bal kılub dedi ki benim mahalle-i mezburede vaki hududu inde'l-ciran malum olan evimi zabt [eden] mezbur Mustafa'ya şerle sual olunub cevab tahrir olunmak taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Mustafa cevabında merkum Ayşe Hatun benim üveği validemdir zikri mürur eden evin dokuz vukıyye (…) elli riyal kuruşa bey-i bat-ı sahih-i şeri ile bey edüb kabz-ı semen ve teslim-i (…) edüb bana hüccet-i şeriye edivirdi deyü hüccet ibraz eyledükde merkum Ayşe inkar eyledikde mezbur Mustafa'nın sıdk-ı makaline mutabık beyyine taleb olundukda adul müsliminden sikat muvahhidin fahrü'l-kuzat ve's-sadat Es-Seyyid Hacı Abdurrahman Efendi bin Hacı Hasan ve fahrü'l-kuzat Ahmed Efendi bin Mustafa Halife nam kimesneler şehadetleriyle fi'l-hakika zikr olunan evin dokuz vukıyyesin merkum Ayşe Hatun mezbur Mustafa'ya elli kuruşa verüb yedine hüccet-i şeriye etdirdi deyü eda-i şehadet-i şeriye eylediklerinde şahidan-ı mezburanın minval-i meşruh üzere cari olan şehadetleri bade't-tadil ve't-tezkiye hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra hakikatü'l-hal ve musaddaku'l-makal gıbbe't-taleb ve's-sual ketb ve imla ve terkim ve yed-i talibe vaz ve teslim olundu ki vakt-i hacetde ibraz edüb ihticac edine.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene seba ve selasin bade'l-elf. [h. 21-29 Şevval 1037 / m. 24 Haziran-2 Temmuz 1628]

Şuhudü'l-hal: Müslim Habib Ağa, Mustafa Çelebi El-Mülazım, Abdülbaki Çelebi El-müstaid, İbrahim Çelebi bin Hacı Şeyhi, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 10b]

Hüküm 57

Başmaklıcıoğlu Mescidi Vakfı'na ait dükkanın, vakıf mütevellisi Hacı Yusuf bin Abdullah tarafından Abdi Çelebi bin Mahmud'a 90 yıllığına kiraya verildiğine dair. (tarihsiz)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki Başmaklıcıoğlu Mescidi'ne kıbel-i şerden hasbi mütevelli olan Hacı Yusuf bin Abdullah nam kimesne meclisü's-şeri'ş-şerif ve mahfilü'd-din-i münifde Abdi Çelebi bin Mahmud mahzarında ikrar-ı sahih-i şeri ve itiraf-ı

sarih-i meri kılub dedi ki bir tarafı Baba Çelebi ve [bir] tarafı Mehmed ve bir tarafı Hacı Nurullah mülküne muttasıl ve taraf-ı aharı tarik-i amma müntehi olub işbu hudud-ı erbaa ile mahdud ve mümtaz ve muayyen olan bir bab dükkân yeri haraba müşrif olub eser-i binadan bir nesnesi kalmayub tecdid-i icareye muhtac olmağın zikr olunan harabe dükkân yeri mescid-i mezburun imamına meşrut olub tevliyetim hasebiyle beher sene kırk sekiz akçe icare ile tarih-i kitabdan doksan yıla varınca icare-i tavile-i tecviz eden fukeha ve ulu'l-elbab kavli üzere icare-i tavile-i mutade ile icare eyledim bade'l-yevm icare-i maktuasın canib-i vakfa eda edüb dükkân yerini mutasarrıf ola dedükde mezbur mütevellinin vech-i meşruh üzere cari olan ikrarın müste'cir-i mezbur Abdi Çelebi dahi bi'l-müvacehe kabul ve bi'l-müşafehe tasdik eyledikde tarafeynden sadır olan icare ve icara cevaz ile ma-hüve'l-vaki kayd şod.

Şuhud: Mustafa Çelebi El-Mülazım, İbrahim Çelebi El-Müstaid, Ömer Çelebi bin Sefer.

Hüküm 58

Aksaray'ın Çolakı [Coğlakı] Mahallesi'nden Tanburacı Hüseyin'in karısını talak-ı selase [ardarda 3 defa] ile boşadığının şahitlerin ifadeleriyle anlaşıldığına dair. (tarihsiz)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'dan Çolakı [Coğlakı] Mahallesinden Afetdide (?) bint-i (boş) nam hatun Tanburacı Hüseyin beni talak-ı selase ile tatlik eyledi şerle sual olunub ma-vakaa tahrir olunmak taleb ederüm dedükde gıbbe's-sual inkar ile cevab verildikde adulden Mustafa bin Veli Baba ve Hacı Halife bin Bekir nam kimesneler talak-ı selase ile tatlik eyledi deyü şehadet edüb kayd şod.

Şuhud: Hüseyin Efendi bin Sadi Efendi, İbrahim Çelebi Oğuz, Muhzırbaşı Muslu.

Şehr-i Zilkadeti'ş-şerif fi-yevmi'l-isneyn, [h. 2 Zilkade 1037 / m. 4 Temmuz 1628]
Allahümme barik lena fi-haze'l-meşheri mecmeu'l-müslimin ve'l-müslimat bi-hürmeti Muhammedini't-tahiyyat.

Hüküm 59

Şereflioğlu Abdullah bin Hacı İsmail ile Dizdar Ahmedzade Hacı arasındaki miras malları meselesinin karşılıklı olarak çözümlendiğine dair. (3 Temmuz-1 Ağustos 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden Şereflioğlu Abdullah bin Hacı İsmail nam kimesne meclisü'ş-şeri'ş-şerif ve mahfilü'd-dini'l-münifde Dizdar Ahmedzade Hacı mahzarında bast-ı meram kılub dedi ki mezbur Hacı'nın validesi Ümmü nam hatundan kendüye irs-i şerle intikal eden hissesi mukabelesinde nice niza-ı kesiremiz olub ma-beynimize muslihun tavassut edüb es-sulhu seyyidü'l-ahkam fehvasıyla amel olunub bedel-i sulh sekiz yüz akçe verüb sulh olduk mezbur Hacı'ya sual olunub cevab tahrir olunmak taleb ederim dedükde gıbbe's-sual mezbur Hacı dahi validem mezbure Ümmü'den irs-i şerle intikal eden cüz'i ve külli hissem mukabelesinde merkum Abdullah ile sulh olub zikr olunan sekiz yüz akçe bedel-i sulh bi't-tamam ve'l-kemal alub kabul ve kabz eyledim deyü bi't-tav ve'r-rıza la-bi'l-ikrah ve'l-ceza ikrar-i sahih-i şeri ve itiraf-ı sarih-i meri eyledikden sonra zirdeki Müslümanlar huzurunda canibeynin rızalarıyla ma-vakaa kayd şod.
Zilkade sene 1037. [h. 1-30 Zilkade 1037 / 3 Temmuz-1 Ağustos 1628]

Hacı Şah Veli bin Hacı Mustafa, Ahmed bin Mustafa, Hasan bin İsmail.

Hüküm 60

Aksaray'ın Alayund [Alanyurt] Köyü'nde yaşayan Bayezid Çavuş'a ait bir deve ile bir ineğin, Erzurum seferine giden 4 kişi tarafından alınıp götürüldüğün şahitlerin ifadeleriyle anlaşıldığına dair. (3 Temmuz-1 Ağustos 1628)

Aksaray kazasına tabi Alayund [Alanyurt] nam karyede sakin olan dergah-ı ali çavuşlarından fahrü'l-akran Bayezid Çavuş meclisü'ş-şeri'ş-şerif ve mahfilü'd-dini'l-münifde zümre-i sipahiyandan Hacı Ahmed Bey mahzarında bast-ı meram kılub dedi ki geçen sene Erzurum seferine giderken mezbur Ahmed Bey ve Gözübüyükoğlu ve İbrahim ve Mehmed bir mave(?) devemi ve bir re's ineğimi alub gitdiler şerle sual olunub cevab tahrir olunmak taleb ederim didikde gıbbe's-sual mezbur Ahmed Bey inkar ile cevab virdükde merkum Çavuş Ağa'dan sıdk-ı makaline muvafık beyyine taleb olundukda adul müsliminden Çelebi bin İbrahim ve Muharrem bin Kenan nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub fi'l-hakika mezbur Ahmed Bey merkum Çavuş Ağa'nın bir re's mave(?) devesin ve bir re's ineğin alub gitdi ve hususa şahidleriz ve şehadet dahi ederiz dediklerinde ma-vakaa kayd şod.
Zilkade sene 1037. [h. 1-30 Zilkade 1037 / 3 Temmuz-1 Ağustos 1628]

Şuhudü'l-hal: Mustafa Çelebi El-Mülazım, Abdülbaki Çelebi El-müstaid, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 11a]

Hüküm 61

Üç sipahinin Beyazid Çavuş'a ait olan deveyi iade ettiklerinin şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (13-22 Temmuz 1628)

Budur ki, zümre-i sipahiyandan Mehmed Bey bin Elvan ve Ca Ahmed Bey ibn-i Kara Abdal ve İbrahim Bey ibn-i Halil nam kimesneler mahfil-i kazada dergah-ı ali çavuşlarından Bayezid Çavuş mahzarında bast-ı meram kılub dediler ki bundan akdem mezbur çavuş meclis-i şerde bir re's mave deveyi otlakdan sürdüler deyü niza eyledi idi mave devesin bir arvana deve ile değişüb mave devesin otlakdan sürüb badehu yine arvana devemizi almadık mave devesin mezbur çavuşa teslim eyledik bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevab tahrir olunmak taleb ederiz dediklerinde gıbbe's-sual mezbur çavuş inkar ile cevab verdikde merkumundan sıdk-ı makallerine muvafık beyyine taleb olundukda adul müsliminden Hasan bin Halil ve Osman bin Ahmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub fi'l-hakika zikr olunan mave deveyi bir arvana deve ile değişüb otlakdan alub gidüb badehu yine arvana develerin mezburdan alub mave devesin merkum çavuş ağaya teslim etdiler biz bu hususa şahidleriz ve şehadet dahi ederiz dediklerinde şahidan-ı mezburanın minval-i meşruh üzere cari olan şehadetleri bade't-tadil ve't-tezkiye hayyiz-i kabulde vaki.
Tahriren fi-evasıtı Zilkade sene 1037. [h. 11-20 Zilkade 1037 / m. 13-22 Temmuz 1628]

Zor Ali, Mehmed Bey, Mustafa Çelebi El-Mülazım.

Hüküm 62

Niğde'nin Leşkedi (?) köyünden Bavel bin Sefer'e babasından miras kalan Yuva köyü yakınındaki bağa Bayezid Çavuş'un haksız yere müdahale attiğinin anlaşıldığına dair. (M.1628)

Mahmiye-i Niğde kazasına tabi Leşkedi(?) nam karye sakinlerinden Bevel bin Sefer meclis-i şeri'ş-şerifde dergah-ı ali çavuşlarından Bayezid Çavuş mahzarında takrir-i makal ve tebyin-i ma-fi'l-bal edüb dedi ki karye-i Yuva sınırında Karakaya nam mevzide vaki bir canibi Ahmed Ağa bağına ve bir canibi Hatib bağına ve bir canibi Himmet bağına muttasıl ve canib-i aharı tarik-i amma müntehi olub hudud-ı erbaa ile mahdud ve muayyen olan mülk-i mevrus bağımı mezbur çavuş birkaç senedir zabt eder şerle sual olunub cevab tahrir olunmak taleb ederim dedikde inde's-sual zikri mürur eden bağ-ı merkum Bevel'in babası bağıdır ve lakin Bevel'den bey-i batla aldım şahidlerim vardır dedi üç gün mehl-i şeri alub üç gün tamamında ityan-ı beyyineden aciz ve kasır olub merkum Bevel'e yemin teklif olundukda bey etmedim ilmim ve haberim yokdur demiş billahi'l-aliyyi'l-azim eyledikde ma-vakaa kayd şod olundu.
Tahriren li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 1037 / m. 1628]

Şuhudü'l-hal: Hacılı Mehmed, Dizdar Ali Bey, Mustafa Çelebi bin Mehmed, Hacı ibn-i Dizdar.

Hüküm 63

Şuayib bin Rüşdü'nün Bölücek [Bölcek] Mahallesi'nde babasından miras kalan 4 adet evi müştemilatıyla İsa bin Yusuf'a sattığına dair. (13-22 Temmuz 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'dan Şuayib bin Rüşdü nam kimesne mahfil-i kazada İsa bin Yusuf mahzarında ikrar-ı sahih-i şeri kılub dedi ki merhum mezbur babam Rüşdü'nün mahalle-i Bölücek'de [Bölcek] vaki bir canibi Hacı Hasan ve iki canibi Hüseyin mülküne muttasıl olan dört bab ev cümle tevabi ve levahiki ile nısfı vakıf olub ve nısf-ı aharı babamın mülkü olub babam fevt olub zikr olunan evler temessüken nısfı zaruret-i deyn içün üç gün dellala verüb iki bin sekiz yüz akçeye çıkub mezbur İsa iki yüz akçe dahi ziyade edüb üç bin akçe nakd ve rayic-i fi'l-vakt akçeye kendü hissesi asaleten ve karındaşlarım hisselerin vesayeten mezbur İsa'ya bey-i bat-ı sahih-i şeri ile kabz-ı semen ve teslim-i semen kıldım keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezbur Şuayb'in vech-i meşruh üzere ikrarın mukırrun leh El-merkum İsa kabul eyledikde ma-vakaa kayd şod.
Tahriren fi-evasıtı Zilkade sene 1037. [h. 11-20 Zilkade 1037 / m. 13-22 Temmuz 1628]

Şuhudü'l-hal: Hacı Şah Veli bin Hacı Mustafa, Hoca Hasan bin Ahmed, Mehmed bin Hacı İsa, Muhzırbaşı Muslu.

Budur ki, mezbur Rüşdü'nün sagir oğlu Ali'ye merkum karındaşı Şuayib vasi olmağla ma-vakaa kayd olunub canib-i şerden izin verildi şahidler.

[Sayfa 12a]

Hüküm 64

Bölücek [Bölcek] Mahallesi'nde bulunan Güdük Minare Camii yakınındaki 4 adet evin cami mütevellisi Yusuf Dede bin Mustafa tarafından İsa bin Yusuf'a satıldığına dair. (13-22 Temmuz 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray mahallatından mahalle-i Bölücek'de [Bölcek] vaki Güdük Minare kurbunda olan mescid-i şerife hasbi mütevelli olan Yusuf Dede bin Mustafa, İsa bin Yusuf mahzarında ikrar edüb dedi ki mescid-i mezburun mahalle-i merkumede olan dört bab evi inde'l-ciran malumetü'l-hudud tevliyetim hasebiyle mezbur İsa'ya üç bin akçeye bey-i bat-ı sahih ile bey edüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi kıldım bade'l-yevm mülk-i müşterasıdır dedikde mukırr-ı mezbur Yusuf Dede'nin ikrarın mukırrun leh El-merkum İsa dahi kabul eyledikde ma-vakaa bi't-taleb kayd şod.
Tahriren fi-evasıtı Zilkadeti'ş-şerife sene 1037. [h. 11-20 Zilkade 1037 / m. 13-22 Temmuz 1628]

Şuhudü'l-hal: Hacı Şah Veli bin Hacı Mustafa, Hoca Hasan bin Ahmed, Hüseyin bin Hacı Musatfa.

Hüküm 65

Vefat eden Ömer Çelebi bin Hacı Hüseyin'in küçük çocuklarına amcaları Numan Efendi'nin vasi tayin edildiğine dair. (13-22 Temmuz 1628)

Budur ki, bundan akdem fevt olan Ömer Çelebi bin Hacı Hüseyin'in sagir oğlu Kasım ve sagire kızı Fatıma nam yetimleri emval ve erzakların zabt ve ahvallerin hıfz içün ammisi Numan Efendi kıbel-i şerden vasi nasb u tayin olunub kayd-ı sicil olundu.
Fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 11-20 Zilkade 1037 / m. 13-22 Temmuz 1628]

Mustafa Çelebi El-Mülazım, Abdülbaki Çelebi El-müstaid, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 66

Ihlara Köyü'nden Hüseyin Ağa bin Celal'in iki öküzünü çaldığı iddia edilen Seydi Ahmed bin Ali'nin bu iddiayı yemin vererek reddettiğine dair. (tarihsiz)

Budur ki, karye-i Ihlara'dan Hüseyin Ağa bin Celal yine karye-i mezbureden Seydi Ahmed bin Ali nam kimesne iki öküzüm aldı deyü iddia edüb mezbur Seyid inkar eyledikde yemin billahi'l-azim eyledüği ma-vakaa bi't-taleb kayd şod.

Şuhudü'l-hal: Abid Ağa bin Seydi Ahmed, Ali Kaya(?) bin Ali Kaya, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 67

Aksaray Subaşısı Hüseyin Ağa'nın Sefer bin Mahmud'un eşi Ümmügülsüm hakkındaki iddiaların gerçek olmadığına dair. (23 Temmuz-1 Ağustos 1628)

Budur ki, nefs-i şehre subaşı olan Hüseyin Ağa, Sefer bin Mahmud nam kimesneyi mahfil-i kazaya ihzar ve mahzarında dava edüb mezbur Sefer Bey hatunu Ümmügülsüm bir (boş) düşürmüş sual olunsun dedikde gıbbe's-sual ikrar edüb ahali-i mahalle cümle eyü hatundur ve mesrute ve zahidedir bazı haberler varid ise aslı yokdur deyü ala-tariki'ş-şehade ihbar eyledikleri ecilden kayd olundu.
Tahriren fi-evahiri Zilkade sene 1037. [h. 21-30 Zilkade 1037 / m. 23 Temmuz-1 Ağustos 1628]

Mustafa Çelebi El-Mülazım, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, İbrahim Çelebi El-Müstaid, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 68

Böğed Çayırı'nın 20 yıldır Çelebi bin Paşa Bey'in tasarrufunda olduğunun şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (8-17 Aralık 1628)

Sebeb-i tahrir-i kitab ve bais-i nazar-ı hitab oldur ki:
Bu fukara emirü'l-ümerai'l-kiram kebirü'l-küberai'l-fiham Karaman Beylerbeyi Lütfi Paşa dame ikbaluhu hazretlerine emr-i şerif varid olub ve Mustafa Çavuş mübaşir tayin olunub mazmununda karye-i mezburede Böğed Çayırı demekle meşhur çayır on beş yıldan beri Çelebi Bey'in tasarrufunda ise elinde ibka edesin deyü ferman olundu imtisalen li'l-emri'l-ali kasaba-i memurenin teftişi içün akd-i meclis-i olundukda mezkur Çelebi bin Paşa Bey meclils-i şera gelüb Beleşci Hüseyin Sufi bin Ali Baba ve Ramazan Katoz ve Ali bin Halil ve Süleyman Enbiya ve Köşker ve gayri ehl-i karyeden ihzar olunub şöyle takrir-i dava eyledi ki, karye-i bu sınırunda Böğed Çayırı demekle meşhur çayır ki yirmi yıl mikdarı vardır ki benim tasarrufumdadır deyücek zikr olunan karye halkından sual olundukda tekrar Kırın (?) Hüseyin ve Şeyh Çelebi bin Şeyh Mustafa ve Mahmud bin Hacı İvaz zikr olunan çayır-ı mezkur Çelebi Bey'in yirmi yıldır tasarrufundadır deyü şehadet-i sahiha-i şeriye eylediklerinde hayyiz-i kabul olub zikr olunan çayır kema-kan mezkur Çelebi Bey'in tasarrufunda olmanısa hükm olundu.
Tahriren fi-evasıtı Rebiu'l-ahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Rebiülahir 1038 / 8-17 Aralık 1628]

Mevlana Taceddin bin Ali ve gayruhum.

[Sayfa 12a]

Hüküm 69

Akhisar Köyü'nden Mürüvvet bint-i Kasım'a ait olan bağa Karaviran [Karaören] köyünden Ali bin Üveys tarafından haksız yere müdahale edildiğinin tespit edildiğine dair. (23 Temmuz-1 Ağustos 1628)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi Akhisar nam karye sakinelerinden Mürüvvet ibnet-i Kasım nam hatunun zevc-i vekil-i şerisi olan Abdi bin Taşkın nam kimesne karye-i Karaviran [Karaören] sakinlerinden Ali bin Üveys nam kimesneyi meclis-i şera ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mezbur Hacı Ali müvekkilinden mezbur hatunun babası Hacı Kasım'dan intikal eden Akhisarı'ndaki bir kıta bağı zabt eder sual olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-su'al Hacı Ali ben aldım Kasım'ın mülkü olduğun bilmezim dedikde Abdi'den beyyine taleb olundukda Osman Dede bin Abdurrahman ve İbrahim nam kimesneler şehadet edüb ma-vakaa bi't-taleb kayd olundu.
Tahriren fi-evahiri Zilkade sene 1037. [h. 21-30 Zilkade 1037 / m. 23 Temmuz-1 Ağustos 1628]

Şuhudü'l-hal: Mahmud Çelebi, Musa Çelebi ve Hacı, Ali.

Hüküm 70

Mehmed bin Yusuf'un Asya bint-i Ömer ile kardeşi Osman'a ait olan bağı satın aldığının şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (2-11 Ağustos 1628)

Budur ki, Aksaraydan Asya bint-i Ömer nam hatun Mehmed bin Yusuf mahzarında mahfil-i kazada benim bağımı zabt eder deyü iddia edüb mezbur Mehmed dahi mezbur Asya'nın karındaşı Osman nam kimesne kendi asaleten ve Asya hissesin vekaleten bana yirmi beş muamele kuruşa bey eder ben iştira eyledim dedükde sıdk-ı makaline muvafık beyyine taleb olundukda adulden Üstad Hamza bin Hacı Cemal ve Mustafa bin (boş) nam kimesneler mezbur Asya merkum Osman bağının beyine bizim yanımızda vekil eyledi deyü şehadet edüb ma-vakaa bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Zilhicce sene 1037. [h. 1-10 Zilhicce 1037 / m. 2-11 Ağustos 1628]

Abdülbaki Çelebi, Muhzırbaşı Muslu, Acem Ali.

Hüküm 71

Rumdiğin Köyü'nden Erdoğdu ibn-i Mahmud'un köy yakınlarında dolaşan Mehmed isimli Niğdeli bir hizmetçiyi yakaladığı ancak daha sonra eşyalarıyla birlikte sahibi olan Kasım Ağa ibn-i Sinan'a iade ettiğine dair. (13 Ağustos 1628)

Eskiil'den [Eskil] ve hala kaza-i Aksaray muzafatından Karye-i Rumdiğin'de sakin Erdoğdu ibn-i Mahmud meclis-i şerde Niğde'de sakin Kasım Bey ibn-i Sinan mahzarında bi-tavihi ikrar-ı şeri ve itiraf-ı meri kılub dedi ki Mehmed nam bir karayağız emred oğlan firar edüb gider iken bir doru at üstünde sade iri var bir kor kılıcı(?) ve bir nacak ve (…) ile karye-i mezbure ekinliğinde tutub üç gün mikdarı bende durdu söyletdim dedesinden Niğde'de sakin Kasım Ağa ibn-i Sinan'ın hizmetkarıyım dedikden sonra Çarhçı Ahmed Ağa ki sabıka sipah kethüdaya verdim sefere algitdi(?) ben de ancak bir nacağı ve bir heğbesi ve (…) kaldı

merkum Kasım Ağa'ya verdim ve bindiği doru atı dahi Ahmed Bey'den aldı dedikde aldım oğlanım ile bir kor kılıcım kaldı bakisini aldım dediği bi't-taleb ketb olundu.
Fi'l-yevmi's-salis min'el-iydi'l-ezha sene seba ve selasin ve elf. [h. 12 Zilhicce 1037 / m. 13 Ağustos 1628]

Kethüdayeri ibn-i Mehmed Ağa, Hüseyin Ağa ibn-i Abdullah, Abid Ağa El-müteferrik, Ali Bey Es-Sipahi, Acem Ali, Niğdeli Mehmed Bey.

Hüküm 72

Tımarhane Mahallesi'nden Cemile Hatun'a, küçük yaştaki oğluna bakabilmesi için günlük 5 akçe nafaka bağlandığına dair. (28 Kasım-7 Aralık 1628)

Budur ki, Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Tımarhene sakinelerinden Cemile Hatun bint-i (boş) meclis-i şerde bast-ı meram edüb müteveffa oğlum Ali'nin sagir oğlu İsmail'in nafaka ve kisveye külli zarureti vardır kıbel-i şerden takdir-i nafaka [murad] ederim dedikde mezbur İsmail'in nafaka ve kisve ve sair harc-ı lazımesiyçün beher yevm beşer akçe takdir ve farz olunub ihtiyacı hasebiyle istidane ve bade'n-nazar edaya izin verildiği kayd şod.
Tahriren fi-evaili şehr-i Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Rebiülahir 1038 / m. 28 Kasım-7 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Ali bin Mustafa Dede, Molla Mehmed İbrahim, İbrahim bin Hacı Şeyhi, Acem Ali Abdi, Abdülbaki Çelebi, Katibü'l-huruf Şaban.

Hüküm 73

Mehmed, Dede ve Selim adlı yeniçerilerin Ereğli'ye doğru giderlerken beraberlerinde olan Ağa Müneccim adlı sipahiyi öldürdüklerinin kendi ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (20-28 Ekim 1628)

Budur ki, dergah-ı ali yeniçerilerinden Oruç Beşe ibn-i Arslan nam kimesne meclis-i şer-i şerife Mehmed bin Habib ve Selim bin Hüseyin ve Dede bin Mehmed nam kimesneleri ihzar ve mahzarlarında takrir-i dava edüb Ağa Müneccim nam sipahi Kars'dan hizmetden gelirken Larende'den [Karaman] kalkub Ereğli'ye gitmek murad eyledikde Akçaşehir'e konub Erdoğdu nam kimesne işbu mezburlara bize Ereğli'ye varınca kulavuz koşub Gölbaşı nam mevzia vardıkda merkum Dede'nin karındaşı Mustafa Ağam (…) arkasından tüfenk ile urub katl eyledi, Mehmed ve Selim başını kesüp bir yere gömüb ve gövdesin göle atdılar, cümle esvabın hararları ile alub gidüb Montoz Kalası'nda Mustafa ile Dede'nin babası olan Mehmed evine kodular, bir re's atı ile bir bargiri bunda getürdüler bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual Mehmed ve Selim cümlemiz refikler idik merkum Müneccim Ereğli'ye giderken merkum Mustafa arkasından tüfenk ile urub katl eyledikde biz dahi baş kesüb ve kisvesin göle atdık cümle esvabın Mustafa ile Dede'nin Montoz Kalası'nda babası evine koyduk deyü bi't-tav ve'r-rıza la-bi'l-ikrah ve'l-ceza ikrar eylediklerinde merkum Dede dahi maktul-i mezburun cümle esvabın karındaşım Mustafa ile Montoz Kalası'nda babam Mehmed'in evine koduk deyü cevab vericek hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin kaymakamları Ferhad Bey mahzarında ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Saferu'l-hayr li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-29 Safer 1038 / m. 20-28 Ekim 1628]

Şuhudü'l-hal: Muhzırbaşı Muslu, Derviş Osman, Abdülbaki El-Müstaid, Hacı İsmail ibn-i Nasuh, Hüseyin, Abdülkerim.

[Sayfa 12b]

Hüküm 74

Şeyh Efendi Mahallesi'nden Hadice bint-i Halil ile Mustafa bin Hamza'nın birbirlerinden hiçbir şey talep etmemek üzere boşandıklarına dair. (29 Ekim 1628)

Mahalle-i Şeyh Efendi sakinelerinden Hadice bint-i Halil nam hatun mahfil-i kazada zevci olan Mustafa bin Hamza mahzarında ikrar ve itiraf edüb zevcim mezbur Mustafa ile hal okuşub nafaka ve kisve ve mihir [ve] vikayet ve sair zevciyete müteallik olan hususlardan bi'l-külliye fariga bulub biri birimizden dava etmemek üzere zevcim mezbur Mustafa dahi hal etdim dedi, eğer bade'l-yevm husus-ı mezbura müteallik takafeynden dava ve niza sadır olursa inde'l-hükkami'l-kiram makbule olmaya dedikde tarafeynin rızalarıyla sıhhat-i hal ve beynunete hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-gurre-i şehr-i Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1 Rebiülevvel 1038 / m. 29 Ekim 1628]

Şuhudü'l-hal: Hacı Şaban bin Kızılışık(?), Es-Seyyid Muharrem Çelebiler Emir Durmuş, Mehmed Çelebiler Hocazade, Sarı Abdülcelil bin Mehmed, Abdülbaki Çelebi.

Hüküm 75

Ereğli'de Ağa Müneccim adlı sipahiyi öldüren Selim ve Dede adlı yeniçerilerin haps edildiği ve Aksaray Sancak Beyi Süleyman Bey şehre döndüğünde durumun kendisine arz edileceğine dair. (29 Ekim-7 Kasım 1628)

Budur ki, iftiharü'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin kaymakamları olan Habib Ağa tarafından vekil ve müsellem nasb u tayin olunan fahrü'l-akran ve'l-emasil Ali Bey zide kadruhu meclis-i şerde yine Habib Ağa tarafından şehir subaşısı olan Tekeli (?) Mehmed Bey mahzarında takrir-i dava edüb Ereğli kazasında maktul olan Müneccim Bey'in katilleri olan Mehmed ve Selim Dede atları ve esvabları kasaba-i Aksaray'da ahz ü habs olunub müsellem-i sabık Ferhad Bey'den bazı şeyler ile Selim ve Dede nam habisleri aldım Mehmed Bey dahi kabz eylediği esvabı ve atı vekaletim hasebiyle taleb ederim deyücek gıbbe's-sual mezbur Mehmed Bey subaşı olduğum hasebiyle her ne ise defter ile zabt ve kabz eyledim mirliva hazretleri geldikde cevabı bendedir sana vermezin deyü cevab vericek merkum Ali Bey eğer alınan şeylerden bir nesne vermezsen habisleri dahi sen zabt eyle dedikde merkum Mehmed Bey dahi meclis-i şerde mahbus olan Dede ve Selim nam kimesneleri alub kabz edüb bey hazretleri geldiğinde cevabı bendedir dediği ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Rebiülevvel sene 1038. [h. 1-10 Rebiülevvel 1038 / m. 29 Ekim-7 Kasım 1628]

Fahrü'l-akran Ahmed Bey, Hüsam Bey El-Cündi, Sebil Bey El-Cündi, İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 76

Şeyh Hamid soyundan Ahmed Çelebi'nin Milye'den [Yeşilgölcük] zahire yükü ile Aksaray'a dönen hizmetkarı Süleyman'ın Kürtler [Sevinçli beldesi yakınlarında] denilen yerde Kasım Ağa ibn-i Eş-Şeyh Hamid Efendi'nin adamı Süleyman tarafından önü kesilerek yüküne el konulduğu ve Kasım Ağa'nın bu zahireyi geri vermeyi taahhüt ettiği hakkında. (29 Ekim-7 Kasım 1628)

Budur ki, Aksaray sakinlerinden olub Hazret-i Şeyh Hamid kuddise sırruhu evladından Ahmed Çelebi ibn-i Eş-Şeyh Hasan Efendi zide takvahu meclis-i şerde yine evlad-ı Şeyh Hamid'den Kasım Ağa ibn-i Eş-Şeyh Hamid Efendi mahzarında iddia edüb işbu mezbur Kasım Baba'nın hizmetkarı Süleyman benim yoluma gelüb Milye'den [Yeşilgölcük (belde), Merkez, Niğde] mahsul olub gelürken Kürtler [Sevinçli beldesi yakınlarında bir mevki] nam karyede önüme gelüb on bir yük mahsulüm alıkoydu bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim deyücek gıbbe's-sual merkum Kasım Baba fi'l-hakika hizmetkarım Süleyman yükün yoluna varub hissemizden ziyade beş kile mahsul almış (…) vereyim deyü ikrar ve itiraf etmeğin ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 1-10 Rebiülevvel 1038 / m. 29 Ekim-7 Kasım 1628]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat İsa Efendi, İbrahim Beşe bin Abdullah, Abdülkerim Dede, Hüseyin bin Abdülkerim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 77

Aksaray'da yaşayan Seyyid Oruç Çelebi'nin Haraççı Ahmed Bey adlı kişiden satın aldığı kölenin, aslında Arab Osman Bey'in firar eden kölesi olduğunun şahitlerin ifadeleriyle tespit edildiği hakkında. (29 Ekim-7 Kasım 1628)

Budur ki, Mahmiye-i Konya eyaletinde Bayburd [Gündoğan (köy), Polatlı, Ankara] kazasına tabi Azak (?) nam karyeden olub zümre-i sipahiyandan fahrü'l-akran Arab Osman Bey ibn-i Ebubekir nam kimesne meclis-i şerde kasaba-i Aksaray sakinlerinden Es-Seyyid Oruç Çelebi ibn-i (boş) takrir-i dava edüb işbu sipah uzun boylu (…) ve Yemezcan nam Arab benim abd-i memluküm olub sefere giderken Sivas kurbunda Koçhisar [Hafik (ilçe), Sivas] altında firar etmiş idi, hala mezbur Oruç Çelebi'nin yedinde bulurum sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim deyücek gıbbe's-sual mezbur Es-Seyyid Oruç Çelebi Haraççı Ahmed Bey sefere giderken altmış kuruşa iştira etmiş Arab'ı gönderdiği adama on kuruş verüb alıkoyasın demiş idi, mezbur Osman Bey'in mülkü olub firar eyledüğin bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezburdan dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Lütfullah ibn-i Kemal Bey ve Konya'dan Kocabey ibn-i Avcı ve Sarayini'nden [Sarayönü (ilçe), Konya] Himmet Bey ibn-i Selim ve Şaban Bey ibn-i İsa Bey nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika işbu evsaf-ı merkume ile zikr olunan siyah mercan Arab merkum Osman Bey'in abd-i memluküdür Sivas kurbunda Koçhisar altında firar etmiş idi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade'tadil şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili şehr-i Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Rebiülevvel 1038 / m. 29 Ekim-7 Kasım 1628]

Fahrü'l-akran Hüseyin Ağa Kethüda yeri, Mehmed Bey Veli, İshak bin Pir Ahmed, Süleyman bin Zennun.

[Sayfa 13a]

Hüküm 78

Aksaray'ın Mehmed Çelebi Mahallesi'nde yaşayan Ali Çelebi ibn-i Hacı'ya ait olan bağa, Bayezid Çavuş tarafından haksız yere el konulduğunun tespit edildiği hakkında. (23 Temmuz-1 Ağustos 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Mehmed Çelebi sakinlerinden olub kethüda-i şehr olan Ali Çelebi ibn-i Hacı mahfil-i şer-i şerif-i nebevide dergah-ı ali çavuşlarından fahrü'l-emasil Bayezid Çavuş ibn-i Habib Dede mahzarında takrir-i dava edüb Akhisar sınırında vaki bir tarafı çay ve bir tarafı nehr-i cari ve bir tarafı Dumalca'dan (?) gelen yol ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bir kıta bağ benim babamdan irs-i şerle intikal ile mülk-i murisim iken mezbur çavuş tegallüben zabt eder bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Bayezid Çavuş zikr olunan bağı Karataşlu'dan iştira eyledim mülk-i müşteramdır deyicek mezbur çavuşun sıdk-ı makaline muvafık beyyine taleb olundukda üç gün mehl-i şeri verilüb şahid gösteremeyüb yirmi gün dahi mehr-i şeri verilüb ityan-ı beyyineden aczi zahir olmağla kelamı lağv olunmağın badehu mezbur çavuş zikr olunan bağ Ali Çelebi'nin babası bağıdır, babası bey eylediği bilmedüğine kendisi dahi ahara bey eylemediğine ve bir tarikile mülkünden ihrac eylemediğine yemin eylesün dedikde mezbur Ali minval-i meşruh yemin billahi'l-aliyyi'l-azim eyledikden sonra zikri mürur eden bağdan merkum Bayezid Çavuş kasr-ı yed edüb Ali Çelebi'nin zabtına tenbih birle mahüve'l-vaki ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Zilkade li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 21-30 Zilkade 1037 / m. 23 Temmuz-1 Ağustos 1628]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-mülazımin Mustafa Çelebi, Hasan Çelebiler Mehmed, Hasan bin Abdülkerim, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 79

Bendli (?) Mahallesi'nden merhum Ömer Çelebi ibn-i Hacı Hüseyin'in yetim kızı Fatıma için günlük 8 akçe nafaka takdir olunduğu hakkında. (5 Mayıs 1628)

Oldur ki, nefs-i Aksaray mahallatından Bendli (?) Mahallesinden müteveffa Ömer Çelebi ibn-i Hacı Hüseyin'in sagir sulbiye kızı Fatıma'ya nafakada labüd olmağın küll-i yevm sagire-i merkumeye sekiz akçe nafaka takdir olunub müteveffa-yı mezburun malından sarfa izin verilüb vasisi harc eylemek içün bu vesika ketb olundu ki harc [u] sarf eyledikden sonra müteveffanın malından alihi hali üzere li-ecli't-temessük bi't-taleb ketb olundu.
Fi gurre-i Ramazanü'l-Mübarek sene seba ve selasin ve elf. [h. 1 Ramazan 1037 / m. 5 Mayıs 1628]

Şuhudü'l-hal: İbrahim Çelebi Uğurzade, Baki Çelebi El-Müstaid, Mehmed Çelebi, Abdülkadir Efendi Acem Ali, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 80

Kürdler [Sevinçli yakınlarında bir mevki] köyünden Hüseyin bin Ali Dede'nin kızı Mahi'nin Absarı [Çatalsu] köyündeki kocasından kaçmadığı ve babası Hüseyin tarafından götürüldüğünün anlaşıldığı hakkında. (8-17 Kasım 1628)

Budur ki, iftiharu'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin şehir subaşısı olan Veli Ağa meclis-i şera karye-i Kürdler'de [Sevinçli beldesi yakınlarında bir mevki] Hüseyin bin Ali Dede nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mezbur Hüseyin Dede'nin kızı Mahi karye-i Absarı'dan [Çatalsu (köy), Gülağaç, Aksaray] zevcinden firar edüb babası evine gelmiş mezburenin keyfiyet-i ahvali karye-i mezbure ahalisinden tefahhus olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hüseyin kızı Mahi evime ben getirdüm deyü cevab vericek mezbure Mahi'nin keyfiyet-i ahvali karyesi ahalisinden Şaban Dede ibn-i Mustafa ve Süleyman bin Pir Ali ve Yusuf bin Zekeriya ve Abdullah nam kimesneler ve gayrileri mezbure Mahi saliha ve müstakim hatundur mezbureyi babası evine kendi getirmişdir bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Rebiülevvel 1038 / m. 8-17 Kasım 1628]

Şuhudü'l-hal: İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, Ali Çelebiler Hacı, Muhzırbaşı Muslu, Acem Ali Muhzır.

Hüküm 81

Harvadala [Helvadere] Köyü'nden İbrahim'in, Halil bin Hacı Musa'nın atına 4 yıl boyunca baktığı ve bu nedenle oluşan masraf karşılığında kendisine 8 kuruş ödenmesi gerektiği hakkında. (8-17 Kasım 1628)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi Harvadala [Helvadere (belde), Merkez, Aksaray] nam karyeden İbrahim meclis-i şerde Halil bin Hacı Musa mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Halil bi-tariki'l-emane bana iki re's kısrak verüb üç sene harc levazımına ve yem ve saman her ne ise verdim taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Halil fi'l-hakika dört sene zabt eyledi bir senelik harc levazımın verdim üç senenin harcına her ne gitdi ise yemin eylesin dedikde mezbur İbrahim ziyadesi vardır hele sekiz kuruş yem ve saman ve sair harc levazımına gitdi deyü yemin billahi Teala etmeğin mezbur Halil merkum İbrahim'e sekiz kuruş edaya hükm birle ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehri Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Rebiülevvel 1038 / m. 8-17 Kasım 1628]

Şuhudü'l-hal: Ali Bey El-Cündi, Hacı Hızır Çavuş, İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, İbrahim Beşeler Abdullah.

[Sayfa 13b]

Hüküm 82

Aksaray'ın Cami-i Kebir [Ulucami] Mahallesi'nden Hacı ve Süleyman kardeşler arasındaki miras paylaşımı meselesinin yerinde tespitinin yapıldığı hakkında. (8-17 Kasım 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Cami-i Kebir [Ulucami] sakinlerinden Hacı bin Süleyman meclis-i şera gelüb takrir-i meram kılub karındaşım Süleyman ile babamızdan irs-i şerle intikal eden evlerimizi bi-garaz Müslümanlar taksim eyledikden sonra bir kapı yerinde ve oluk yerinde niza eder üzerine varılub tahrir olunmasını taleb ederim deyücek husus-ı mezburun tahriri bu hane tefviz olunub bi-garaz müslümin ile münazaun fih olan mevziin üzerine varılub tefahhus olundukda adulden Kadir Hacı Veli ve Hacı İsmail bin Nasuh nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika hin-i taksiminde işbu niza olunan kapunun içi Hacı'ya verildi kapının temelinden mezbur Süleyman'a verilen kapının köşesine müstakillen yapılmak üzere taksim olundu biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinden sonra ve zeyl-i sicillde masturü'l-esami olan Müslümanlar mezbur Süleyman'ın sofanın oluğu Hacı Bey'in evine zararı vardır oluk dahi Süleyman'ın hayatı içine inmek münasibdir deyü haber verdiklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Rebiülevvel 1038 / m. 8-17 Kasım 1628]

Şuhudü'l-hal: Hacı Veli bin Derviş, Abdurrahman Halife, Hamza Çelebi Baki Çelebi, Muhzırbaşı Muslu, Musa Dayı.

Hüküm 83

Ferhad Bey'in yakalayıp haps ettiği 4 suçludan üçünün firar ettiği hakkında. (8-17 Kasım 1628)

İftiharu'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretleri meclis-i şer-i şerif-i nebevide bundan akdem müsellem ve kaymakam olan Ferhad Bey ibn-i Mehmed mahzarında takrir-i dava edüb mezbur Ferhad Bey dört nefer katillerin ahz ve haps (?) eylemişler mahbusları taleb ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Ferhad Bey dört nefer kimesne idi üç nefer adam gece ile benim hapsimden firar eyledi deyü cevab vericek ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Rebiülevvel 1038 / m. 18-27 Kasım 1628]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-akran Ali Bey, Mihrak Ahmed Bey El-Cündi, Hüseyin Çelebi Abdullah Halife, Abdulbaki Çelebi El-Müstaid, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 84

Benli Mehmed Bey'in yakalayıp haps ettiği suçlunun prangasından kurtularak firar ettiği hakkında. (18-27 Kasım 1628)

Budur ki, iftiharu'l-ümerai'l-kiram mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu meclis-i şerde bundan akdem şehir subaşısı olan Benli Mehmed Bey mahzarında takrir-i dava edüb mezbur Mehmed

Ağa subaşı iken dört nefer adam katilleri ahz ü haps eylemiş sual olunub cevabı tahrir olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Benli Mehmed Bey katillerden Bende Mustafa namında bir habis adam varidi, hapsimden iki bukağıyı bozub firar eyledi dediği ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Rebiülevvel 1038 / m. 18-27 Kasım 1628]

Hüküm 85

Kara Hasan Bey ibn-i Hacı Mehmed'in Çolak [Çolaknebi] Köyü'ndeki merasına akan suya Şaban bin Eyüb Hoca tarafından haksız yere müdahale edildiğinin şahitlerin ifadeleriyle tespit edildiği hakkında. (18-27 Kasım 1628)

Kasaba-i Aksaray sakinlerinden Kara Hasan Bey ibn-i Hacı Mehmed nam kimesne meclis-i şer-i şerifde Şaban bin Eyüb (?) Hoca nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu Şaban karye-i Çolak'da [Çolaknebi (köy), Merkez, Aksaray] vaki Köyönü demekle maruf deryanın suyu (boş) küçük harkına dökülürdü, kadimden eba an-ceddin meramız olub tasarrufumuzda iken mezbur Şaban fuzulen bozub bostan iken bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevabı tahrir olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Şaban karye-i mezbur önünde iki evlek yer sürüb bostan ekdim mezbur Hasan Bey'in merası idüğin bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezburun dava-yı maharrerine mutabık beyyine taleb olundukda adulden fahrü'l-ulemai's-salikin Eş-Şeyh Ali Efendi ibn-i Abdullah zide takvahu ağzından Es-Seyyid Cemal Efendi ibn-i Abdullah ve Üstad Veli bin Nasuh nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub Ali Efendi bizi işhad edüb bizim ağzımızdan şehadet edin dedi zikr olunan yer mezbur Hasan Bey'in eba an-ceddin merasıdır altmış senedir tasurrufunda dedi deyü şehadet edüb ve Hacı Nasuh bin Ali dahi li-ecli'ş-şehade hazır olub zikri mürur eden yer mezbur Hasan Bey'in eba an-ceddin merasıdır altmış senedir tasarrufundadır deyü şehadet edüb bade't-tadil şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 21-30 Rebiülevvel 1038 / m. 18-27 Kasım 1628]

Fahrü'l-kuzat İsa Efendi, Ahmed Çelebiler, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Muhzırbaşı Muslu, Acem Ali El-Muhzır.

[Sayfa 14a]

Hüküm 86

Aksaray Sancağı'nda 15 gün müddetle müsellemlik ve kaymakamlık yapan Ferhad Beşe ibn-i Mehmed'in, Aksaray Sancak Beyi Süleyman Bey'e yaptığı devir-teslime dair. (18-27 Kasım 1628)

Budur ki, fahrü'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretleri meclis-i şera dergah-ı ali yeniçerilerinden fahrü'l-akran Ferhad Beşe ibn-i Mehmed nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Ferhad Beşe bundan akdem müsellem ve kaymakamımız olub sancağımız zabt eylemiş muhasebe taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Ferhad Beşe on beş gün sancak zabt eyledim hırsızlar elinden bir re's kır kısrak ve bir doru bargir ve iki künye eğer ve bir künye zırh ve iki (…) ve bir rıht (…) tüfek ve bir leğen cümle levazımı ile defter ile kabz eylemiş idim deyü getürüb meclis-i şerde mir-i müşarün ileyhe teslim edüb üç nefer hırsız hapisden firar eyledi deyü

cevab vericek mir-i müşarün ileyh dahi kabz eyledim deyüb Koçhisar [Şereflikoçhisar] subaşılığından gayri benim sancağım mahsulünden iki üç kuruşdan ziyade benim mahsulüm zabt ve kabz eylemedüğine yemin eylesün dedikde mezbur Ferhad Beşe dahi mir-i müşarün ileyh Süleyman Bey'in teslim eylediğimden gayri atlar ve esvabdan ve gayri bir nesne üç kuruşdan ziyade bir nesne zabt ve kabz eylemedim deyü yemin billahi Teala etmeğin beraet-i zimmet zahir olmağla ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Rebiülevvel 1038 / m. 18-27 Kasım 1628]

Fahrü'l-akran Bey El-Cündi, Hasan Çelebiler Abdullah Halife, İbrahim Çelebi Şeyhi, Abdülbaki Çelebi, Hüseyin bin Abdülkerim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 87

Aksaray'ın Kalınlar [Kalanlar] Mahallesi'nde bulunan ve Veli bin Hasan'ın Abdülkerim Sofu adlı kişiden satın aldığını iddia ettiği bağın, aslında Hasan Dede Mustafa'ya ait olduğu ve bunun kendisine dayısı Halil'den miras kaldığının şahitlerin ifadeleriyle tespit edildiği hakkında. (28 Kasım 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden Hasan Dede Mustafa mahfil-i kazada Veli bin Hasan mahzarında takrir-i dava edüb nahiye-i Kalınlar'da [Kalanlar] vaki bir tarafı Helvacı yeri ve bir tarafı Berber Şaban harabesine muttasıl ve bir tarafı İslam Dede ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bir kıta bağ dayım Halil'in mülküdür fevt olmağla veraseti bana münhasıradır mezbur Veli fuzuli zabt eder bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Veli zikr olunan bağı Abdülkerim Sofu'dan on dört kuruşa iştira eyledim mülk-i müşteramdır mezburun dayısı Halil'in bağı idüğin bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezburdan sıdk-ı kelamına beyyine taleb olundukda adulden fahrü'l-eimme Sefer Halife bin Halil ve Hacı Ali bin Mehmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub zikr olunan bağ mezburun dayısı bağıdır bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-gurre-i şehr-i Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1 Rebiülahir 1038 / m. 28 Kasım 1628]

Muharrem Çelebi, Fahrü'l-müderrisin Ebubekir Efendi, Ebubekir Dede, İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi, Abdülbaki Çelebi, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 88

Seyyid İbrahim Çelebi ibn-i Seyyid Ali'nin kardeşi olan Seyyid Mustafa'nın, sipahi Ermeneklioğlu Mustafa'nın evinde olduğunun tespit edildiği hakkında. (18-27 Kasım 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden Es-Seyyid İbrahim Çelebi ibn-i Es-Seyyid Ali meclis-i şer-i şerife hazıran olub zümre-i sipahiyandan Ermeneklioğlu Mustafa nam sipahi mahzarında takrir-i kelam ve tabir-i ani'l-meram kılub ammizadem Es-Seyyid Mustafa nam emredi bir tarikle evlerine iletüb fil-i şeni edüb zulm ü hayf etmişlerdir, mezbur Mustafa'dan ihzar-ı şer olunmasını taleb ederim

hususan kaziyye-i mezbureye emr-i şerifimle müvelli olan Ahmed Efendi huzurunda merkum Mustafa karındaşların ve tevabilerinden olub her ne zaman taleb olunursa bendedir demişdir dediği gıbbe's-sual mezbur Mustafa'nın tasdiki ile bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Rebiülevvel 1038 / m. 18-27 Kasım 1628]

İsa Efendi, Es-Seyyid Abdurrahman Çelebi, Fahrü'l-kuzat Numan Efendi, Fahrü's-sadat ve'l-kuzat Hacı Efendi, Hasan Efendi ibn-i Mehmed, Fahrü'l-kuzat Abdüsselam Efendi, Es-Seyyid Ali Çelebiler Eş-şeyh Hamza Efendi, Es-Seyyid Abdülfettah Çelebi, Es-Seyyid İbrahim Çelebi.

Hüküm 89

Kethüdayeri olan Ahmed Ağa'nın hapse atılmadığının tespit edildiği hakkında. (18-27 Kasım 1628)

Budur ki, Muslu Bey marifet-i şerle husus-ı mezbur emr-i şerifle müvelli olan Ahmed Efendi huzurlarında marifet-i şerle kethüdayeri olan Ahmed Ağa'nın hapse verilmediği Es-Seyyid İbrahim Çelebi talebiyle ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Rebiülevvel li-sene 1038. [h. 21-30 Rebiülevvel 1038 / m. 18-27 Kasım 1628]

Şuhudü'l-hal: (boş)

[Sayfa 14b]

Hüküm 90

Aksaray eski kethüdayeri olan Hüseyin Ağa'nın daha önce yakalamış olduğu hırsızları Aksaray Sancak Beyi Süleyman Bey'e teslim edebilmesi için kendisine yaptığı masrafların ödenmesi gerektiği hakkında. (28 Kasım 1628)

Budur ki, ifhitaru'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretleri meclis-i şerde bundan akdem Aksaray Kethüdayeri olan Hüseyin Ağa mahzarında takrir-i dava edüb merkum Hüseyin Ağa birkaç hırsızlar ahz ve haps olundukda bir doru aygır at ve bir doru bargir kabada eğeri ve kırmızı teklesiyle ve gümüşlü iki sile vaşak rahtı ile alub kabz eylemiş hırsızlar elinden alınan şeyler (…) bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hüseyin Ağa iki at zabt eylerim defter olunan rahtı ile bin otuz sekiz Saferü'l-hayrının yirmi ikinci gününden [h. 22 Safer 1038 / m. 21 Ekim 1628] beher yevm yirmişer akçeden yevmi kırk akçe izn-i şerle nafaka takdir olunmuşdu, otuz sekiz günün her ne ise nafaka akçesin verirse atları cümle rahtı ile teslim ederin deyü cevab vericek canib-i şerden otuz sekiz günlük nafaka içün bin dört yüz akçe hükm olunub mir-i müşarün ileyh bin dört yüz nafaka akçesin teslim eyledikden sonra merkum Hüseyin Ağa dahi atları cümle rahtı ile bey hazretlerine vermesine tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kayd şod.
Tahriren fi-gurre-i şehr-i Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1 Rebiülahir 1038 / m. 28 Kasım 1628]

Şuhudü'l-hal: İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, Hacı Hasan bin Hacı Ahmed, Piri Çelebiler Abdullah Çelebi, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Muhzırbaşı.

Hüküm 91

Aksaray'ın Kalınlar [Kalanlar] Mahallesi'nde bulunan bağın Veli bin Hasan'a Abdülkerim Dede ve Nefer Haliloğlu Osman adlı kişiler tarafından 600 akçeye satıldığının şahitlerin ifadeleriyle tespit edildiği hakkında. (28 Kasım 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden Veli bin Hasan nam kimesne meclis-i şerde Hüseyin bin Mustafa mahzarında takrir-i dava edüb nahiye-i Kalınlar'da [Kalanlar Mahallesi] vaki bir tarafı Helvacı Pir ve bir tarafı Berber Şaban harabesine muttasıl ve bir tarafı İslam'dan ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud bir kıta bağı benim bayiim olan Abdülkerim Dede ve Nefer Haliloğlu Osman'dan altı yüz akçeye iştira edüb merkum Abdülkerim Dede dahi bana on dört kuruşa bey edüb mülk-i müşteram iken merkum Hüseyin dayım Halil'in mülküdür deyü benim tasarrufuma mani olur bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim deyücek gıbbe's-sual mezbur Hüseyin mezkur bağ benim dayım bağıdır oğlu Osman bey eylediğin bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezburdan dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden fahrü'l-kuzat Ahmed Efendi ibn-i Mustafa Halife ve Şaban bin Hızır li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffa Nefer Halil'in oğlu Kızılca Mahalle Mescidi'ne vakf altı yüz akçe deyni olub Halil fevt oldukda oğlu Osman meblağ-ı mezbur mukabilinde mezkur bağı Abdülkerim Dede'ye baten bey edüb mutasarrıf eyledi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 1 Rebiülahir 1038 / m. 28 Kasım 1628]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Süleyman Efendi, Kara Hasan bin Halil, Abdi Çelebi Hacı Mehmed, İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 92

Vefat eden Seydi Gazi'nin kızları Şah Huban, Selvi ve Hadice'ye, Ahmed Bey ibn-i Derviş Efendi'nin mahkeme tarafından vasi tayin edildiği hakkında. (8-17 Aralık 1628)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi Yörük'de vaki Yörüklü (?) nam karye sakinlerinden mecruhan maktul olan Seydi Gazi'nin eytamından Şah Huban ve Selvi ve Hadice sagirelerinin babalarından irs-i şerle intikal emvalini zabt ve ahvalini hıfz içün vasi-i muhtarları olmayub bir vasi lazım ve mühim olmağın işbu sahibü'l-kitab fahrü'l-akran Ahmed Bey ibn-i Derviş Efendi kıbel-i şerden vasi nasb u tayin olunmağın merkum Ahmed Bey dahi vesayet-i merkume[yi] kabul ve taahhüd ve hizmet-i lazımelerin iltizam etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Rebiülahir 1038 / m. 8-17 Aralık 1628]

Şuhud: Ferhad Bey ibn-i Mehmed, Kıdvetü'l-emacid Abdi Ağa, Fahrü'l-akran Hasan Bey El-Cündi, Fahrü'l-akran Muslu Bey, İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi.

Hüküm 93

Zincirli Mahallesi'nden Derviş'in karısı Ümmü'yü boşamadığını yemin ederek ifade ettiğine dair. (8-17 Aralık 1628)

Kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Zincirli sakinelerinden Ümmü bint-i Ahmed Fakı nam hatun meclis-i şera zevci Derviş bin (boş) nam kimesneyi

ihzar ve mahzarında takrir-i meram kılub mezbur Derviş beni boşamış bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevabı tahrir olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Derviş haşa boşamadım deyü inkar ile cevab vericek mezbur Ümmü'den dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda acize ve kasıre olmağla mezbur Derviş'e yemin teklif olundukda mezbur Derviş zevcem mezbure Ümmü'yü boşamadım deyü yemin billah etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 11-20 Rebiülahir 1038 / m. 8-17 Aralık 1628]

Dizdar Ahmed Ağa, Mehmed Çelebiler İbrahim, İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi, Rıdva[n] bin Abdullah, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 15a]

Hüküm 94

Sancak Beyi'nin adamlarından olan Osman bin Mustafa Sofu'nun, Seyyid Ali Çelebi'yi para meselesi nedeniyle dövdüğünün ve kendisine ağır küfürler ettiğinin şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (8-17 Aralık 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden fahrü's-sadat Es-Seyyid Ali Çelebi ibn-i Es-Seyyid meclis-i şerde mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin adamlarından Osman bin Mustafa Sofu mahzarında takrir-i dava edüb mezbur Osman bir akçe salur (?) alub akçe[yi] ver dediğimde bir kime akçe verüb almadığımda haşa benim dinime ve imanıma şetm eylediğinden gayri beni darb eyledi bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual bade'l-inkar müddeiden beyyine taleb olundukda adulden Hacı Abdülvehhab bin Mehmed Fakı ve Hasan bin İsmail nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda'-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika işbu mezbur Osman mezbur Es-Seyyid Ali Çelebi'nin dinine ve imanına şetm eyledi deyü eda-i şehadet-i şeriye eylediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 11-20 Rebiülahir 1038 / m. 8-17 Aralık 1628]

Şuhud: Fahrü's-sadat Es-Seyyid Abdülfettah Çelebi, Es-Seyyid Oruç Çelebi, Es-Seyyid Abdi Çelebi, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 95

Paşacık Mahallesi'nden Şeyh Ahmed Çelebi'nin hak iddia ettiği Taşpazar Mahallesindeki arsanın, Mehmed Çelebi'ye ait olduğunun şahitlerin ifadeleriyle anlaşıldığına dair. (8-17 Aralık 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Paşacık sakinlerinden merhum Eş-Şeyh Yanak evladından Eş-Şeyh Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed Çelebi El-İmam meclis-i şer-i şerif-i nebevide fahrü'l-müstaidin Mehmed Çelebi ibn-i merhum Musa Efendi mahzarında takrir-i dava edüb mahalle-i Taşpazar kurbunda vaki bir tarafı Muntazır yeri ve bir tarafı Turman yeri ve bir tarafı İbrahim Çelebi yeri ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bir kıta zemin merhum ceddimiz Eş-Şeyh Ali'nin türbesi kurbunda olan mescid vakfıdır mezbur Mehmed Çelebi tasarruf edüb vakfa gadr eder bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevabı tahrir olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Mehmed Çelebi zikr olunan bir iki kıta yeri şehirden tarafı Lergorlu bağı demekle maruf vakıf yeridir ve nısf-ı aharı gayriden tarafı Bayık bağı demekle maruf bir kıta mülk yerdir altmış senedir tasarrufumda mülkümdür deyü cevab

vericek külli nizaları bulunmağla merkum Ahmed Çelebi münazaun fih olan mevkiin üzerine bu fakiri iletüb bi-garaz Müslüman ile bizzat nazar olundukda zikr olunan yer bir büyük yer olub cümle vakf idüğine müddei-i mezbur İmam Eş-Şeyh Ahmed Çelebi'nin dava-yı muharrerine muvafık beyyine taleb olundukda isbat edemeyüb üç gün mehl-i şeri verilüb sekiz günden sonra ityan-ı beyyineden aczi zahir olmağla mezbur Mehmed Çelebi'nin sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda adulden Hacı Şaban ibn-i Mehmed ve Abdullah Halife ibn-i Hızır ve Umur bin Nasuh nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazırun olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika işbu hudud-ı erbaa ile mahdud olan zemin iki kıta yerdir, şehirden tarafı nısf-ı Uğurlu bağıdır ve nısf-ı aharı Yanık bağıdır garbdan tarafı mülkdür mülk olan Yanık yeri altmış senedir Mehmed Çelebi'nin tasarrufundadır biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil ve't-tezkiye şahidunun şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Rebiülahir 1038 / m. 8-17 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Muslu Çelebi Günlükçüzade, Abdülbaki Çelebi, Mustafa bin Ali, Mehmed Çelebi bin Ali Beşe, İshak Çelebi bin Ahmed.

Hüküm 96

Aksaray Kalesi'ndeki Ereğli Kapı'dan sorumlu Sefer Bey'in, kale dizdarı Ahmed Ağa'nın iddia ettiğinin aksine görevini layıkıyla yerine getirdiği ve aynı görevi bundan sonra Sefer'in oğlu Hüseyin'in yürüteceğine dair. (8-17 Aralık 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden kıdvetü'l-müstahfizin Dizdar Ahmed Ağa meclis-i şera Ereğli kapucısı olan Sefer bin Yahya nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Sefer Bey otuz sekiz Muharremi'nin gurresinde [h. 1 Muharrem 1038 / m. 31 Ağustos 1628] kapucılık hizmetinden fariğ olmuşidi dört aydır hizmet eylemedi dört ayın vazifesi vardır taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Sefer ben hizmetimde kusur etmedim deyü cevab vericek mezbur Kapucı Sefer Bey sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda adulden kıdvetü'l-ulema ve's-salikin Ahmed Efendi ibn-i Derviş tezkere gönderüb merkum Kapucı Sefer hizmetinde kusur etmemişdir esahh budur deyü şehadet edüb ve Abdülkerim Bey ibn-i Ahmed Ağa dahi meclis-i şerde merkum Kapucı Sefer hizmetinde tekasül etmeyüb gece ve gündüz kapu hizmetinde idi deyü şehadet edüb şahidan-ı mezburanın [şehadetleri] hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra mezbur Sefer'in oğlu Hüseyin Ereğli kapusına babası yerine kapucı olub hizmet-i lazımesin taahhüd ve iltizam etmeğin mezbur Hüseyin'in huzuruna ve nefsine ve hin-i mütalebede meclis-i şera babası Sefer kefil olmağla merkum Dizdar Ahmed Ağa talebiyle ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Rebiülahir 1038 / m. 8-17 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Abdi Çelebiler Hacı Mehmed, İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, Fahrü's-sadat Es-Seyyid Ali Çelebi, Abdülbaki Çelebi El-müstaid, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 15b]

Hüküm 97

Tarhacı Mahallesi'nden Ömer bin Halil'in karısı Ümmühani'yi talak-ı selase [ardarda 3 defa] ile boşamadığını yeminle ifade ettiğine dair. (8-17 Aralık 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Terhacı sakinelerinden Ümmühani bint-i Mustafa nam hatun meclis-i şera hala zevci olan Ömer bin Halil nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu zevcim mezbur Ömer beni talak-ı selase ile tatlik eylemiş bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevabı tahrir olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur fi'l-vaki nefsim işidecek mikdarı muttasılan inşaallah ile boş ol dedim deyü cevab vericek müddeiye-i mezburenin dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda şahidden aczi olmağla muttasılan inşaallah dediğine yemin eylesin dedikde mezbur Ömer muttasılan nefsim işidecek mikdarı muttasılan inşaallah dedim deyü yemin billahi Teala etmeğin bu vechile hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Rebiülahir 1038 / m. 8-17 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Abdi Çelebiler Hacı Mehmed, Mehmed Ağalar Mustafa, Abdülbaki Çelebi Emin-i Mahkeme, Muhzırbaşı Muslu, Acem Ali El-Muhzır.

Hüküm 98

Ulucami müezzinleri için merhum Aksaray Müftüsü Hasan Efendi tarafından vakfa bağışlanan paranın, vefat eden Abdülgani adlı kişinin karısı Mihriban'da olduğu ve bu paranın vakıf mütevellisi Piri Çelebi'ye iade edilmesi gerektiği hakkında. (8-17 Aralık 1628)

Nefs-i Aksaray'da vaki merhum [Karamanoğlu] İbrahim Bey bina eylediği cami-i şerifin [Ulucami] berat-ı padişahiyle evkafına mütevelli olan Piri Çelebi ibn-i Abdullah Çelebi meclis-i şera müteveffa Abdülgani'nin zevcesi olan Mihriban bint-i Celal Ağa nam hatunu ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb müteveffa-yı mezbur Abdülgani'de merhum Hüseyin Efendi cami-i merkumun mü'ezzinine vakf eylediği akçeden asl-ı mal sekiz yüz akçe vardır bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbure hatun adem-i ilmle cevab vericek müddei-i mezburun dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Hacı Muharrem bin Pir Civan ve Mehmed Çelebi ibn-i Safi Çelebi nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffa-yı mezbur Abdülgani'de merhum Müfti Hasan Efendi cami-i merkumun mü'ezzinine vakf eylediği akçeden asl-ı mal sekiz yüz akçe vardır bizim huzurumuzda devr-i şeri olunmuşdur biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadili'l-adi şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra mucebiyle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 11-20 Rebiülahir 1038 / m. 8-17 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Kara Hasan Beyler Hacı Mehmed, İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, Hüseyin bin Abdülkerim, Abdülbaki Çelebi emin-i mahkeme, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 99

Kaval Mahallesi'nden Hacı Baba ile Hüseyin'e ait arsanın, Ferhad Beşe'ye satıldığı hakkında. (18-26 Aralık 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Kaval sakinlerinden Hacı Baba ibn-i Hamza ve Hüseyin bin Şaban nam kimesneler mahfil-i kazada dergah-ı ali yeniçerilerinden fahrü'l-akran Ferhad Beşe ibn-i Mehmed mahzarında ikrar ve itiraf edüb Kızıl Hark altında vaki Sarrafioğlu yeri demekle maruf bir tarafı Hendekli yer ve bir tarafı Abdülgaffar yeri ve bir tarafı Kızıl Hark ve bir tarafı Sekerköy yolu ile mahdud olan bir kıta yerde olan hisse-i şayiayı bey-i bat-ı sahih ile dokuz güllü (?) kuruşa bey eyledim deyüb mezbur Hüseyin dahi zikr olunan yerde olan hisse-i şayiayı yedi riyal kuruşa bey eyledim deyüb ve her birimiz semen-i merkum alub kabul ve kabz edüb teslim-i mebi eyledik bade'l-yevm zikr olunan yer Ferhad Beşe mülk-i müşterası olub keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıfa ola dediklerinde mukırran-ı mezburan Hacı Baba ile Hüseyin'in vech-i meşruh üzere olan ikrarların mukırrun leh el-mesfur Ferhad Beşe dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kebt olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Rebiülahir 1038 / m. 18-26 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Ahmed Beşeler Abdullah, Piri Çelebiler Abdullah Çelebi, Hasan Beyler Hacı Mehmed, İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 100

Merhum Abdülgani tarafından Abdurrahman bin Hacı Şah Veli'ye satılan Meydan Mahallesi'ndeki evlere ait kira borcunun varislerince ödenmesi gerektiği hakkında. (18-26 Aralık 1628)

Budur ki, mahalle-i Meydan sakinlerinden Abdurrahman bin Hacı Şah Veli meclis-i şera yine mahalle-i mezbureden müteveffa Abdülgani'nin zevcesi olan Hadice bint-i Ahmed'i ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb müteveffa-yı mezbur Abdülgani'de ve haps olduğum eyyamın akçesinden on beş riyal kuruş olub taleb eylediğimde meblağ-ı mezbur mukabelesinde bir tarafı Hacı Musatfa evi ve bir tarafı Divaneoğlu bağçesine muttasıl ve bir tarafı Abdurrahman evi ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan evleri bana bey-i kati ile bey eyledikden sonra ben dahi evleri yine kendüye icare vermiş idim fevt olmağla veresesinden taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hadice adem-i ilmle cevab vericek müddei-i mezbur Abdurrahman'dan dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden fahrü'l-kuzat Ahmed Efendi ibn-i Mustafa Halife ve Mehmed bin Abdülcelil nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-yı şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffa-yı mezbur Abdülgani'de eytam akçesinden Abdurrahman'ın on beş riyal kuruş hakkı olub taleb eylediğinde meblağ-ı mezbur mukabelesinde mahalle-i mezbure vaki sakin olduğu evlerin bey-i kati ile bey eyledikden sonra kendüye icareye vermişdir biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinden sonra mezbure

[Sayfa 16a]

Hadice meblağ-ı mezburdan kalil kesir almadığına yemin eylesin dedikde mezbur Abdurrahman on beş riyal kuruşdan bir akçe ve bir habbe almadım deyü yemin billahi Teala etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri şehri Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Rebiülahir 1038 / m. 18-26 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Hacı Abdülcelil ibn-i Hacı Ali El-hatib, İbrahim Çelebi, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 101

Rahime ile Derviş Mehmed Çelebi kardeşlerin babalarından miras kalan mal ve eşyaları paylaştıkları hakkında. (18-26 Aralık 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinelerinden Rahime bint-i Gül Ahmed Efendi nam hatun tarafından husus-ı ati'z-zikre sabitü'l-vekale olan zevci Abdülfettah ibn-i Hacı Süleyman meclis-i şera Derviş Mehmed Çelebi ibn-i Gül Ahmed Efendi nam kimesne'yi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb müvekkilem işbu mezbur Derviş Çelebi'nin li-ebeveyn karındaşı olmağla validesi Şevkiye Fatıma Hatun'dan irs-i şerle intikal eden bir kıta bağdan rub hissesin ve babaları müteveffa-yı mezbur Ahmed Efendi'den intikal eden odun ve sair muhallefatından vekaletim hasebiyle hisse-i şayiasın taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Derviş Çelebi sulh oldum mezbureye hisse-i şayiasın cümleden verdim deyü cevab vericek mezbur Derviş Çelebi'nin sulh olduğuna beyyine taleb olundukda ityan-ı beyyineden aczi zahir olmağla canib-i şerden üzerine varılsun bağdan ve saireden hissesin alsun deyü cevab vericek husus-ı mezburun taksim ve tevzi olunması bu dailerine tefviz olunub bi-garaz müslimin ile bağın üzerine varılub nazar olundukda nahiye-i Sovukkuyu'da vaki Enam Hasan bağı demekle maruf validelerinden intikal ile bir tarafı Mustafa Çelebi bağı ve bir tarafı Helvacı Abbas bağı ve tarafeyni tarik-i amm ile mahdud olan bir kıta bağdan rub hisses-i mezbure Rahime'ye intikal etmekle bir tarafı yine Mustafa Çelebi bağı ve tarafeyni karındaşı Derviş Çelebi bağına ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud yirmi hark bağ nısfından küçük harka varınca ve içinde olan eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle mezbure Rahime'ye verilüb ve ev içinde bir köhne kaliçe ve küçük bir tencere ve bir (…) tepsisi ve leğenden iki yüz nakid akçe ve dükkândan dört yüz akçe verilüb alub kabz eyledikden sonra tarafeynin rızalarıyla ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 21-30 Rebiülahir 1038 / m. 18-26 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Abdülfettah ibn-i Yusuf ve gayruhum.

Hüküm 102

Maktulen vefat eden Seydi Gazi'nin katillerine, daha önce kefil olduğunun anlaşıldığına hakkında. (18-26 Aralık 1628)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi nahiye-i Yörük'de vaki Yörüklü nam karye sakinlerinden olub mecruhan maktul olan Seydi Gazi'nin eytamına kıbel-i şerden vasi olan fahrü'l-emasil ve'l-akran Ahmed Bey ibn-i Derviş Efendi meclis-i şera nahiye-i merkumede Pazar nam karye sakinlerinden fahrü'l-akran Hasan Bey ibn-i Mehmed nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb vasileri olduğum eytamın babaların ala-mele'i'n-nas katl edenlerden İbrahim ve Abdi ve Hayrullah Mehmed ve Çoban Mehmed ve Deli Hasan nam kimesneler kefil oldum demiş idi bi-hasebi'ş-şer sual olunub

cevabı tahrir olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hasan Bey fi'l-hakika mezburun İbrahim ve Abdi ve Hayrullah Mehmed ve Çoban Mehmed ve Deli Hasan nam kimesnenin nefislerine ve hin-i mütalebede meclis-i şera ihzarlarına ve deyni akçelerin haklaşdırmağa (?) kefil oldum deyü tekeffül ve deruhde etmeğin iftiharu'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin kaymakamları olan fahrü'l-akran Mehmed Ağa mahzarında ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Rebiülahir 1038 / m. 18-26 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Es-Seyyid Abdülfettah Çelebi, Es-Seyyid Ali Çelebi Nimetullah, Abdülbaki Çelebi, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 103

Yunus Bey ibn-i Hacı Veli adlı sipahinin hayvanlarını otlatan Kürtler köyünden Halil ve Veli adlı çobanların, sürüden eksilen hayvanların başına gelenlerden sorumlu olmadıklarının anlaşıldığı hakkında. (18-26 Aralık 1628)

Budur ki, Aksaray'da vaki mahalle-i Hacı Celal sakinlerinden olub zümre-i sipahiyandan fahrü'l-akran Yunus Bey ibn-i Hacı Veli nam kimesne meclis-i şera karye-i Kürdler [Sevinçli beldesi yakınlarında bir mevki] sakinlerinden Halil ve Veli ibn-i Abdi nam kimesneleri ihzar ve mahzarlarında takrir-i dava edüb işbu mezburan ray içün koyun ve keçi iki yüz yirmi dokuz re's hayvan teslim etmiş idim bade küll-i hesab on aded hayvanım yokdur bi-hesabi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezburan rai Veli ve Halil on aded hayvanı hastalıkdan ve kışdan ölüb ve kurd yedi bizim hilemiz yokdur deyü cevab vericek müddei-i mezbur Yunus Bey'den mezburan railer on re's hayvanı bey eylediklerine ve hile eylediklerine beyyine taleb olundukda şahidden aczi olub hile eylemediklerine yemin eylesinler deyicek mezburan Veli ve Halil dahi on hayvanı ahara bey eylemedik ve kendimiz dahi yemedik ve bir tarikle hilemiz dahi yokdur deyü yemin eylediklerinde mezbur Yunus Bey dahi hakları her ne ise vereyim deyü mukırr ve muterif oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 21-30 Rebiülahir 1038 / m. 18-26 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Abdülfettah El-Müstaid, İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi, Hüseyin bin Abdülkerim, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 16b]

Hüküm 104

Kurupellut [Ervah Kabristanı girişi] Mahallesi'ndeki evlerin İbrahim Bey'e satıldığı hakkında. (18-26 Aralık 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden Muhzır Acem Ali nam kimesne meclis-i şerde zümre-i sipahiyandan fahrü'l-akran İbrahim Bey ibn-i Abdullah mahzarında bi-tavihi ikrar ve itiraf edüb mahalle-i Kurupellut [Ervah Kabristanı girişi] demekle maruf mevzide vaki Beyminaresi kurbunda bir tarafı Kasab Mehmed mülkü ve bir tarafı Ağır (?) Yahyaoğlu mülkü ve bir tarafı minare ile nehr-i cari ve tarik-i has ile mahdud olan evlerin altı sehmi mahalle-i mezbure mescidinin imamına meşrut asl-ı mal beş yüz akçeye rehindir meblağ-ı mezbur beş yüz akçeyi mahalle-i mezburenin vakfı akçesine mütevelli olan Abdullah teslim edüb fekk-i rehn ederse cümle

evler İbrahim Bey'in mülk-i müşterasıdır bayii zikr olunan evlerden ben hakkımı aldım asla benim alakam kalmamışdır dedikde gıbbe's-sual mezbur İbrahim Bey dahi meblağ-ı mezbur beş yüz akçe benim deynimdir mütevelli-i mezbura teslim edeyin deyü mukırr ve muterif olub deruhde etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Rebiülahir 1038 / m. 18-26 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Es-Seyyid Süleyman Çelebiler, Hacı İsmail bin Nasuh, İsmail bin Halil, Hacı bin Hacı Hasan.

Hüküm 105

Mehmed Efendi'nin Lahm-ı İblis (?) denilen yerdeki arsayı, 25 yıl önce satın aldığının anlaşıldığı hakkında. (18-26 Aralık 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinelerinden Ayşe bint-i Derzi Ali nam hatun meclis-i şerde fahrü'l-eimme ser-mahfil Mehmed Efendi ibn-i Abdi Fakı mahzarında takrir-i dava edüb Lahm-ı İblis (?) kurbunda vaki inde'l-ciran malumü'l-hudud olan iki kıta yerimi benim validem Huri'den intikal eyleme yerlerimi mezbur Mehmed Efendi yirmi senedir zabt eder derler bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevabı tahrir olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Mehmed Efendi zikr olunan yerleri Mehmed nam kimesneden iştira eyledim yirmi beş senedir tasarrufumdadır deyü cevab vericek mezbure Ayşe dahi ben Mehmed'e varmazdan mukaddem Mehmed bey eylemiş dedikde dava miras olmayub zaman mürur etmekle bi'l-emri şeri istimaı memnu olmağın ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Rebiülahir sene 1038. [h. 21-30 Rebiülahir 1038 / m. 18-26 Aralık 1628]

Kıdvetü'l-emacid Eş-Şeyh Ahmed Çelebi, Abdi Çelebiler Hacı Mehmed, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 106

İsa Mahallesi'nden Mustafa bin Ali'nin ölen eşi Meryem'e, önceki kocası merhum Ali'den düşen herhangi bir miras malı olmadığının tespit edildiği hakkında. (27 Aralık 1628)

Budur ki, nefs-i Aksaray'da vaki mahalle-i İsa sakinlerinden Mustafa bin Ali nam kimesne meclis-i şera Yusuf bin Hacı İsmail nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Yusuf'un karındaşı Ali vefat eyledikde bade'l-iddet nikahla hatunu Meryem nam hatunu almış idim bi-emrillahi Teala vefat eyledi zevcem müteveffiye-i mezbure Meryem'in zevc-i evveli olan müteveffa-yı mezbur Ali'nin emlak ve erzakından (…) hakkı olmağın zevcem mezbure Meryem hayatında taleb etmeyüb verasetim hasebiyle hala ben taleb ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Yusuf karındaşımın hayatında taleb etmedi deyü cevab vericek dava miras olmayub mezbur Mustafa'nın davası şeri olmağın ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu, yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-gurreti Cemaziyelevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1 Cemaziyelevvel 1038 / m. 27 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Abdurrahman bin Abdi, İsa bin Hüseyin, Mehmed bin İbrahim, Hüseyin bin Abdülkerim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 107

Cami-i Kebir'e [Ulucami] hatip olarak atanan Mahmud Halife ile Köprübaşı Camii hatibi olan Abdi Hoca arasındaki maaş aktarımı meselesinin çözümlendiği hakkında. (27 Aralık 1628-5 Ocak 1629)

Budur ki, fahrü'l-huteba Hatib Mahmud Halife ibn-i Ramazan Halife nam kimesne meclis-i şerde Hatib Abdülcelil mahzarında ikrar ve itiraf edüb beş ay Cami-i Kebir'e [Ulucami] merkum Hacı Halil yerine hatib olmuşdum merkum Hacı Halil getirmekle benim beratım gelir ve gelmez hüsn-i ihtiyarımla fariğ olub beş ayın vazifesiyçün yedi yüz akçe alub kabul ve kabz edüb üç yüz akçe benim vazifem olub dört yüz akçesin dahi Abdi Hoca'ya vereyin deyüb ve Abdi Hoca dahi Köprübaşı Camii'nde hatib olmağla beratım gelir ve gelmez hitabet-i mezbureyi Mahmud Halife'ye hüsn-i ihtiyarıyla fariğ olub dört yüz akçeyi Mahmud Halife'den beş aylık vazifem içün kabul eyledim dedikde mukırran-ı mezburanın vech-i meşruh üzere olan ikrarların mukırrun leh el-mesfur Hatib Hacı Abdülcelil dahi kabul etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evail-i Cemaziyelevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Cemaziyelevvel 1038 / m. 27 Aralık 1628-5 Ocak 1629]

Şuhudü'l-hal: Hacı Şah Veli, Hüseyin Çelebi Uncuzade, Hocazade Mehmed Çelebi, Abdülbaki Çelebi, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 17a]

Hüküm 108

Kutbü'l-arifin Şeyh Hamid soyundan gelen Safiyyüddin, Şehabeddin ve Yahya adlı çocuklara anneleri olan Rahime Hatun'un vasi tayin edildiği hakkında. (27 Aralık 1628-5 Ocak 1629)

Budur ki, nefs-i Aksaray sakinlerinden olub merhum ve mağfurun leh kutbu'l-arifin Eş-Şeyh Hamid Efendi kuddise sırruhunun sulbi oğulları olan Safiyyüddin ve Şehabeddin ve Yahya nam sağirlerine babalarından irs-i şerle intikal eden emval ü erzakı zabt ve ahvalini hıfz etmek içün merhum ve mağfurun leh hayatında eytamın valideleri olan Rahime Hatun ibnet-i merhum Osman Efendi'yi vasiye-i muhtar eylediğine fahrü'l-kuzat Numan Efendi ibn-i El-Hac Hüseyin ve kıdvetü'l-meşayih ve's-salikin Eş-Şeyh Musa Çelebi ibn-i İbrahim Çelebi şehadet eylediklerinden sonra mezbure Rahime Hatun dahi vesayet-i merkumeyi kabul ü müteahhid ve hizmet-i lazımelerin eda etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kebt olunub yed-i tabile vaz olundu.
Tahriren fi-evail-i Cemaziyelevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Cemaziyelevvel 1038 / m. 27 Aralık 1628-5 Ocak 1629]

Şuhudü'l-hal: Ahmed Efendi, Fahrü'l-kuzat Şaban Efendi, Fahrü'l-kuzat Es-Seyyid Hüseyin Çelebi, Fahrü'l-müderrisin Ebubekir Efendi, Hacı İbrahim Mirza.

Hüküm 109

İsa Mahallesi'nden Ahmed bin Resul'e sarkıntılık ettikleri iddia edilen kişilere yöneltilen suçlamanın asılsız olduğu hakkında. (27 Aralık 1628-5 Ocak 1629)

Budur ki, Aksaray'da vaki mahalle-i İsa sakinlerinden Ahmed bin Resul meclis-i şera İsmail bin Mahmud ve Abdulbaki bin Abdürrezzak nam kimesneleri ihzar ve mahzarlarında takrir-i dava edüb tarih-i kitabdan on gün mukaddem Sazardı'na camus aramağa gitdiğimde mezburan ardımca gelüb Sazardı'nda bulduklarında bize şeftali ver deyü ulaşdılar ben dahi ellerinden firar eyledim bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezburan inkar ile cevab verdiklerinde mezbur Ahmed'in dava-yı muharreresine beyyine taleb olundukda ityan-ı beyyineden aczi olmağın mezburanın keyfiyet-i ahvali mahallesi ahalisinden teftiş ve tefahhus olundukda Veli Dede ibn-i Avnullah ve Yusuf bin Ali ve Hüseyin bin Ali nam kimesneler ve gayriler li-ecli'ş-şehade hazırun olub fi'l-hakika İsmail ve Abdülbaki kendi hallerinde salih kimesnelerdir bir na-seza vazların görmedik deyü ala-tariki'ş-şehade haber verdiklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 1-10 Cemaziyelevvel 1038 / m. 27 Aralık 1628-5 Ocak 1629]

Şuhud: Halil bin Hüseyin, İsa bin Hüseyin, Ali Çelebiler, Abdülbaki Çelebi, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 110

Aksaray şehri alimleri ve ileri gelenlerinin İbrahim Bey Camii'nde [Ulucami] hatip olan Hacı Abdülcelil'in hatipliğini kabul etmekdiklerini topluca ifade ettikleri hakkında. (27 Aralık 1628-5 Ocak 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden olub fahrü'l-akran Ahmed Ağa ve Hacı Hızır Çavuş ibn-i Zekeriyya ve Tazızade Muslihüddin Halife El-İmam ve Ferhad Bey ibn-i Mehmed ve Hacı Yusuf bin Himmet El-Hafız ve Es-Seyyid Numan Çelebi ibn-i Hızır ve Hüseyin Çelebi ibn-i Hacı Mustafa ve cemm-i gafir ve cemaat-ı kesire meclis-i şer-i şerif-i nebeviye kasaba-i mezburede vaki merhum İbrahim Bey Camii'nde [Ulucami] hatib olan Hacı Abdülcelil nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i kelam edüb kıdvetü'l-meşayih ve's-salikin Eş-Şeyh Hamza Efendi ve kıdvetü'l-ulemai's-salikin vaiz Eş-Şeyh Ali Efendi zide takvahuma bizi işhad eylediler mezburan ağzından vekaleten ve kendimize asaleten mezbur Hacı Abdülcelil'in hitabetini kesriye görüb uymayız dediler ve biz dahi ulema ve sulehamız ve meşayihimiz uymazlar ise biz dahi kesriye görüb uymayız deyü meclis-i şerde ala-tariki'ş-şehade haber verdiklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Cemaziyelevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Cemaziyelevvel 1038 / m. 27 Aralık 1628-5 Ocak 1629]

Fahrü'l-akran Ali Bey, Hüseyin Bey, Hüseyin bin Abdülkerim, Ali bin Mehmed, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 111

Kasap Hacı Nasuh'un Hacı Hızır Çavuş'a olan borcunu kabul ettiği ve bu borcu Kayseri'den döndüğünde ödeyeceğini beyan ettiği hakkında. (6-15 Ocak 1629)

Budur ki, fahrü'l-akran Hacı Hızır Çavuş ibn-i Zekeriyya mahfil-i kazada Kasab Hacı Nasuh mahzarında iddia edüb otuz dört koyun bahasından elli bir riyal kuruş ve dört kuruş Balabanoğlu'ndan ve iki buçuk kuruş dahi evvelki koyundan ceman elli yedi buçuk kuruş Kabasakal Hacı İsmail kefaleti hakkım vardır dedikde gıbbe's-sual mezbur Hacı Nasuh elli yedi buçuk riyal kuruş deynimdir Kasyeriye'den [Kayseri] gelince deyü ikrar edüb ve Hacı İsmail dahi kefaleti ikrar etmeğin kayd şod.
Tahriren fi-evasıtı Cemaziyelevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Cemaziyelevvel 1038 / m. 6-15 Ocak 1629]

Hacı İbrahim Hacı Şeyhi, Hacı İbrahim bin Mirza, Abdülbaki Çelebi, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 17b]

Hüküm 112

Bali Emin adlı kişinin vergi toplamak yetkisiyle Aksaray'a gelmiş olmasına rağmen bu yetkinin daha önceden Sipahi Muslu Bey'e verildiği hakkında. (6-15 Ocak 1629)

Budur ki, bundan akdem Karaman beylerbeyisi olub hala Karaman canibi defterdarı olan izzetlü Mehmed Paşa yesserallahu ma-yeşa hazretleri canib-i alilerinden fahrü'l-ümena Bali Emin Karaman mukataası bin otuz sekiz Muharremü'l-Haramı'nın gurresinde [h. 1 Muharrem 1038 / m. 31 Ağustos 1628] üç sene tamamına iki yüz yetmiş bin akçeye deruhde eylediğine divan tezkeresi ibraz edüb sicill-i mahfuza kayd etdirilmek sadedinde iken zümre-i sipahiyandan fahrü'l-akran Muslu Bey meclis-i şera gelüb tedahül hasebiyle bin otuz sekiz senesine [h. 1038 / m. 1628-1629] mahsub olmak üzere yüzdeciyan reayasının harac rüsumunu ber-vech-i peşin iki ay mukaddem on bin akçeye defterdar-ı sabık Sanalı Mustafa Efendi'den aldım deyü divan tezkeresi ve hazineye teslimine ruznamçe sureti ibraz edüb ve sicill-i mahfuzda dahi mukayyed bulunub yüzde emini benim deyü cevab vericek yine defterdar efendiden cevab ne vechile gelirse ol zamanda tarafından yerine cevab verilmek içün ma-vakaa merkum Bali Emin talebiyle ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Cemaziyelevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Cemaziyelevvel 1038 / m. 6-15 Ocak 1629]

İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Hacı Mehmed bin İbrahim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 113

Seyyid Gazi'yi öldürenlerin sulh bedeli ödemeyi kabul ettikleri hakkında. (27 Aralık 1628-5 Ocak 1629)

Budur ki, Aksaray kasabasına tabi nahiye-i Yörük'de vaki Yörüklü nam karyeden mecruhan maktul olan Seyyid Gazi bin Piroğlu'nun kebir oğlu Musa ve zevcesi Ati nam kimesneler asaleten ve maktul-i mezburun sagire kızları Hacı Kadın ve Selvi ve Nigarşah tarafından husus-ı ati'z-zikre kıbel-i şerden

vasi olan fahrü'l-emasil ve'l-akran Ahmed Bey ibn-i Derviş Efendi vesayeten meclis-i şerde maktul-ı mezbur Seyyid'i ala-mele'i'n-nas katl edenlerden karye-i Sarıdişilü (?) sakinlerinden Gürşahkulu bin Mehmed merkum Seyyid'i arii sürmeli Mustafa Efendi'nin nişanı diziğinde karye-i Yanali'den (?) Divane Ahmed ile ala-mele'i'n-nas darb-ı şedid ile mecruhan katl etmişlerdir mezbur Gürşahkulu ile Divane Ahmed ihzar-ı şer olunub cevabları tahrir olunmasını taleb ederiz dediklerinde mezburanı davet-i şer içün gönderilüb vardıkda zuhura gelmeyüb mezbur Gürşahkulu'nun nefsine ve hin-i mütalebede meclis-i şera ihzarına ve malına mezbur Sürmeli Efendi'nin oğlu Fazlı Çavuş kefil olub ve mezbur Divane Ahmed'in nefsine ve malına ve hin-i mütalebede meclis-i şera ihzarına Hüsesiyn Bey kefil olub nahiye-i merkumede üzerlerine varılub şeran tefahhus olunsun dediklerinde husus-ı mezburun tahriri canib-i şerden bu dailerine tefviz olunub bi-garaz müslimin ile nahiye-i merkuma vardıkda yine mezburan Gürşahkulu ve Divane Ahmed firar edüb zuhura gelmemekle merkum Fazlı Çavuş ve Şahkulu'nun validesi Huri ve dayısı Hoca Mehmed ve (…) meclis-i şerde ikrar ve itiraf edüb maktulün deyni her ne ise verelim dedikde ma-beynlerine muslihun tavassut edüb es-sulhu seyyidi'l-ahkam fehvasıyla amel olunub merkum Şahkulu[y]ı on bin akçeye sulh olub bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbur mukabelesinde mezbur Şahkulu'nun validesi Huri ve dayısı Hoca Mehmed ve Hüseyin ve Fazlı Çavuş üç kısrak ve iki re's bargir ve üç merkeb ve dört (…) sığır danası verüb ve mezbur Hüseyin Bey dahi kefil olduğu Divane Ahmed içün on bin akçe kıymetli dört re's bargir verüb meclis-i şerde teslim etmeğin bade'l-yevm husus-ı mezbura müteallik tarafeynden her birimiz dava ve niza edersevüz inde'l-hükkami'l-kiram makbule ve mesmua olmaya dediklerinde mukırran-ı mezburanın vech-i meşruh üzere olan ikrarların mukırrun lehüm el-mesfurun dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik eylediklerinde tarafeynin rızalarıyla ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili Cemaziyelevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Cemaziyelevvel 1038 / m. 27 Aralık 1628-5 Ocak 1629]

Şuhudü'l-hal: Kıdvetü'l-meşayih Alaeddin, Fahrü'l-kuzat Halil Efendi, Fahrü'l-kuzat Celal Efendi, Sadi Ağalar Muslu Efendi, Kenan Beşeler Abdullah Ali, Abdülcelil bin Hacı Mehmed, Ramazan Bey bin Hızır, Abdülkerim Bey, Muslu Bey bin Abdurrahman, Süleyman bin Abdi, Ömer Bey ibn-i Mustafa, İbrahim bin Hızır, Himmet bin Hızır, Hasan bin Mürsel, Veli bin Bayezid, Halil bin Mehmed.

[Sayfa 18a]

Hüküm 114

Bölücek [Bölcek] Mahallesi'nden Mustafa bin İsmail'in nikahına aldığı Cemile'yi "bakire değildir" bahanesiyle babasının evine yolladığı, ancak bu kişinin çevresinde ahlaksız ve sözüne güvenilmez bir kişi olarak tanınmasından dolayı iddiasına itibar edilemeyeceği hakkında. (27 Aralık 1628-5 Ocak 1629)

Budur ki, nefs-i Aksaray'da vaki mahalle-i Mehmed Çelebi sakinlerinden Derbur (?) İbrahim nam kimesne meclis-i şera mahalle-i Bölücek [Bölcek] sakinlerinden Mustafa bin İsmail nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb kızım Cemile nam bakiri Allahu Teala'nın emr-i şerifi ile nikahla vermiş idim iftira ile kızım mezbureyi evime göndermiş bühtan-ı azimdir bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Mustafa kız deyü almış idim bir kerre mücamaat eylediğimde gördüm kızlık perdesi zayi olmuş kabul etmeyüb kızını evine gönderdim deyü cevab vericek mezbure Cemile'nin kefiyeti mahallesi ahalisinden tefahhus olundukda mezbure pak ve pakizedir deyü şehadet

eylediklerinden sonra ve mezbur Mustafa'nın keyfiyet-i ahvali tefahhus olundukda mahallesi ahalisinden Hacı İbrahim ibn-i Sevindik ve kıdvetü'l-meşayih Mustafa Efendi zide takvahu ve Es-Seyyid Veli Çelebi ibn-i Ali ve Hüseyin Çelebi ibn-i Hacı Mehmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazırun olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika işbu mezbur Mustafa evinde olan oğlu anasına töhmet edüb ve bundan gayri üç kimesneye dahi bu minval üzere töhmet etmişdir biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin adamlarından Mehmed Ağa ibn-i Musa mahzarında ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kebt olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evahir-i Cemaziyelevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Cemaziyelevvel 1038 / m. 16-25 Ocak 1629]

Şuhudü'l-hal: Muhzırbaşı Muslu, Serban Mehmed Ağa, Hacı İbrahim bin Hacı Şeyhi, Ali bin Yusuf, Mehmed bin Çelebi, Veli bin Mehmed, Hacı Köy Hamamı (?).

Hüküm 115

Bölücek [Bölcek] Mahallesi'nden Mustafa bin İsmail'in nikahına aldığı Cemile'ye iftira ettiğini mahkeme önünde itiraf ettiği ve tazirle cezalandırıldığı hakkında. (16-25 Ocak 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Bölücek [Bölcek] sakinlerinden Mustafa bin İsmail mahfil-i kazada kayın atası İbrahim bin İsmail mahzarında bi't-tav ve'r-rıza la-bi'l-ikrah ve'l-ceza ikrar-ı sahih-i şeri ve itiraf-ı sarih-i meri kılub işbu mezbur İbrahim'in sulbiye kızı Cemile'yi Allahu Teala'nın emr-i şerifi üzere nikahla almış idim kızlıksız deyü kizb edüb hata etmişim mezbure Cemile helalimdir geçmezin bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur İbrahim dahi şerin muktezası her ne ise razıyım deyü cevab vericek mezbur Mustafa şeran tazir olundukdan sonra hatununu zabt eyle deyü hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evahiri Cemaziyelevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Cemaziyelevvel 1038 / m. 16-25 Ocak 1629]

Şuhüdü'l-hal: Kıdvetü'l-meşayih Mustafa, Fahrü'l-akran Hacı Hızır, Hacı Mustafalar Budak, Hasan bin Hacı Hızır, Hacı Yusuf Hicabi.

Hüküm 116

İşekaya [Eşmekaya] Köyü'nden Recep ve Şehsüvar'ın aynı köyden Sipahi Hüsam Bey'i darp ederek yaraladıklarının şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğu hakkında. (tarihsiz)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi karye-i İşekaya [Eşmekaya (belde), Eskil, Aksaray] sakinlerinden olub zümre-i sipahiyandan fahrü'l-akran Hüsam Bey ibn-i Bahadır nam kimesne meclis-i şera Receb bin Hızır ve Şehsüvar ibn-i Oğuzarı nam kimesneleri ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mezburan kimesneler karye-i mezburede alat-ı harb ile benim odam üzerine gelüb mezbur Receb bel ile ve Şehsüvar zelçak ile ve iki oğulları ile beni hilaf-ı şer-i şerif darb eylediklerinde sol kolumu direseğimden aşağı kırub mecruh eylediler bi-hasebi'ş-şer sual olunub eser-i cerahatim tahrir olunmasını taleb ederim dedikde mezbur Hüsam Bey'in eser-i cerahati mahsus ve şahid olundukdan sonra gıbbe's-sual mezburan Receb ve Şehsüvar biz darb eylemedik deyü inkarile cevab verdiklerinde müddei-i mezbur Hüsam Bey'in dava-yı muharreresine muvafik beyyine

taleb olundukda adulden Rıdvan bin Mehmed ve Çelebi ibn-i Bayezid nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda'-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika işbu mezbur Receb bel ile ve Şehsüvar zelçak ile ve iki oğulları ile Hüsam Bey'in odası önüne alat-ı harb ile darb edüb kolunu kırdılar mecruh eylediler biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadili'l-ade şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra karye-i mezbur imamı Alimşah Fakı ve Budak-ı mezburlar müfterilerdir ve müzevirlerdir deyü ala-tariki'ş-şehade haber verdiklerinde mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey mahzarında ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.

Şuhudü'l-hal: Abdülbaki Çelebi, Hasan bin Abdülkerim, Hacı Mehmed, Mehmed bin İbrahim, Muhzırbaşı Muslu.

[**Sayfa 18b**]

Hüküm 117

Hasan bin Ali'nin Kubad bin Hacı Veli'ye borcu olmadığına dair yeminli ifade verdiği hakkında. (18-26 Aralık 1628)

Budur ki, Kubad bin Hacı Veli, Kürtler'den [Sevinçli beldesi yakınlarında bir mevki] Hasan bin Ali mahzarında on dört kuruş ile on yedi keyl buğday taleb edüb gıbbe's-sual mezbur Hasan inkar ile cevab vericek müddei-i mezburdan beyyine taleb olundukda isbat edemeyüb yirmi gün mehl-i şeri verilüb ityan-ı beyyineden aczi olmağla mezbur Hasan yemin eylesin dedikde benim kalil kesir deynim yokdur deyü yemin eylediği kayd şod.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Rebiülahir sene 1038. [h. 21-30 Rebiülahir 1038 / m. 18-26 Aralık 1628]

Halil bin Abdi, Hüseyin bin Ali, Himmet bin Hamza, İsmail bin Ali, Yusuf bin Zekeriyya.

Hüküm 118

Mehmed Efendi'nin Kergi Mahallesi'ndeki bağı ile Şeyh Mustafa Efendi'nin Tezhamam Mahallesi'ndeki bağının takas edildiği hakkında. (26 Ocak-4 Şubat 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Mirzabey sakinlerinden fahrü'l-kuzat Mehmed Efendi ibn-i Mustafa Çelebi tarafından Hababi bin Abdülgaffar ve Davud bin Mahmud Sofu şehadetleri ile husus-ı ati'z-zikre sabitü'l-vekale olan Abdülcelil bin Mustafa meclis-i şerde kıdvetü's-salikin Eş-Şeyh Mustafa Efendi ibn-i Mehmed Fakı mahzarında bi'l-vekale ikrar ve itiraf edüb müvekkilim muma ileyh Mehmed Efendi'nin nahiye-i Kergi'de vaki tarafeyni Defterzade Abdi Ağa yerine ve bir tarafı Perekçizade (?) Hasan Efendi bağına müntehi ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bir kıta bağı içinde olan eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve cümle tevabi ve levahiki ve taraiki ile muma ileyh Eş-Şeyh Mustafa Efendi'nin nahiye-i Tezhamam'da (?) vaki bir tarafı Sarrac Mehmed ve bir tarafı Kırkbaşoğlu Hamza ve bir tarafı Hasan Efendi bağı ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bir kıta bağını içinde olan eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve cümle tevabi ve levahiki ve tarayıkı ile mübadele eyledi dedikde mukırr-ı mezbur Abdülcelil'in vech-i meşruh üzere olan bi'l-vekale ikrarın mukırrun leh el-mesfur Eş-Şeyh Mustafa dahi bi'l-müvacehe kabul ü t asdik edicek tarafeynin rızaları ile ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.

Tahriren fi-evaili Cemaziyelahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Cemaziyelahir 1038 / m. 26 Ocak-4 Şubat 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdi Çelebiler Hacı Mehmed, İbrahim bin Hacı Şeyhi, Hüseyin Çelebi Hacı Mehmed, Hüseyin bin Abdülkerim, Ali Çelebi ibn-i Mehmed Fakı.

Hüküm 119

Seyyid Gazi'yi öldürenlerin kan parası vermeyi kabul ettikleri hakkında. (18-26 Aralık 1628)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi nahiye-i Yörük'de vaki Dervişli nam karye sakinlerinden Fazlı Çavuş ibn-i Süriği (?) Mustafa Efendi mahfil-i kazada yine nahiye-i mezburede vaki Yörüklü nam karye sakinlerinden mecruhan maktul olan Seyyid Gazi'nin eytamına kıbel-i şerden vasi olan fahrü'l-akran Ahmed Bey ibn-i Derviş Efendi mahzarında bi-tavihi ikrar ve itiraf edüb mercuhan maktul olan Seyyid Gazi'nin katillerinden Şahkulu bendedir mezbur Şahkulu'nun dem diyeti hususunun bedel-i sulhuna ve malına ve nefsine ve hin-i mütalebede meclis-i şera ihzarına kefil olub bendedir dedikde ve mezbur Fazlı Çavuş'un nefsine ve malına ve hin-i mütalebede meclis-i şera ihzarına Süleyman Bey ibn-i Melikşah kefil olub biri birlerimize kefilleriz dediklerinde merkum Ahmed Bey dahi kabul etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Rebiülahir 1038 / m. 18-26 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Ahmed Bey El-Cündi, Fahrü'l-akran Abdülkerim Bey ibn-i Kemal Efendi, Fahrü's-sadat Es-Seyyid Oruç Çelebi, Mustafa Bey El-Cündi, Hacı Halil El-Hatib, Fahrü'l-akran Hasan Bey El-Cündi, Abdülgaffar bin Abdülhadi, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 120

Şartlı beyan vererek talak-ı selase [ardarda 3 defa] ile boşanan Derzi Hasan Mahallesi'nden Ali Kaya bin Mustafa'nın iddet müddeti sonunda eski eşiyle tekrar nikah kıyabileceği hakkında. (6 Şubat 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Derzi Hasan sakinlerinden Ali Kaya bin Mustafa nam kimesne meclis-i şera gelüb bundan akdem semercilik sanatında işlersem taht-ı nikahımda olan zevcem benden talak-ı selase ile boş olsun demiş idim hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretleri bana güçle semer işlemek murad eyledi ben dahi işbu bin otuz sekiz şehr-i Rebiülahiri'nin yirmi beşinci günü [h. 25 Rebiülahir 1038 / m. 22 Aralık 1628] zevcem mezbureyi talak-ı bayin ile boşayub selasın vukuuna mahal olmadığına fetva-yı şerife ibraz ve kıra'at olunsun dedikde Zeyd semercilik sanatın işlememeğe talak-ı selaseye şart eylemiş olsa badehu sanat-ı mezbureyi işlemek isteyicek şart-ı mezkurdan halasa tarik ne vechiledir beyan buyurula el-cevab vahide-i bayine ile zevcesini tatlik edüb iddet munkaziye oldukdan sonra sanat-ı mezbureyi işleyüb badehu rızasıyla tezevvüc edicek halas olur deyü buyurulmağın mezbure Cemile dahi yine sene-i mezbure Cemaziyelahiri'nin onuncu günü [h. 10 Cemaziyelahir 1038 / m. 4 Şubat 1629] zevc-i merkum Ali Kaya'ya nikaha rıza verdiğine Mehmed bin İbrahim ve Hamza bin Ali Tahnezade şehadetleri ile

[Sayfa 19a]

ve tarafeynin rızalarıyla teceddüden nikah olundukdan sonra selasın vukuuna mahal kalmadığına hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kayd şod.
Tahriren fi'l-yevmi's-sani aşar şehr-i Cemaziyelahir li-sene 1038. [h. 12 Cemaziyelahir 1038 / m. 6 Şubat 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Hacı Hızır Çavuş, Hüseyin bin Abdülkerim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 121

Şeyh Gaznevi Zaviyesi'nin eski ve yeni zaviyedarları arasındaki alacak verecek meselesinin karşılıklı rıza ile çözümlendiği hakkında. (5-14 Şubat 1629)

Nefs-i Aksaray'da medfun merhum Eş-Şeyh Gaznevi Zaviyesi'ne yevmi bir akçe vazife ile zaviyedar olan Berber Muslu nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i nebevide sabıka zaviye-i merkumede berat-ı padişahi ile zaviyedar olan Molla Mustafa mahzarında ikrar ve itiraf edüb berat-ı şerif ile zaviye-i merkuma zaviyedar olduğum hasebiyle bin otuz yedi şehr-i Ramazanü'l-Mübarekindin yirmi beşinci gününde [h. 25 Ramazan 1037 / m. 29 Mayıs 1628] beratımı sicill-i mahfuza kayd etdürüb sene-i mezburede hasıl olan mahsulden on beş kile mahsul bir araba saman kabz etmiş idim kabz eylediğin mahsul yedimde olan berat mucebince benimdir deyü nice münazaat-ı kesire ve muhasamat-ı şedide vaki olmağla ma-beynimize muslihun tavassut edüb es-sulhu seyyidü'l-ahkam fehvasıyla amel olunub merkum Molla Mustafa benim kabz eylediğim on beş kile mahsul ile bir araba saman taleb etmemek üzere ben dahi beratım kaydı gününden zaviyedarlık hizmetinden merkum Molla Mustafa'ya hüsn-i ihtiyarımla fariğ oldum eğer bade'l-yevm husus-ı mezbura müteallik benden vekaleten ve asaleten dava ve niza sadır olursa inde'l-hükkami'l-kiram makbule ve mesmua olmaya dedikde mukırr-ı mezbur ikrar-ı meşruhunun mukırrun leh mezbur dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek tarafeynin rızalarıyla ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kayd şod.
Tahriren fi-evasıtı Cemaziyelahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Cemaziyelahir 1038 / m. 5-14 Şubat 1629]

Şuhudü'l-hal: Hatib Hacı Halil, Hüseyin bin Hacı Mehmed, Arpacızade Hacı Mehmed, Kabasakal İshak.

Hüküm 122

Şeyh Ali Efendi ile Hacı Ramazan arasındaki nizalı bağ meslesinin karşılıklı rıza ile çözümlendiği hakkında. (5-14 Şubat 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden Hacı Ramazan bin Uzun Hasan ve Hatun bint-i Hasan El-Hüsni (?) nam kimesneler meclis-i şerde kıdvetü'l-ulemai's-salikin Eş-Şeyh Ali Efendi ibn-i Abdullah Halife tarafından husus-ı ati'z-zikre tescile vekil olan karındaşı Hacı Hüseyin Çelebi mahzarında ikrar ve itiraf edüb bundan akdem müteveffa Kocaata'nın zevcesi Ayşe bint-i Süleyman nam hatun Çavuş Abdi bağı demekle maruf bir tarafı mülkü ve iki tarafı tarik-i amm ile mahdud mülk bağçesini Emir Abdi ve yedi ceviz ağaçları ile zabt edüb merkum Kocaata'nın veraseti bize münhasır iken mezbure Ayşe mülk-i müşteramdır deyü müteveffa Ali Efendi'ye bey eylemiş verasetim hasebiyle sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual vekil-i mezbur Hüseyin Çelebi zikr olunan bağçeyi

müvekkilim Ali Efendi mezbure Ayşe Hatun'dan beş bin akçeye iştira eylediğine kadı-i sabık Ali Efendi imzasıyla mümza ve bin yirmi Ramazanü'l-Mübarekin evaili [h. 1-10 Ramazan 1020 / m. 7-16 Kasım 1611] tarihiyle müverrah hüccet-i şeriye ibraz edüb nice münazaat-ı kesire ve muhasamat-ı şedide olmağın ma-beynimize muslihun tavassut edüb es-sulhu seyyidü'l-ahkam fehvasıyla amel olunub on kuruşa sulh eylediler bedel-i sulh olan on kuruşu muma ileyh efendi yedinden bi't-tamam alub kabul ve kabz edüb mezbure Ayşe'nin beyini biz dahi kabul edüb eğer bade'l-yevm husus-ı mezbura müteallik bizden vekaleten ve asaleten dava ve niza sadır olursa inde'l-hükkami'l-kiram makbule olmaya dedikde mukırran-ı mezburanın vech-i meşruh üzere olan ikrarların mukırrun leh el-mesfur dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik tarafeynin rızaları ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Cemaziyelahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Cemaziyelahir 1038 / m. 5-14 Şubat 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü's-sadat ve'l-kuzat Hacı Abdurrahman, Fahrü'l-kuzat Sadizade Hasan, Hacı Veli bin Derviş, Muslu bin Süleyman Dede.

[Sayfa 19b]

Hüküm 123

Dizdar Ahmed Ağa ile Ali Dede arasındaki arsa anlaşmazlığının karşılıklı rıza çözümlendiği hakkında. (5-14 Şubat 1629)

Budur ki, Mahalle-i Zinciriye [Zincirli] sakinlerinden Dizdar Ahmed Ağa meclis-i şera Kabasakal Ali Dede ibn-i Mahmud nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb bundan akdem zevce Meryem bint-i Uru (?) Hüseyin mahalle-i mezburede vaki bir tarafı yine mezbure Meryem mülkü ve bir tarafı hisara müntehi ve bir tarafı Hacı Ramazan mülkü ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bir ahur ve bir samanlık yerini babasından irs-i şerle intikal eyleme mülkü olmağla mezbura on altı kuruşa baten bey edüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen eylediğinden sonra benim mülk-i müşteramdır deyü Makbule Hatun evi demekle maruf bir bab ev yeri yine mülk-i müşteramdır deyü dahl eder bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Ali Dede Makbule evi yeri dahi benim mülk-i müşretamdır deyü cevab vericek mezbur Ali Dede'nin sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda ityan-ı beyyine sadedinde iken muslihun tavassut edüb es-sulhu seyyidü'l-ahkam fehvasıyla amel olunub yedi yüz elli akçeye sulh eylediler bedel-i sulh olan yedi yüz elli akçeyi merkum Ali Dede yedinden bi't-tamam ve'l-ikmal alub kabul ü kabz husus-ı mezbura müteallik ev davasından ve gayriden fariğ olub zimmetini beri eyledim eğer bade'l-yevm zevcem mezbure Meryem'den ve benden vekaleten ve asaleten dava sadır olursa inde'l-hükkami'l-kiram makbule ve mesmua olmaya dedikde mukırr-ı mezbur Dizdar Ahmed Ağa'nın vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Ali Dede dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek hüccet-i sulha hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi evasıtı Cemaziyelahir li-sene 1038. [h. 11-20 Cemaziyelahir 1038 / m. 5-14 Şubat 1629]

Hatib Hacı Abdülcelil, Hüseyin bin Hacı Mehmed, Fahrü'l-kuzat Abdüsselam bin Şeyhi Efendi, İsa bin Hüseyin, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 124

Ahi Halife ve Hızır kardeşlere ait evlerin Tımarhane Mahallesi içinde olduğu ve bu nedenle Kızılca Mahalle için toplanan vergiye dahil edilemeyecekleri hakkında. (5-14 Şubat 1629)

Kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Tımarhane sakinlerinden fahrü'l-eimme Ahi Halife ibn-i (boş) ve karındaşı Hızır ibn-i Süleyman nam kimesneler meclis-i şerde mahalle-i Kızılca sakinlerinden Çayıroğlu Mehmed ve İbrahim bin Said (…) Bali bin Himmet ve Receb bin Hüseyin nam kimesneler ve gayrileri mahzarlarında takrir-i dava edüb bizim sakin olduğumuz evler kadimden Tımarhane Mahallesi sınırından olub vaki olan tekalif-i örfiyeyi Tımarhane Mahallesi ile veregelmiş iken mezburan Bali ve Receb mirmiran-ı Karaman hazretlerinin adamlarına beni gamz edüb hilaf-ı şer-i şerif darb ve (…) etdirdiklerinden gayri bir kile arpam ve bir çuval saman aldırdılar bi-hasebi'ş-şer sual olunub men ü def olunmasını taleb ederiz dediklerinde mezburun Mehmed ve İbrahim ve Bali ve Receb bizim mahallemizdendir deyü bir kile arpa aldırdık ve lakin Tımarhane Mahallesinden idüğin bilmezüz deyü cevab verdiklerinde mezburan Ahi ve Hızır nam kimesnelerin dava-yı muharrerelerine muvafık beyyine taleb olundukda adulden fahrü's-sadat ve'l-kuzat Hacı Abdurrahman Efendi ve fahrü'l-kuzat Ahmed Efendi ve fahrü'l-kuzat Şaban Efendi ibn-i Mustafa nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazırun olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika mezburan Ahi Halife ve Hızır'ın sakin oldukları evler ammileri Hamza Dede evidir kadimü'l-eyyamdan Tımarhane Mahallesinden vaki olub tekalif-i örfiyelerin Tımarhane Mahallesi ahalisi ile veregelmişlerdir biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinden sonra mezburan Ahi Halife ve Hızır Tımarhane Mahallesi sakinlerinden olduğu mukarrer olmağın ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı Cemaziyelahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Cemaziyelahir 1038 / m. 5-14 Şubat 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-Müstaid Abdülbaki, Es-Seyyid Halife Mehmedler, Süleyman bin Yusuf.

Hüküm 125

Kutbü'l-arifin Şeyh Hamid soyundan gelen çocuklara vasi tayin edilen kişiyi denetlemek için Kasım Baba'nın nazır [denetçi] olarak atandığı hakkında. (5-14 Şubat 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden merhum ve mağfurun leh kutbu'l-arifin Eş-Şeyh Hamid Efendi kuddise sırruhunun eytamına vasi olan kimesne üzerine bir nazır lazım ve mühim olmağla işbu sahibü'l-kitab merhum-ı mezburun kebir oğlu Kasım Baba ibn-i Eş-Şeyh Hamid Efendi kıbel-i şerden nazır nasb ü tayin olundukda merkum Kasım Baba dahi nezaret-i merkumeyi kabul ve taahhüd ve hizmet-i lazımesin iltizam etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Cemaziyelahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Cemaziyelahir 1038 / m. 5-14 Şubat 1629]

Şuhudü'l-hal: Muhzırbaşı Muslu, Kıdvetü'l-emacid Müstağrak Abdi ibn-i (…), Hüseyin bin Abdülkerim, Mehmed Ağa bin Abdullah, Değirmenci Kara Veli, Musa ibn-i Mehmed.

[Sayfa 20a]

Hüküm 126

Kutbü'l-arifin Şeyh Hamid soyundan gelen çocuklara vasi tayin edilen kişiyi denetlemek için Kasım Baba'nın nazır [denetçi] olarak atandığı hakkında. (5-14 Şubat 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden olub merhum ve mağfurun leh kutbu'l-arifin Eş-Şeyh Hamid Efendi ibn-i Eş-Şeyh Hasan Efendi kuddise sırruhunun eytamına vasi olan kimesne üzerine bir nazır lazım ve mühim olmağla işbu sahibü'l-kitab merhum-ı mezburun kebir oğlu Kasım Baba ibn-i Eş-Şeyh Hamid Efendi kıbel-i şerden nazır nasb u tayin olundukda merkum Kasım Baba dahi nezaret-i merkumeyi kabul ve taahhüd ve hizmet-i lazımesin iltizam etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı Cemaziyelahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Cemaziyelahir 1038 / m. 5-14 Şubat 1629]

Şuhudü'l-hal: Musa bin Mehmed ve gayruhum.

Hüküm 127

Cami-i Kebir [Ulucami] Mahallesi'nden Hasan bin Toruncan'ın, babasından miras kalan bağ üzerinde kardeşlerine ait olan hisseleri satın aldığı ve bu nedenle sözkonusu bağ üzerinde tek başına tasarruf hakkı bulunduğuna dair. (28 Kasım-7 Aralık 1628)

Budur ki, kasaba-i Akrasay'da vaki mahalle-i Cami-i Kebir [Ulucami] sakinlerinden Hasan bin Toruncan nam kimesne mahfil-i kazaya li-ebeveyn karındaşı olan İsmail nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb Köşk Konağı kurbunda vaki bir tarafı müderris bağı ve tarafeyni tarik-i amm ile mahdud olan bağı mezbur İsmail ahara bey eylemek murad eder imiş zikr olunan bağın ve karındaşım Osman'ın ve kız karındaşımız Mahbeşe'nin hisselerimiz vardır bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak-ı hak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur İsmail zikr olunan bağdan işbu mezbur Hüseyin'in ve karandaşım Osman'ın ve kız karındaşım Mahbeşe'nin hisse-i şayiaların yirmi riyal kuruşa iştira eyledim cümle mülkümdür deyü cevab vericek mezbur İsmail'in sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda adulden Hamamcı Es-Seyyid İbrahim ibn-i İsmail ve Mehmed bin Mahmud nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika hudud-ı erbaa ile mahdud olan bir kıta bağda hisse-i şayiaların işbu mezbur Hüseyin ve karındaşım Osman ve kız karındaşım Mahbeşe mezbur İsmail'e bey-i batla yirmi riyal kuruşa bey eylediler cümle İsmail'in mülküdür deyü şehadet-i şeriye eylediklerinde bade't-tadil şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili şehri Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Rebiüllahir 1038 / m. 28 Kasım-7 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, Hüseyin bin Abdülkerim, Mehmed bin İbrahim, Abdülbaki Çelebiler Hacı Ahmed, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 128

Cami-i Kebir [Ulucami] Mahallesi'nden Hasan bin Toruncan'ın, babasından miras kalan bağı Avtel Dede'ye sattığı hakkında. (15-23 Şubat 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Cami-i Kebir [Ulucami] sakinlerinden İsmail bin Toruncan nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i nebevide Avtel Dede ibn-i Muharrem mahzarında ikrar ve itiraf edüb Köşk Konağı kurbunda vaki bir tarafı Süleyman bağı ve bir tarafı Müderris bağı ve tarafeyni tarik-i amm ile mahdud olan bir kıta mülk bağımı zararı ve nizaı zuhur ederse yine ben zamin olmak üzere bey-i bat-ı sahih ile otuz riyal kuruşa bey edüb yedi kuruş aldım baki kalan yirmi üç kuruş tarih-i kitabdan sene-i merkume Şevvalü'l-Mükerremi'nin gurresinde [h. 1 Şevval 1038 / m. 24 Mayıs 1829] haklaşmak üzere bey eyledim bade'l-yevm mülk-i müşterası olub keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezbur İsmail vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh mesfur Avtel Dede dahi bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edicek hüccet-i bey ü şiraya tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Cemaziyelevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-29 Cemaziyelahir 1038 / m. 15-23 Şubat 1629]

Şuhudü'l-hal: Yahşi bin Ahmed, Mehmed Çelebiler İbrahim Çelebi, Hüseyin bin Abdülkerim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 129

Seyyid Mehmed bin Emrullah'ın Çardigin [Çerdiğin] Mahallesi'nden Cebeci Mehmed ve Seyyid Cemal'in kendisine kefil olmalarını kabul etmediği hakkında. (24 Şubat 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Çardigin [Çerdiğin] sakinlerinden Cebeci Mehmed bin Salih ve Seyyid Cemal bin Lütfullah nam kimesneler meclis-i şera Uzun Emir demekle maruf Es-Seyyid Mehmed bin Emrullah nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i kelam edüb bundan akdem merhum Perekzade Mustafa Çelebi'nin davası hususunda mezbur Es-Seyyid Mehmed nefsine ve hin-i mütalebede meclis-i şera ihzarına kefil olmuş idik izzetlü Mehmed Efendi dahi vardığımızda ben sizi kefil almadım dediğini İbrahim Bey ibn-i Abdullah dahi haber verüb mezburan Cebeci Mehmed ve Cemal kefaletinden rücu eylediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kayd şod.
Tahriren fi-gurreti Receb li-sene 1038. [h. 1 Receb 1038 / m. 24 Şubat 1629]

Şuhudü'l-hal: Hacı Hızır Çavuş, Hacı İsmail Sefer, Hacı Erdoğdu, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 20b]

Hüküm 130

Akhisar Köyü'nde Yedik adlı gayr-i müslimin zabt ettiği evlerin, Devlete Hatun adlı kadına ait olduğunun anlaşıldığı hakkında. (24 Şubat-5 Mart 1629)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi Akhisar nam karye sakinlerinden Devlete bint-i Sinan nam hatun meclis-i şera Yedik veled-i Anastaş nam zımmi[y]i ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb karye-i mezburede vaki bir tarafı İbrahim evi ve bir tarafı Mustafa evi ve bir tarafı sokak ve bir tarafı kaya ile mahdud olan yedi

bab evi ve bir güğercinlik ve hayatı ve cümle tevabii ile benim babamdan intikal eyleme mülk-i murisim olub ben ahar diyarda iken mezbur Yedik fuzulen zabt eylemişdir bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Yedik zikr olunan evleri mezbure hatunun babasından benim Anastaş zımmi sekiz kuruşa iştira eylemiş babam evleri bana kaldı hacetim dahi yokdur deyü cevab vericek mezbure Yedik'den sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda üç gün mehl-i şeri verilüb şahid getiremeyüb ve üç gün dahi mehl-i şeri verilüb ityan-ı beyyineye aczi zahir olmağla kelamı lağv olmasıyla bi'l-müvacehe mezbure Devlete istihlaf olunub mülk-i mezburu babam bey eylemedi ve bey eylediğin bilmezim deyü half billah teala eyledikden sonra zikr olunan evlerin zabtına mezbure Devlete hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Receb 1038 / m. 24 Şubat-5 Mart 1629]

Abdülkerim bin Yusuf, İbrahim bin Yunus, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Abdi Çelebi Hacı Mehmed ve Muhzırbaşı.

Hüküm 131

Safiye Hatun'un hak iddia ettiği bağın yıllarca önce Yusuf bin Hüseyin'e devr edildiğinin anlaşıldığı hakkında. (24 Şubat-5 Mart 1629)

Budur ki, mahalle-i Hacı Celal'de sakine fahrü'n-nisa Safiye bint-i merhum Eş-Şeyh Kabak Hasan Efendi kuddise sırruhu meclis-i şera Yusuf bin Hüseyin nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb nahiye-i Tercüman'da (?) vaki bir tarafı Sarrac Mehmed ve bir tarafı Hamza Dede bağı ve bir tarafı merhum Nurullah Efendi bağı ve bir tarafı tarik ile mahdud olan müteveffa zevcim Hasan Efendi'den irs-i şerle intikal eyleme mülk-i mevrus olan bir kıta bağın nısfı merkum Yusuf fuzuli ahara bey eylemiş bi-hasebi'ş-şer sual ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Yusuf Dede fi'l-hakika zikr olunan bağın yeri merhum Hasan Efendi'nin mülkü olub harabe olmağla bağ garsı ile tamam ayağına bitdikken sonra mülkünün nısfını bana vermek üzere kavl etmiş idik tamam bağ oldukda mülkünün nısfını bana verdi on altı senedir tasarrufumdadır badehu ahara bey eyledim deyü cevab vericek mezbur Yusuf Dede'nin sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda adulden fahrü'l-eimme Abdurrahman Halife ibn-i Lütfullah El-İmam ve Sefer bin Ulya nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-yı şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffa-yı mezbur Hasan Efendi hayatında zikr olunan bağın yerine bağ garsı eyle tamam bitdikden sonra mülkünü yarıcaya verüb mezbur Yusuf Dede bağ diküb tamir etdikden sonra bizim huzurumuzda mülkünün nısfını Yusuf Dede'ye verdi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadili'l-ade şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Receb 1038 / m. 24 Şubat-5 Mart 1629]

Şuhud: İbrahim Çelebi Şeyhi, Molla Mehmed bin İbrahim, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 132

Sipahi Erdoğdu Bey'in mahkemede dava görüldüğü sırada Naib Şaban Efendi'yi tehdit ettiğinin sabit olduğu hakkında. (24 Şubat-5 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahkeme-i muayyenede na'ib olan fahrü'l-kuzat Şaban Efendi ibn-i Hüseyin meclis-i şerde zümre-i sipahiyandan Erdoğdu Bey ibn-i Sübhanverdi mahzarında takrir-i dava edüb Safiye bint-i Hüdaverdi nam hatunun na-mezadlığı hususunda dava istima ederken Beyzade Ahmed Çelebi ben nikah hususuna şehadet etmezin malumum değildir deyücek mezbur Erdoğdu Bey mahkeme-i şerifede kalkub sicilli almadın alub yazma naib seni depelerin deyü mahkeme-i şerifede nice itale-i lisan eylediği ma-hüve'l-vaki merkum Şaban Efendi talebiyle kayd şod.
Tahriren fi-evail-i şehr-i Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Receb 1038 / m. 24 Şubat-5 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-müderrisin Es-Seyyid Ali Efendi, Fahrü'l-müderrisin Es-Seyyid Cemaleddin Efendi, Fahrü'l-akran Muslu Bey El-Cündi, Abdülbaki Çelebi, Fahrü's-sadat Es-Seyyid Ali Çelebi ibn-i Nimetullah.

[Sayfa 21a]

Hüküm 133

Safiye Hatun'un Sipahi Erdoğdu Bey ile nikahlamaya razı olmadığı ve nikah girişiminin bilgisi dışında gerçekleştiğini beyan ettiği hakkında. (5 Mart 1629)

Budur ki, Eyübili [Ortaköy] kazasına tabi Bozkırlı [Bozkır (belde), Ortaköy, Aksaray] nam karye sakinlerinden olub zümre-i sipahiyandan fahrü'l-akran Erdoğdu ibn-i Sübhanverdi meclis-i şera mahalle-i Sofular sakinelerinden Safiye bint-i Hüdaverdi Efendi nam hatunu ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb bundan akdem mezbure Safiyye'nin marifetiyle helva yedirüb karındaşına mihr-i muaccel on kuruş verüb namzedim olub hala bazı kimesneler ilgasıyla nikahıma rıza virmeyüb benden iba eder bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Safiye benim rızam yoğiken hulüv edermiş haşa ve kella benim ilmim ve haberim yokdur karındaşıma akçe verdiğin dahi bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezburun dava-i muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda üç gün mehl-i şeri verilüb mezbur Erdoğdu Bey'in ityan-ı beyyineden aczi zahir olmağla mezbure Safiye yemin eylesin dedikde mezbure Safiye marifetim yoğiken hulüv edermiş ve karındaşıma mihr-i muaccel dahi verdiğin bilmezim deyü yemin billahi'l-aliyyi'l-azim etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi'l-yevmi'l-aşar şehr-i Recebü'l-müreccep li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 10 Receb 1038 / m. 5 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-akran Ketühdayeri Ahmed Ağa Abdülbaki Çelebi, Muhzırbaşı Muslu, (…) Musa Çelebi, Fahrü'l-akran Muslu Bey, Mehmed Çelebiler Safi Çelebi.

Hüküm 134

Yanali (?) Köyü'nden Hüsam Çelebi'nin Sipahi Hüseyin Bey'e hakaret ettiğinin şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğu hakkında. (24 Şubat-5 Mart 1629)

Aksaray kazasına tabi Yanali (?) karyesi sakinlerinden olub zümre-i sipahiyandan fahrü'l-emasil ve'l-akran Hüseyin Bey ibn-i Abdullah meclis-i şera yine karye-i mezburede Hüsam Çelebi ibn-i Abdülkerim nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Hüsam Çelebi bana bire kafir gidi senin sakalını keseyin dedi bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hüsam Çelebi inkarile cevab vericek müddei-i mezbur Hüseyin Bey'in dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Veli bin Nasuh ve Ebubekir bin Ömer nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub fi'l-hakika işbu mezbur Hüsam Çelebi Hüseyin Bey'e bire kafir gidi senin sakalını keserin dedi deyü şehadet eylediklerinde hala kethüdayeri olan fahrü'l-akran Ahmed Ağa mahzarında ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Receb 1038 / m. 24 Şubat-5 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-akran Ahmed Bey, Süleyman Bey Melikşah, Abdülbaki Çelebi, Ali Bey bin Abdullah, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 135

Mehmed bin Abdullah'ın Yanali (?) Köyü'nden Receb bin Mehmed'i dövdüğü ve kılıçlarını gasp ettiğinin şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğu hakkında. (24 Şubat-5 Mart 1629)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi nahiye-i Yörük'de vaki Yanali (?) nam karye sakinlerinden Receb bin Mehmed nam kimesne meclis-i şera Mehmed bin Abdullah nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Mehmed Hüseyin Bey refiklerinden Süleyman ve Kulu nam kimesneler ile Kadınbağı demekle maruf mevzide hilaf-ı şer-i şerif beni değnek ile döğdüklerinden maada bir gümüş zülfelü (?) kılıcım ile bir kara kılıcım aldılar kara kılıcı aldım gümüşlü kılıcı vermediler bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Mehmed inkarile cevab vericek müddei-i mezbur Receb'in dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Veli bin Meftuh ve Ebubekir bin Ömer ve İskender ibn-i Hamza ve Mehmed bin İbrahim nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb dediler ki işbu mezbur Mehmed mevzi-i mezburda merkum Receb'i hilaf-ı şer değnek ile döğrüklerinden gayri bir gümüş zülfelü kılıç ile bir kara kılıcın aldılar kara kılıcı verüb zülfelü kılıcı vermedi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadili'l-ade şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra hala kethüdayeri olan fahrü'l-akran Ahnmed Ağa mahzarında ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 1-10 Receb 1038 / m. 24 Şubat-5 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-akran Ahmed Bey bin Derviş, Fahrü'l-akran Süleyman Bey ibn-i Melikşah, Baki Çelebi El-Müstaid, Ali Bey bin Abdullah, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 21b]

Hüküm 136

Yaprakhisar Köyü'nden Veli bin Ali'nin kızı Meryem ile Mahmud Ağa'nın oğlu Halil'in nikahlarının akd edildiği hakkında. (6-15 Mart 1629)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi Yaprakhisar nam karye sakinlerinden Veli bin Ali meclis-i şerde fahrü'l-akran Mahmud Ağa mahzarında ikrar ve itiraf edüb benim sulbiye kızım Meryem'i merkum Mahmud Ağa'nın sulbi oğlu Halil'e Allah emri ve Peygamber kavli şeri üzere dört bin akçe mihr-i müeccele ve bin akçe muaccele ile nikah olmak üzere verdim dedikde mezbur Mahmud Ağa dahi velayetim hasebiyle kabul eyledim dediği kayd şod.
Tahriren fi-evasıtı Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Receb 1038 / m. 6-15 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Ali bin Süleyman, Fahrü'l-kuzat Ahmed Efendi, Mustafa Mehmed, Es-Seyyid İsmail Abdülfettah, Süleyman Çelebi Süleyman.

Hüküm 137

Yuva Köyü'nden Hatibzade Mehmed Çelebi'nin kefaletinden dolayı Hüseyin Çelebi'ye olan borcunu ödediğinin şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğu hakkında. (6-15 Mart 1629)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi Yuva nam karye sakinlerinden Hatibzade Mehmed Çelebi meclis-i şera kasaba-i Aksaray sakinlerinden Hüseyin Çelebi ibn-i Abdullah Halife nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Hüseyin Çelebi'nin Paşabey Çelebi'de elli riyal kuruş hakkı olmağla ben kefil olub kefaletim hasebiyle merkum Hüseyin Çelebi benden taleb edüb on kuruşluk buğday ile kırk riyal kuruş teslim eyledim bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevabı tahrir olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hüseyin Çelebi buğday ile otuz kuruş aldım elli kuruş almadım deyü inkarile cevab vericek müddei-i mezbur Mehmed'in dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Ahmed bin Derviş ve Mahmud bin Himmet Fakı ve Abdurrahman bin Mehmed nam kimesne li-ecli'ş-şehade hazırun olub eda-yı şehadet-i şeriye edüb işbu mezbur Mehmed merkum Hüseyin Çelebi'ye bizim huzurumuzda kahve önünde on kuruşluk buğday ve kırk riyal kuruş teslim edüb merkum Hüseyin Çelebi dahi alub kabz eyledi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadili'l-ade şahidun-ı mezburunun şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı Receb li-sene 1038. [h. 11-20 Receb 1038 / m. 6-15 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Hüseyin Çelebi bin Hacı Mustafa, İbrahim Şeyhi, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 138

Dudu Hatun'un hak iddia ettiği bağların, Mahmud bin Şaban'ın mülkü olduğunun şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğu hakkında. (6-15 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinelerinden Dudu bint-i Hacı Mahmud nam hatun meclis-i şera mahalle-i Hatib sakinlerinden Mahmud bin Şaban nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Mahmud'un babası benim zevcim olub vefat eyledikde mahalle-i mezburede vaki bir tarafı Hacı İsmail mülkü ve bir tarafı Yakub evleri ve tarafeyni tarik-i amm ile mahdud olan evleri ve nahiye-i Şeyh Cemal'de Kefenyeri demekle maruf bir tarafı Abdülfettah bağı ve bir tarafı Hasan bağı ve tarafeyni tarik-i amm ile mahdud olan bir kıta bağda benim dahi sümün hissem vardır bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Mahmud zikr olunan evleri ben kendi akçem ile aldım ve ben tamir eyledim ve bağ dahi mülk-i müşteramdır deyü cevab vericek merkume Dudu Hatun münkire olmağla mezbur Mahmud'un sıdk-ı makaline muvafık beyyine taleb olundukda adulden Ser-mahfil Mehmed Efendi ibn-i Abdi Fakı ve İsmail Ace ve Hacı İsmail bin Nasuh ve Hamza Dede ibn-i İsmail nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazırun olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika zikr olunan evler ile bağ merkum Mahmud'un mülk-i müşterasıdır kendi akçesiyle alınmışdır biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadili'l-ade şahidun-ı mezburunun şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Receb 1038 / m. 6-15 Mart 1629]

Şuhüdü'l-hal: Hasan Çelebiler Hoca, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Hasan bin Abdülkerim, İbrahim bin Hacı Şeyhi, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 139

Şeyh Gaznevi Mahallesi'nden Abdurrahman'a halasından miras kalan malın verilmesi gerektiği hakkında. (6-15 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Şeyh Gaznevi sakinlerinden Abdurrahman bin Celayir Abdi nam kimesne meclis-i şera Yahyalu [Yahyalı (ilçe), Kayseri] kazasından olub Alanyund [Alanyurt] nam karye sakinlerinden Süleyman bin Veli nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Süleyman benim haletem [hala] Firdevs bint-i Hacı Mustafa nam hatunun ortağıdır haletem merhum olmağla meşrukatının nısfı zevci Bayezid Çavuş'a ve nısf-ı aharı bi-hasebi'l-irs bana intikal edüb şeran sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Süleyman

[Sayfa 22a]

fi'l-hakika müteveffiye-i mezbure benimle ortak olub bende sekiz re's kara sığır ineği ile on sekiz kile arpası var idi deyü ikrar edüb sekiz re's inek ile on sekiz kile arpa mezburenin zevci Bayezid Çavuş benden aldı deyü vericek zikr olunan ineğin dördü ile dokuz kile arpa mezbur Abdurrahman'ın veraseti hasebiyle kendüye intikal etmeğin dört re's inek ile dokuz kile arpanın edasına beyyine birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 11-20 Receb 1038 / m. 6-15 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Molla Mehmed bin İbrahim, İbrahim bin Hacı Şeyhi, Abdülbaki El-Müstaid, Hüseyin bin Abdülkerim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 140

Derzi Hasan Mahallesi'nden Osman bin İsmail'in hak iddia ettiği hayvanın, daha önceden Hundi Hatun'a kocası tarafından hediye edildiğinin şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğu hakkında. (6-15 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Derzi Hasan sakinlerinden Osman bin İsmail'in tarafından husus-ı ati'z-zikre vekil olan zevcesi Döne bint-i Sarı Emrullah meclis-i şera Hundi bint-i Safir nam hatun tarafından Ebubekir bin Gayr ve Mustafa Beşe ibn-i Ahmed şehadetleri ile husus-ı ati'z-zikre sabitü'l-vekale olan Kubad ibn-i Hacı Veli mahzarında takrir-i dava edüb mezbure Hundi'nin zevci olan müteveffa Mehmed benim müvekkilim Osman'ın li-ebeveyn karındaşı olmağla bir camus ineği zabt edüb benim mülküm Osman'ın hisse-i şayiasın vermez bi-hasebi'ş-şer sual olunub hissesin taleb ederim dedikde gıbbe's-sual vekil-i mezbur Kubad zikr olunan camus ineği müvekkilem mezburenin mülk-i mevhubudur zevci Mehmed hayatında hibe eylemiş dedikde mezbur Kubad'ın sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda adulden Mehmed bin Şaban ve İsmail bin Mehmed zikr olunan camus düğesin müteveffa-ıy mezbur Mehmed zevcesi Hundi'ye hibe eyledi deyü şehadetleri kayd şod.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 11-20 Receb 1038 / m. 6-15 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Ataullah bin Hüsam Halife, Mehmed bin İbrahim, Muhzırbaşı Muslu, Muhzır Ali.

Hüküm 141

Derzi Hasan Mahallesi'nden Osman bin İsmail'in evlerine Kubad bin Hacı Veli'nin haksız yere müdahale ettiğinin anlaşıldığı hakkında. (16-25 Mart 1629)

Budur ki, mahalle-i Derzi Hasan sakinlerinden Osman bin İsmail meclis-i şera li-ebeveyn karındaşı müteveffa Mehmed'in vekili olan Kubad bin Hacı Veli nam kimesne mahzarında takrir-i dava edüb mahalle-i mezburede vaki bir tarafı İlyas mülkü ve bir tarafı Abdülkerim Bey evleri ve bir tarafı Ömer evleri ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan evlerin nısfı benim ve nısfı karındaşım müteveffa Mehmed'in olmağla karındaşım zikr olunan evlerde hisse-i şayiasının nısfını hayatında on kuruşa İlyas'a bey edüb ve nısf-ı aharın on kuruşa bana bey eyledi mülk-i müşteram iken hala mezbur Kubad dahl edüb rencide eder bi-hasebi'ş-şer sual olunub men olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual vekil-i mezbur Kubad müteveffa-yı mezbur hayatında zikr olunan evlerde olan hisse-i şayia bey eylediğin bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezburun dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Sefer bin Yahya ve İbrahim bin Evliya müddeinin davasına muvafık şehadet eylediklerinde bade't-tadili'l-ade şehadetleri kayd şod.
Tahriren fi-evahiri Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Ataullah bin Halim Halife, Mehmed bin İbrahim, Ali bin Abdullah, Dizdar Ahmed Ağa, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 142

Mehmed Çelebi'nin babasından kalan evlerde hakkı olmadığını kabul ve ikrar ettiği hakkında. (16-25 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Kırşehri sakinlerinden olub dergah-ı ali müteferrikalarından kıdvetü'l-emacid müteferrika Mansur Ağa ibn-i Katib Mahmud Efendi zide mecduhu kasaba-i Aksaray sakinlerinden Mehmed Çelebi ibn-i Hacı Hasan nam kimesneyi meclis-i şer-i şerife ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mahalle-i mezburede vaki Hüsam Efendi evleri demekle maruf inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan evler benim validem Muhsine Hatun'un akçesiyle bina olunub ve Hüsam Efendi zevc-i evveli olmağla hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde hisse-i şayiasın dahi valideme hibe ve temlik edüb validem merhume olmağla evler bana intikal etmişdir mülk-i mevrusumdur bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Mehmed Çelebi zikr olunan evler eba an-ceddin bizim mülk-i mevrusumuz olub babam Hacı Hasan vefat etdikde hin-i taksiminde zikr olunan evler karındaşım Hüsam Bey'e verildi ve bana nahiye-i Bölücek'de [Bölcek] vaki bağı verdiler karındaşım Hüsam Bey dahi vefat etdikden sonra eytamına intikal eyledi zikr olunan evlerde benim alakam kalmadı deyü cevab vermeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kayd şod.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]

İbrahim, Molla Mahmud, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 22b]

Hüküm 143

Kırşehirli Mansur Ağa'nın annesinden kalan miras Minarecik Mahallesindeki evlerin durumunu takip için Ahmed Ağa'yı vekil olarak tayin ettiğine dair. (16-25 Mart 1629)

Kasaba-i Kırşehri sakinlerinden kıdvetü'l-emacid müteferrika Mansur Ağa zide mecduhu meclis-i şerde hala Aksaray'da kethüdayeri olan fahrü'l-emasil ve'l-akran Ahmed Ağa ibn-i Mustafa mahzarında ikrar ve itiraf edüb mahalle-i Minarecik'de vaki inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan evler benim validem Muhsine Hatun'un akçesiyle bina olunub ve mukaddema zevci olan Hüsam Efendi hal-i hayatında hisse-i şayiasını hibe ve temlik edüb validem müteveffiye oldukdan sonra bana intikal edüb mülk-i mevrusum olmağla davaya mütesaddi olduğumda eytama intikal etmiş deyü hasm zuhur etmeyüb hasm zuhur edinceye değin beni ilam etmesine vekilim olsun dedikde gıbbe's-sual muma ileyh Ahmed Ağa dahi vekalet-i mezbureyi kabul ve taahhüd etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal es-salifun

Hüküm 144

Bişirici [fırıncı] Mehmed'in 150 dirhemlik ekmeği bir akçeye satmasının uygun olacağı hakkında. (16-25 Mart 1629)

Budur ki, fahrü'l-emasil ve'l-akran Mehmed Ağa ibn-i Mehmed tarafından Bişirici Mehmed meclis-i şera gelüb yüz ellişer dirhem iki etmek [ekmek] getirüb izn-i şerle tarih-i kitabdan yeni mahsul pişince yüz elli dirhem etmeği [ekmeği] bir akçeye işlemeğe deruhde etmiş yüz elli dirhem etmeği [ekmeği] bir akçeye işler olursa işlesün ve noksan olursa müteazzir ve men oluna dedikde talebleri ile kayd şod.
Tahriren fi-evahiri Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Es-Seyyid Ali ibn-i Nimetullah, Mehmed Çelebi bin Hoca, İbrahim bin Şeyhi, Abdi bin Yusuf.

Hüküm 145

Yahşi ve Muslu adlı kişilerin, Mehmed Ağa'nın iddia ettiğinin aksine uzun süredir Minarecik Mahallesi'nde yaşadıklarının doğru olduğu hakkında. (16-25 Mart 1629)

Budur ki, ifhitarü'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin adamlarından fahrü'l-akran Mehmed Ağa zide kadruhu meclis-i şera kasaba-i Aksaray sakinlerinden Yahşi ve Muslu ibn-i Hacı Mümin nam kimesneleri ihzar ve mahzarlarında takrir-i dava edüb işbu mezburan kimesnelerin bey hazretlerine has tayin buyurulan Alayund [Alanyurt] nam karye reayasındandır sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezburan Yahşi ve Muslu biz Alayund'dan değiliz kırk seneden mütecaviz babam Hacı Mümin mahalle-i Minarecik'de sakinleriz şehirliyiz deyü cevab verdiklerinde mezbur Mehmed Ağa'dan mezburan kimesneler reaya idüğine suret-i defter taleb olundukda suret-i defter yokdur deyü cevab vermeğin mezburanın sıdk-ı kelamlarına muvafık beyyine taleb olundukda adulden Hasan Çelebi ibn-i Hacı Mustafa ve Hüseyin bin Hasan ve Hacı İsmail bin Nasuh nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazırun olub eda-yı şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika işbu mezburanın babası Hacı Mümin kırk seneden mütecaviz mahalle-i Minarecik'de sakinlerdir şehirlidir biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kayd şod.
Tahriren fi-evahiri Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Muhzırbaşı Muslu, Mehmed bin İbrahim, İbrahim bin Şeyhi, Ali bin Abdullah, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 146

Zinciriye [Zincirli] Mahallesi'nden Hacı Ali Efendi'nin adamı olan Dilaver'in, Hacı Yahşioğlu Ali tarafından taşla kafasından yaralandığının sabit olduğu hakkında. (19 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Zinciriye [Zincirli] sakinlerinden fahrü'l-kuzat Hacı Ali Efendi ibn-i Hacı Mehmed'in abd-i memluku olan Zülfikar nam kimesne meclis-i şer-i şerife gelüb takrir-i meram kılub efendimin abd-i memluku olan Dilaver nam emred kendi halinde efendimin mülk bağı içinde bağ budarken kasaba-i mezbure sakinlerinden Hacı Yahşioğlu Ali nam kimesne mülk evimiz içinde olan güğercine tüfenk atub niçün atarsın tüfenk atma dediğinde bir azim taş ile başına urub mecruh eyledi canib-i şerden üzerine varılub eser-i cerahati keşf ve tahrir olunmasını taleb ederim dedikde husus-ı mezburun tahriri canib-i şerden bu dailerine tefviz olunub zeyl-i sicilde masturu'l-esami olan bi-garaz müslimin ile muma ileyh Hacı Ali Efendi'nin bağında merkum Dilaver mecruhan yatar bulunur keşf-i nazar olundukda sol kaşının üzerinde taş yarası olub kemiği kırılub ve sol gözü dahi mecruh olduğu mahsus ve müşahede olunub mezbur Dilaver sual olundukda beni Hacı Yahşioğlu Ali mülkü içinde urdu deyü harber vermeğin ve hin-i keşifde merkum Hacı Yahşi'nin kulu Hasan Abidane nam kimesne dahi Zülfikar nam kimesne abdini dahi sol uyluğundan hançer ile urub mecruh eyledikde merkum Hasan'a sen nesin deyü sual meclis-i şerde sual olundukda doksan şeyhi odalardan devecilerden yevmi sekiz akçe ile Hasan Abdullah yazılu yeniçeriyim çorbacım Tokadlı Mehmed Ağa'dır deyü cevab verdiği kayd şod.
Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi ve'l-işrin şehr-i Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 24 Receb 1038 / m. 19 Mart 1629]

[Sayfa 23a]

Hüküm 147

Zinciriye [Zincirli] Mahallesi'nden Hacı Ali Efendi'nin adamı olan Dilaver'i yaralayan Hacı Yahşioğlu Ali'nin yeniçeri olmadığının tespit edildiği hakkında. (19 Mart 1629))

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da yeniçeriler zabiti olan fahrü'l-akran Ferhad Beşe ve Sefer Muslu Beşe ve Ramazan Beşe ve Hasan Beşe nam kimesneler meclis-i şera Hacı Yahşi yeniçeri değildir ve yeniçeri olduğun bilmeziz ve Hacı Yahşi'nin oğlu bir kabahatde bulunub cürm işlerse kuloğlu değildir şehirlidir bey zabt eder deyü meclis-i şerde haber verdiklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 24 Receb 1038 / m. 19 Mart 1629]

Hüküm 148

Minarecik Mahallesi'ndeki evlerin hukuken Hüseyin Efendi'ye ait olduğu ve bu evlerin satışı ile elde edilen paranın kendisine verilmesi gerektiği hakkında. (16-25 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden fahrü'l-kuzat Hüseyin Efendi ibn-i Sadi Efendi meclis-i şerde Kırşehir sakinlerinden olub dergah-ı ali müteferrikalarından Katib Mansur Efendi mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Katib Mansur Efendi'nin validesi benim li-ebeveyn kız karındaşım olmağla mahalle-i Minarecik'de vaki inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan müceddeden bina olunan evler benim hemşirem Muhsine Hatun'un olmağın karındaşım merhum İbrahim Efendi'ye hal-i hayatında yirmi dört bin akçeye bey edüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen etmiş iken karındaşım merkum İbrahim Efendi dahi vefat etmekle veraseti bana münhasır iken mezbur Mansur Efendi validem zikr olunan evleri bey eylemedi deyü bi-tariki's-sulh Mehmed Çelebi ibn-i Hacı Hasan Çelebi'den yüz riyal kuruş aldı aldığı akçe benimdir sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Mansur Efendi zikr olunan evler benim validem Muhsine Hatun'un mülkü olub babam merhum Katib Mehmed Efendi fuzuli merkum İbrahim Efendi'ye bey eylemiş bir kaliçe ve bir yağmurluk ve bir bargir almış deyü ikrar ve itiraf etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Recebü'l-mürecceb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdi Çelebiler Hacı Mehmed, İbrahim Çelebiler Şeyhi, Abdülcelil bin Muntazır, Veli bin Mehmed, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 149

İsa Efendi'nin kendi mülkü olan bağı (?) oğlu Seyyid Süleyman Çelebi'ye satışı hakkında. (19 Mart 1629)

Budur ki, fahrü'l-kuzat İsa Efendi mahfil-i kazada oğlu Es-Seyyid Süleyman Çelebi'ye nahiye-i Yörük'de vaki Abdal Mustafa bağı demekle maruf bir tarafı Seydi Gazi ve bir tarafı Abdi Bey ve bir tarafı Kabiloğlu ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud içinde olan eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle bir kıta iki bin akçeye baten bey edüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen eyledim bade'l-yevm mülk-i müşterasıdır mutasarrıf ola dediği kabulü ile kayd şod.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal:

Hüküm 150

İstanbul Eyüp'te Nişanca Mahallesi'nde oturan Raziye bint-i Hüseyin'in Aksaray'ın Meydan Mahallesi'nde kendisine ait olan arsayı, Himmet bin Sadaka'ya satışı hakkında. (27 Aralık 1628-5 Ocak 1629)

El-emru kema hurrire fihi nemekahu'l-fakir Musa bin Himmet el-müvella hilafetehu bi-mahkeme-i Mahmud Paşa be-medine-i Kostantiniyyeti'l-mahmiyye ufiye anhüma.

Budur ki, medine-i Ebi Eyyube'l-Ensari [Eyüp (ilçe), İstanbul] aleyhi'r-rahmetü'l-bari'nin Nişancı Mahallesinde [Nişanca mahallesi, Eyüp, İstanbul] sakine Raziye bint-i Hasan mahfil-i kazada baisü'l-

kitab Himmet bin Sadaka müvacehesinde ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edüb ve li-ebeveyn Anadolu'da Karaman eyaletinde Aksaray nam kasabada Meydan Mahallesinde vaki bir tarafı El-Hac Ahmed mülkü ve bir tarafı Yusuf mülkü ve bir tarafı göl ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olub ve dört bab süflayı ve hadikayı ve bir mikdar arsayı ve eşcar-ı müsmireyi ve gayr-i müsmireyi havi olan mülk menzili bi-cümleti't-tevabi ve'l-levahik mezkur Himmet'e üç bin üç yüz mangır rayic-i fi'l-vakt akçe ile meclis-i akdde (…) adedi na-malume bir (…) bey-i kati ile bey edüb ol dahi iştira ve kabul etdikden sonra ve semeni olan üç bin üç yüz akçeyi bundan tamamen alub kabz edüb mebi-i mesfurun mahallinde zabtına müşteri-i mezburu taslit eyledim dedikde gıbbe't-tasdik ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Hurrire fi-evaili Cemaziyelevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Cemaziyelevvel 1038 / m. 27 Aralık 1628-5 Ocak 1629]

Şuhudü'l-hal: Es-Seyyid Ali Efendi El-As(?), Mehmed Efendi El-As, Mustafa Çelebi El-Müstaid, Seyyid Gazi Hızır, Hızır bin Ali, Es-Seyyid Cemaleddin Abdullah El-Mülazım, Hüdaverdi bin Calabverdi ve gayruhum.

[Sayfa 23b]

Hüküm 151

Bölücek [Bölcek] Mahallesi'ndeki bağ ve evlerin, müzayede ile satıldığı hakkında. (16-25 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Minarecik sakinlerinden Mehmed Çelebiler Hasan Çelebi asaleten ve validesi Firdevs bint-i Mahmed ve li-ebeveyn kız karındaşı Cemile taraflarından Abdülcelil ibn-i Muzaffer ve Halil Fakı ibn-i İbrahim nam kimesneler şehadetleri ile sabitü'l-vekale vekaleten ve li-ebeveyn karındaşı olan müteveffa Hüsam Bey'in kıbel-i şerden eytam-ı sigarına vesayeten meclis-i şerde zümre-i sipahiyandan fahrü'l-emasil ve'l-akran Hüseyin Ağa ibn-i Abdullah mahzarında asaleten ve vekaleten ve vesayeten ikrar ve itiraf edüb nahiye-i Bölücek'de [Bölcek] vaki merhum Hızır Efendi bağı demekle maruf bir tarafı Keçe Üveys bağı ve bir tarafı Siyamioğlu bağı ve bir tarafı Nisyanoğlu bağı ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bağı ve evleri ve bir mikdar arz-ı haliyeyi ve dahilinde olan eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve cümle tevabi ve levahiki ve tarayıkı ile zaruret-i deyn içün suk-ı sultanide bey-i men-yezid edüb rağbet-i nas munkatıa oldukdan sonra on bin nakid ve rayic-i fi'l-vakt akçeye bey-i bat-ı sahih ile bey edüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen edüb meblağ-ı mezburdan bin akçeyi Kırşehir sakinlerinden dergah-ı ali müteferrikalarından Katib Mansur Efendi'ye mahalle-i mezburede vaki sakin olduğumuz evler benim validem Muhsine Hatun'un mülküdür deyü niza eyledikde sulh tarikiyle alub Katib Mansur Efendi'ye verdim bade'l-yevm zikr olunan bağ cümle tevabii ile merkum Hüseyin Ağa'nın mülk-i müşterasıdır keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezbur Mehmed Çelebi'nin asaleten ve vekaleten ve vesayeten olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Hüseyin Ağa dahi tasdik ve kabul etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Receb li-sene 1038. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]

Mehmed Beşe bin Hacı Ali, Fahrü'l-akran Ahmed Ağa kethüdayeri, Hacı İbrahim bin Sevindik, Halil Fakı bin İbrahim El-İmam, İlyas Cafer, Ahmed bin Piri Dede, Kürekçi Halil Cafer, Ali bin Abdullah, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 151

Minarecik Mahallesi'nden merhum Hüsam Bey'in çocuklarına amcaları olan Mehmed Çelebi'nin vasi tayin edildiği hakkında. (16-25 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Minarecik sakinlerinden müteveffa Hüsam Bey ibn-i Hasan Çelebi'nin sagir oğlu Hasan ve Ahmed ve sagire kızlarının babalarından irs-i şerle intikal eden emvalinin zabt ve ahvalini hıfz içün vasi-i muhtarları olub kıbel-i şerden bir vasi lazım ve mühim bulunmağla işbu sahibü'l-kitab müteveffa-yı mezbur Hüsam Bey'in li-ebeveyn karındaşı Mehmed Çelebi dahi vesayet-i merkumeyi kabul ve hizmet-i lazımelerin iltizam ve taahhüd etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal es-salifun

Hüküm 152

Himmet bin Sadaka'nın hak iddia ettiği Meydan Mahallesi'ndeki bahçe ile evlerin, 25 yıl önce Yahşi bin Hacı Mehmed'e satıldığının anlaşıldığı hakkında. (16-25 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Meydan sakinlerinden Yahşi bin Hacı Mehmed nam kimesne meclis-i şera Himmet bin Sadaka nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mahalle-i mezburede vaki bir tarafdan Hacı Mehmed mülkü ve bir tarafdan Yusuf mülkü ve bir tarafı göl ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bağçeyi ve evlerini ve içinde olan eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle Raziye nam hatundan üç bin üç yüz akçeye iştira eyledim deyü benim tarih-i kitabdan yirmi beş sene mukaddem mezbure Raziye'den iştira eylediğim mülküme dahl eder sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Himmet zikr olunan mevzi Raziye'den üç bin üç yüz akçeye iştira eyledim merkum Yahşi mukaddem iştira eylediğin bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezbur Yahşi'nin dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda şahidi davasına muvafık olmamağla şahidden aczi izhar edüb ve ol meclisde dediği benim muradım iştira davası değildir mezbure Raziye'nin ammisiyim babası Hasan'ın muhallefatından ve ölmüş üç kızlarından zikr olunan bağçeden bana intikal eden hisseyi taleb ederim dediği kayd-ı sicil olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Hacı Hasan bin Hacı Ahmed El-İmam, Mevlüd bin Abdüsselam, Molla Mahmud bin İbrahim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 153

Geçmişe ait vergi borcu talep olunan merhume Mahnese Hatun'dan kalan hiçbir mal olmadığının anlaşıldığı hakkında. (16-25 Mart 1629)

Budur ki, mahalle-i meydan sakinlerinden Sağır Hamid kayın validesi olan Mahnese(?) Hatun nam müteveffiyenin canib-i şerden resm-i kısmeti taleb olundukda mezburenin muhallefatdan bir nesnesi yokdur deyü cevab vericek ve müteveffiye-i mezbure Mahnese'nin sulbiye kızı Kadın Nevile (?) nam hatun

dahi meclis-i şerde müteveffiye-i mezbure validem Mahnese'nin muhallefatından bir nesnesi yokdur deyü yemin billahi Teala etmeğin ma-hüve'l-vaki mezbur Hamid talebiyle kayd şod.
Tahriren fi-evaili Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Receb 1038 / m. 24 Şubat-5 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdülbaki Çelebi, İbrahim bin Şeyh, Molla Mehmed bin İbrahim, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 24a]

Hüküm 154

Amcası merhum Hasan'a ait olan ve Meydan Mahallesi'nde bulunan bahçenin, Yahşi bin Hacı Mehmed'e miras kaldığının anlaşıldığı hakkında. (16-25 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Meydan sakinlerinden Yahşi bin Hacı Mehmed nam kimesne meclis-i şera Himmet bin Sadaka mahzarında takrir-i dava edüb mezbur Himmet'e mahalle-i mezburede vaki bir tarafı Hacı Mehmed mülkü ve bir tarafı Yusuf mülkü ve bir tarafı göl ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bağçe benim ammim Hasan'ın kızı Raziye üç bin üç yüz akçeye bey eylemiş ammim Hasan vefatından sonra zikr olunan bağçeden bana hisse intikal eyledi ve ammim Hasan vefatından sonra sulbiye kızları olan Firdevs ve Fatıma ve Marziye biri biri akabinde vefat edüb bana hisse intikal eyledi ve Raziye nam kızı zikr olunan bağçeyi cümle benimdir deyü bey eylemiş hisse-i şayiayı taleb ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Himmet Raziye'nin babası Hasan, Yahşi'nin ammisidir ve lakin Hasan'ın kendisinden sonra üç kızı birbiri akabinde vefat edüb hisse intikal eylediğin bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezbur Yahşi'nin dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Ali bin Ramazan ve Hacı Mustafa bin Hacı Halil nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub fi'l-hakika mezbur Raziye ile Yahşi'nin babası li-ebeveyn karındaşlardır ve Hasan'ın vefatından sonra üç kızı Firdevs ve Fatıma ve Marziye birbiri akabinde vefat edüb Yahşi'ye hisse intikal eyledi deyü şehadet edüb dört kızdan Raziye kaldı deyü şehadetler eylediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Hacı Hüseyin Hacı Ahmed, Mevlüd bin Abdüsselam, Molla Mehmed bin İbrahim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 155

Minarecik Mahallesi'nden merhum Hüsam Efendi'ye ait olan evlerin, miras yoluyla Katib Mansur Efendi'ye ait olduğuna dair. (16-25 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden fahrü'l-kuzat Hüseyin Efendi ibn-i Sadi Efendi ve fahrü'l-kuzat Celal Efendi ibn-i Molla Mehmed Efendi ve Sadi Ağa ibn-i Muslu Bey nam kimesneler meclis-i şerde mahalle-i Minarecik sakinlerinden müteveffa Hüsam Bey'in eytamına kıbel-i şerden vasi ve valide Firdevs bint-i Mehmed ve li-ebeveyn kız karındaşı Cemile bint-i Hasan taraflarından husus-ı ati'z-zikre sabitü'l-vekale olan Mehmed mahzarında bi-tavihim ikrar ve itiraf edüb mahalle-i mezburede

vaki merhum Hüsam Efendi evleri demekle maruf inde'l-ciran malumetü'l-hudud müceddeden bina olunan evleri dergah-ı ali müteferrikalarından Katib Mansur Efendi validem Muhsine Hatun'un kendi malıyla bina olunmuşdur validem müteveffiye olmağla veraseti kız karındaşım mezbure Rebia ile bana münhasıradır deyü sulh olduğu evlere asla bizim alakamız kalmamışdır ve bize aid ve raci bir nesne yokdur deyü ale'l-infirad ikrar ve itiraf eylediklerinde mukırrun-ı mezburunun vech-i meşruh üzere olan ikrarların mukırrun leh el-mesfur Mehmed Çelebi dahi kabul etmeğin kayd şod.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal es-salifun

Hüküm 156

Minarecik Mahallesi'nden merhum Hüsam Efendi'den kalan ve Katib Mansur Efendi'ye ait olan evlerin 10 bin akçe karşılığında satıldığına dair. (16-25 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Kırşehri sakinlerinden olub dergah-ı ali müteferrikalarından Katib Mansur Efendi ibn-i Katib Mahmud Efendi asaleten ve li-ebeveyn kız karındaşı Rebia bint-i Katib Mahmud Efendi tarafından Abdülcelil bin Muzaffer ve Hüseyin bin Hasan nam kimesneler şehadetleri ile husus-ı ati'z-zikre sabitü'l-vekale olan Mansur Efendi vekaleten ve asaleten meclis-i şer-i şerifde kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Minarecik sakinlerinden Mehmed Çelebi ibn-i Hasan Çelebi asaleten ve validesi Firdevs bint-i Mehmed ve li-ebeveyn kız karındaşı Cemile bint-i Hasan Çelebi taraflarından Abdülcelil bin Muzaffer ve Halil bin İbrahim şehadetleriyle sabitü'l-vekale olan ve li-ebeveyn karındaşı müteveffa Hüsam Bey'in eytam-ı sigarına kıbel-i şerden vasi Mehmed Çelebi ibn-i Hasan Çelebi el-mezbur mahzarında ikrar ve itiraf edüb mahalle-i mezburede vaki merhum Hüsam Efendi evleri demekle maruf inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan evler benim validem Muhsine Hatun'un kendi malıyla müceddeden bina olunub validem mezbure dahi müteveffiye olmağla kız karındaşım Rebia ile bana intikal edüb mülk-i murisimizdir deyü nice münazaat-ı kesire ve muhasamat-ı şedidemiz olmağla ityan-ı beyyine sadedinde iken beynimize muslihun tavassut edüb es-sulhu seyyidü'l-ahkam fehvasıyla amel olunub on bin nakid ve rayic-i fi'l-vakt akçeye sulh eylediler bedel-i sulh olan on bin akçeyi mezbur Mehmed Çelebi yedinden bi't-tamam ve'l-kemal asaleten ve vekaleten alub kabul ve kabz eyledim zikr olunan evde asla alakamız kalmamışdır bade'l-yevm husus-ı mezbura müteallik bizden asaleten ve vekaleten dava ve niza sadır olursa inde'l-hükkami'l-kiram makbule ve mesmua olmaya dedikde mukırr-ı mezbur Katib Mansur Efendi'nin vekaleten ve asaleten olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Mehmed Çelebi dahi vekaleten ve vesayeten ve asaleten bi'l-müvacehe tasdik ve kabul eyledikden sonra tarafeynin rızaları ile hüccet-i sulha tenbih birle ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri şehr-i Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal:

[Sayfa 24b]

Hüküm 157

Aksaray'daki kapılardan Ereğli kapıya, Hüseyin bin Sefer'in yerine Musa bin Turgud'un kapıcı tayin edildiğine dair. (26 Mart 1629)

Budur ki, kıdvetü'l-mustahfizin Aksaray'da berat-ı padişahiyle dizdar olan Ahmed Ağa ibn-i Osman Halife ve İmam Sefer Halife ibn-i Halil ve Halıcılar Şeyhi Hacı Şaban ibn-i Mehmed ve Mehmed bin Hüseyin nam kimesneler meclis-i şer-i şerife gelüb takrir-i meram kılub hala [E]reğli kapısı demekle maruf olan kapının kapıcısı Hüseyin bin Sefer eda-i hizmet etmeyüb izn-i şerle ref olunub yerine işbu sahibü'l-kitab Musa bin Turgud çeşmenin yolunu gözedüb ve kapıyı ayırtlayub pak edüb ve kapı kurbunda yıkılan yerini yapmak üzere kapıcı nasb olunub kadimden olugeldiği üzere hizmet edüb kapıyı zabt ede dediklerinde mezbur Musa bin Turgud dahi çeşme hizmetin ve kapıyı ayırtlayub pak edüb ve kapı kurbunde yıkılan yerini yapmak üzere kapıcılık hizmetini kabul ve hizmet-i lazımesin taahhüd etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-gurre-i Şaban li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1 Şaban 1038 / m. 26 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: İbrahim Çelebiler Hacı Şeyhi, Abdülbaki Çelebiler Hacı Şeyhi, Ali bin Abdullah, Molla Mehmed bin İbrahim.

Hüküm 158

Sipahi İbrahim Bey'de bulunan mandanın, Yuva köyünden Hatibzade Mehmed'e ait olduğunun şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (26 Mart-4 Nisan 1629)

Aksaray kazasına tabi Yuva nam karyeden Hatibzade Mehmed bin (boş) meclis-i şera zümre-i sipahiyandan İbrahim Bey ibn-i Abdullah nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu yaz devrinde çaka (?) erkek siyah kuyruğunun ucu ak camus öküzü benim mülk camusumdan doğma camus öküzümdür tarih-i kitabtan altı ay mukaddem zayi olmuşdu hala yedinde buldum sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur İbrahim Bey inkarile cevab vericek müddei-i mezbur Mehmed'in dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden fahrü'l-akran Paşa Bey Ağa ibn-i Eş-Şeyh Garkun (?) ve Abdülbaki Çelebi ibn-i Hacı Ahmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb evsaf-ı merkume ile zikr olunan camus öküzü mezbur Mehmed'in mülkünden doğma camus öküzüdür tarih-i kitabdan altı ay mukaddem zayi olmuşdu deyü şehadetleri kayd şod.
Tahriren fi-evaili Şaban li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şaban 1038 / m. 26 Mart-4 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdülbaki Çelebi, Çiftçi Ali, Şahbaş Hasan Birader, Mehmed Çelebi Hoca, Muhzır Ali.

Hüküm 159

Numan Efendi'nin mahkemede Aksaray Kadısı Abdülbaki Efendi'nin başına su bardağıyla vurduğu ve yaraladığına dair. (26 Mart-4 Nisan 1629)

Budur ki, hala Aksaray kadısı Abdülbaki Efendi ibn-i Hacı Mehmed zide fazluhu kasaba-i Aksaray sakinlerinden kuzatdan Numan Efendi ibn-i Hacı Hüseyin nam kimesne mahkemesinde bir su dolu bardak ile başından urub sağ kaşının üstünü yarub mecruh edüb tahrir olunmasını taleb ederim dedikde iftiharu'l-ümerai'l-kiram hala Aksaray kethüdası Mehmed Ağa mahzarında ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Şabani'l-muazzam li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şaban 1038 / m. 26 Mart-4 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdi Çelebi Hacı Mehmed, Fahrü'l-emasil Ahmed Ağa Kethüdayeri Es-Seydi bin Ali, Fahrü'l-akran Ahmed Bey ibn-i Derviş Efendi, Es-Seyyid Abdülfettah Çelebi, Şamlı Süleyman, Yunus bin Abdurrahman, Şaban Çelebi ibn-i Hoca Kazi (?).

Hüküm 160

Tımarhane Mahallesi'ndeki bağın, Şeyh Hamid Camii ile dergahına ait vakıf malı olduğunun şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğu hakkında. (8-17 Aralık 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da medfun Kutbu'l-Arifin Eş-Şeyh Hamid kuddise sırruhu evladından olub camiine ve hankahına mütevelli olan Eş-Şeyh Ahmed Çelebi ibn-i Eş-Şeyh Hasan Efendi meclis-i şerde Baba Kasım Çelebi ibn-i Eş-Şeyh Hamid Efendi mahzarında babasının hin-i kısmetinde takrir-i dava edüb mahalle-i Tımarhane'de vaki Beratçıoğlu Süleyman bağı demekle maruf bir tarafı Rumdiğin bağı ve bir tarafı çar duvar ve bir tarafı Hacı Kara bağıyla Hoca Yunus bağına ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bir kıta bağı merhum Süleyman'ın babası eytamına vakf edüb ve bade inkırazi El-İbnü'ş-Şeyh Hamid Camii'ne ve hankahına vakf olsun demiş hala merhumun evladı münkarız olmağla zikr olunan bağ cami[y]e ve hankaha vakıfdır bi-hasebi'ş-şer sual olunub tevliyetim hasebiyle taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Baba Kasım Çelebi adem-i ilmle cevab vericek müddei-i mezbur mütevelli Eş-Şeyh Ahmed Çelebi'nin dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden zahrü'l-kuzat Ahmed Efendi ve Şaban Efendi ibn-i Mustafa Halife nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika zikr olunan bağ merhum Süleyman'ın babası ebnasına vakf edüb bade-inkirazi'l-evlad Eş-Şeyh Hamid Efendi'nin camiine ve hankahına vakf olsun demiş ebna munkarız olmağla cami[y]e ve hankaha zabt olundu biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade-tadili'l-adi
[Sayfa 24c]

şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra zikr olunan bağın Eş-Şeyh Hamidüddin Efendi'nin camiine ve hankahına vakıf olduğuna hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Rebiülahir 1038 / m. 8-17 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Muhzırbaşı Muslu, Fahrü'l-kuzat Numan Efendi, Eş-Şeyh İbrahim Çelebi ibn-i Kabak, Molla Ali bin Kör Bayram, Fahrü'l-müderrisin Ebubekir Efendi, Abdülbaki Çelebi.

Hüküm 161

Ali bin Ebubekir adlı kişinin, Meydan Mahallesi'nde yaşayan Meryem Hatun'a olan borcunun şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğu hakkında. (8-17 Aralık 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Meydan sakinelerinden Meryem bint-i Mustafa nam hatun meclis-i şerde husus-ı ati'z-zikre li-ümm karındaşı Mehmed bin Süleyman nam kimesneyi vekil edüb merkum Mehmed dahi vekaleten meclis-i şer-i şerife Ali bin Ebubekir nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb müvekkilem mezbure Meryem'in işbu merkum Ali'nin ammisi Hacı Hasan'ın kırk ak altun hakkı olub karındaşım oğlu Aksaray'da olan emlakı ve sair erzakımı zabt edüb bağımız mahsulünden ve sair hukukumdan eda eylesin dediğine mektub göndermiş vekaletim hasebiyle taleb ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Ali ammim Hacı Hasan'ın mezbure Meryem Hatun'a kırk ak altun deyni var idüğin bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezbur vekili Mehmed'in dava-yı muharreresine mutabık beyyine taleb olundukda adulden Hacı Receb bin Mehmed ve Nurullah bin İsa nam kimesneler mezbur Ali'nin ammisi Hacı Hasan'ın mezbure Meryem'in kırk ak altun hakkı olduğuna şehadet eylediklerinde edasına beyyine birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 11-20 Rebiülahir 1038 / m. 8-17 Aralık 1628]

Molla Mehmed bin İbrahim, Abdi Çelebi Hacı Mehmed, Abdülcelil Muallim, Süleyman bin Ali, Muhzırbaşı.

Hüküm 162

Tarhacı Mahallesi'nden merhum Hacı Hasan'ın ölmeden önce Seyyid Ali Efendi'yi cenaze işlemleri ve borçlarının ödenmesi konularında vekil tayin ettiğinin şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (26 Mart-4 Nisan 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Terhacı sakinlerinden fahrü'l-müstakiddin Abdülbaki Çelebi ibn-i El-Hac Ahmed meclis-i şera fahrü's-sadat ve'l-müderrisin Es-Seyyid Ali Efendi ibn-i Eş-Şeyh Hamza Efendi'yi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mezbur Ali Efendi benim evimi bey etmek murad eder imiş bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevabı tahrir olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Es-Seyyid Ali Efendi merkum Abdülbaki Çelebi'nin ammisi müteveffa Hacı Hasan hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde beni techiz ve tekfinine ve kaza-i düyununa vasi-i muhtar eyledi müteveffa-yı mezbur Hacı Hasan'ın düyun-ı kesiresi vardır benden taleb ederler vesayetim hasebiyle emlakıdır bey ederin dedim deyü cevab vericek mezbur Es-Seyyid Ali Efendi'nin dava-yı muharreresine ve sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda adulden Abdülhalim Çelebi ibn-i Osman ve fahrü'l-mülazımin Mustafa Çelebi ibn-i Mehmed Bey nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffa-yı mezbur Hacı Hasan hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde tarih-i kitabdan altı ay mukaddem Es-Seyyid Ali Efendi'yi techiz ve tekfinine ve kaza-i düyununa ve sair hukukuna vasi-i muhtar eyledi deyü şehadet eylediklerinde bade't-tadil şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Şaban li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şaban 1038 / m. 26 Mart-4 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Mehmed Süleyman, Molla Mahmed İbrahim, Fahrü'l-akran Süleyman Bey ibn-i Nadir, İsa Çelebi bin Hasan, Ali bin Abdullah, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 163

Numan Efendi'nin mahkemede Aksaray Kadısı Abdülbaki Efendi'nin başına su bardağıyla vurduğu ve yaraladığına dair. (26 Mart-4 Nisan 1629)

Budur ki, hala Aksaray kadısı olan fahrü'l-kuzat Abdülbaki Efendi'yi kasaba-i mezbureden fahrü'l-kuzat Numan Efendi ibn-i Hacı Hüseyin nam kimesne mahkemesinde bir sulu bardak ile başından urub sağ kaşının üstünde yarub mecruh edüb tahrir olunmasını taleb ederim dedikde iftiharu'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin kethüdaları olan Mehmed Ağa zide kadruhu mahzarında ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Şaban li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şaban 1038 / m. 26 Mart-4 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Hacı Şah Veli, Fahrü'l-akran Ahmed Ağa, İbrahim bin Şeyhi, Şamlı Süleyman, Yunus bin Abdurrahman, Es-Seyyid Abdülfettah Çelebi, Abdi Çelebi, Abdi bin Hacı Pir, Es-Seyyid Veli bin Ali, Şaban Çelebi ibn-i Hoca.

[Sayfa 24d]

Hüküm 164

Ümmü bint-i Himmet'in Kel Mustafa adlı kişiden satın aldığını iddia ettiği kıymetli malların, Şeyh Efendi Mahallesi'nden Yunus bin Abdurrahman'ın evinden çalınan eşyalar olduğunun anlaşıldığına dair. (26 Mart-4 Nisan 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Şeyh Efendi sakinlerinden Yunus bin Abdurrahman nam kimesne meclis-i şera Ümmü bint-i Himmet nam hatunu üç gümüş tılsım ve bir mikdar gümüş zincir ve bir münakkaş dülbend örtüsü ve bir mikdar ibrişim ile ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb bundan akdem zevcem Şah Eslim hamama gitdikde evim açılub nice esvabım ile zikr olunan şeyler zayi olmuş idi mezburenin yedinde buldum bi-hasebi'ş-şer sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Ümmü işbu zikr olunan şeyleri Kel Mustafa'dan nam kimesneden iki vukıyye tütün verüb merkum tılsım ve zinciri ve dülbend örtüsünü aldım Yunus'un mülkü idüğin bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezbur Yunus'un dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Mustafa bin Hamza ve Fatıma ve Ümmühani binta Abdullah nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazırun olub fi'l-hakika işbu tılsım ve gümüş ve zincir-i mezbur Yunus'un kızına dizdirdiği tıslım Yunus'undur biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin kethüdaları mahzarında ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Şaban li-sene 1038. [h. 1-10 Şaban 1038 / m. 26 Mart-4 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-akran Süleyman Bey, Kasım Baba bin Eş-Şeyh Hamid, İbrahim bin Şeyhi, Piyale bin Abdullah, Muhzır Ali.

Hüküm 165

Merhum Şeyh Hamid Efendi'nin mirasından olan cariye konusundaki anlaşmazlığın karşılıklı olarak çözünlendiğine dair. (6-15 Ocak 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden merhum ve mağfurun leh Eş-Şeyh Hamid evladından Kasım Baba ibn-i Eş-Şeyh Hamid evladından Kasım Baba ibn-i Eş-Şeyh Hamid Efendi meclis-i şer-i şerife merhum ve mağfurun leh Eş-Şeyh Hamid Efendi'nin eytamına vasiye olan zevcesi Rahime Hatun tarafından husus-ı ati'z-zikre Mehmed Çelebi ve Piri Çelebi ibn-i Abdullah şehadetleri ile sabitü'l-vekale olan fahrü'l-kuzat Numan Efendi ibn-i Hacı Hüseyin zide fazluhuyu ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb Hasene nam cariye benim mülk-i müşteram iken babamın muhallefatına idhal edüb vermekde taallül ederler bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual vekil-i mezbur Numan Efendi zikr olunan cariye içün kırk dört sikke-i hasene verdik cariye eytamındır deyince münazaat-ı kesireleri olmağla beynlerine muslihun tavassut edüb es-sulhu seyyidü'l-ahkam fehvasıyla amel olunub kırk dört sikke-i haseneyi eytama verilüb ve cariye Kasım Baba'ya verilüb kırk dört sikkeden merkum Kasım Baba hisse taleb olunmamak üzere sulh olunub muma ileyh Numan Efendi dahi vekaleten kırk dört sikke-i haseneyi alub kabz edüb mezbure cariye Kasım Baba'ya teslim edeyin deyücek tarafeynin rızalarıyla ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Cemaziyelevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Cemaziyelevvel 1038 / m. 6-15 Ocak 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Ahmed Efendi, Fahrü'l-kuzat Musa Efendi, Eş-Şeyh İbrahim Çelebi, Abdülbaki Çelebi, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 166

Muhzırbaşı Muslu'nun Mustafa Çelebi'ye olan borcunu ödediği hakkında. (tarih yok)

Budur ki, Muhzırbaşı Muslu meclis-i şerde İshak bin Yunus mahzarında ağası Mustafa Çelebi'nin bir riyal nısfi ve bir külli nısfi kuruş ki doksan beş akçe eder teslim eyledim dedikde mezbur İshak iki nısfi kuruşu Mustafa Çelebi içün kabz eyledim dediği kayd şod.

Hüküm 167

Ali Bey Hamamı'nın, 2 yıllığına Hamamcı İbrahim'e kiraya verildiği hakkında. (26 Mart-4 Nisan 1629)

Budur ki, zümre-i sipahiyandan fahrü'l-akran Şeyullahzade Süleyman Bey ibn-i Bahadır Bey zide kadruhu meclis-i şerde Hamamcı İbrahim ibn-i İsmail mahzarında bi-tavihi ikrar ve itiraf edüb Kiçikapu kurbunda Ali Bey Hamamı demekle maruf olan hamamda vaki beş sehm hisse-i şayiayı ve kazganaltı tamir etmek üzere bin otuz sekiz Zilkadesi'nin gurresinden [h. 1 Zilkade 1038 / m. ??] yirmi dört ay tamamına değin ber-vech-i peşin on iki bin nakid ve rayic-i fi'l-vakt akçesin alub icare verdim bade'l-yevm iki sene tamamına dek mutasarrıf ola dedikde gıbbe's-sual mezbur Emir İbrahim dahi vech-i meşruh üzere tasdik ve kabul etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Şaban li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şaban 1038 / m. 26 Mart-4 Nisan 1629]

Şuhüdü'l-hal: Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Kasım Baba ibn-i Eş-Şeyh Hamid Efendi, Mehmed bin İbrahim, Süleyman bin Mehmed, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 25a]

Hüküm 168

Karaviran [Karaören] Köyü'nden Meryem bint-i Kör Ali'nin, Boyacı Ali Mahallesi'nden Ümmü bint-i Himmet'e ait olan eşyanın kendisinde olmadığına dair yeminli ifade verdiği hakkında. (26 Mart-4 Nisan 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Boyacı Ali sakinelerinden Ümmü bint-i Himmet nam hatun meclis-i şera Karaviran [Karaören] nam karye sakinelerinden Meryem bint-i Kör Ali nam hatunu ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mezbure Meryem benim yedimde bulunub Yunus (?) nam kimesnenin müstahak çıkub isbat edüb aldığı tılsım ve dülbend örtüsünü görüb bu esbabının bir mikdarı bendedir aşikare etme ve yahud bana ver köyde bey edeyin demiş idi bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevabı tahrir olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Meryem bu haberden benim ilm[im] yokdur demedim deyü inkarile cevab vericek mezbure Ümmü'nün sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda isbat edemeyüb isbat-ı beyyineden aczi zahir olmağla bu haberi demediğine yemin eylesin deyücek mezbure Meryem Kelam-ı Şerif'e vaz-ı yed edüb bu makule şeyden benim ilmim ve haberim yokdur ve tılsımı bana ver köyde bey edeyin demedim ve görmedim deyü yemin billahi Teala etmeğin hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin kethüdaları olan Mehmed Çelebi mahzarında ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili Şaban li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şaban 1038 / m. 26 Mart-4 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdülgaffar bin İbrahim El-İmam, Abdurrahman Halifeler Subhi Hoca El-İmam, Hızır bin Mehmed İmam, Abdülbaki Çelebi, Molla Mehmed İbrahim.

Hüküm 169

Tarhacı Mahallesi'nde merhum Hacı Hasan'a ait ev ile bağın yarım hisselerinin miras yoluyla merhumun kızı Atiye'ye bırakıldığının şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğu hakkında. (6-15 Mart 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Terhacı sekinelerinden Atiye bint-i Hacı Hasan tarafından Mehmed Çelebi ibn-i Hoca ve İshak bin Pir Ahmed nam kimesne şehadetleri ile husus-ı ati'z-zikre sabitü'l-vekale olan zevc Abdülbaki Çelebi ibn-i Hacı Ahmed vekaleten ve asaleten mahfil-i kazaya müteveffa Hacı Hasan'ın vasi-i muhtarı olan fahrü's-sadat Es-Seyyid Ali Efendi ibn-i Eş-Şeyh Hamza Efendi'yi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mahalle-i mezburede vaki bir tarafı Şahbaş Hüseyin evine ve bir tarafı Yaycı Pir Ahmed evlerine muttasıl ve tarafeyni tarik-i amm ile mahdud olan fevkani ve tahtani büyut-ı müteaddidenin önünde olan bağçe ve içinde olan eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve ardında Bostan Evleri yeri demekle maruf olan evler yerinde ve İsaoğlu Sokağı'nda vaki bir tarafı Muharrem Efendi bağına muttasıl ve bir tarafı ve tarafeyni Bandoğlu (?) yerlerine muttasıl ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bağ içinde olub ve eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve bi'l-cümle tevabi ve levahiki ve tarayıkı ile nısf benim babam Hacı Ahmed'in olmağla bana intikal edüb mülk-i mevruse olub ve nısf-ı aharı müteveffa ammim

Hacı Hasan'ın olub müteveffa-yı mezbur Hacı Hasan hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde tarih-i kitabdan altı ay mukaddem sulbiye kızı olub müvekkilem mezbure Atiye'ye hisse-i şayiasın hibe ve temlik etdim dedi ve Keyvan nam abd benim babamdan irs-i şerle intikal eyleme abd-i mevrusumdur ve bağhane kazganı ile büyük leğen benimdir ve çift cümle alatı ile benimdir müteveffa-yı mezbur ammim Hacı Hasan dahi karındaşım oğlu Abdülbaki'nindir deyü vasiyyet etmişdir hala Hacı Hasan'ın muhallefatına idhal etmek murad ederler bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual vasi-i muhtar olan Es-Seyyid Ali Efendi adem-i ilmle cevab vericek müddei-i mezbur Abdülbaki Çelebi'nin dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden fahrü'l-kuzat Şaban Efendi ibn-i Mustafa Halife ve Abdi Hoca ibn-i Abdurrahman nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffa-yı mezbur Hacı Hasan zikr olunan evlerde ve bağçede ve bağda olan nısf hisse-i şayiayı altı ay mukaddem kızım Atiye'ye hibe ve temlik edüb verdim dedi ve Keyvan nam abd ve debbağhane kazganı ve büyük leğen ve çift cümle alatı ile karındaşım oğlu Abdülbaki'nindir benim alakam yokdur dedi kazganda olan hisseyi ben ahara bey eyledim dedi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra mucebiyle hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili şehr-i Recebü'l-müreccep li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Receb 1038 / m. 6-15 Mart 1629]

Şuhudü'l-hal: Ali Bey bin Mehmed Bey, Fahrü'l-akran Şeyullahzade Süleyman Bey, Kasım Baba ibn-i Şeyh Hamid Efendi, Molla Mehmed bin İbrahim, Hasan bin Abdullah, Hasan Çelebi bin Hüseyin Çelebi, Hacı Mahmud, Mehmed Çelebi bin Hoca, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 25b]

Hüküm 170

Şeyh Efendi Mahallesi'nde Çelebi ibn-i Abdülcelil'e satılmış olan evler üzerinde, bu evlere komşu olan Ahmed Efendi'nin şufa (satışta öncelik) hakkı bulunduğuna dair. (tarihsiz)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Şeyh Efendi sakinlerinden zahru'l-kuzat Ahmed Efendi meclis-i şera Çelebi ibn-i Abdülcelil mahzarında takrir-i dava edüb mahalle-i mezburede vaki Abdünnebi Bey evleri demekle maruf bir tarafı hisar ve bir tarafı Hayreddin evi ve tarafeyni benim evlerime muttasıl olan evleri Hasan Bey merkum Çelebi'ye bey eylemiş Çelebi'nin evleri iştira eylediğin istima eylediğim hinde (?) şufa taleb edüb Müslümanları işhad eyledim dedikde gıbbe's-sual mezbur Çelebi şufa talebinde işhad eylediğin bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezburdan beyyine taleb olundukda adulden Sefer Halife ibn-i Halil ve Ahmed Bey ibn-i Abdülkerim Bey şehadetleri ile mezbur Ahmed Efendi hin-i istimaında şufa taleb edüb bizi işhad eyledi deyü şehadetleri kayd şod.

Es-Seyyid Cemal Efendi El-Müderrisin, Abdülbaki Çelebi, İbrahim bin Şeyhi, Molla Mehmed İbrahim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 171

Kocası Yusuf bin Sunullah'ın geçimini temin etmediği eşi Ayşe'ye günlük 6 akçe nafaka verilmesine dair. (4 Nisan 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Deveciyan sakinelerinden Ayşe bint-i De[r]zi Ali nam hatun meclis-i şerde bast-ı meram edüb hala zevcim olan Yusuf bin Sunullah tekasül etmekle nafaka ve kisveye külli ihtiyacım vardır kıbel-i şerden takdir-i nafaka murad ederim dedikde mezbure Ayşe'nin nafaka ve kisve ve sair mühimmat-ı lazımesiyçün beher yevm altışar akçe takdir ve farz olunub ihtiyacı hasebiyle istidane ve bade'z-zafer zevci edaya hükm-i izin verildiği vakt-i hacetde ibraz edüb ihticac ede.
Tahriren fi'l-yevmi'l-aşir şehr-i Şaban li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 10 Şaban 1038 / m. 4 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Ali bin Abdullah Çanahçı Ali, Fahrü's-sadat ve'l-müderrisin Cemaleddin Efendi, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Molla Mehmed bin İbrahim, Hacı Mehmed bin Hacı Hamza.

Hüküm 172

Aksaray kadısı olan ve Deveciyan Mahallesi'nde oturan Abdülbaki Efendi'nin, sahip olduğu Rus asıllı kölesinin eşi Ayşe'ye ait olduğunu kabul ettiği ve diğer kölesinin de ölümünden sonra azat edilmesini vasiyet ettiği hakkında. (26 Mart-4 Nisan 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Deveciyan sakinlerinden olub hala Aksaray kadısı olan fahrü'l-kuzat Abdülbaki Efendi ibn-i Hacı Mehmed zide fazluhu mahfil-i kazada hala zevcesi Ayşe bint-i Eş-Şeyh Hamza Efendi mahzarında ikrar ve itiraf edüb Rusu'l-asl Gülistan nam cariye mezbure Ayşe Hatun'un cihazı akçesiyle alınmış mülk cariyesidir kendi mülküdür dedikde mezbure Ayşe Hatun dahi kabul edicek mukırr-i mezbur Abdülbaki Efendi'nin vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leha el-mezbur Ayşe Ana dahi kabul ve tasdik etmeğin ve muma ileyh efendi dahi Rıdvan bin Abdullah nam abd-i memlukum benim vefatımdan kırk gün evvel (?) azad olub müdebber olsun dediği ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Şaban li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şaban 1038 / m. 26 Mart-4 Nisan 1629]

Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Fahrü'l-huteba Hacı Abdülcelil, Hacı Şah Veli bin Hacı Mustafa, Abdi Çelebi Hacı Mehmed, Molla Mehmed bin İbrahim.

Hüküm 173

Sınasa [Koçpınar] Köyü'nden Abdülkerim'in elinde bulunan tüfeğin kendisine ait olduğunu iddia eden Paşacık Mahallesi'nden Abdurrahman'ın, bu iddiasını ispat edemeği hakkında. (5-14 Nisan 1629)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Paşacık sakinlerinden Abdurrahman bin Hacı Yusuf nam kimesne mahfil-i kazada Çilingir Rıdvan ve karye-i Sınasa'dan [Koçpınar (köy), Merkez, Aksaray] Abdülkerim nam kimesneleri ihzar ve mahzarlarında takrir-i dava edüb mezbure Abdülkerim'in yedinde olan tüfenk namlusu benim mülküm olub merkum Rıdvan'a düzdürmeğe

vermiş idim zayi oldu deyü vermedi bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak-ı hak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Abdülkerim işbu zikr olunan tüfenk namlusu benim mülk-i müşteramdır mezbur Abdurrahman'ın mülkü olub zayi olduğun bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezbur Abdurrahman'ın dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda benim şahidim yokdur deyü ityan-ı beyyineden aczi zahir olmağın ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıt-ı şehr-i Şabanü'l-muazzam li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şaban 1038 / m. 5-14 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdülbaki Çelebi ibn-i Hacı Ahmed El-Müstaid, İbrahim Çelebi ibn-i Hacı Şeyhi, Molla Mehmed ibn-i İbrahim, Dizdar Ahmed Ağa ibn-i Osman, Abdi ibn-i Çelebi Hacı Mehmed.

[Sayfa 26a]

Hüküm 174

Deveciyan Mahallesi'ndeki bağın Aksaray kadısı Abdülbaki Efendi'ye satıldığına dair. (26 Mart-4 Nisan 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Bölücek [Bölcek] sakinlerinden Topal Mahmud bin Halil mahfil-i kazada hala Aksaray kadısı olan fahrü'l-kuzat Abdülbaki Efendi ibn-i Hacı Mehmed zide fazluhu mahzarında ikrar ve itiraf edüb mahalle-i Deveciyan'da vaki Oruçlu bağçesi demekle maruf bağçenin tarafeyni müşteri-i mezbur Abdülbaki Efendi mülkü olub ve bir tarafı Oruçlu evladından Hüseyin bağçesine muttasıl ve bir tarafı hisa[ra] (?) müntehi olan bağçede olan hisse-i şayiam ile bir ceviz ağacını muma ileyh efendiye dört yüz nakd ve rayic-i fi'l-vakt akçeye baten bey edüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi eyledim dedikden sonra ve mezbur Mahmud'un karındaşı Hacı Yusuf bin Halil ve Hacı Şah Veli ibn-i Hacı Mustafa ve Hacı İsmail ibn-i Hacı Mustafa nam kimesneler dahi olunan bağçede olan hisse-i şayia mezbur muma ileyh Abdülbaki Efendi'ye hakk-ı tasarrufun tefviz edüb mukabelele-i tefvizde mahalle-i mezburede vaki Oruçlu Mescidi'ne bir çerağ yakmak üzere verdik bade'l-yevm zikr olunan bağçe muma ileyh efendinin tasurrufunda keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıf ola dediklerinde mukırrun-ı mezburunun vech-i meşruh üzere olan ikrarların mukırrun leh el-mesfur Abdülbaki Efendi dahi bi'l-müvacehe tasdik ve kabul eyledikden sonra mucebiyle hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu ki lede'l-hace (…) ola.
Tahriren fi-evaili Şabanü'l-muazzam li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şaban 1038 / m. 26 Mart-4 Nisan 1629]
Şuhudü'l-hal: Molla Mehmed bin İbrahim, Abdi Çelebi ibn-i Hacı Mehmed, Ali bin Abdullah, Dizdar Ahmed Ağa, Abdülbaki Çelebi Hacı Ahmed El-Müstaid, Hacı Mehmed bin Hacı Hamza, Fahrü'l-hatib El-Hacı Abdülcelil ibn-i Hacı Ali.

Hüküm 175

Kayseri'den Yunus adlı gayr-i müslimin keçi derisi satışı dolayısıyla Aksaray'ın Mehmed Çelebi Mahallesi'nden Hacı Hızır Çavuş'a olan borcunu ödemeyi kabul ettiğine dair. (26 Mart-4 Nisan 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da Mahalle-i Mehmed Çelebi sakinlerinden Hacı Hızır Çavuş ibn-i Zekeriya meclis-i şera mahmiye-i Kayseriye'de [Kayseri] Yunus veled-i (boş) nam zımmi[y]i ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb bundan akdem mezbur Yunus nam zimmiye beş yüz aded keçi derisini üçü

bir riyal kuruşdan yüz altmış yedi kuruşa vermiş idim bade küll-i hesab yüz kırk yedi kuruş aldım baki yirmi riyal kuruş hakkım vardır bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Yunus fi'l-hakika beş yüz keçi derisini alub Kayseriye'de üçünü bir riyal kuruşa bey eyledim yüz altmış kuruş oldu Hacı Hızır Çavuş'a teslim edeyin deyü bazı kimesnelere verdim hesab edelim her nem baki kaldı ise verelüm dediği ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 1-10 Şaban 1038 / m. 26 Mart-4 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, İbrahim bin Hacı Şeyhi, Molla Mehmed bin İbrahim, Sarban Mehmed, Muhzır Ali.

Hüküm 176

Vefat etmiş olan Humar Hatun'un, üvey babası Hacı Hızır Çavuş'u vasi tayin ederek geride kalan eşyalarının satılarak elde edilecek parayla cenaze masrafının karşılanmasını ve artan paranın da Debbağlar Köprüsü Camii'ne hayır olarak bağışlanmasını vasiyet ettiği hakkında. (5-14 Nisan 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Mehmed Çelebi sakinlerinden fahrü'l-akran Hacı Hızır Çavuş ibn-i Zekeriya meclis-i şera Sinan bin Bayık Mehmed nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mezbur Sinan'ın zevcesi Humar nam müteveffiye hatun benim üveği kızım olmağla hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatında beni vasi-i muhtar edüb benim altun bileziği ıskatıma ve techiz ve tekfine ve sair harc-ı levezımıma sarf eyle ve bazı esvabımdan dahi Debbağlar Köprüsünde vaki cami-i şerife bir çerağ yak deyü altı yüz akçe vasiyet eyledi bi-hasebi'ş-şer sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Sinan adem-i ilmle cevab vericek müddei-i mezburdan dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden fahrü'l-huteba Mahmud Halife ibn-i Ramazan Halife ve Musa bin İsa nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffiye-i mezbure Humar hal-i hayatında merkum Hacı Hamza Çavuş'u vasi-i muhtar edüb zikr olunan bileziğini techiz ve tekfine ve sair harc-ı levazımına harc ü sarf ile ve bazı esvabımdan bey edüb altı yüz akçeye cami-i mezbura bir çerağ yak dedi deyü vasiyet eyledi deyü şehadet eylediklerinde mucebiyle hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Şaban li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şaban 1038 / m. 5-14 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Dizdar Ahmed Ağa, Molla Mehmed bin İbrahim, Abdülbaki Çelebi, Ali bin Abdullah, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 26b]

Hüküm 177

Hacı ibn-i Hacı Celal'in Kayacık ve Küpeli Köyleri'nde elde ettiği mahsulden hicri 1038 [m. 1628-1629] yılında ödemesi gereken öşür vergisini bu köylerin sipahisine ödemeyi kabul ettiğine dair. (5-14 Nisan 1629)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi Kayacık nam karye sipahisinin subaşısı olan İbrahim bin Halil nam kimesne mahfil-i kazaya Hacı ibn-i Hacı Celal nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mezbur Hacı'da bin otuz sekiz senesinin [h. 1038 / m. 1628-1629] öşrü vardır iki harman kaldırdı bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb

ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hacı karye-i Kayacık sınırında olan mahsulü karye-i Küpeli sınırında olan mahsule halt edüb bir yük harman eyledim öşrü her ne ise vereyin deyü cevab vericek bende mezbur Hacı on iki kile öşr hasıl oldu altı kilesi Kayacık sınırından ve altı kile öşrü Küpeli sınırınadır cümle ver derseniz vereyin dediği kayd şod.
Tahriren fi-evasıtı Şabanü'l-muazzam li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şaban 1038 / m. 5-14 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdi Çelebi Hacı Mehmed, İbrahim Çelebi Mehmed, Molla Mehmed bin İbrahim, Ali bin Abdullah.

Hüküm 178

Terhacı Mahallesi'nden Hoca Abdülkadir ve Mehmed Çelebi adlı kardeşlerin babalarından kalan değişik yerlerdeki miras mallarını aralarında paylaştıkları hakkında. (5-14 Nisan 1629)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Terhacı sakinlerinden merhum Hoca Abdülkadir oğlu Hasan Çelebi nam kimene meclis-i şer-i şerifde karındaşı Mehmed Çelebi ibn-i Hoca Abdülkadir mahzarında bi-tavihi ikrar ve itiraf edüb babamız merhum-ı merkumun muhallefatından akar makulesinden bi-garaz müslimin ile taksim ve tevzi olundukda karındaşım mezbur Mehmed Çelebi'nin hisse-i şayiası mukabelesinde mahalle-i mezburede vaki sakine olduğu evlerin inde'l-ciran malumü'l-hudud olub orta kapudan içeri Cerşelvir (?) ile Ekimperi (?) evleri ve yine mahalle-i mezburede vaki Dede bağçesi demekle maruf bir tarafı Torum Sofu mülk ve bir tarafı Kiçik Dede evlerine muttasıl ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bağçeyi ve mahalle-i Paşacık'da vaki Ahi Sinan bağçesi kapıdan girme ve Rumdiğin harkı altında vaki inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan Kızılyer'de Kadıkoruluğu'nda (?) vaki inde'l-ciram malumetü'l-hudud bir kıta yeri ve Tohumiblisi kurbunda Demirci Mescidi'nin yerine muttasıl olan iki kıta yeri ve Karaviran [Karaören] nam karye sınırında vaki Şehidyeri demekle maruf bir kıta yeri karındaşım Mehmed Çelebi'ye verildi mülk-i mevrusudur ve Karaviran'da inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan Çıkrıkçı bağı ve Çırak bağı ve dahilinde olan ceviz ağaçları ve sair eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle beynimiz[de] müşterekdir dedikde gıbbe's-sual mezbur Mehmed Çelebi dahi vech-i meşruh üzere tasdik ve kabul edicek ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu ki lede'l-hace ibraz edüb ihticac ede.
Tahriren fi-evasıt-ı Şabanü'l-muazzam li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şaban 1038 / m. 5-14 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdi Çelebi ibn-i Hacı Mehmed, Hasan bin Abdullah, Hacı Seyyid Numan, Küthüda Çelebi Şehir (?) Ali, Hüseyin Çelebi ibn-i Hacı Mustafa.

Hüküm 179

Bab-ı Sagir Mahallesi'nde bulunan evlerin daha önceden Nurullah adlı kişiye satıldığının şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (5-14 Nisan 1629)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Bab-ı Sagir sakinlerinden Nurullah ibn-i El-Hac Hasan nam kimesne meclis-i şer-i şerife Kuyumcu Ömer bin Haydar nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mahalle-i mezburede vaki iki tarafı benim mülk evlerime muttasıl ve tarafeyni tarik-i amm ile mahdud iki bab evlerimi bundan akdem Aksaray kadısı olan Boncuk Ali Efendi zamanında karındaşı

müteveffa İsa'nın mahalle-i mezbure vakfı olan bin beş yüz akçe mukabelesinde mütevelli Abdünnebi Ömer bana bey eylemiş idi bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevab tahrir olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Ömer inkar ile cevab vericek müddei-i mezbur Nurullah'ın dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden fahrü'l-eimme Abdi Hoca ibn-i Abdurrahman ve İsa Dede ibn-i Abdünnebi nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika zikr olunan evler merkum Ömer'in karındaşı İsa'nın idi merkum İsa vefat eyledikden sonra vakfa bin beş yüz akçe deyni zuhur edüb tarih-i mezburda mütevelli marifetiyle meblağ-ı mezbure mukabelesinde zikr olunan evleri Nurullah'a bey eyledi Nurullah'ın mülk-i müşterasıdır biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı Şaban li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şaban 1038 / m. 5-14 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Eş-Şeyh Ahmed Çelebi bin Eş-Şeyh Hasan Efendi, Derviş Osman ibn-i Hacı Ömer, Hamza bin İsmail, İbrahim bin Şeyhi, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 27a]

Hüküm 180

Teftiş Mahallesi Mescidi mütevellisi olan Muslu'nun Teftiş ve Kızılca Mahalleleri'nde bulunan yerleri, vakıf adına Şaban Efendi'ye tefviz (devir) ettiğine dair. (5-14 Nisan 1629)

Budur ki, Teftiş Mahallesi'nin evkafına mütevelli olan Muslu bin Arslan mahfil-i kazada fahrü'l-kuzat Şaban Efendi mahzarında ikrar ve itiraf edüb mahalle-i mezbure mescidinin meşrut Rumdiğin harkı altında inde'l-ciran malumetü'l-hudud bir kıta yeri ve Kızılca Mahalle harç (?) tahtında vaki inde'l-ciran malumedir iki kıta yerin hakk-ı tasarruf[u] tevliyetim hasebiyle tefviz eyledim mukabele-i tefvizde sekizde bir bir hakkı vermek üzere verdim dedikde mezbur efendi dahi kabul etmeğin kayd şod.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 11-20 Şaban 1038 / m. 5-14 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Molla Mehmed bin İbrahim, Yahşi bin Hacı Mehmed, İlyas bin Cafer, Usta Halil.

Hüküm 181

Rus asıllı Rıdvan adlı kölenin İstanbul'da yaşayan İbrahim Efendi'ye ait olduğuna dair. (5-14 Nisan 1629)

Bundan akdem Aksaray sakinlerinden olub hala mahmiye-i İstanbul'da mütemekkin fahrü'l-ulemai'l-müdekkikin İbrahim Efendi ibn-i Hasan zide fazluhuya mahfil-i kazaya li-ebeveyn karındaşı olan müteveffa İsmail Çavuş'un zevcesi olan Emine bint-i Piri nam hatunu ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu Rusu'l-asıl Rıdvan nam kul benim karındaşım müteveffa İsmail Çavuş'un abd-i memlukudur bi-hasebi'ş-şer sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbure Emine zikr olunan Rıdvan nam kul müteveffa-yı mezbur İsmail Çavuş'un abd-i şirasıdır deyü mukırr olmağın merkum Rıdvan muma ileyh İbrahim Efendi'ye teslime tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 11-20 Şaban 1038 / m. 5-14 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Ahmed Efendi, Fahrü'l-kuzat Şaban Efendi, Fahrü'l-kuzat Hüseyin Efendi, Fahrü'l-kuzat Abdüsselam Efendi, Fahrü'l-emasil Ahmed Ağa kethüdayeri, Eş-Şeyh Ahmed Çelebi, Abdi Çelebi bin Hacı Mehmed, Fahrü'l-akran Ahmed Bey ibn-i Derviş Efendi, Kasab Nasuh.

Hüküm 182

Merhum İsmail Çavuş'tan kalan ve eşi Emine'de bulunan mandanın, miras dolayısıyla kardeşi İbrahim Efendi'ye ait olduğu hakkında.
(5-14 Nisan 1629)

Bundan akdem Aksaray sakinlerinden olub hala mahmiye-i İstanbul'da mütemekkin olan fahrü'l-ulemai'l-müdekkikin İbrahim Efendi ibn-i Hasan zide fazluhu meclis-i şer-i şerif-i nebeviye li-ebeveyn karındaşı olan müteveffa İsmail Çavuş'un zevcesi olan Emine bint-i Piri nam hatunu ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb camus ineği benim karındaşım müteveffa-yı mezbur İsmail Çavuş'un berat-ı padişahiyle mutasarrıf olduğu zeametinin ma-i harç (?) akçesiyle Abdüssamed nam kimesneden iştira eylediği mülk camusudur bi-hasebi'ş-şer sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Emine zikr olunan camus ineği benim mülkümdür diye cevab vericek müddei-i mezbur İbrahim Efendi'nin dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Abdüssamed ibn-i Abdülvahhab çavuş ve Hacı Ömer bin Yunus nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffa-yı mezbur İsmail Çavuş zikr olunan camusu tımarı mahsulünün ma-i harç akçesiyle alınmış mülk-i müşterasıdır biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 11-20 Şaban 1038 / m. 5-14 Nisan 1629]

Şuhüdü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Ahmed Efendi, Fahrü'l-kuzat Şaban Efendi, Fahrü'l-kuzat Hüseyin Efendi, Fahrü'l-kuzat Abdüsselam Efendi, Fahrü'l-akran Ahmed Ağa Kethüdayeri.

Hüküm 183

Şehnisa Hatun ve Şaban adlı kişilerin merhum Hacı Ali'den miras kalan mallardan haklarına düşenden fazla bir şey almadıklarını beyan ettiklerine dair.
(5-14 Nisan 1629)

Budur ki, mahalle-i Zincirlü sakinelerinden Selçuk bint-i Hacı Ali nam hatun tarafından husus-ı ati'z-zikr davasına meclis-i şerde ikrar ile vekil olan kayın babası Ali bin Salih Dede meclis-i şer-i şerife Şehnisa bint-i Abdullah nam hatun ile Şaban bin Hacı Ali nam kimesneler ihzar ve mahzarlarında takrir-i dava edüb müvekkilem mezbure Selçuk'un babası müteveffa Hacı Ali'nin muhallefatından bir kazgan-ı kebir vardır ve bakır alatından ve gümüş ve nükud ve sair zerine(?)den vekaletim hasebiyle hisse-i şayiasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezburan Şehnisa ve Şaban nam kimesneler inkarile cevab verdiklerinde müddei-i mezburun dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda ityan-ı beyyineden aczi zahir olmağla yemin eylesinler dedikde mezburan Şehnisa Hatun ve Şaban nam kimesneler Kelam-ı Şerif'e vaz-ı yed edüb beyne'l-verese taksim olunandan ziyade bakır alatı ve kazgan-ı kebir ve nükud ve altun gümüş ve sair zerine makulesinden nesne saklamadık ve ilmimiz ve haberimiz yokdur deyü yemin billahi'l-aliyyü'l-azim eylediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kayd şod.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 11-20 Şaban 1038 / m. 5-14 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdülbaki Çelebi, Molla Şaban, Abdi Çelebi bin Hacı Mehmed, İbrahim bin Halil, İsmail Nasuh, Kubad Hacı Veli.
[Sayfa 27b]

Hüküm 184

Zinciriye [Zincirli] Mahallesi'nden Selçuk bint-i Hacı Ali'nin hak iddia ettiği mandaların, Şehnisa bint-i Abdullah'a ait olduğunun şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (5-14 Nisan 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Zinciriye [Zincirli] sakinelerinden Selçuk bint-i Hacı Ali nam hatun tarafından husus-ı ati'z-zikr davasına meclis-i şerde ikrarile vekil olan kayın babası Ali bin Salih Dede meclis-i şera müteveffa-yı mezbur Hacı Ali'nin eytamına kıbel-i şerden vasiyye olan zevcesi Şehnisa bint-i Abdullah nam hatun mahzarında bi'l-vekale takrir-i dava edüb müteveffa-yı mezbur Hacı Ali'nin muhalletafından beş res camus vardır vekaletim hasebiyle taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbure Şehnisa zikr olunan camus yani danalı düğe iken mütevefa-yı mezbur Hacı Ali hal-i hayatında bana hibe ve temlik etmiş idi mülk-i mevhubumdur dört res camus oldu deyü cevab vericek mezbure Şehnisa'nın sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda adulden Yunus Bey ibn-i Hacı Veli ve Döne bint-i Emrullah nam hatun ve Hatun bint-i Sarı Şaban nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazırun olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-vaki müteveffa-yı mezbur Hacı Ali hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde zikr olunan camus yanında danasıyla dört sene mukaddem işbu mezbure Şehnisa'ya zevcesi olmağla hibe ve temlik eyledi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade-tadil şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 11-20 Şaban 1038 / m. 5-14 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, İbrahim Çelebi bin Hacı Şeyhi, Molla Şaban bin Emrullah, Abdülkerim Dede.

Hüküm 185

Babası Yapıcı Mehmed'in ölümü üzerine küçük oğlu Süleyman'a, Ramazan bin İsa'nın mahkeme tarafından vasi tayin edildiğine dair. (5-14 Nisan 1629)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi nahiye-i Tatar'da vaki Sarılar (?) nam karye sakinlerinden olub müteveffa Yapıcı Mehmed bin Süleyman'ın sagir oğlu Süleyman'ın babasından irs-i şerle intikal eden emvali zabt ve ahvalini hıfz etmek içün vasi-i muhtarı olmayub kıbel-i şerden bir vasi [nasb u tayini] lazım ve mühim olub işbu sahibü'l-kitab Ramazan bin İsa vasi nasb ü tayin olunmağın merkum Ramazan dahi vesayet-i merkumeyi kabul ve hizmet-i lazıme[sin edaya] taahhüd etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu ki lede'l-hace ibraz edüb ve ihticac ede.
Tahriren fi-evahiri Şabanü'l-muazzam li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şaban 1038 / m. 5-14 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdulbaki ibn-i Ahmed, Mehmed bin İsmail, Şaban bin Yusuf, İvaz Dede bin İsa, Muhzırbaşı Muslu, (…) Dede bin Veli, Emir-i Mahkeme ve gayruhum.

Hüküm 186

Aksaray kadısı Abdülbaki Efendi'nin merhum İsmail Çavuş'ta 1500 akçe alacağı olduğunun şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (5-14 Nisan 1629)

Budur ki, hala Aksaray kadısı olan fahrü'l-kuzat Abdülbaki Efendi ibn-i Hacı Mehmed nam kimesne meclis-i şerde umdetü'l-mederrisin ve'l-muhakkıkin İbrahim Efendi ibn-i Hasan zide fazluhu mahzarında takrir-i dava edüb muma ileyh İbrahim efendi'nin li-ebeveyn karındaşı olan müteveffa İsmail Çavuş'da bin beş yüz akçe hakkım vardır deyü temessük ibraz etmekle mezbur İbrahim Eendi adem-i ilmle cevab vericek beyyine taleb olundukda adulden Hacı Ömer bin Yunus ve Abdülbaki Çelebi ibn-i Hacı Ahmed ve İbrahim Çelebi ibn-i Hacı Şeyhi nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazırun olub müteveffa-yı mezbur İsmail Çavuş muma ileyh efendinin bin beş yüz akçe hakkı olduğuna şehadet eylediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evail-i Ramazan li-sene 1038. [h. 1-10 Ramazan 1038 / m. 24 Nisan-3 Mayıs 1629]
Fahrü'l-kuzat İsa Efendi, Fahrü'l-akran Ahmed Ağa Kethüdayeri, Hacı Şah Veli, Fahrü'l-akran Ömer Ağa, Ferhad Bey bin Mehmed.

Hüküm 187

Merhum Yapıcı Mehmed'in küçük oğlu Süleyman'a vasi olan Ramazan bin İsa'nın, iki bağı Mevlüd bin Pir Ferid'e sattığı hakkında. (15-23 Nisan 1629)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi nahiye-i Tatar'da vaki Sarılar (?) nam karyeden olub Kızılca Mahalle'den müteveffa Yapıcı Mehmed bin Süleyman'ın sagir oğlu Süleyman'a kıbel-i şerden vasi olan Ramazan bin İsa nam kimesne vesayeten meclis-i şerde mahalle-i Mehmed Çelebi sakinlerinden Mevlüd bin Pir Ferid nam kimesne mahzarında vesayeten ikrar ve itiraf edüb nahiye-i Yaka'da vaki bir tarafı Abdi Hoca bağı ve bir tarafı Muharrem Dede bağı ve bir tarafı Ahi Dede bağı ve bir tarafı Rumdiğin harkı ile mahdud olan bir kıta bağı zaruret-i deyn içün suk-ı sultanide bey-i men-yezid edüb rağbet-i nas munkatıa oldukdan sonra iki bin beş yüz akçede karar edüb mezbur Mevlüd yüz akçe dahi ziyade etmekle zikr olunan bağı iki bin altı yüz nakid ve rayic-i fi'l-vakt akçeye olan eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve cümle tevabi ve levahiki ve tarayıkı ile bey edüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen eyledim bade'l-yevm mülk-i müşterası olub keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıf ola dedikde

[Sayfa 28a]

mukırr-ı mezburun ikrar-ı meşruhunu mukırrun leh el-mesfur dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek sıhhat-i beye cevaz birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evahiri Şaban li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Şaban 1038 / m. 15-23 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Mehmed bin İsmail, Şaban bin Yusuf, İvaz Deded bin İsa, (…) Dede bin Veli, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid.

Hüküm 188

Süleyman Halife'nin Cami-i Kebir [Ulucami] Mahallesi'ndeki evinin suyoluna kardeşi Hacı Bayram'ın yaptığı müdahalenin, bu konuda alınan fetva gereği haksız olduğuna dair.
(15-23 Nisan 1629)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Cami-i Kebir [Ulucami] sakinlerinden Süleyman Halife ibn-i Süleyman nam kimesne meclis-i şer-i şerife li-ebeveyn karındaşı Hacı Bayram bin Süleyman nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mahalle-i mezburede vaki inde'l-ciran malumetü'l-hudud olub benim mülk evimin bacasına ve mir-abının sebiline mani olub bi-hasebi'ş-şer sual olunub yedimde olan fetva-yı şerife mucebince men olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hacı Bayram bi-garaz müslimin ile canib-i şerden münazaun fih olan mevziin üzerine varıldukda mezbur Süleyman'ın evinin mir-abı hayatına döndürmek mümkündür dediler hüccet verilmişdir mir-abın bana zararı vardır deyü cevab vericek merkum Süleyman dahi benim evimin mir-abı kadimdir el-kadim teberrük ala-kıdemihi muktezasınca fetva-yı şerife ibraz edüb kıra'at olunsun dedikde Zeyd'in evi damının mir-abı Amr'ın havlusuna akmağla belh dahi vaki oldukça mir-abı akdığı yere ilga olunsa bu minval üzere nice sal mürur etmişiken hala Amr ol mahalle ev bina edüb Zeyd'in mir-abını men etmeğe kadir olur mu beyan buyurulub müşarün ileyh el-cevab olmaz hatta ol mahalle dar bina eylese dahi hakk-ı tesbillerine ibtal olmaz deyü buyurulmağın mezbur Süleyman'ın evinin bacasına ve mir-abına mezbur Hacı Bayram ber-muceb-i fetva-yı şerife dahl etmemek üzere ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evahiri Şaban li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Şaban 1038 / m. 15-23 Nisan 1629]

Şuhudü'l-hal: Mehmed bin İbrahim, Fahrü'l-akran Ahmed Bey El-Cündi, Molla Mehmed bin İbrahim, Ali bin Abdullah, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 189

Akhisar Köyü'ndeki bağda Yalvaçoğlu Mehmed Bey'in herhangi bir tasarruf hakkı bulunmadığının tespit edildiğine dair.
(24 Nisan-3 Mayıs 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Deveciyan sakinelerinden Ayşe bint-i Derzi Ali nam hatun tarafından meclis-i şerde ikrarile husus-ı ati'z-zikre vekil olan zevc Sarban Mehmed bin (boş) mahfil-i kazada karye-i Akhisar sakinlerinden İsa bin Hüdaverdi mahzarında bi'l-vekalet takrir-i dava edüb karye-i mezbure sınırında vaki Yalvaçoğlu bağı demekle maruf bir tarafı Keşiş bağı ve bir tarafı Osman Ağa harabesine ve bir tarafı Murad nam zımmi bağına ve bir tarafı tarik ile mahdud olan bir kıta bağın sekiz vukıyyesi müvekkilem mezbure Ayşe'nin babasından irs-i şerle intikal eyleme mülküdür vekaletim hasebiyle taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur İsa zikr olunan bağı Yalvaçoğlu Mehmed ve kızı Selçuk ve Mehmed Bey eniştesi Ramazan bundan akdem Hacı Ali'ye sekiz kuruşa bey eylemiş mezbur Hacı Ali otuz yıl zabt eyledikden sonra harabe olub mülkiyet pazarına bana verüb ve ben dahi bağ gars edüb otuz sene dahi ben zabt eyledim mezburenin babasından intikal eyleme mülk-i mevrusu idüğin bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezbur Sarban Mehmed'in dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda on gün mehl-i şeri verilüb şahid getiremeyüb ve otuz gün dahi tehir olunub ityan-ı beyyineden aczi zahir bulunmağla bila-emr-i şeri istimaı memnu olan

ve mezbur Mehmed Bey dahi zikr olunan bağda asla benim alakam kalmadı deyücek mezbur Mehmed Bey'in menine tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evail-i şehr-i Ramazan li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Ramazan 1038 / m. 24 Nisan-3 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdulbaki Çelebi El-Müstaid, Zorbaz Mustafa Abdi, Hüseyin bin Abdülkerim, Ömer bin Sefer, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 2bb]

Hüküm 190

Çardiğin [Çerdiğin] Mahallesi'nden Emine bint-i Piri'nin, önceki kocasından miras kalan malları, İbrahim Efendi'den teslim aldığına dair. (24 Nisan-3 Mayıs 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Çardiğin [Çerdiğin] sakinelerinden Emine bint-i Piri nam hatun hala zevc olan Abdülfettah Beşe ibn-i Hacı İsmail nam kimesneler mahfil-i şerde bundan akdem mezbure Emine'nin zevc-i evveli olan müteveffa İsmail Çavuş'un muhallefatından zahirde olan menkulatdan rub hisse-i şayiayı müteveffa-yı mezbur İsmail Çavuş'un li-ebeveyn karındaşı olan umdetü'l-müderrisin ve'l-muhakkıkin İbrahim Efendi yedinden bi't-tamam ve'l-kemal alub kabul ve kabz eylediklerinde mezburan Emine ve Abdülfettah Beşe'nin vech-i meşruh üzere olan ikrarların mukırrun leh el-mesfur İbrahim Efendi dahi bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edüb ben dahi müteveffa-yı mezbur karındaşım İsmail Çavuş'un muhallefatından menkulen zahireden olan şeyleri mezbure Emine'den aldım dedikde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili şehr-i Ramazani'l-Mübarek li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Ramazan 1038 / m. 24 Nisan-3 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat İsa Efendi, Fahrü'l-akran Ahmed Bey El-Cündi, Hacı Şah Veli bin Nasuh, Hacı İsmail Nasuh, Muhzırbaşı Muslu, Hacı Ömer bin Yunus, Fahrü'l-akran Ahmed Ağa Kethüdayeri, Fahrü'l-kuzat Abdüsselam Efendi, Mustafa Beşe bin Veli Baba.

Hüküm 191

İstanbul'da yaşayan Ayşe Hatun'un, merhum İsmail Çavuş'ta olan alacağını teslim aldığına dair. (24 Nisan-3 Mayıs 1629)

Budur ki, Mahmiye-i İstanbul sakinelerinden Ayşe Hatun ibnet-i Ali tarafından Hacı Ömer bin Yunus ve Abdünnebi Dede ibn-i Ahmed nam kimesneler şehadetleri husus-ı ati'z-zikre sabitü'l-vekale olan fahrü'l-müderrisin Abdüllatif Efendi ibn-i İbrahim Efendi meclis-i şerde kasaba-i Aksaray sakinelerinden Emine bint-i Piri ve hala zevc olan Abdülfettah Beşe ibn-i Hacı İsmail nam kimesneler mahzarlarında bi'l-vekale ikrar ve itiraf edüb müvekkilem olub ceddim mezbure Ayşe Hatun'un mezbure Emine'nin zevc-i evveli olan ammim müteveffa İsmail Çavuş zimmetinde olan yedi bin akçesini ve müteveffa-yı mezbur İsmail Çavuş'un muhallefatından olub menkulat zahiresinden müvekkilem mezbure Ayşe Hatun'un hisse-i şayiasın bi't-tamam ve'l-kemal alub kabul ve kabz eyledim dedikde mukırr-ı mezbur Abdullatif Efendi'nin vech-i meşruh üzere olan ikrarların mukırrun lehuma el-mezbure Emine ve Abdülfettah Beşe dahi bi'l-müvacehe tasdik ve kabul eylediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.

Tahriren fi-evaili şehr-i Ramazani'l-Mübarek li-sene 1038. [h. 1-10 Ramazan 1038 / m. 24 Nisan-3 Mayıs 1629]

Hüküm 191

Muradlu (?) köyünden olan 4 kişinin, aynı köyden olan bir çocuğa tecavüz ettiklerine dair olan iddiayı yemin ederek kabul etmedikleri hakkında. (24 Nisan-3 Mayıs 1629)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi nahiye-i Yörük'de vaki Muradlu (?) nam karye sakinlerinden Hasan bin Alışık (?) ve oğlu Hüseyin nam kimesneler meclis-i şer-i şerifde karye-i mezbureden Ali bin Musa Çavuş ve Beriş (?) bin Koca Bey ve İsmailoğlu Mustafa ve Hızır Ali ibn-i Abdünnebi nam emred kimesneler mahzarlarında takrir-i dava edüb mezburlar karye-i mezbure kurbunda öyle vaktinde oğlak güderken işbu oğlum Hüseyin'i güçle tutub fiil-i şeni eylemişler mezbur Hüseyin dahi mezburun kimesneler bana fiil-i şeni eylediler hayfdır bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederiz dediklerinde gıbbe's-sual mezburun Ali ve Beriş (?) ve Mustafa ve Hızır Ali bin Abdünnebi nam kimesneler haşa ve kella bize bühtan-ı azimdir deyü inkarile cevab verdiklerinde müddei-i mezbur Hüseyin'den ve Hasan'dan dava-yı muharrererlerine muvafık beyyine taleb olundukda şahid getiremeyüb ve üç gün dahi mehl verilüb ityan-ı beyyineden aczi zahir olub yemin eylesinler dediklerinde mezburlara yemin teklif olundukda mezburlar bu makule fiil etmedik ve bilmeziz deyü ale'l-infirad yemin billahi'l-azim eylediklerinde hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin ağalarından Kayış Mehmed Ağa mahzarında ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 1-10 Ramazan 1038 / m. 24 Nisan-3 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-akran Süleyman ibn-i Bahadır Bey, Abdürrezzak Çelebi bin Mehmed, İbrahim bin Hacı Şeyhi, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid.

[Sayfa 29a]

Hüküm 192

Ihlara Köyü'nden Mehmed'in, kardeşine ait ve Niğde'de satmış olduğu hayvanların parasını kardeşi Süleyman'a ödemesi gerektiğine dair. (24 Nisan-3 Mayıs 1629)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi Ihlara nam karye sakinlerinden Süleyman bin Ali nam kimesne meclis-i şera li-ebeveyn karındaşı Mehmed bin Ali nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb babamız müteveffa Ali'den irs-i şerle intikal eden benim hissemden bir res camus ineği ile altı aded koyunum vardır bi-hasebi'ş-şer sual olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Mehmed fi'l-hakika karındaşım merkum Süleyman'ın bir camus ineği ile altı koyunu var idi bahasın on beş kuruşa kesdiler ve on beş kuruş Niğde'de işbu mezbur Süleyman'ın karındaşı Abdi'ye teslim eyledim deyü cevab vericek mezbur Mehmed'in sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda şahidim yokdur meblağ-ı mezburu karındaşım Abdi'ye verdiğine yemin eylesin dedikde mezbur Süleyman karındaşım Abdi'ye verdiydim ve ilmim ve haberim yokdur deyü yemin billahi Teala etmeğin meblağ-ı mezburun edasına tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili şehr-i Ramazan li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Ramazan 1038 / m. 24 Nisan-3 Mayıs 1629]

Şuhüdü'l-hal: Fahrü'l-cüyuş Musa Çavuş, Yazıcı Hasan Bey, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Muhzır Ali, Molla Mehmed.

Hüküm 193

Kayı [Kayı, Bor] Köyü'nden Ramazan'a ait olan ve Marmasun [Mamasun / Gökçe] köyünde bulunan bağda, Marmasun köyünden Bali'nin herhangi bir hakkı bulunmadığına dair. (24 Nisan-3 Mayıs 1629)

Niğde kazasına tabi Kayı [Kayı (köy), Bor, Niğde] nam karye sakinlerinden Ramazan bin Çelebi nam kimesne meclis-i şer-i şerife Eyübili [Ortaköy] kazasına tabi Marmasun [Mamasun / Gökçe (köy), Merkez, Aksaray] nam karye sakinlerinden Bali bin Abdullah nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb karye-i mezbur sınırında vaki Havlulu bağ demekle maruf bir tarafı İsa Bey bağı ve bir tarafı Eneşitaşı bağ ve bir tarafı tarik ile mahdud olan bağı benim eba an-ceddin mülküm iken mezbur Bali fuzuli zabt eder bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Bali zikr olunan bağda benim alakam yokdur var temessüklü zabt eyle dediği ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu ki lede'l-hace ibraz edüb ihticac ede.
Tahriren fi-evaili şehr-i Ramazanü'l-Mübarek li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Ramazan 1038 / m. 24 Nisan-3 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: Nurullah bin Hacı Hasan, Molla Mehmed ibn-i İbrahim, Acem Ali, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 194

Bab-ı Sagir Mahallesi'ndeki Elkeş Mescidi'ne ait olan ve merhum Taylı Ömer'de bulunan vakıf paralarının, eşi tarafından vakıf mütevellisi Abdünnebi Dede'ye ödenmesi gerektiğine dair. (4-13 Mayıs 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Bab-ı Sagir'de vaki Elkeş (?) Mescidi'nin vakıf akçelerine mütevelli olan Abdünnebi Dede ibn-i Ahmed meclis-i şera müteveffa Taylı Ömer'in zevcesi Divar bint-i Pir Mahmud Fakı nam hatunu ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb müteveffa-yı mezbur zimmetinde mescid-i mezbur akçesinden iki bin akçe olub bin beş yüz akçesi mescidin tamirine ve beş yüz akçesi çerağ akçesidir meblağ-ı mezbur mukabelesinde mahalle-i mezburede vaki inde'l-ciran malumetü'l-hudud sakin olduğu evleri rehin vermişdi vefat etmekle tevliyetim hasebiyle muhallefatından taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Divar Hatun inkarile cevab vericek müddei-i mezbur mütevellinin dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Kapucı Hamza Dede ibn-i Mahmud ve Mehmed bin Hüseyin nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffa-yı mezbur Hacı Ömer zimmetinde mahalle-i mezbure mescidi'nin tamiri vakfı bin beş yüz akçe ve çerağ akçesine beş yüz akçe ceman iki bin akçe muamele ile üzerinde iken eda eylemeden vefat eyledi deyü şehadet eylediklerinde bade't-tadil şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra mucebiyle hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Ramazan li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Ramazan 1038 / m. 4-13 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: Dizdar Ahmed Ağa, Abdülbaki Çelebi, Eş-Şeyh İbrahim Çelebi bin Fakı, Hamza Dede İsmail, Hacı Mehmed bin Yahya, Mehmed bin İbrahim.

[Sayfa 29b]

Hüküm 195

Bab-ı Sagir Mahallesi'ndeki Elkeş Mescidi'ne ait olan ve merhum Taylı Ömer'de bulunan mihrabiye paralarının, varisi olan Ahmed Dede tarafından vakıf mütevellisi Abdünnebi Dede'ye ödenmesi gerektiğine dair. (4-13 Mayıs 1629)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Bab-ı Sagir'de vaki Elkeş (?) Mescidi'nin evkafına mütevelli olan Abdünnebi ibn-i Ahmed nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i nebevide müteveffa Taylı Hacı Ömer'in bi-tariki'l-usub varisi olan Ahmed Dede ibn-i Mustafa nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb müteveffa-yı mezbur Hacı Ömer'de mescid-i merkumun mihrabiyesinden asl-ı mal dokuz yüz akçe olub eda ve teslim etmeyüb zimmetinde kaldı bi-hasebi'ş-şer sual olunub tevliyetim hasebiyle muhallefatından taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Ahmed Dede adem-i ilmle cevab vercek müddei-i mezbur mütevelli Abdünnebi Dede'nin dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden İsa Dede ibn-i Abdünnebi ve Kapucı Hamza bin Mahmud nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffa-yı mezbur Hacı Ömer zimmetinde mahalle-i mezbur mescidinin mihrabiye akçesinden asl-ı mal dokuz yüz akçe vardır eda etmeden vefat eyledi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra mucebiyle hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıt-ı şehr-i Ramazani'l-Mübarek li-sene 1038. [h. 11-20 Ramazan 1038 / m. 4-13 Mayıs 1629]

Hacı Mehmed bin Hacı Yahya, Abdi Çelebi ibn-i Hacı Mehmed, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Molla Mehmed ibn-i İbrahim Çelebi, Muhzırbaşı Muslu ve Acem Ali.

Hüküm 196

Gerveli [Gelveri / Güzelyurt] Köyü'nden Vasil ve Poltaryus kardeşlere babalarından miras kalan ancak yaşları küçük olduğu için bir zamandır dayıları Feke tarafından ekilen arazinin, bu iki kardeşe iade edildiğine dair. (4-13 Mayıs 1629)

Aksaray kazasına tabi Gerveli [Gelveri / Güzelyurt] nam karye sakinlerinden Vasil veled-i Toros nam zımmiler meclis-i şera Feke veled-i Dimitr[i] nam zımmi[y]i ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mezbure sınırında vaki Pavlos veled-i Siteryos ve Sitersi veled-i Baska nam zımmiler ile müşterek bir tarafı Yapıcıoğlu yeri ve bir tarafı Hacetoğlu yeri ve bir tarafı Yovan yeri ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan bir kıta bir yevm dedemizden ve babamızdan üzerimize bağlu yerimiz iken biz sabi olmağla sahib-i arz mezbur Feke Dayı'ya vermiş hala hakkımız vardır ziraata kadirler sual olunub men ü def olunmasını taleb ederiz dediklerinde gıbbe's-sual mezbur Feke fi'l-hakika zikr olunan yer mezburan Vasil ile bu Poltaryus nam zımmiler ki eba an-ceddin yerleridir mezburan zımmiler çifte kadir olmağla sahib-i arz bana tapuya verdi deyü cevab vericek mezburan Vasil [ve] Poltaryus çifte ziraate kadir olmağın kanun-ı kadim üzere mezbur Feke men olunub zikr olunan yerin tasarrufuna mezburan Vasil

ile Poltaryus tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Ramazani'l-Mübarek. [h. 11-20 Ramazan 1038 / m. 4-13 Mayıs 1629]

Hüküm 197

Mustafa Efendi'de olan atın, Abdullah bin Emir'e ait olduğunun şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (4-13 Mayıs 1629)

Kasaba-i Aksaray sakinlerinden Abdullah bin Emir nam kimesne meclis-i şer-i şerife fahrü'l-müderrisin Mustafa Efendi eş-şehir bi-Aşurum (?) ve bir siyah kır (?) alnında bir kuruş mikdarı ak ve sağ ayağı topal tırnağı kırık ve dağlı dört yaşar at ile ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu at Mehmed Efendi'nin ulağından doğma olub tay iken kulu Yusuf'a verüb ve Yusuf dahi Dilaver['e] bey edüb ve Dilaver dahi Kadir Efendi'nin hizmetkarı Topal'a bey edüb ve Topal dahi bu merkeb ile yirmi beş kuruşum alub bana bey eyledi mülk-i müşteram iken meradan sirkat olunmuş idi mezbur Müderris Mustafa Efendi benim tasarrufuma mani olur sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Mustafa Efendi işbu evsaf-ı merkume ile zikr olunan işbu hazır-ı bi'l-meclis olan Mahmud bin Nasuh nam kimesneden beş kuruşa iştira eyledim mülk-i müşteramdır deyü cevab vericek mezbur Mahmud benim Mustafa Efendi'ye bey eylediğim bu at değildir deyü cevab vericek müddei-i mezbur Abdullah'ın dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden işbu evsaf-ı merrkume ile zikr olunan at Mehmed Efendi'nin ulağından doğmadır Mehmed Efendi kulu Yusuf'a kulun iken verdi ve Yusuf Dilaver['e] bey edüb Dilaver Topal nam kimesneye bey edüb ve Topal dahi Abdullah'a bey eyledi deyü Çelebi ve Habib ibneyn-i Halil Baba ve mezbur Dilaver ve Ali Dilaver ve Ali bin Hacı Mehmed ve Süleyman bin Emir nam kimesneler mezbur Abdullah'ın silk-i mülk-i müşterasıdır meradan zayi olmuşdu deyü şehadet-i şeriye eylediklerinde bade't-tadil şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra mucebiyle hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Ramazan li-sene ve semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Ramazan 1038 / m. 4-13 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdi Çelebi ibn-i Hacı Mehmed, Hacı Ahmed bin Nasuh, Molla Mehmed bin İbrahim, Acem Çelebi, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 30a]

Hüküm 198

Meydan Mahallesi'nden Huri Bacı adlı kadının, namuslu biri olduğunun şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (4-13 Mayıs 1629)

İftiharu'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin kethüdası olub şehir subaşısı olan fahrü'l-akran Mehmed Çelebi zide kadruhu mahfil-i kazada mahalle-i Meydan sakinelerinden Huri Bacı bint-i Muzaffer nam hatun mahzarında bast-ı meram edüb mezbur hatunun gece ile evine girmişler mezburenin keyfiyet-i ahvali teftiş ve tefahhus olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Huri Bacı gece ile Karamanoğlu Hacı Abdullah geldi ve birkaç refikleri evime girdiler bana yapışmadılar Ali bin Abdullah'ı ahz eylediler deyü cevab vericek ve mahalle-i mezbur imamı

olan Molla Ali bin Sadaka ve Mehmed Çelebi ibn-i Behlül ve Hacı Mehmed bin Kaya ve Hüseyin bin Hasan ve Himmet bin Süleyman nam kimesneler ve gayrileri li-ecli'ş-şehade hazıran olub fi'l-hakika işbu mezbur Huri Bacı müstakime ve saliha hutundur biz başsız (?) evzaın görmedik pak [ve] pakize hatundur deyü ala-tariki'ş-şehade haber verdiklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil temessük yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Ramazan li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Ramazan 1038 / m. 4-13 Mayıs 1629]

Ali Bey bin Hacı Mehmed, Molla Mehmed ibn-i İbrahim Çelebi, Hasan bin Mustafa, Acem Ali El-Muhzır, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 199

Meydan Mahallesi'nden Mehmed bin Hacı Yusuf'a babasından miras kalan paranın, Hacı Veli tarafından iade edildiğine dair. (4-13 Mayıs 1629)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Meydan sakinlerinden sinni müsaid olub büluğuna muterif olan Mehmed bin Hacı Yusuf nam kimesne mahfil-i kazaya Hacı Veli ibn-i Derviş nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mezbur Hacı Veli'de babam müteveffa Hacı Yusuf'dan irs-i şerle intikal edüb Şinasi oğlu Hacı Mustafa'dan devr olunan (?) on üç bin beş yüz akçe olub beş bin beş yüz akçesin sair varisler tesellüm eylemiş baki benim sekiz bin akçe hakkım var bi-hasebi'ş-şer sual olunub verase[ti]m hasebiyle taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hacı Veli'ye sekiz bin akçeye dahi işbu hazır-ı bi'l-meclis olan üveği babası Hacı Hızır Çavuş'a teslim eyledim deyücek merkum Mehmed dahi meblağ-ı mezbur sekiz bin akçeyi Hızır Çavuş yedinden bi't-tamam ve'l-kemal hakk-ı mevrusum olmağla alub kabul ve kabz edüb meblağ-ı mezburdan merkum Hacı Veli'nin ve Hızır Çavuş'un zimmetlerin beri eyledim dedikde mukırr-ı mezbur Mehmed'in vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun lehuma ve mezburan dahi bi'l-müvacehe tasdik ve kabul eylediklerinde beraet-i zimmetlerine hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Ramazani'l-Mübarek li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Ramazan 1038 / m. 4-13 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: Göketaşlı Hızır Fakı, Abdülcelil, Acem Ali, Hacı Şah Veli bin Hacı Mustafa, Abdi Çelebi ibn-i Hacı Mehmed, Es-Seyyid İbrahim bin İmam ve Ali bin Aslan Ali.

Hüküm 200

Meydan Mahallesi'nden Huri Bacı adlı kadının evine gece vakti Ali ve Rıdvan adlı kişilerin hırsızlık amacıyla girdiklerinin şahitlerin ve kendilerinin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (4-13 Mayıs 1629)

Budur ki, mahalle-i Meydan sakinelerinden Huri Bacı ibnet-i Muzaffer nam hatun meclis-i şer-i şerife Ali bin Abdullah ve Rıdvan bin Abdullah nam kulları ihzar ve mahzarlarında takrir-i dava edüb mezburan kimesneler gece ile evimin bacasın delüb ve kapusın kırub evime girdiklerinde ben dahi duyub evime hırsız girdi deyü feryad eylediğimde kaçub gitdiler işbu mezbur Ali pabucum kaldı deyü dönüb geldi Müslümanlar feryadım işidüb merkum Ali'[y]i evin içinde ahz eylediler bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevabları tahrir olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Ali gece ile avrat içün ve erzak içün mezburenin evinin bacasından girüb ve kapusın kırub evine girüb esbab ararken duydular işbu mezbur Rıdvan

firar edüb beni evin içinde ahz eylediler deyü bi't-tav ve'r-rıza la-bi'l-ikrah ve'l-ceza ikrar ve itiraf edüb ve mezbur Rıdvan dahi bana bile gidelim dediler ben de mezburenin evine gece ile bile vardım duydular firar eyledim deyü bi-tavihi ikrar edüb ve mahalle-i mezbure sakinlerinden Abdullah ve Receb ibneyn-i Abdullah ve Abdulcelil bin Muzaffer nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazırun olub fi'l-hakika işbu mezbur Ali bin Abdullah'ı gece ile mezbure Huri Bacı'nın evinde feryad olmağla varub evi içinde ahz eyledik deyü şehadet eylediklerinde hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin kethüdası olub şehirsubaşısı olan Mehmed Çelebi mahzarında ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Ramazuni'l-Mübarek li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Ramazan 1038 / m. 4-13 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: Veli bin Ali, Es-Seyyid İbrahim Çelebi, Hacı Hızır Çavuş, Abdi Çelebi bin Hacı Mehmed, Mehmed Çelebi bin Behlül, Mehmed bin Ali, Muhzır Ali.

[Sayfa 30b]

Hüküm 201

Abdünnebi Dede adlı kişinin şart koşarak eşini boşadığı iddiasını kabul etmediğine dair. (4-13 Mayıs 1629)

Budur ki, hala Aksaray beyi olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin kaymakamları (boş) ibn-i Abdullah meclis-i şera Abdünnebi Dede ibn-i (boş) nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Abdünnebi Dede bin (boş) bir dahi İstanbul'a gidersem avratım benden boş olsun demiş ve yine avratı yanına varır imiş sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Abdünnebi Dede inkarile cevab vericek mezbur bey beyyineden aciz olub yemin eylesin dedikde mezbur Abdünnebi Dede bu hususa şartım yokdur deyü yemin eylediği kayd şod.
Tahriren fi-evasıtı Ramazan li-sene el-mezbur. [h. 11-20 Ramazan 1038 / m. 4-13 Mayıs 1629]

Şuhudü's-sabıkun.

Hüküm 202

Deveciyan Mahallesi'nde bulunan ve Hatib Mahallesi'nden Firdevs Hatun'a ait olan arsanın, 5 yıl önce Hamza Dede'ye satıldığının sabit olduğuna dair. (4-13 Mayıs 1629)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Hatib sakinlerinden Firdevs bint-i Yunus nam hatun tarafından Kırkbaşzade Hamza Dede ibn-i İsmail ve Abdurrahman Dede bin Ahmed Fakı şehadetleri ile husus-ı ati'z-zikre tesciline vekaleti sabit olan Hasan Dede ibn-i Şaban ve Hüseyin bin Ahmed asaleten mahfil-i kazada Bekir Hamza Dede ibn-i İsmail mahzarında vekaleten ve asaleten ikrar ve itiraf edüb mahalle-i Deveciyan'da vaki Yunus evleri demekle maruf harabe evlerinin bir tarafı Ataullah evleri yeri ve bir tarafı Akranoğlu evleri ve bir tarafı Mehmed mülkü ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan altı bab harab evler yerini mezbur Hamza Dede'ye tarih-i kitabdan beş sene mukaddem bin üç yüz nakid ve rayic-i fi'l-vakt akçeye bey-i bat-ı sahih ile bey edüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen eyledik bade'l-yevm zikr olunan harabe evler yeri mezbur Hamza Dede'nin mülk-i müşterası olub keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıf ola dedeklerinde mukırran-ı mezbuan Hasan Dede ile Hüseyin'in vech-i meşruh üzere vekaleten ve asaleten olan ikrarların mukırrun leh el-mesfur Hamza Dede dahi

bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edicek hüccet-i bey ü şiraya tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Ramazani'l-Mübarek li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Ramazan 1038 / m. 4-13 Mayıs 1629]

Hüküm 203

Mustafa Çelebi adlı kişinin, Akhisar Köyü'nde tımarlı sipahiye ait olan tarlayı 20 yıldır ekmediğini kabul ettiğine dair. (4-13 Mayıs 1629)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi Akhisar nam karye sipahisi olan fahrü'l-akran ve's-sadat Es-Seyyid Mustafa Bey ibn-i Abdi zide kadruhu meclis-i şerde nefs-i şehirde Mustafa Çelebi ibn-i Hacı Ahmed nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb karye-i mezbure sınırında vaki Nurmanoğlu yeri demekle maruf bir tarafı Kanlı yer ve bir tarafı Hasan bin Lütfullah yeri ve tarafeyni tarik-i amm ile mahdud bir kıta zemin-i mezburun tasarrufunda olmağla yirmi yıldır ziraat etmeyüb boz hali kodu bi-hasebi'ş-şer sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Mustafa Çelebi zikr olunan zemin Hüseyin ile benim tasarrufumda iken yirmi senedir boz hali kaldı deyü ikrar ve itiraf etmeğin zikr olunan zemin mezbur Mustafa Çelebi'nin ikrarı hasebiyle sipahisine hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Ramazan li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Ramazan 1038 / m. 14-23 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-akran Ferhad Bey, Mustafa Beşe Veli Baba, Pişirici Mehmed, Molla Mehmed bin İbrahim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 204

Hasan bin Mustafa Dede'nin, Aksaray'da evleri bulunan ve İstanbul'da yaşayan Kasım Dede'nin vekili olduğunun şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (4-13 Mayıs 1629)

Kasaba-i Aksaray sakinlerinden Hasan bin Mustafa Dede nam kimesne meclis-i şer-i şerife Habib bin (boş) nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb bundan akdem kasaba-i Bor sakinlerinden olub hala Mahmiye-i İstanbul'da Kasım Dede Abdullah bin Mustafa'nın evlerinde kira ile sakindir icaresin taleb ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Habib Abdullah'ın vekili idüğin bilmezim deyü cevab vericek müddei-i mezbur Hasan'ın dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden fahrü'l-kuzat Abdüsselam Efendi ibn-i Hoca Abdünnebi ve İbrahim Dede ibn-i Seydi nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika merkum Abdullah Beşe işbu mezbur Hasan'ı Aksaray'da olan emlakini zabt ve sair zimem-i nasda olan hukukunu davaya ve kabz isaline vekil eyledi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde mezbur Hasan merkum Abdullah Beşe tarafından vekil olduğu mukarrer olmağın ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil temessük yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evahir-i şehr-i Ramazanü'l-Mübarek li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Ramazan 1038 / m. 14-23 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: İbrahim Çelebi ibn-i Hacı Şeyh, Molla Mehmed bin İbrahim, Ahmed bin Hacı, Acem Ali El-Muhzır ve gayruhum mine'l-hazırin.

[Sayfa 31a]

Hüküm 205

Abdünnebi Dede'nin, Bab-ı Sagir Mahallesi'ndeki mescidin vakfına mütevelli olarak atandığı hakkında. (13-23 Nisan 1628)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Bab-ı Sagir sakinlerinden Abdi Hoca ibn-i Abdurrahman El-İmam ve Nurullah Dede ibn-i Hacı Hasan ve İsa Dede ibn-i Abdünnebi ve Hamza bin İsmail nam kimesneler mahfil-i kazada Abdünnebi ibn-i Ahmed mahzarında ikrar ve itiraf edüb mahalle-i mezbure mescidinin evkafından ve çerağı akçesinden ve sair zimem-i nasda olan vakıf akçenin onu on bir buçukdan ziyadesi ve üç yüz altmış akçe dahi mihrabiyesinden kendünün olmak üzere mütevelli nasb ü tayin taleb ederiz dediklerinde gıbbe's-sual mezbur Abdünnebi Dede dahi tevliyet-i merkumeyi mahalle-i mezburenin vakıf akçesinden ve çerağı akçesinden onu onbir buçuk akçe ribhinden ziyadesiyle ve imam akçesinden üç yüz altmış akçe kendinin olmak üzere kabul ve tevliyet-i mezbure hizmetin iltizam ve taahhüd etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu ki lede'l-hace ibraz edüb ihticac ede.
Tahriren fi-evaili şehr-i Ramazanü'l-Mübarek sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-10 Ramazan 1037 / m. 13-23 Nisan 1628]

Hüküm 206

Merhum Tiryaki Mustafa'nın, Bab-ı Sagir Mahallesi'ndeki mescidin vakfına 16 altın borcu olduğunun şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (4-13 Mayıs 1629)

Kasaba-i Aksaray'da Bab-ı Sagir sakinlerinden Hamza Dede ibn-i İsmail nam kimesne mah[f]il-i şere İsa Dede ibn-i Abdünnebi nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur İsa Dede'nin karındaşı müteveffa Tiryaki Mustafa'ya mahalle-i mezbur mescidinin mihrabiye akçesinden on altı ak altun vermiş merkum Mustafa müteveffa olmağla veraseti mezbur muhzıradır bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur İsa Dede adem-i ilmle cevab vericek müddei-i mezbur Hamza Dede'nin dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Ali Beşe ibn-i Abdullah ve Abdünnebi ibn-i İlyas nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffa-yı mezbur Mustafa hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde bize vasiyet eyledi mahalle-i mezbur mescidinin benim zimmetimde on beş akçe altunu vardır deynimdir dedi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra mucebiyle hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili şehr-i Ramazanü'l-Mübarek li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Ramazan 1038 / m. 24 Nisan-3 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: Halil bin İsmail, Molla Mehmed bin İbrahim, Nurullah bin Hacı Hasan, Muhzır Ali, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 207

Ömer Bey'in merhum Osman'ın kardeşi olduğu ve Zinciriye [Zincirli] Mahallesi'nde bulunan ve Osman'dan miras kalan arsa üzerinde tasarruf hakkı bulunduğuna dair. (4-13 Mayıs 1629)

Aksaray kazasına tabi Ahurlu [Eskiahırlı (köy), Ağaçören, Aksaray] nam karyeden olub hala Mahmiye-i Konya sakinlerinden Ömer Bey ibn-i Himmet nam kimesne mahfil-i kazada mahalle-i Zinciriye [Zincirli] sakinlerinden Ali Dede ibn-i Salih mahzarında bast-ı meram edüb mahalle-i mezburda vaki Tahtşad Hatun evi demekle maruf tarafeyni mezbur Ali Dede mülküne muttasıl ve tarafeyni tarik-i amm ile mahdud olan bir sofa yeri ve hayatı ile karındaşım Osman'ın mülkü olub karındaşım vefat etmekle bana intikal eyleme mülk-i mevrusum olmağla bey eylemek murad eylediğim mani olunur sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Ali Dede Osman'ın karındaşı idüğin bilmezim deyü cevab vericek müdde-i mezburun dava-yı muharrresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Şirinzade Ahmed Ağa ve Hızır bin İlyas nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika işbu Ömer Bey müteveffa Osman'ın li-ebeveyn karındaşıdır babaları Himmet'dir biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde mucebiyle hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evahiri Ramazanü'l-Mübarek li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Ramazan 1038 / m. 14-23 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: İlyas Efendi, Kıdvetü's-salikin Eş-Şeyh Mustafa, Hüseyin Ali ibn-i Hacı Mehmed, Hacı Mustafa bin Hacı Baba, Mehmed bin İsa.

Hüküm 208

Minarecik Mahallesi'nden Hasan ve Halil kardeşlerin, aynı mahalleden Abdüsselam Efendi'ye taş ve kılıçla saldırdıklarının şahitlerin ifadeleriyle sabit olması üzerine, Hasan'ın mahkemeden firar ettiğine dair. (24 Mayıs-21 Haziran 1629)

Burdur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Minarecik sakinlerinden fahrü'l-kuzat Abdüsselam Efendi ibn-i Abdünnebi mahfil-i kazaya yine mahalle-i mezbureden Hüseyin bin Hacı Mustafa nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mübarek iyd-i şerifin ibtida günü mahalle başında mezbur Hasan eline taş alub ve karındaşı Halil kılınç ile sell-i seyf edüb katl kasdıyla üzerime geldiler bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hüseyin inkarile cevab vericek müddei-i mezbur Abdüsselam Efendi'nin dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olubdukda şahidlerin getürüb istima sadedinde iken mezbur Hüseyin meclis-i şerden firar edüb itaat-ı şer-i şerif eylemediği ecilden iftiharu'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey deme izzuhu hazretlerinden istiane olunduğu ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-Şevvali'l-mükerrem li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-30 Şevval 1038 / m. 24 Mayıs-21 Haziran 1629]

Şuhudü'l-hal: İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi, Hacı Yusuf bin Mustafa, Molla Mehmed bin İbrahim Çelebi, Ahmed bin Hacı, Acem Ali El-Muhzır, Katibü'l-huruf Şaban.

[Sayfa 31b]

Hüküm 209

Sorsoy (?) köyünden Mahbeşe adlı kızın, kendisine isnat edildiği şekilde hamile olmayıp namuslu ve temiz biri olduğu ve bunun bir iftiradan ibaret bulunduğunun anlaşıldığına dair. (24 Mayıs-2 Haziran 1629)

Budur ki, iftiharü'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin ağalarından fahrü'l-akran Mürid bin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer-i şerife Aksaray kazasına tabi Sorsoy (?) nam karye sakinelerinden Mahbeşe bint-i Mahmud nam bikr-i baliğayı validesi Ayşe Hatun ile ihzar ve mahzarında bast-ı meram edüb mezbure Mahbeşe nam bikr evlerinde hamile olmuş deyü istima olundu bi-hasebi'ş-şer sual olunub teftiş ve tefahhus olunması murad ederim dedikde gıbbe's-sual mezbure Mahbeşe haşa ve kella bühtan-ı azimdir deyü inkarile cevab vericek mezbuernin validesi dahi merkume Ayşe benim kızım pak ve pakizedir deyü cevab vericek mezbure Mahbeşe'nin keyfiyet-i ahvali karyesi ahalisinden Hasan Fakı ibn-i Hasan ve Abdurrahman ibn-i Cafer ve İsmail bin Piri ve İbrahim bin Halil ve Ali bin Ahmed ve diğer Ali nam kimesneler ve gayrileri işbu mezbure Mahbeşe nam bikr-i baliğa pak ve pakize ve karye-i mezburede eteği ucunu görmüş kimesne yokdur salihadır mezbureye olan bühtan-ı azimdir ve isnad ma-lem-yekundur deyü ala-tariki'ş-şehade haber verdiklerinde mezbure Mahbeşe ve validesi yemin eylesinler dedikde mezburetan bu makule işden bizim ilm ü haberimiz yokdur deyü yemin billahi Teala etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kebt olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili Şevval li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şevval 1038 / m. 24 Mayıs-2 Haziran 1629]
Şuhudü'l-hal: İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi, Hacı Yusuf bin Mustafa, Molla Mehmed bin İbrahim Çelebi, Ahmed bin Hacı, Acem Ali El-Muhzır, Katibü'l-huruf Şaban.

Hüküm 210

Emine bint-i Cemal'e babası ve kardeşinden miras kalan Cami-i Kebir [Ulucami] Mahallesi'ndeki evlerin Hacı Receb'e satıldığına dair. (24 Mayıs-2 Haziran 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Cami-i Kebir [Ulucami] sakinelerinden Emine bint-i Cemal nam hatun meclis-i şera yine mahalle-i mezbureden Hacı Receb ibn-i Ali mahzarında bi-taviha ikrar ve itiraf edüb mahalle-i mezburede vaki Cemal evleri demekle maruf bir tarafı Külahçı Abdi mülkü ve bir tarafı Hacı Hüseyin mülkü ve tarafeyni tarik-i amm ile mahdud olan evlerden babamdan ve karındaşım müteveffa Mehmed'den irs-i şerle intikal eden hisse-i şayiayı zevcim müteveffa Hacı Süleyman merkum Hacı Receb'e fuzulen bey eylemiş ben dahi zikr olunan evlerden babam müteveffa Cemal'den ve karındaşım Mehmed'den irs-i şerle intikal eden hisse-i şayiam her ne ise dava edüb isbat sadedinde iken beynimize muslihun tavassut edüb es-sulhu seyyidü'l-ahkam fehvasıyla amel olunub iki bin dört yüz nakd ve rayic-i fi'l-vakt akçeye sulh eylediler bedel-i sulh olan iki bin dört yüz akçeyi Hacı Receb yedinden bi't-tamam ve'l-kemal alub kabul ve kabz eyledim bade'l-yevm husus-ı mezbura müteallik benden vekaleten ve asaleten dava ve niza sadır olursa inde'l-hükkami'l-kiram makbule ve mesmua olmaya dedikde mukırre-i mezbure Emine'nin vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun-leh el-mesfur Hacı Receb dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek hüccet-i sulha hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb yed-i talibe vaz olundu.

Tahriren fi-evaili Şevvali'l-mükerrem li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şevval 1038 / m. 24 Mayıs-2 Haziran 1629]

Şuhüdü'l-hal: Fahrü's-sadat Es-Seyyid Hasan Çelebi, Fahrü'l-müderrisin Es-Seyyid Mehmed Çelebi, Hacı İsmail bin Nasuh, Mehmed Beşe bin Hacı Yusuf, Hamza Çelebi ibn-i Hacı Çelebi.

Hüküm 211

Colakı [Coğlakı] Mahallesi'nden Hamza bin İsmail'e ait ev ile arsanın, kendisine miras kaldığının şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (24 Mayıs-2 Haziran 1629)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Colakı [Coğlakı] sakinlerinden Hamza bin İsmail nam kimesne meclis-i şer-i şerife Halil Dede ibn-i Şaban nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb bir tarafı benim mülküme ve bir tarafı Halil mülküne ve bir tarafı Balabanoğlu Vakfı evlad eylediği zemine muttasıl fevkani ve tahtani bir bab evi ve önsüz kümesiyle (?) zemini vakf ve imaret babasından ve Hüseyin'den irs-i şerle intikal eyleme mülküm olmağla kız karındaşım Rahime hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde bana hibe ve temlik etmişidi mezbur Halil mani oluyor hasebi'ş-şer sual olunub men olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Halil adem-i ilmle cevab vericek müddei-i mezburun dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Fazlullah ibn-i Abdi Halife ve (…) bin Süleyman nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika mezburenin karındaşı Rahime hummaya mübtela olub sıhhat bulub üç aydan sonra hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde zikr olunan evlerin zemini vakf olub ve imareti babasından ve Hüseyin Dede'den irs-i şerle intikal eden hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde işbu karındaşı Hamza'ya bizim huzurumuzda hibe ve temlik eyledi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra mucebiyle hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili Şevvali'l-mükerrem li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şevval 1038 / m. 24 Mayıs-2 Haziran 1629]

Şuhüdü'l-hal: Abdi Çelebi, Molla Mehmed ibn-i İbrahim, Ataullah ibn-i Hüsam Halife, Ahmed ibn-i Seydi, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 32a]

Hüküm 212

Colakı [Coğlakı] Mahallesi'ndeki evlerin 18 yıl önce Hüseyin adlı kişi tarafından Hamza bin İsmail'e satıldığının şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (24 Mayıs-2 Haziran 1629)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Colakı [Coğlakı] sakinlerinden Halil bin Şaban nam kimesne meclis-i şer-i şerife Hamza bin İsmail nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mahalle-i mezburede vaki zemini Balabanoğlu vakfı ve imaret mülk yine Beleboğlu (?) Hüseyin nam müteveffanın sakine olduğu evlerin hududu inde'l-ciran malume olub müteveffa-yı mezbur Hüseyin'in evlerini ne vechile zabt eder verasetim hasebiyle sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hamza müteveffa-yı mezbur Hüseyin'de yirmi ak altun hakkım olub meblağ-ı mezbur mukabelesinde tarih-i kitabdan tahminen on sekiz sene mukaddem sakine

olduğu fevkani ve tahtani bir evi ve bir ahuru ve önünde kerdesiyle (?) zemini vakf olub imaretini bana hal-i hayatında vermiş idi mülk-i müşteramdır deyü cevab vericek mezbur Hamza'nın sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda adulden Hasan bin Ahmed ve İbrahim bin Abdi nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffa-yı mezbur Hüseyin hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde zikri mürur eden sakine olduğu evlerin zemini Balabanoğlu vakfı ve imaret mülküm olub tarih-i kitabdan on sekiz sene mukaddem işbu merkum Hamza'ya yirmi ak altun deynim mukabelesinde bey eyledim zikr olunan evlerin imaret Hamza'nın mülk-i müşterasıdır dedi bizler bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadili'l-ade şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra mucebiyle hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kebt olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili Şevvali'l-mükerrem li-sene 1038. [h. 1-10 Şevval 1038 / m. 24 Mayıs-2 Haziran 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü's-sadat Es-Seyyid Mehmed Çelebi ibn-i Kasım Efendi, İbrahim Çelebi ibn-i Şeyh, Süleyman bin Halil, Abdülbaki Çelebi bin Hacı Ahmed, Muhzırbaşı Muslu, Molla Mehmed bin İbrahim.

Hüküm 213

Sipahi Ahmed Bey'in, Alayund [Alanyurt] Köyü'nden Süleyman'ı alıkoyarak Hasan Ağa ile olan davasının görülmesine engel olduğuna dair. (24 Mayıs-2 Haziran 1629)

Budur ki, iftiharu'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey adamlarından fahrü'l-akran Hasan Ağa ibn-i Mehmed nam kimesne meclis-i şera Alayund [Alanyurt] nam karye sakinlerinden olub zümre-i sipahiyandan Ahmed Bey ibn-i Hasan nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu Abdi bin Muharrem'in yine karye-i mezbure sakinlerinden Yüzoklu Süleyman ile dava-yı şeriyesi olub mürasele birle vardıkda adem-i itaatla olmağla tekrar canib-i şerden mürasele ve mucebince mirliva tarafından mektub ile havale alub davet-i şeri içün varub mezbur Süleyman'ı ahz edüb karye-i mezbure kurbunda buldum basub mezbur Süleyman'ı merkum Ahmed Bey elimden alub nice teaddi eyledi bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Ahmed Bey merkum Süleyman benim çiftçim idi ahz etmiş elinden alıkoydum deyü bi-tavihi ikrar ve itiraf etmeğin hala nefs-i şehirde kethüdayeri olan fahrü'l-akran Ahmed Ağa adamlarından Halil Bey mahzarında ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili Şevval sene 1038. [h. 1-10 Şevval 1038 / m. 24 Mayıs-2 Haziran 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-akran Hasan Bey El-Cündi, Fahrü'l-akran Mehmed Bey El-Cündi, İbrahim Çelebi bin Hacı Şeyhi, Molla Mehmed bin İbrahim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 214

Colakı'da [Coğlakı] Mahallesi'ndeki mescide vakf edilen sorunlu bağın hak sahipleri arasında taksim edildiğine dair. (24 Mayıs-2 Haziran 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Colakı'da [Coğlakı] vaki mescid imamı olan Hızır Halife ibn-i Abdünnebi meclis-i şera Benyanoğlu (?) evladından Halil bin Şaban nam kimesmeyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mahalle-i mezburede vaki Balabanoğlu Bayezid bin Ali vakıf-ı evlad eylediği bağın kurbunda tahminen dört (…) yerde nizaımız

olub canib-i şerden üzerine varılub taksim ve tahrir olunmasını taleb ederim dedikde husus-ı mezburun taksim ve tevzii bu dailerine tefviz olub bi-garaz müslimin ile münazaun fih olan mevziin üzerine varılub mezbur Halil vakıfname ibraz edüb kıra'at olundukda merhum-ı merkum Bayezid bin Ali vakf-ı evlad eylediği bağın şark tarafı Hoca Hüseyin ve Yusuf ve şimalen yemlik Hoca Mehmed Ali mülk veresesine İbrahim ve garbı Hacı Mustafa mülkü idüği musarrah olub ve zeyl-i sicilde masturetü'l-esami olan bi-garaz dahi münazaun fih olan arz-ı haliye merhum-ı mezburun vakf-ı evlad eylediği bağın sınırı dahilindendir deyü ala-tariki'ş-şehade haber verdiklerinden sonra zikr olunan arz-ı haliye vakf-ı evlad olan bağın içinden olduğu mukarrer olmağın zikr olunan arz-ı haliyenin nısfına vakıfın evladından Abdi kızına verilüb nısf-ı aharı Balluoğlu Mehmed tarafından bi-tariki'l-usube varis olan Halil'e verilüb tarafeynin rızalarıyla tescil olunsun dediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili Şevval li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şevval 1038 / m. 24 Mayıs-2 Haziran 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-akran Muslu Bey El-Cündi, Mehmed bin Hacı Hüseyin, Şaban bin Hızır, Mehmed bin Minnet, Hacı Ahmed bin Nasuh, Molla Hasan bin İlyas, Musa bin İbrahim, Üstad Mehmed bin Ali, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 32b]

Hüküm 215

Derzi Hasan Mahallesi'nde bulunan ve Mehmed Efendi'ye ait olan arsanın Evran bin Ahmed'e satıldığı hakkında. (24 Mayıs-2 Haziran 1629)

Budur ki, Kasaba-i Aksaray sakinlerinden fahrü'l-kuzat Mehmed Efendi ibn-i Yusuf meclis-i şer-i şerifde Evran bin Ahmed nam kimesne mahzarında ikrar ve itiraf edüb mahalle-i Derzi Hasan'da vaki bir tarafı müşteri-i mezbur Evran mülküne ve bir tarafı hisara muttasıl ve bir tarafı Es-Seyyid Şaban evine müntehi ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olan iki bab ev yerini bin yüz nakd-i rayic-i fi'l-vakt akçeye baten bey edüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen eyledim bade'l-yevm mülk-i müşterası olub keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezbur Mehmed Efendi'nin vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Evran dahi bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edicek sıhhat-i beye hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil temessük yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili Şevvali'l-mükerrem li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şevval 1038 / m. 24 Mayıs-2 Haziran 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-akran Hasan Bey El-Cündi, Süleyman Dede bin Hacı Kemal, Ali Bey bin Hacı Mehmed, İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi, Süleyman bin Emir, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 216

Derzi Hasan Mahallesi'nde bulunan ve Hacı Celal Mahallesi'nde oturan Mehmed Efendi'ye ait olan ev ile arsanın Evran bin Ahmed'e satıldığı hakkında. (24 Mayıs-2 Haziran 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Hacı Celal sakinlerinden fahrü'l-kuzat Mehmed Efendi ibn-i Yusuf mahfil-i kazada Evran bin Ahmed mahzarında ikrar ve itiraf edüb mahalle-i Derzi Hasan'da vaki Dülgeroğlu evi demekle maruf bir tarafı Abdi Bey evine muttasıl ve bir tarafı hisara müntehi ve bir tarafı Es-Seyyid Şaban evine ve bir tarafı tarik-i amm

ile mahdud olan iki bab evleri ve iki bab harabe ev yerini ve hayatı ve cümle tevabi ve levahiki ve tarayıkı ile merkum Evran'a dört bin iki yüz nakid ve rayic-i fi'l-vakt akçeye bey-i bat-ı sahih ile bey edüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen eyledim bade'l-yevm mülk-i müşterası olub keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezbur Mehmed Efendi'nin vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur dahi bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edicek sıhhat-i bey ü şiraya hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili Şevvali'l-mükerrem li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Şevval 1038 / m. 24 Mayıs-2 Haziran 1629]

Şuhudü'l-hal: Süleyman bin Emir, Molla Mehmed bin İbrahim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 217

İncesu Köyü'nden Danyal Ağa'nın, aynı köyden olan Ümmühani Hatun tarafından vekil tayin edildiğine dair. (24 Mayıs-2 Haziran 1629)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi nahiye-i Cebel-i Hasan'da [Hasandağı] vaki İncesu nam karye Danyal Ağa ibn-i Yakub Ağa meclis-i şerde bast-ı meram edüb yine mahalle-i mezbure sakinelerinden Ümmühani bint-i Ali Ağa nam hatun Mahmiye-i Adana'da Sarraclı Mahallesinde Beyhan[ı] kurbunda vaki babasından ve validesi Hanani nam hatundan irs-i şerle intikal eden evlerini beye ve kabz-ı isale beni vekil edüb işbu şahidimden sual olunub tesvil olunmasını taleb ederim dedikde adulden İbrahim bin Ali ve Harem bin Abid Ağa mezbure Ümmühani merkum Danyal Ağa'yı Adana'da vaki evlerini beye ve semen[e] merkum kabz ve isale vekil eyledi deyü şehadeteri kayd şod.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 1-10 Şevval 1038 / m. 24 Mayıs-2 Haziran 1629]

Şuhudü'l-hal: Eş-şeyh Musa Çelebi, Hasan Bey bin Halil, Köşker Ali.

Hüküm 218

Merhum Abdülgani'nin Hamza Dede'ye olan borcu karşılığında oturduğu evini rehin olarak gösterdiğinin şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (6-15 Ocak 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Bab-ı Sagir sakinlerinden Hamza Dede bin İsmail meclis-i şera müteveffa Abdülgani'nin zevcesi olan Hadice bint-i Hüseyin nam hatunu ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb müteveffa-yı mezbur Abdülgani'de bin iki yüz yetmiş akçem olub meblağ-ı mezbur mukabelesinde inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan sakin olduğu evini bana rehin vermiş idi varisinden taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbure Hadice adem-i ilmle cevab vericek müddei-i mezbur Hamza Dede'nin dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Musa bin Hüseyin ve Hızır bin Yusuf nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb fi'l-hakika müteveffa-yı mezbur Abdülgani'de mezbur Hamza Dede'nin bin iki yüz yetmiş akçe hakkı olub meblağ-ı mezbur mukabelesinde sakin olduğu evi rehin vermişdi deyü şehadet eylediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı Cemaziyelevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Cemaziyelevvel 1038 / m. 6-15 Ocak 1629]

Şuhudü'l-hal: İsa Çelebi Hüseyin, Abdülbaki Çelebi El-Müstaid, Molla Mehmed bin İbrahim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 219

Bab-ı Sagir Mahallesi'nden Cemile Hatun'un nikah mihri karşılığında kocası Derviş Abdünnebi'den birkaç parça eşya aldığı hakkında. (3-12 Haziran 1629)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Bab-ı Sagir sakinelerinedn Cemile bint-i Hacı Sinan nam hatun mahvil-i kazada Derviş Abdünnebi Dede ibn-i Ahmed mahzarında bi-taviha ikrar ve itiraf edüb tarih-i kitabtan yirmi sene mukaddem üç bin akçeye nikahımı hibe etmiş idim ve mukabelesinde zevcim mezbur Abdünnebi bana bir kaftan alsa gerek idi almadı ve kaftan mukabelesinde bir tencere ve bir bakır özlük (?) alub kabul ve kabz edüb nikah hususundan beri eyledim dedikde mukırre-i mezbure Cemile'nin vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Abdünnebi Dede bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek mucebiyle hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu ki lede'l-hace ibraz edüb ihticac ede.
Tahriren fi-evasıtı Şevvali'l-mükerrem li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şevval 1038 / m. 3-12 Haziran 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Şaban Efendi ibn-i Mustafa Halife, Cafer Çelebi İlyas, Abdi Hoca ibn-i Abdurrahman El-İmam, Fahrü'l-müderrisin Mustafa Efendi, Mehmed bin Ali Arslan.

[Sayfa 33a]

Hüküm 220

Sarı Yakub Mahallesi'ndeki mescidin vakfına İshak bin Pir Ahmed'in mütevelli olarak atandığı hakkında. (3-12 Haziran 1629)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Sarı Yakub sakinlerinden Abdurrahman ibn-i Celayir Abdi ve Bolkır (?) Veli ibn-i Mehmed ve Seydi bin Şaban nam kimesneler meclis-i şer-i şerife gelüb bast-ı meram edüb işbu sahibü'l-kitab İshak bin Pir Ahmed mahalle-i mezbure mescidinin evkafından nükud ve akar her ne ise zabt edüb vakfı yerine getürmesine hasbi mütevelli nasb ü tayin olunmasını taleb ederiz dediklerinde gıbbe's-sual mezbur İshak dahi tevliyet-i merkume hizmetin kabul ve iltizam etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu ki lede'l-hace ibraz edüb ihticac ede.
Tahriren fi-evasıtı Şevvali'l-mükerrem li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şevval 1038 / m. 3-12 Haziran 1629]

Şuhudü'l-hal: İbrahim Çelebi bin Şeyh, Molla Mehmed ibn-i İbrahim, Acem Ali El-Muhzır, Muhzırbaşı Muslu, Katibü'l-huruf Şaban El-kadı.

Hüküm 221

Bab-ı Sagir Mahallesi'nden Abdünnebi'nin babasından miras kalan bağ hisselerini kız kardeşi Emine'ye devr ettiği hakkında. (3-12 Haziran 1629)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Bab-ı Sagir sakinelerinden Abdünnebi Dede ibn-i Ahmed nam kimesne mahfil-i kazada li-eb kız karındaşı Emine bint-i Ahmed tarafından husus-ı ati'z-zikre Abdi Hoca ibn-i Abdurrahman El-İmam ve Hamza bin Mahmud şehadetleri ile sabitü'l-vekale olan zevci Hacı Nasuh ibn-i Ali mahzarında bi-tavihi ikrar ve

itiraf edüb tarih-i kitabdan on dört sene mukaddem kız karındaşım mezbur Emine'ye nahiye-i Sovukkuyu'da vaki Kara Şaban bağı demekle maruf inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan bir kıta bağı babamızdan irs-i şerle intikal etmekle mezbur Emine'nin hissesi bir buçuk vukıyye bağ vermiş idim mezbur yedinde olan hüccet-i şeriye mucebince üç yıl mururundan sonra Meydan bağından ve Karaviran bağından [ve] Darı bağından üç vukıyye hissesi mukabelesinde yine bağ-ı mezburdan benim hissemden üç vukıyye bağ dahi verüb dört yüz akçesin alub mübadele eyledim zikr olunan bağda mezburenin ceman dört buçuk vukıyye hissesi olub zabt ve kabz etmişdir dedikde mukırr-ı mezbur Abdünnebi dediği vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur vekil Hacı Nasuh dahi bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edicek mucebiyle hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunnub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu ki lede'l-hace ibraz edüb ihticac ede.
Tahriren fi-evasıtı Şevvali'l-mükerrem li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şevval 1038 / m. 3-12 Haziran 1629]

Şuhudü'l-hal: İsa Dede ibn-i Abdünnebi, Fahrü'l-kuzat Şaban Efendi ibn-i Mustafa, Abdi Hoca El-İmam, Mehmed Aslan Ali, Cafer bin İlyas, Hamza bin Mahmud, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 222

İstanbul'da yaşayan Müderris İbrahim Efendi'nin Bab-ı Sagir Mahallesi'nden Abdünnebi'ye açtığı davadan vazgeçtiği hakkında. (13-21 Haziran 1629)

Bundan akdem Aksaray sakinelerinden hala Mahmiye-i İstanbul'da mütemekkin olan umdetü'l-müderrisin ve'l-müdekkikin İbrahim Efendi bin Hasan zide fazluhu meclis-i şer-i şerifde kasaba-i Askaray'da mahalle-i Bab-ı Sagir sakinlerinden Abdünnebi Dede ibn-i Ahmed mahzarında ikrar ve itiraf edüb Mahmiye-i İstanbul'da validem Ayşe Hatun işbu mezbur Abdünnebi Dede'ye akrabamızdan olmağla bir mikdar esvab verüb hibe ve temlik etmiş ve ben dahi merkum Abdünnebi Dede zikr olunan esvab hafiye almışdır deyü dava ve niza eylemiş idim davamın aslı yoğimiş hala malumum oldu ki etmiş dünyada ve ahiretde sual olmasun dedikde mukırr-ı mezbur Müderris İbrahim Efendi'nin vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Abdünnebi Dede bi'l-müvacehe tasdik ve kabul eyledikden sonra mucebiyle tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu ki lede'l-hace ibraz edüb ihticac ede.
Tahriren fi-evahiri Şabani'l-muazzam sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-29 Şevval 1038 / m. 13-21 Haziran 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdi Çelebi ibn-i Hacı Mehmed, Hasan Bey ibn-i Yunus (?) Bey, Abdülbaki El-Müstaid, Fahrü'l-müderrisin Mustafa Efendi.

Hüküm 223

Emine ve Ümmühani'nin, Hızır ve Mehmed'e satılan mallar için şufa [satışta öncelik hakkı] talep ettiklerine dair. (10 Haziran 1629)

Budur ki, Emine bint-i İbrahim Çelebi tarafından zevci İsa Efendi ve müteveffa-yı mezbur İbrahim Çelebi'nin zevcesi Ümmühani meclis-i şerde bast-ı meram edüb müteveffa-yı mezbur İbrahim Çelebi'nin diğer zevcesinden intikal eden hissesin Hızır bin Hacı Abdi Mehmed Beşe'ye ve Mansur Çavuşoğlu Mehmed['e] bey eylemiş deyü istima eyledik şefiiz şufa taleb ederiz dediklerinde.

Tahriren fi'l-yevmi's-samin min-aşar şehr-i Şevval li-sene semane [ve selasin] ve elf. [h. 18 Şevval 1038 / m. 10 Haziran 1629]

Hüküm 224

Colakı [Coğlakı] Mahallesi'ndeki Necmüddai Sultan Mescidi imamı olan Hızır Halife'nin aynı mahalleden Balabanoğlu Halil tarafından darp edilerek yaralandığının anlaşıldığı hakkında. (7 Haziran 1629)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Colakı'da [Coğlakı] medfun merhum ve mağfurun leh Necmü'd-dai Sultan kuddise sırruhu mescidine berat-ı padişahiyle imam olan fahrü'l-eimme Hızır Halife el-imam meclis-i şer-i şerife gelüb bast-ı meram edüb yine mahalle-i mezbure sakinlerinden Balabanoğlu Halil nam kimesne hilaf-ı şer-i şerif yüzüm paralayub kaftanımın yakasın yırtub nice itale-i lisan eyledi keşf ü tahrir olunmasını taleb ederim dedikde fi'l-hakika mezbur Hızır Halife'nin sol yüzünde gözü altı sarılub kanı akar görülüb ve yakası dahi yırtılub mahsus ve müşahed olmağın ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi'l-yevmi'l-hamis aşar şehri Şevval li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 15 Şevval 1038 / m. 7 Haziran 1629]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Mehmed Efendi, Fahrü'l-akran Ahmed Bey El-Cündi, Kör Mahmud bin Ali, Hacı Ahmed bin Nasuh, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 33b]

Hüküm 225

Gülsün Hatun'a miras kalan Kalınlar [Kalanlar] Mahallesi'ndeki bağ hakkında Hüseyin bin Kör Hacı tarafından ileri sürülen iddianın ispat edilemediğine dair. (3-12 Haziran 1629)

Kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Kalınlar [Kalanlar] sakinlerinden Gülsün bint-i Safioğlu Hacı Abdi nam hatun mahfil-i kazada Hüseyin bin Kö[r] Hacı nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb mahalle-i mezburede vaki Safioğlu bağı denmekle maruf bir tarafı Kara Veli ve bir tarafı Kaya Beşe mülküne ve bir tarafı Zıbı (?) Yakub mülküne ve bir tarafı değirmen harkına muttasıl bir kıta bağ içinde olan eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve fevkani ve tahtani evi ve ahuru ve cümle tevabi ve levahik ile babam Hacı Abdi vefatından sonra karındaşım Abdullah oğlu Hüseyin'e ve karındaşım Mehmed oğlu Hasan'a ait olmağla zikr olunan bağdan hissesin ben zabt eyledim babamdan ve karındaşım oğlu müteveffa Hüseyin'den intikal eden hissemin zabtına işbu mezbure Hüseyin ibni- Kör Hacı mani olur sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hüseyin bin Hacı fi'l-hakika zikr olunan bağa Safioğlu bağı derler babam müteveffa-yı mezbur Hacı mezbure Gülsün'ün karındaşı oğlu Hüseyin'den iştira eylemiş babam tasarruf edüb babamın vefatından sonra bana ve eytamına intikal eyledi deyü cevab vericek mezbur Hüseyin'in sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda şahidlerim vardır getüreyin deyü gidüb gelmeyüb itaat-ı şer-i şerif etmemekle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evasıtı Şevvali'l-mükerrem li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Şevval 1038 / m. 3-12 Haziran 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdülbaki Çelebi bin Ahmed, İsa Çelebi ibn-i Hüseyin Çelebi, Molla Mehmed bin İbrahim, Abdünnebi Dede ibn-i Ahmed, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 226

Tohumiblisi Mahallesi'nden Sabire Hatun ile yeğeni Himmet arasındaki miras paylaşımı sorununun karşılıklı anlaşma ile çözümlendiğine dair. (tarihsiz)

Kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Tohumiblisi sakinelerinden Sabire bint-i Kara Musa nam hatun mahfil-i kazada karındaşım oğlu Himmet bin Hasan mahzarında bi-taviha ikrar ve itiraf edüb babam müteveffa-i mezbura Kara Musa'dan ve validemden irs-i şerle bana intikal eden odun ve bağdan ve yerlerden ve sair muhallefatdan hisse-i şayiamı dava ve niza ederken beynimizde muslihun tavassut edüb es-sulhu seyyidü'l-ahkam fehvasıyla amel olunub evler ve bağı ve yerler ve sair muhallefatdan hisse-i şayiam mukabelesinde mahale-i mezbur sınırında Çördük nam mevkide vaki tahmimen otuz dönüm bir kıta yerin bir tarafı Hacı Şaban yeri ve bir tarafı Hacı Nurullah yeri ve bir tarafı Taşpazar Mescidi'ne vakıf olan yere müntehi ve bir tarafı tarik-i amm ile mahdud olub ve yine mahalle-i mezbur sınırında… [hüküm eksiktir]

Hüküm 227

Sipahi Aydoğmuş Bey'in Mandama [Gaziemir] Köyü'nden Sipahi Satılmış Bey'i kılıç ve topuz ile yaraladığı, bu nedenle Satılmış Bey'e iyileşecinceye kadar günde 40 akçe tedavi parası vermesine karar verildiği hakkında. (14-23 Mayıs 1629)

Aksaray kazasına tabi karye-i Mandama [Gaziemir (köy), Güzelyurt, Aksaray] sipahisi olan Satılmış Bey ibn-i Hoca nam kimesne meclis-i şer-i şerife gelüb takrir-i meram edüb karye-i mezburede tımarım müştereği olan Aydoğmuş Bey ibn-i Abdülkadir ile beş yüz akçe hisse (…) hususunda nizaımız olmağla karye-i Sipahsalar'da [bugün mevcut değildir] katl kasdıyla sell-i seyf edüb üzerime gelüb kılıç ile ve topuz ile beni darb edüb mecruh eyledi ve eşedd-i cerahatim dahi tahrir olunub ve kendi dahi mukırr ü muterif olmağla kıbel-i şerden merhem bana ve cerahatine takdir olunub tahrir olunmasını taleb ederim dedikde zeyl-i kitabda masturetü'l-esami olan bi-garaz Müslümanlar huzurunda merkum Satılmış Bey'in cerahatine merhem bana ve cerahatine ve sair levazımına her yevm kırkar akçe ile hasıl olursa anca olur deyü haber verdiklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessükat yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evahiri Ramazani'l-Mübarek li-sene erbain ve elf. [h. 21-30 Ramazan 1038 / m. 14-23 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: Muslu Bey El-Cündi, Mehmed Bey, Fahrü'l-akran Ferhad Bey, Fahrü'l-akran Mehmed Ağa ve gayruhum.

Hüküm 228

Mazıbaşzade Ahmed Çelebi ve adamlarının gece vakti Terhacı Mahallesi'nden Didar Hatun'un evini basıp oğlu Musa'yı kaçırdıkları hakkında. (tarihsiz)

Oldur ki, Terhacı mahallesi sakinlerinden Didar bint-i Ahmed meclis-i şera tazallum edüb dün gece Mazıbaşzade Ahmed Çelebi tevabi Mustafa ve Nesim (?) ile ve sair tevabi ile alet-i harble gece evim basub Musa nam emred oğlu ahz eyledi dedikde cem olan müslimin mahzarında ma-hüve'l-vaki kayd şod.

Şuhudü'l-hal: Şeyhü'l-islam Mehmed Efendi, Es-Seyyid Abdurrahman Efendi, Hatib.

[**Sayfa 34a**]

Hüküm 229

Karapınar'da [Karapınar (ilçe), Konya] muafiyeti olanlardan vergi talep edilmesine engel olunması hakkında, Padişah IV. Murad'ın Aksaray kadısına gönderdiği fermanın sureti. (25 Ekim-3 Kasım 1623)

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam mevlana Aksaray kadısı zide fazluhu tevki-i refi-i hümayun vasıl olıcak malum ola ki darende-i ferman-ı hümayun Mustafa nam kimesne dergah-ı muallama arz-ı hal edüb bu eba an-ceddin Karapınar'da [Karapınar (ilçe), Konya] evkaf reayasından olub avarıza mukayyed olmayub haliya sakin olduğu Toycular (?) nam karyede bunun zabt ü tasarrufunda avarız ve tekalif icab eder mülkleri vardır deyü avarıza kayd değil iken karye-i mezbure avarız ve emr-i şerifimle tekalif vaki oldukda avarız ve nüzül ve sair bazı tekalif teklif edüb rencide eylediklerin bildürüb men ü def olunmak babında emr-i şerifim taleb etmeğin buyurdum ki hükm-i şerifimle vardukda buna ol vechile dahl olunursa husema müvacehesinde hakk üzere göresin arz olunduğu gibi bunun dedesi dahi babası ve kendisi avarız ve tekalif ve nüzül ve sü[r]sat ve tekalif-i şakka ve avarız teklif veregelmiş değil iken haliya karye-i mezbure ahalisi ol vehile ederse etdirmeyüb men ü def eyleyesiz mütemerride sekidüb eşlemeyeni yazub bildiresiz bu husus içün tekrar şikayet olunmalı emraz erbab olunmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerifime itimad kılasız.
Tahriren fi-evahiri Muharremi'l-haram min-şuhur sene selase ve selasin ve elf. [h. 1-10 Muharrem 1033 / m. 25 Ekim-3 Kasım 1623]
Be-makam-ı Kostantiniyye

Hüküm 230

Yeniçeri Ali Beşe'nin kaybolan kölesinin bulunması halinde satılmasına, Aksaray'dan Ferhad Bey'i vekil tayin ettiği hakkında. (1-30 Haziran 1631)

Budur ki, Kureyş kazasına tabi Divle [Üçharman (köy), Ayrancı, Karaman] nam karye sakinlerinden olub dergah-ı ali yeniçerilerinden Ali Beşe ibn-i Halil nam kimesne meclis-i şerde kasaba-i Aksaray'da hala yeniçeriler zabiti olan Ferhad Bey bin Mehmed nam kimesne mahzarında takrir-i kelam edüb abd-i memlukum olan Rusu'l-asl emred tahminen yirmi yaşında Yusuf nam kulum melakümden iba etmiş idi eğer bu diyarda bulunursa zabt eyleye ve bey edüb bahasın kazb edüb bana isale vekilim olsun dedikde mukırr-ı mezbur Ali Beşe'nin vech-i meşruh üzere olan ikrarın bi'l-müvacehe mezbur Ferhad

Bey vekalet-i mezbure[y]i kabul ve hizmet-i lazımesin taahhüd etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-Zilkadeti'ş-şerife sene erbain ve elf. [h. 1-30 Zilkade 1040 / m. 1-30 Haziran 1631]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Seyyid Ahmed Efendi, Mehmed Bey Miralay-ı Aksaray, Edhem Bey bin Abdurrahim Bey, İshak Bey bin İshak, Muslu Bey El-Cündi.

Hüküm 231

Yarımca (?) Köyü'ne giden yol üzerindeki çeşmenin vakfına ait olan arsanın vakıf mütevellisi Şaban bin Abdüsselam Çelebi tarafından Abdil Dede adlı kişiye 90 yıllığına kiraya verildiği hakkında. (21-30 Haziran 1631)

Kasaba-i Aksaray kurbunda Yarımca (?) nam karyeye giden yolda vaki musluğun evkafına berat-ı şerif ile mütevellisi olan Şaban bin Abdüsselam Çelebi nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazımü't-tevkirde Abdil Dede ibn-i Muharrem mahzarında ikrar ve itiraf edüb evkaf-ı mezbureden olub bir tarafı Günciklizade (?) zabt eylediği vakfa muttasıl ve bir tarafı Eskici Sefer mülkü ve bir tarafı Hacı Veli yerine muttasıl ve bir tarafı dahi İbrahim zabt eylediği vakıf yere muttasıl olan bir kıta harabe bağ yeri otuz seneden mütecaviz haraba müşrif olub icara verilmesi vakfa her vechile enfa olmağla tevliyetim hasebiyle tecdid-i icare edüb doksan yıla varınca icare-i tavile[y]i tecviz eden fukeha-i ulü'l-elbab kavl-i şerifleri ile her üç yılda bir akd-i cedid olmak üzere tarih-i kitabdan berü her sene otuz akçe icareye verdim bade'l-yevm icare-i maktuasın sene-be-sene canib-i vakfa eda edüb zikr olunan bir kıta harabe bağ yerine mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezbur mütevelli Sakka Şaban'ın vech-i meşruh üzere cari olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Abdil Dede dahi bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edicek hüccet-i icar ve isticar inde'ş-şer muteber görülüb ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahir-i Zilkade sene erbain ve elf. [h. 21-30 Zilkade 1040 / m. 21-30 Haziran 1631]

Şuhudü'l-hal: Ferhad Bey Ez-Zabit, Şeyh Musa bin Ahmed, Hacı Ömer bin İsmail, Nalbandoğlu İbrahim, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 232

Cami-i Kebir [Ulucami] Mahallesi'nden Yusuf'un evine ulaşan yola, Şahbi Hatun'un yaptığı müdahalenin haksız olduğunun tespit edildiğine dair. (21-30 Haziran 1631)

Kasaba-i Aksaray mahallatından mahalle-i Cami-i Kebir [Ulucami] sakinlerinden Yusuf bin (boş) nam kimesne meclis-i şera gelüb takrir-i meram kılub Süpürenoğlu (?) Abdülcelil'in hatunu Şahbi bint-i Hacı nam hatun benim sakin olduğum evimin kadimden olan yoluna dahl eder canib-i şerden üzerine varılub men olunub tahrir olunmasını taleb ederim dedikde mahalle-i mezburenin kudemasından ve zeyl-i sicilde masturetü'l-esami olan bi-garaz müslimin ile münazaun fih olan mevziin üzerine varılub nazar olundukda merkum Abdülcelil'in kapısı önünden merkum Yusuf'un evine giden kadimü'l-eyyamdan tarik-i hasdır merkum Abdülcelil'in kapısı önü yoludur deyü ala-tariki'ş-şehade haber verdiklerinde mezbure Şahbi taarruzdan mene hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.

Tahriren fi-evahiri Zilkade li-sene erbain ve elf. [h. 21-30 Zilkade 1040 / m. 21-30 Haziran 1631]

Şuhudü'l-hal: Muhzır Ali ve Ahmed, Ali Çelebi bin Süleyman, Hacı İsmail bin Nasuh, Üstad Mehmed bin Derviş, Es-Seyyid Ali Çelebi bin Es-Seyyid Nimetullah, Abdurrahman Çelebi bin Muslihuddin Efendi.

[Sayfa 34b]

Hüküm 233

Aksaraylı berber Hacı Yususf'un Bağdat Seferi'nden dönerken Musul'da vefat ettiğinin anlaşıldığına dair. (1 Temmuz 1631)

Kasaba-i Aksaray sakinlerinden fahrü'l-müderrisin Es-Seyyid Mehmed Çelebi ibn-i Ebu'l-Kasım Efendi meclis-i şer-i şerif-i lazımu't-tevkire gelüb takrir-i meram edüb merhum ammim İsmail Efendi'nin mutakı olan Berber Hacı Yusuf seferden gelirken Musul [Musul, Irak] nam kasabada vefat eylemiş deyü istima olundu işbu hazır-ı bi'l-meclis olan kimesnelerden sual olunub velayetim hasebiyle tescil ve tahrir olunmasını taleb ederim dedikde zümre-i sipahiyandan İbrahim Bey ibn-i Şaban nam kimesne meclis-i şerde Abdülkerim Bey adamlarından Ali Bey merhum İsmail Efendi'nin mutakı olan Berber Hacı Yusuf seferden gelirken Musul'da vefat etdi deyü ala-tariki'ş-şehade haber verüb ve yine kasaba-i Aksaray sakinlerinden Abdi bin Hacı Hasan Haleb'de bir berbere başım tıraş ederken Aksaraylı Berber Hacı Yusuf seferden gelirken Musul'da vefat eyledi dedi deyü ala-tariki'ş-şehade haber verdiği kayd olundu.
Tahriren fi-gurre-i Zilhicce sene erbain ve elf. [h. 1 Zilhicce 1040 / m. 1 Temmuz 1631]

Şuhüdü'l-hal: Hasan Çelebi bin Hacı Mustafa, İbrahim bin Yunus, Muslu bin İshak, Kır Hasan Bey bin Muhzır Ali.

Hüküm 234

Kenan bin Abdullah'ın, Aksaray'da bulunan yeniçeri zabiti Ferhad Bey'in seferde ölen oğlu Arslan Beşe'ye borcu olduğunun şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (1 Temmuz 1631)

Kasaba-i Aksaray sakinlerinden olub yeniçeriler zabiti olan olan fahrü'l-akran Ferhad Bey ibn-i Mehmed meclis-i şer-i şerife Kenan bin Abdullah nam kimesne[y]i ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Kenan oğlum Arslan Beşe'nin mutakı olub sefere gitdikde mezbur elli kuruş verüb murabahaya ver ribh senin ve asl-ı mal elli kuruş bana ver demiş idi oğlum merkum Arslan Bey seferde vefat etmekle cümle muhallefatı benimdir sual olunub ihkak-ı hak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Kenan inkarile cevab vericek müddei-i mezburdan sıdk-ı kelamına beyyine taleb olundukda adulden Mustafa Beşe ibn-i Veli ve Ahmed Beşe ibn-i Abdullah nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub müteveffa-yı mezbur Arslan Beşe sefere gitdikde işbu merkum Kenan elli kuruşun akçe verüb faidesi senin olsun elli kuruşumu bana ver demiş idi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-gurrei Zilhicce li-sene erbain ve elf. [h. 1 Zilhicce 1040 / m. 1 Temmuz 1631]

Şuhudü'l-hal: Muslu Bey El-Cündi, Yusuf Bey ibn-i İlyas, Musa bin Sevindik, Muhzır Ahmed, Muhzır Ali.

Hüküm 235

Piri bin Hasan'ın 17 yaşına geldiği ve babasından miras kalan malları tasarruf edebileceğinin tespit edildiğine dair. (1 Temmuz 1631)

Aksaray kazasına tabi nahiye-i Yö[rü]kde vaki Bazerganlı (?) nam karye sakinlerinden olub sinn-i müsaade büluğuna muterif olan Piri bin Hacı Seydi nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazımu't-tevkire gelüb takrir-i meram kılub hala on yedi yaşıma dahil oldum babamdan irs-i şerle intikal edüb emval ve erzakımı zabt ve ahvalimi hıfz etmeğe kadirin dedikde zeyl-i kitabda masturetü'l-esami olan Müslümanlar dahi mezbur Piri on yedi yaşına dahil oldu sinni müsaiddir deyü ala-tariki'ş-şehade haber verdiklerinde merkum emred Piri'ye babasından irs-i şerle intikal eden emval ve erzakını zabt etmeğe izin verildiği ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Zilhicceti'ş-şerife sene erbain ve elf. [h. 1-10 Zilhicce 1040 / m. 1-10 Temmuz 1631]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Mehmed Efendi ibn-i Camcı Yusuf, Muslu Bey El-Cündi, Abdurrahman Çelebi bin Muslihuddin, Hacı İsmail bin Nasuh.

Hüküm 236

Müderris Mustafa Çelebi'nin bir at satışı nedeniyle Dizdar Ahmed Ağa'nın kendisine borcu kalmadığını kabul ettiğine dair. (1-10 Temmuz 1631)

Kasaba-i Aksaray sakinlerinden fahrü'l-müderrisin Mustafa Çelebi ibn-i Mehmed Bey meclis-i şer-i şerife kıdvetü'l-müstahfızin Dizdar Ahmed Ağa ibn-i Osman Halife nam kimesne[y]i ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Ahmed Ağa'ya iki bin dört yüz akçeye bir res bargir vermiş idim bin beş yüz akçesin aldım baki dokuz yüz akçe hakkım vardır sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Dizdar Ahmed Ağa fi'l-hakika iki bin dört yüz akçeye bir res bargir almış idim ve lakin ayıbı zuhur etmekle bin beş yüz akçeye sulh eylediler zimmetimi beri eyledim deyü cevab vericek merkum Ahmed Ağa'dan sulh olduğuna beyyine taleb olundukda adulden fahrü'l-akran Yunus Bey ibn-i Hacı Veli mukaddema sulh olmuşidi deyü şehadet edüb ve bir şahid dahi getirmek sadedinde iken mezbur Mustafa Efendi mukaddema olan sulhu ikrar ve kabul eyledim deyü cevab verdikde husus-ı mezbura müteallik sulhun sıhhatine ve beraet-i zimmetlerine hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evail-i Zilhicce sene erbain ve elf. [h. 1-10 Zilhicce 1040 / m. 1-10 Temmuz 1631]

Şuhüdü'l-hal: Fahrü's-sadat Es-Seyyid Yahya Efendi, Hasan Bey ibn-i Hacı Mehmed, İsmail Çelebi El-Müstaid, Muhzırbaşı Muslu.

[Sayfa 35a]

Hüküm 237

Müderris Ahi'nin, Aksaray'daki Seyfiye Medresesi'ne müderris olarak atandığı hakkında, Padişah IV. Murad'a ait fermanın sureti. (3-12 Mayıs 1631)

Kıdvetü'l-ulemai'l-müdekkikin umdetü'l-füzelai'l-muhakkıkin İçil [Silifke] müderrislerinden yevmi

yirmi akçe ile Bursa'da İskender Paşa Medresesi'nden munfasıl olan Ahi zide fazluhu tevki-i refi-i hümayun vasıl olacak malum ola ki, Aksaray'da vaki Seyfiye Medresesi'nin müderrisi olmamağın mahlul olduğu kadı Mevlana Eyüb zide fazluhu arz edüb ve sen hadd-i zatında ehl-i ilm ve sahib-i fazilet ve talebeye ifade ve istifadeye kadir olub bir seneden ziyade zaman infisalin olduğundan gayri kenar ihtiyar etdiğin ecilden hakkında mezid inayet (boş) zuhura getürüb işbu sene-i erbain ve elf Şevvalü'l-mükerreminin beşinci gününden [h. 5 Şevval 1040 / m. 7 Mayıs 1631] ber-vech-i terakki yevmi kırk akçe ile zikr olunan Seyfiye Medresesi sana tevcih ve inayet olunmuşdur buyurdum ki, medrese-i mezbureye varub talebeye talim-i ulum-ı nakliye ve tefhim-i fünun-ı nakliye edüb eyyam-ı muayyen ve gayri mahalde tederrük-i tedris etmeyesin ve bu hükm-i hümayunumu gönderüb Asitane-i Saadetimde a'lemü'l-ulemai'l-mütebahhirin Anadolu Kadıaskeri edamallahu Teala fezailehunun ruznamesine kayd etdürüb beratın ihracıyla mukayyed olasın şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın.
Tahriren fi-evaili Şevvali'l-mükerrem sene erbain ve elf. [h. 1-10 Şevval 1040 / m. 3-12 Mayıs 1631]
Be-medine-i Tokad El-Mahruse.

Tıbk-ı asluhu's-sultani hurrire el-fakir ileyhi sübhanehu ve Teala İshak bin Ahmed el-müvella be-medine-i Ordu-yı Hümayun ufiye anhu.
Kayd fi evail-i Zilhicce li-sene erbain ve elf. [h. 1-10 Zilhicce 1040 / m. 1-10 Temmuz 1631]

Hüküm 238

Sofular Mahallesi'nde yaşayan Hüdaverdi ile karısının kötü davranışları olduğunun sabit olduğu ve bunların bu mahalleden uzaklaştırılması gerektiğinin anlaşıldığı hakkında.
(11-20 Temmuz 1631)

Budur ki, Aksaray mahallatından mahalle-i Sofular sakinelerinden Devlet bint-i Abdullah nam hatun meclis-i şere yine mahalle-i mezbur sakinlerinden Hüdaverdi bin Ramazan nam kimesne[y]i ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Hüdaverdi nam kimesnenin hatunu ile iyd-i şerif gecesi benim evim açub nice esvabım sirkat etmişlerdir bi-hasebi'ş-şer sual olunub icra-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hüdaverdi inkar ile cevab vericek müddeiye-i mezbure Devlet Hatun'un dava-yı muharreresine muvafik beyyine taleb olundukda mahalle-i mezburede imam olan fahrü'l-eimme Muslihuddin Halife El-İmam ve zeyl-i kitabda masturü'l-esami olan kimesneler mezbur Hüdaverdi'nin hatunu Ayşe iyd-i şerif gecesi koltuğunda boğça ile bir mikdar esvab alub gitdi deyü cevab verüb mezbur Hüdaverdi'nin keyfiyet-i ahvali mahallesi cemaatinden teftiş ve tefahhus olundukda mezbur Hüdaverdi'nin evi mescid kurbunda olub evine haricden levendar (?) taifesi getürüb meclis kurub şurb ü hamr ederler tanbur sadakından namaz dahi kılınmaz kendi zani ve avratı zaniye ve fahişe ve kendi sarik ve avratı sarikadır her birimize lakab koyub ve bazısına da taşra (…) ve kazancı ve kafir ve imamımıza kör belh deyü ad komuşdur eğer mahallemizden mezbur Hüdaverdi'yi ve avratı gitmez ise cümlemiz mahalleden gitmemiz mukarrerdir mezbur Hüdaverdi'nin her vechile izalesi lazımdır deyü ala-tariki'ş-şehade haber verdiklerinde iftiharü'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Hüseyin Bey dame izzuhu hazretlerinin müsellimi olan fahrü'l-akran Ömer Ağa zide kadruhu mahzarında bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıt-ı Zilhicceti'ş-şerife li-sene erbain ve elf. [h. 11-20 Zilhicce 1040 / m. 11-20 Temmuz 1631]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-eimme İmam Muslihuddin Halife, Ahmed Çavuş bin Abdünnebi Bey, Hüseyin bin Hüdaverdi, Abdünnebi bin Pir Civan, Es-Seyyid Hasan bin Mehmed, Hacı Ömer bin Yunus, İbrahim bin Abdurrahman, Ahmed bin Şaban.

Hüküm 239

Tezpazar Mahallesi'nden Deveci Mehmed'in, karısı Rukiye'yi talak-ı selase [ardarda 3 defa] ile boşadığının şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (20-29 Temmuz 1631)

Kasaba-i Aksaray mahallatından mahalle-i Tezpazar sakinelerinden Rukiye bint-i Rıdvan nam hatun meclis-i şer-i şerife gelüb takrir-i meram kılub benim zevcim olan Deveci Mehmed beni talak-ı selase ile tatlik eylemiş işbu şahidlerimden sual olunub tahrir olunmasını taleb ederim dedikde adul ricalden Yusuf ibn-i Hacı Mehmed ve fahrü'l-akran Sünbül Ağa ibn-i Abdullah nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub eda-i şehadet-i şeriye edüb mezbur Rukiye'nin zevci olan Deveci Mehmed bizim huzurumuzda Ramazan-ı Şerif'in on sekizinci günü [h. 18 Ramazan 1040 / m. 16 Nisan 1631] taht-ı nikahımda olan mezbur Rukiye benden talak-ı selase ile boş olsun tatlik eyledim şimden sonra tayin ahar yerden taleb eylesün dedi ve teberri eyledi mezbur Rukiye Deveci Mehmed'in bin kırk Ramazan-ı Şerifi'n on sekizinci günüden mükellefesidir deyü ala-tariki'ş-şehade haber verdiklerinde bi't-taleb kayd şod.
Tahriren fi-evahir-i Zilhicce sene erbain ve elf. [h. 21-30 Zilhicce 1040 / m. 20-29 Temmuz 1631]

Şuhudü'l-hal: Hacı İsmail bin Nasuh, Abdurrahman bin Hacı Şah Veli, Muhzır Ahmed, Muhzır Ali.

[Sayfa 35b]

Hüküm 240

Seyyid Ali Çelebi'nin at tepmesi sonucu yaralanarak vefat eden karısı Elife'yi, kendisinin döverek öldürdüğüne dair olan iddiaları yemin ederek kabul etmediği hakkında. (18-26 Eylül 1631)

İftiharu'l-umerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Hüseyin Bey dame izzuhu hazretlerinin kaymakamı ve mütesellimi olan fahrü'l-akran Mehmed Bey tarafından Halil Ağa meclis-i şer-i şerife kasaba-i Aksaray sakinlerinden fahrü's-sadat Es-Seyyid Ali Çelebi ibn-i Abdüllatif nam kimesne[y]i ihzar ve mahzarında takrir-i kelam edüb işbu mezbur Es-Seyyid Ali Çelebi'nin zevcesi Elife nam hatununu at depüb mecruh edüb ol cerahatdan birkaç günden sonra vefat etmiş bazı kimesneler kendi darb edüb ol cerahatdan fevt olmuş derler kendi darb eylemediğine ve kendi darbından fevt olmadığına yemin eylesin dedikde mezbur Ali Çelebi'ye yemin teklif olundukda mezbur Ali Çelebi Kelam-ı Şerif'e vaz-ı yed edüb taht-ı nikahımda olan mezbure Elife'yi kılınç ve topuz ve sair alet-i cariha ile ve tabanca ile ve bir nesne ile darb eylemedim deyü yemin billahi'l-aliyyi'l-azim eylediğinden sonra husus-ı mezbura müteallik beraet-i zimmetine hükm birle bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Safer li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 21-29 Safer 1041 / m. 18-26 Eylül 1631]

Şuhudü'l-hal: Muhzırbaşı Muslu, İsmail Çelebi bin Ahmed Efendi El-Müstaid, Es-Seyyid Oruç Çelebi, Halil Dede bin Balaban, Mahmud bin İbad, Fahrü'l-akran Mustafa Bey.

Hüküm 241

Mustafa Çelebi'nin Seyyid Abdülfettah Çelebi'yi kendisine vekil tayin ederek karısı Cennet Hatun'u talak-ı selase [ardarda 3 defa] ile boşadığının sabit olduğuna dair. (27 Eylül-6 Ekim 1631)

Kasaba-i Aksaray sakinelerinden Cennet bint-i Hüdaverdi Halife nam hatun tarafından husus-ı ati'z-zikre vekaleti sabite olan fahrü's-sadat Es-Seyyid Abdülfettah Çelebi ibn-i Es-Seyyid Hüsam nam kimesne meclis-i şerde Eş-Şeyh Şerefzade Mustafa Çelebi tarafından sabitü'l-vekale olan fahrü'l-akran Ahmed Ağa ibn-i Derviş Efendi mahzarında takrir-i dava edüb müvekkilem mezbur Cennet'in zevci olan Mustafa Çelebi tarih-i kitabdan beş ay mukaddem beni vekil edüb zevcem mezbure Cennet'i talak-ı selase ile tatlik eyle deyü ben dahi mezbure[y]i talak-ı selase ile tatlik eylemiş iken mezbur Ahmed Ağa Mustafa Çelebi'nin ben vekilim deyü tatlik eylemedi deyü niza eder sual olunub men olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Ahmed Ağa müvekkilim mezbur Mustafa Çelebi zevcesi mezbure Cennet'i tatlik eylemedi deyü cevab vericek müddei-i mezbur Es-Seyyid Abdülfettah Çelebi'nin dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Hacı Mahmud bin Mustafa ve Derviş Rıdvan bin Abdullah nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub fi'l-hakika Ahmed Ağa'nın müvekkili olan Mustafa Çelebi bizim huzurumuzda işbu mezbure zevcesi Cennet bint-i Hüdaverdi Halife nam hatunu tarih-i kitabdan tahminen beş ay mukaddem talak-ı selase ile tatlik eyle deyü Es-Seyyid Abdülfettah Çelebi[y]i vekil edüb Abdülfettah Çelebi dahi merkume Cennet'i bizim huzurumuzda talak-ı selase ile tatlik eyledi mezbur Mustafa Çelebi dahi merkume Cennet benden üç talak boş olsun dedi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadil şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili şehri Rebiülevvel li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 1-10 Rebiülevvel 1041 / m. 27 Eylül-6 Ekim 1631]

Şuhudü'l-hal: Ferhad Bey bin Mehmed, Es-Seyyid Abdullah bin Abdurrahman, Ahmed bin Abdullah, Muhzır Ahmed.

Hüküm 242

Mehmed Çelebi'nin vakfa ait boş arsayı 90 yıllığına Saka Yusuf'a kiraya verdiği hakkında. (7-16 Ekim 1631)

Kasaba-i Aksaray sakinlerinden Mehmed Çelebi ibn-i Abdullah Çelebi nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazımü't-tevkirde Saka Yusuf bin Himmet mahzarında takrir-i kelam edüb vakf-ı ebna olan evkafımızdan (?) bir mikdar arz-ı haliyenin bir tarafı Cami-i Kebir'e [Ulucami] vakf olan bezzazistana muttasıl ve bir tarafı çarşı dükkânlarına ve bir tarafı Receb evlerine muttasıl ve bir tarafı muhzır Abdülcelil evlerine muttasıl olan arz-ı haliye[y]i doksan yıla varınca icare-i tavile-i tecviz eden fukaha-i ulü'l-elbab kavl-i şerifleri ile her üç yılda bir akd-i cedid olmak üzere tarih-i kitabdan bir her sene cibayet ve hakkına (?) kırk akçe vermek üzere icar eyledim bade'l-yevm icare-i mukataasın teslim edüb zikr olunan yeri mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezbur Mehmed Çelebi'nin vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Saka Yusuf dahi bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edicek hüccet-i icar ve isticar inde'ş-şer muteber görülüb ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.

Tahriren fi-evasıtı şehri Rebiülevvel li-sene ihda ve erbain ve elf. [h.11-20 Rebiülevvel 1041 / m. 7-16 Ekim 1631]

Şuhudü'l-hal: Es-Seyyid Nimetullah, Hacı İsmail bin Nasuh, Hacı Veli bin Derviş, Kubad Beşe bin Hacı Veli, Abdi eş-şehir bi-Külahcı, İsmail bin Durduhan, Es-Seyyid İsmail bin Abdülfettah, Mehmed bin Abdülvahhab Çelebi, Hacı Bey El-Cündi.

[Sayfa 36a]

Hüküm 243

Muhzırbaşı Muslu bin Abdünnebi'nin öküzünü kaybeden Amarat [Yenikent] Köyü'nden Çoban Halil'in, kayıp öküzü bulacağını, bulamazsa bedelini ödeyeceğini taahhüt ettiği hakkında. (12 Ekim 1631)

Budur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden olub haliya berat-ı padişahi ile muhzırbaşı olan Muslu bin Abdünnebi meclis-i şera karye-i Amarat [Yenikent] hergelesinin raisi olan Halil bin Ahmed nam kimesne[y]i ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb beş yaşda bir kara sığır öküzümü ray içün vermiş idim taleb ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbur Halil ray içün bir res kara öküzü getirmiş idi nice olduğu malummum değildir gezerken zayi oldu deyü cevab vericek mezbur Muslu'nun öküzünü bul deyü tenbih olundukda üç gün mehl-i şeri verilüb getüreyin dedikde getürmeyüb tekrar müştereki olan Receb bin Ahmed meclis-i şera gelüb zikr olunan öküzü tarih-i kitabdan altı güne değin getürsün eğer getirmezse badehu bir merkeb ile bir ineği vardır ben satarın vereyin diye biribirlerine kefil olub ve ha birler[i] öküzü bulub getürüb ve yahud bahasın verelüm deyü talak-ı selase ile şart eylediklerinde merkum muhzırbaşı Muslu talebiyle ketb olundu.
Tahriren fi'l-yevmi's-sadis aşar min-şehri Rebiülevvel li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 16 Rebiülevvel 1041 / m. 12 Ekim 1631]
Şuhud: Muhzırbaşı Ali, Kara Hasan Bey bin Mehmed, Es-Seyyid İsmail bin Abdülfettah, Abdurrahman bin El-Hac Şah Veli, Abdurrahman bin Abdi.

Hüküm 244

Karataş Köyü'nden merhum Nasuh'un mirasında, amcası oğlu Mustafa'nın da hakkı olduğuna dair. (7-16 Ekim 1631)

Budur ki, Kasaba-i Aksaray kazasına tabi Karataş nam karye sakinlerinden Mustafa Beşe bin Muharrem ibn-i Şaban bin Pir Mehmed nam kimesne meclis-i şera yine karye-i mezbure sakinlerinden Veli bin Bekir bin Veli bin Pir Mehmed nam kimesne[y]i ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb ammim oğlu Nasuh ibn-i Abdünnebi bin Pir Mehmed vefat edüb bi-tariki'l-usube verasetim hasebiyle ben ahar diyarda olmağla hisse-i şayiamı mezbur Veli zabt ve kabz eylemiş hala taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Veli ben derecede mukaddemim mezbur Mustafa'ya hisse intikal eylediğin bilmezim deyü cevab vericek müddei Mustafa Beşe'nin dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Darlıoğlu Ali bin Hasan ve Bayram bin Ebu'l-Kasım nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub işbu mezbur Mustafa Beşe bin Muharrem bin Şaban bin Pir Mehmed'dir biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dedikde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kayd olundu.
Tahriren fi-evahiri Rebiülevvel li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 21-30 Rebiülevvel 1041 / m. 17-26 Ekim 1631]

Şuhudü'l-hal: Fahrü's-sadat Es-Seyyid Cemal Efendi, Fahrü'l-akran Ahmed Ağa, Fahrü'l-akran İbrahim Bey, Ferhad Bey ez-zabıt, Mehmed Bey Miralay.

Hüküm 245

Zincirli Mahallesi'nden Hasan Bey'in karısı Mihri'ye gönderdiği nafakanın Mihri tarafından reddedildiği hakkında.
(27 Ekim-5 Kasım 1631)

Oldur ki, kasaba-i Aksaray sakinlerinden mahalle-i Zincirli'den Hasan Bey bin Bali Emin nam kimesne meclis-i şer-i şerife gelüb takrir-i [mera]m kılub taht-ı nikahımda olan zevcim Mihri bint-i (boş) nam hatun ben köyüme gitmekle nafaka yazdırmış nafaka ve kisve ve sair mühimmat-ı lazımesin görmüş idim dava-yı şer olunmasını taleb ederim dedikde canib-i şerden mezbur Mihri'ye Hatib Hacı Abdülcelil ibn-i Hacı Ali ve Hacı bin Hacı Hasan ve Muhzırbaşı Muslu nafaka ile irsal olunub dava-yı şer olundukda alub kabul ve kabz etmeyüb nafaka kabul etmezin ve şera dahi varmazın dediğin gelüb haber verdiklerinde mezbur Mihri'ye takdir olunan nafaka ref olunub ma-vaki tahrir olunmasını taleb ederim deyücek ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Rebiülahir li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 1-10 Rebiülahir 1041 / m. 27 Ekim-5 Kasım 1631]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-akran Ferhad Bey, Fahrü'l-akran Ahmed Ağa bin Mustafa Efendi, Fahrü'l-müderrisin Mustafa Çelebi bin Mehmed Bey, İbrahim Çelebi bin Şeyhi, Abdurrahman Çelebi bin Mulsihuddin, Fahrü'l-akran Muslu Bey El-Cündi, Muhzır Ali.

Hüküm 246

Sipahi Ali Bey'in Müftü Mehmed Efendi'ye borcu kalmadığına dair.
(27 Ekim-24 Kasım 1631)

Kasaba-i Aksaray sakinlerinden Fahrü'l-ulemai'l-mütebahhirin Müfti Mehmed Efendi zide fazluhu yine kasaba-i mezbureden olub zümre-i sipahiyandan fahrü'l-emasil ve'l-akran Ali Bey ibn-i El-Hac Kudreddin nam kimesne mahzarında takrir edüb mezbur Ali Bey'de otuz bin akçe hakkım olub bade küll-i hesab altı bin dört yüz akçe dava akçesinden gayr-i ez alacağım kalmayub cemi-i davadan ve saire hususdan zimmetini bera-i amm ile beri eyledim deyü bi't-tav ve'r-rıza mukırr ü muterif oldukda muma ileyh Ali Bey dahi bi'l-müvacehe tasdik ve tahkik eyledikden sonra mezbur Ali Bey zimmeti ibra [i]le ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu ki lede'l-hace ibraz edüb ithicac ede.
Tahriren fi-Rebiülahir sene ihda ve erbain ve elf. [h. 1-29 Rebiülahir 1041 / m. 27 Ekim-24 Kasım 1631]

Şuhudü'l-hal: Halil bin Hacı Yusuf, Fahru'l-akzat Ali Efendi, Fahrü'l-emasil ve'l-akran Mehmed Ağa Kethüdayeri, Abdülcelil Halife ibn-i Mustafa.

Hüküm 247

Ramazan bin Çalabverdi'nin Demirci Köyü'ndeki arsasını Mehmed bin Mehmed'e sattığına dair.
(6-15 Kasım 1631)

Aksaray kazasına tabi Demirci nam karye sakinlerinden Ramazan ibn-i Çalabverdi nam kimesne meclis-i şer-i şerifde Fahrü'l-emasil ve'l-akran hala Aksaray kethüdayeri olan Mehmed bin Mehmed

mahzarında ikrar ve itiraf edüb karye-i mezbur sınırında vaki Uzunönü demekle maruf bir kıta arz-ı haliyemi Eskisu ve bir tarafı Karataş değirmenine muttasıl ve bir tarafı köprü ile mahdud olan yeri sipahisi marifetiyle hakk-ı tasarrufun tefviz edüb mukabele-i tefvizde on iki riyal kuruş alub kabul ve kabz eyledim bade'l-yevm tasarrufunda keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezburun Ramazan vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Mehmed Ağa dahi bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edicek sıhhat-ı bey ü şiraya hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Rebiülahir li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 11-20 Rebiülahir 1041 / m. 6-15 Kasım 1631]

[Sayfa 36b]

Hüküm 248

Hamza bin Hacı Musa'nın Şeyh Mahallesi'ndeki evlerini Emine Hatun'a sattığı hakkında. (11-19 Mayıs 1632)

Oldur ki, Aksaray mahallatından Şeyh mahallesinde sakin Hamza bin El-Hac Musa nam kimesne mahfil-i kazada işbu sahibetü'l-kitab Emine bint-i Abdurrahman nam hatun mahzarında bi't-tav bast-ı meram edüb mahalle-i mezburede bir tarafı Seyyid Abdi mülkü ve bir tarafı Mehmed İnhifaf (?) mülkü ve bir tarafı kendi mülküm ve taraf-ı aharı tarik-i amm ile mahdud dört bab mülk evimi havlusu ile kırk iki riyal kuruşa baten bey edüb kabz-ı semen-i madud ve teslim-i mebi-i mahdud eyledim bade'l-yevm meşteriye-i mezbure zikr olunan mülkü keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıfa olsun dedikde gıbbe't-tasdiki'l-vicahi ma-hüve'l-vaki ala-vukuihi ketb olundu.
Hurrire fi-evahiri şehri Şevvali'l-mükerrem li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 21-29 Şevval 1041 / m. 11-19 Mayıs 1632]

Şuhudü'l-hal: Mahmud bin (boş), Hızır Dede El-İmam, Köse Osman en-Neba(?), Hasan Bey bin Hacı Mehmed, Mehmed bin Muharrem, Yanık Ali Dede.

Hüküm 249

Karamanoğlu Cami-i Şerifi'nde [Ulucami] Hacı Mustafa'nın ruhu için her Cuma Kuran-ı Kerim okutulması görevi ile Abdülkerim bin Mahmud'un görevlendirildiği hakkında. (11-19 Mayıs 1632)

Oldur ki, nefs-i Aksaray'da merhum ve mağfurun leh Karamanoğlu bina eylediği Cami-i Şerif'de [Ulucami] bade eda'-i salati'l-Cuma Kur'an-ı Azim'den bir aşr-i şerif tilavetini tayin edüb fevt olan merhum El-Hac Mustafa'nın ruhiyçün külli salati'l-Cuma aşr tilavet eden Abdi Hoca vefat edüb yeri mahlul oldukda tarih-i kitabdan işbu rafiü'l-kitab Abdülkerim bin Mahmud talib ve müstahak ve fi'l-hakika hüsn-i suretle tilavet-i Kur'an-ı Azim'e kadir talebe-i ilm ve hafaza-i Kur'an-ı Azimü'ş-Şan'dan olmağla aşr-i şerife tilaveti şart-ı muayyen üzere talib-i mezbura tayin olunub sabıkdan mutasarrıf oldukları vazifeye kimesne mani olmaya.
Hurrire kezalik bade kabul-i zalik fi-evahiri Şevvali'l-mükerrem. [h. 21-29 Şevval 1041 / m. 11-19 Mayıs 1632]

Şuhudü'l-hal: Molla Ramazan El-İmam, Derviş Osman El-Mevlevi, Hasan Bey bin Mehmed, Abdi bin Hacı Yusuf.

Hüküm 250

Hacı Mahmud'un Bölücek [Bölcek] Mahallesi'ndeki mülkünü Hüseyin Efendi El-Cündi'ye sattığı hakkında. (11-19 Mayıs 1632)

[Hüküm Arapça'dır.]

Şuhudü'l-hal: Miralay El-Hac İbrahim, Fahrü'l-kuzat Şaban Efendi, Fahrü'l-müderrisin Ali Çelebi, Kıdvetü'l-ekarim Mehmed Bey el-maruf bi-Tekli, Numanzade Şaban Çelebi, İlyas Çelebi, Fahrü'l-ayan Hacı Hasan fi-mahalle-i Bölücek [Bölcek], Derviş Mustafa bin Derviş Hamza ve gayruhum.

Hüküm 251

Bab-ı Sagir Mahallesi'nden Abdi bin Halil Ağa'nın Ases Mahallesi'ndeki bağını oğulları Abdülkerim ve Mehmed'e bağışladığı hakkında. (11-19 Mayıs 1632)

Oldur ki, mahalle-i Bab-ı Sagir sakinlerinden Abdi bin Halil Ağa nam kimesne mahfil-i kazada sulb-i sagiran oğulları Abdülkerim ve Mehmed mahzarlarında bi-tavihi itiraf edüb nahiye-i Ases'de [Ases mahallesi] bir tarafı Divaneoğlu Mahmud mülkü ve bir tarafı Hüseyin Dede nam kimene mülkü ve bir tarafı Abdurrahman mülkü ve taraf-ı aharı tarik-i amm ile mahdud ve mümtaz olan mülk bağımı içinde olan eşcarı ile işbu oğullarım mezburana münasafa tarik üzere temlik ve hibe eyledim mezburlar hadd-i büluğa vasıl olmayub tasarrufa adem-i kudretleri sebebiyle yine mülk-i mezbur vekaleten ve velayeten mutasarrıf olub bade-vusulihima ile'l-büluğ kendüler bi'l-istiklal münasafa üzere mutasarrıf olalar dedikde minval-i mezkur üzere olan hibe ve temlik ve kabz inde'l-fukahai'l-kiram hadd-i cevaz ve rütbe-i kabulde olduğu baisden ma-hüve'l-vaki ketb olunub hibe-i mezburenin cevazına tenbih olundu.
Hurrire fi-evahiri Şevvali'l-mükerrem li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 21-29 Şevval 1041 / m. 11-19 Mayıs 1632]

Şuhudü'l-hal: Fahrü'l-kuzat Seyyid Ahmed Efendi, Fahrü'l-kuzat Şaban Efendi, İsmail Çelebi ibn-i Mehmed Efendi, Molla Hasan et-Talib, Abdi bin Hacı Yusuf, Molla Cafer el-katib.

Hüküm 252

Çardiğin [Çerdiğin] Mahallesi'ndeki mescidin müezzinine tahsisli olan iki evin, vakıf mütevellisi Abdüsselam Çelebi tarafından Mahmud bin Nasuh'a satıldığına dair. (tarihsiz)

Oldur ki, Çardigin [Çerdiğin] mahallesinde vaki olan mescid-i şerifin evkafına hasbi mütevelli olan Abdüsselam Çelebi ibn-i Abdurrahman nam kimesne mahfil-i kazada işbu rafiü'l-kitab Mahmud bin Nasuh mahzarında bast-ı meram edüb mahalle-i mezburede kadimden mescid-i mezbur müezzinine mevkuf olub bir tarafı Kulak Mehmed mülküne muttasıl ve bir tarafı Ahmed mülküne müntehi ve bir tarafı mescid-i mezbura ve taraf-ı aharı tarik-i has ile mahdud olan iki bab vakıf harabe ve haliye evini havlusu ile üç yüz akçeye tevliyetim hasebi ile verdim şol vechile ki inde'l-kudre meblağ-ı mezburu canib-i vakfa teslim edüb deynden halasla mutasarrıf ola ve illa ribh-i şerisi olan akçeyi de yine canib-i vakfa eda eyleyüb tasarruf eyleye dedikde gıbbe't-tasdiki'l-vicah hüve'l-vaki kayd şod.

[Sayfa 37a]

Hüküm 253

Cami-i Kebir [Ulucami] Mahallesi'nden Süleyman bin Abdülcelil'in reşid olduğu ve babasından miras kalan mallara tasarruf edebileceği hakkında.
(20 Mayıs-18 Haziran 1632)

Oldur ki, Aksaray'da vaki mahalle-i Cami-i Kebir [Ulucami] sakinlerinden olub büluğuna muterif olan Süleyman bin Abdülcelil nam kimesne meclis-i şerde fahrü'l-emasil ammisi Şaban Bey ibn-i Hüdaverdi mahzarında bi-tavihi ikrar ve itiraf edüb hala büluğumdayım babamdan irs-i şerle intikal eden emval ve erzakımı zabt ve hıfz etmeğe kadirim vasiye ihtiyacım yokdur tescil olunmasını taleb ederim dedikde ve zeyl-i sicilde masturu'l-esami olan Müslümanlar dahi mezbur Süleyman hadd-i büluğundadır ve babasından irs-i şerle intikal eden emval ve erzakını zabt ve hıfza kadir deyü haber verdiklerinde mucebiyle hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kayd şod.
Şehr-i Zilkade sene 1041. [h. 1-30 Zilkade 1041 / m. 20 Mayıs-18 Haziran 1632]

Sefer Halife bin Halil, Hacı İsmail bin Nasuh, Fahrü'l-akran Ali Bey El-Cündi, Fahrü'l-akran Hacı Bey El-Cündi, Hasan Çelebi bin Hacı Mustafa, Ömer Çelebi bin Sefer, İsmail Dede ibn-i İshak, Ömer Dede bin Halil, Mehmed bin Ömer, Külahçı Abdi, Es-Seyyid Abdülfettah ibn-i Es-Seyyid Şaban.

Hüküm 254

Cami-i Kebir [Ulucami] Mahallesi'nden merhum Abdülcelil'den kardeşi Sipahi Şaban Bey ile oğlu Süleyman'a miras eşyaların listesi.
(20 Mayıs-18 Haziran 1632)

Kasaba-i Aksaray'da vaki [mahalle-i] Cami-i Kebir [Ulucami] sakinlerniden olub zümre-i sipahiyandan fahrü'l-akran Şaban Bey ibn-i Hüdadad meclis-i şerde karındaşıoğlu Süleyman bin Abdülcelil nam kimesne[yi] ihzar ve mahzarında takrir-i kelam edüb işbu mezbur Süleyman'ın babası benim li-ebeveyn karındaşım olmağla babamız müteveffa Hüdadad'dan irs-i şerle intikal eden emval ve erzak her ne ise müşa ve müşterek zabt olunur iken ahar diyarda idim karındaşım merkum Abdülcelil dahi vefat edüb cümle emval ve erzakı mezbur Süleyman zabt eylemiş el-haletü hazihi canib-i şerden üzerine varılub ala-ma-farazallahu Teala taksim ve hisse-i şayiamı tayin olunmasını murad ederim dedikde husus-ı mezburun taksim olunması içün fahrü'l-müderrisin Ali Efendi gönderilüb zeyl-i kitabda masturü'l-esami olan bi-garaz müslimin ile üzerine vardıklarında müteveffa-yı mezbur Hüdadad'ın muhallefatından nahiye-i Kergi'de vaki Hafız Hamza oğlu Abdurrahman nam kimesneden iştira olunan bağın hududu inde'l-ciran malume olub Ulubağ demekle maruf bir kıta bağ ve fevkani ve tahtani olub ve eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve cümle tevabi ve levahiki ile ve Hisariçi'nde ve mahalle-i mezburede sakin oldukları evin nısfı ile ve üç aded divan-ı sahn ve bir baklava tepsisi ve üç aded hurda sahan ve bir tuç (?) ve bir el leğeni ve bir hoş-ab tas ve bir ibrik ve bir küçük el leğeni ve bir tencere ve bir kazgan sini (?) ve bir naya (?) ve bir sac ve bir kefkir ve bir maşraba ve bir sahan-ı sagir ve bir yorgan ve dört kilim ve bir palas ve iki şal döşek ve iki şal yasdık ve iki keçe ve bir küçük nalçe ve dört çuval ve bir heybe mezbur Şaban Bey'in babasından intikal eden hisse-i

şayiası mukabelesinde verildi deyü mevlana-yı mezbur Ali Efendi haber vermeğin tescil olunmasını taleb ederim dediklerinde tarafeynin rızalarıyla ma-vakaa kayd.
Zilkade sene 1041. [h. 1-30 Zilkade 1041 / m. 20 Mayıs-18 Haziran 1632]

Hüküm 255

Cami-i Kebir [Ulucami] Mahallesi'nden merhum Abdülcelil'den oğlu Süleyman'a miras eşyaların listesi. (tarihsiz)

Kasaba-i Aksaray'da vaki [mahalle-i] Cami-i Kebir [Ulucami] sakinlerinden olub zümre-i sipahiyandan fahrü'l-akran Şaban Bey bin Hüdadad nam kimesne meclis-i şerde karındaşıoğlu Süleyman bin Abdülcelil nim kimesne[y]i ihzar ve mahzarında takrir-i meram edüb ben ahar diyarda olmağla karındaşım Abdülcelil babamızdan irs-i şerle intikal eden emval ve erzak her ne ise müşa ve müşterek olub karındaşım merkum Abdülcelil dahi vefat etmekle mezbur Süleyman cümle zabt eylemiş canib-i şerden üzerine varılub ala-ma-farazallahu Teala taksim ve tevzi olunub hisse-i şayiamı taleb eylerim dedikde husus-ı mezburun taksim[i] canib-i şerden bu dailerine tefviz olunub zeyl-i kitabda masturü'l-esami olan bi-garaz müslimin ile üzerine varılub tevzi olundukda nahiye-i Kergi'de vaki Hafızoğlu Hüseyin bağı demekle maruf olub hududu inde'l-ciran malume olan Yenice bağ ile ve yine nahiye-i mezburede vaki inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan bir kıta ziraat olunan yeri ile ve mahalle-i mezburede vaki olan evin nısfını ve dört aded ayaklı sahan ve iki hoşab tası ve bir palas ve bir tuç (?) ve bir terazi ve bir el leğeni ve bir kefkir ve bir heybe ve bir küçük leğen ve bir Baalbek sahan ve bir tas ve bir baklava tepsisi ve dört kilim ve bir köhne zil ve bir yüz kilim ve bir keçe ve bir yorgan iki şal döşek ve iki şal yasdık alub ve bir küp mezbur Süleyman'a verilüb alub kabz ve kabul edüb tescil olunmasını murad ederiz dediklerinde gıbbe's-sual mezbur Süleyman dahi tasdik ve kabul edicek tarafeynin rızalarıyla vaka kayd şod.

Şuhudü'l-hal:

Hüküm 256

Sofular Mahallesi'nden Mehmed bin Şaban'ın evinin gece vakti basıldığı ve kendisinin darp edildiği hakkında. (20-29 Mayıs 1632)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Sofular sakinlerinden Mehmed bin Şaban nam kimesne mahfil-i kazada Mehmed bin Hacı Ayvad mahzarında takrir-i dava edüb işbu mezbur Mehmed birkaç refikleriyle nısfü'l-leylde evim basub beni kütük ile ve hançer ile muhkem darb ve mecruh eylediklerinde sirkat etmek içün mi geldiler ve yahud fiil-i şeni kasdına mı geldiler bi-hasebi'ş-şer sual olunub cevabı tahrir olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Mehmed bin Ayvad gece ile Molla Ali Efendi oğlu Ahmed ve Hamamcı İbrahimoğlu İsmail ve Molla Halil beni alub gitdiler ve ben dahi merkum Mehmed'in evi kurbüne varub bizim bağımız duvarı dibinde durdum mezbur Mehmed'in evinden bir feryad kopdu firar eyledim deyü bi-tavihi ikrar ve itiraf eyledikden sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Zilkadeti'ş-şerife li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 1-10 Zilkade 1041 / m. 20-29 Mayıs 1632]

Şuhüdü'l-hal: Fahrü'l-akran Ahmed Ağa Kethüdayeri, Fahrü'l-akran Benli Mehmed Bey, Fahrü'l-akran Abdülkerim Bey El-Cündi, Ahmed Bey ibn-i Abdullah El-Cündi.

[Sayfa 37b]

Hüküm 257

Sefere giden Abdülgaffar'ın karısı Meryamana için günlük 6 akçe nafaka bedeli belirlendiği hakkında. (20 Mayıs 1632)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi karye-i İnekazıları (?) sakinlerinden Hasan bin Süleyman bu canibe gelüb takrir-i meram kılub Meryemana bint-i Süleyman, Abdülgaffar nam kimesnenin taht-ı nikahında idi bila-nafaka bende koyub gitdi canib-i şerden nafaka takdir olunub istidaneye izin taleb ederim dedikde mezburenin nafaka ve kisve bahasına kıbel-i şerden beher yevm altışar akçe takdir olunub istidaneye izin verildiği zarureti vaktinde istidane edüb vakt-i zaferde rücu ede deyü izin verilmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-gurreti Zilkade li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 1 Zilkade 1041 / m. 20 Mayıs 1632]

Şuhudü'l-hal: Abdülcelil bin Muzaffer, Fahrü'l-akran Ahmed Ağa Kethüdayeri, Fahrü'l-akran Benli Mehmed Bey, Fahrü'l-akran Abdülkerim Bey El-Cündi, Ahmed Bey ibn-i Abdullah El-Cündi.

Hüküm 258

Ases Mahallesi'nden merhum Börekçi Şaban'ın küçük kızına Hacı Mehmed'in vasi tayin edildiği ve bu vasi üzerine de Mehmed bin Mutab Hasan'ın nazır [denetçi] atandığı hakkında. (20-29 Mayıs 1632)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Ases sakinlerinden merhum Börekçi Şaban'ın sagire kızı Mahtume'nin babasından irs-i şerle intikal eden emvali zabt ve ahvali hızf etmeğe bir vasi lazım ve mühim olmağın işbu sahibü'l-kitab Hacı Mehmed bin Kubad Dede vesayet-i merkume[y]i kabul ve hizmet-i lazımesin taahhüd etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evaili Zilkade li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 1-10 Zilkade 1041 / m. 20-29 Mayıs 1632]

Ve vasinin hizmeti mukabili on akçede bir akçe öşrün almağa taahhüd etmişlerdir.

Müteveffa-yı mezbur Şaban'ın zevcesi Meryemana bint-i Hacı Mustafa nam hatun tarafından Es-Seyyid Hamza bin Abdullah ve Molla Mustafa bin Hacı Mehmed Ruhi nam kimesneler şehadetleri ile husus-ı ati'z-zikre vekil ve nazır olan Mehmed bin Mutab Hasan vasi üzerine nazır nasb ü tayin olundukda mezbur Mehmed dahi nezaret-i mezbure[y]i kabul ve hizmet-i lazımesin kabul ve taahhüd etmeğin kayd olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 1-10 Zilkade 1041 / m. 20-29 Mayıs 1632]

Şuhudü'l-hal: Abdülcelil bin Muzaffer, Mehmed bin Murad, Mehmed Dede bin Şaban, Mehmed bin Şaban.

Hüküm 259

Zinciriye [Zincirli] Mahallesi'nden Şaban Halife'nin çarşı içindeki dükkanını Hacı Ali Efendi'ye sattığı hakkında. (20-29 Mayıs 1632)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Zinciriye [Zincirli] sakinlerinden Fahrü'l-eimme Şaban Halife ibn-i Himmet meclis-i şerde fahrü'l-kuzat Hacı Ali Efendi ibn-i Hacı Mehmed zide fazluhu mahzarında bi-tavihi ikrar ve itiraf edüb çarşıda minare kurbunda vaki bir tarafı müşteri-i muma ileyh Hacı Ali Efendi'nin mülk dükkânına muttasıl ve bir tarafı harabe dükkân yerine muttasıl ve tarafeyn-i tarik-i amm ile mahdud olub mülk-i müşteram olan bir bab köşe dükkânı on iki riyal kuruşa bey-i batla bey edüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen eyledim bade'l-yevm mülk-i müştera olub keyfe-ma-yeşa ve yahtar mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezbur Şaban Halife'nin vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Hacı Ali Efendi dahi bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edicek hüccet ve bey ü şiraya hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb katb olundu.
Tahriren fi-evaili Zilkadeti'ş-şerife li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 1-10 Zilkade 1041 / m. 20-29 Mayıs 1632]

Şuhüdü'l-hal: Hacı Şah Veli bin Hacı Mustafa, İlyas Çelebi Hacı Cafer, Leğlek Halil, Ahmed bin İsa Çelebi, Muhzırbaşı Muslu, katibü'l-huruf Şaban Efendi.

Hüküm 260

Halil bin İbadullah ile Şehri bint-i Osman'ın nikahlarının kıyıldığına dair. (30 Mayıs-8 Haziran 1632)

Budur ki, kasaba-i Aksaray mahallatından mahalle-i Cami-i Kebir [Ulucami] sakinelerinden Şehri bint-i merhum Osman Efendi nam bikr-i baliğa tarafından husus-ı ati'l-beyana Mehmed Çelebi bin-i Abdülvehhab Çelebi ve Emrullahoğlu İbrahim nam kimesneler şehadetleriyle vekaletleri sabit olan fahrü'l-akran Ahmed Bey ibn-i merhum Derviş Efendi zide kadruhu mahfil-i şerde Halil bin İbadullah tarafından tasdik-i ati'z-zikre vekil olub vekaleti nehc-i şeri üzere sabit olan Es-Seyyid Ali Çelebi bin Nimetullah mahzarında bi'l-vekale ikrar ve takrir-i kelam edüb müvekkilem mezbure Şehri nam baliğa[y]ı müvekkil-i merkum Halil'e (?) yirmi bin akçe mihr-i müeccel ile ve muaccel bir çift altun bilezik ve bir çift altun küpe ve bir kuşak ve bir kırmızı atlas kaftan ve iki derabi(?) kaftan biri kırmızı ve bir yeşil ve üç melevven zıbun ve ikişer çift yorgan ve döşek ve yasdık biri beledi ve bir kumaş olmak üzere kumaş ve sair (…)lerinden malum eşya-yı beyt üzerine mezbur Halil'e (?) akd-i nikah ve tezvic etdim deyüb vekil-i mezbur Es-Seyyid Ali Çelebi ve dahi bi'l-vekale nikah-ı mezburu kabul edüb mezbur Halil'e (?) merkume Şehri nam bikr-i baliğa vech-i meşruh üzere akd ü nikah ve tezvic etdim dedikde ve zeyl-i kitabda masturü'l-esami Müslümanlar huzurunda tarafeynin rızalarıyla tasdik ve kabul etdiklerinden sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Zilkadeti'ş-şerife ihda ve erbain ve elf. [h. 11-20 Zilkade 1041 / m. 30 Mayıs-8 Haziran 1632]

Şuhudü'l-hal: Hacı Şeyhioğlu İbrahim Çelebi, Piri Çelebi bin Abdullah Çelebi, Ahmed Bey bin Hasan, Abdülcelil bin Mustafa, Muhzırbaşı Muslu, Hacı Bin Süleyman.

[Sayfa 38a]

Hüküm 261

Çardigin [Çerdiğin] Mahallesi'nden merhum Mehmed bin Hacı Cafer'den kalan miras mallarının kızları Fatıma ve Hadice ile kardeşi İlyas Çelebi aralarında paylaştırıldığına dair. (30 Mayıs-8 Haziran 1632)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Çardigin [Çerdiğin] sakinelerinden olub müteveffa Mehmed bin Hacı Cafer'in zevce-i metrukesi olan Mihri Hatun ibnet-i Ahmed Çelebi ve müteveffa-yı mezbur Mehmed'in sulbiye kızları Fatıma ve Hadice nam kimesneler meclis-i şerde ve yine mahalle-i mezbur sakinlerinden müteveffa-yı mezbur Mehmed'in li-ebeveyn karındaşı İlyas Çelebi ibn-i Hacı Cafer mahzarında ale'l-infirad ikrar ve itiraf edüb mezbure Mihri Hatun ve kızları mezburetan Fatıma ve Hadice mezbur İlyas Çelebi ile babamızdan irs-i şerle intikal eden emlak ve erzak müşterek zabt edegelmişler idi merkum Mehmed vefat etmekle bize intikal eden emlakdan mahalle-i mezburede vaki inde'l-ciran malumetü'l-hudud bağçenin Soğukkapu tarafından nısfı dahilinde olan eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve ahar yerden kapu açmak üzere ve yine mahalle-i mezburede vaki malumetü'l-hudud olan evlerden bir oda ve bir bab saçmalık ve iki harabe evler yeri ve hayatı ile ve bir örtme fevkanisi ile ve zikr olunan örtmenin içinden mezbur İlyas Çelebi'nin sofasına yol vermek için hisse-i şayiamız mukabelesinde alub kabul ve kabz edüb mezbur İlyas Çelebi dahi müteveffa-yı mezbur Mehmed'in deyni her ne ise üzerine alub bizden deyn taleb olunmamak üzere kabul eyledik bi-hasebi'ş-şer sual olunub tescil olunmasını murad ederiz dediklerinde gıbbe's-sual mezbur İlyas Çelebi dahi tayin olunduğu üzere ben dahi zikr olunan bağçe ve evlerden mezburanın hisse-i şayiaları mukabelesinde verdim ve müteveffa-yı mezbur karındaşım Mehmed'in deynini dahi üzerime aldım deynden zimmetlerin beri eyledim deyü tahkik ve tasdik eylediklerinde tarafeynin rızalarıyla beraet-i zimmetlerine tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Zilkade li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 11-20 Zilkade 1041 / m. 30 Mayıs-8 Haziran 1632]

Şuhudü'l-hal: Hacı Şah Veli bin Hacı Mustafa, Hacı İsmail bin Nasuh, Leğlek Halil, Fahrü'l-müderrisin Ali Efendi, Hüseyin bin Hamza.

Hüküm 262

Hatib Mahallesi'nden Emine Hatun'un, babasından kalan ve kardeşi Hasan tarafından bir başkasına satılan dükkan hakkında şufa [satışta öncelik hakkı] talep ettiğine dair. (31 Mayıs 1632)

Budur ki, kasaba-i Akrasay'da vaki mahalle-i Hatib sakinelerinden Emine bint-i Yusuf nam hatun meclis-i şer-i şerife gelüb takrir-i meram kılub karındaşım Hasan babamızdan irs-i şerle intikal eden müşterek mutasarrıf olduğumuz bir bab mülk dükkânı mezbur Hasan benim haberim yok iken fahrü'l-kuzat Hacı Ali Efendi'ye bey edüb akçesin almış hala taht-ı nikahında olduğum Hacı Yusuf bana haber verüb ve ben dahi istima eylediğim hinde fi'l-hal kalkub meclis-i şera geldim karındaşım mezbur

Hasan bey eylediği müşterek mutasarrıf olduğum dükkâna şefiim şufa taleb eyledim tescil olunmasını murad ederim dedikde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi'l-yevmi's-sani aşar min şuhur sene ihda ve erbain ve elf. [h. 12 Zilkade 1041 / m. 31 Mayıs 1632]
Şuhudü'l-hal: İbrahim bin Hacı Şeyhi, Abdülcelil bin Muzaffer.

Hüküm 263

Sarı Yakub Mahallesi'nden Hasan bin Yusuf'un çarşı içindeki dükkanını Hacı Ali Efendi'ye sattığı hakkında. (30 Mayıs-8 Haziran 1632)

Budur ki, nefs-i Aksaray'da vaki mahalle-i Sarı Yakub sakinlerinden Hasan bin Yusuf nam kimesne meclis-i şer-i şerifde fahrü'l-kuzat Hacı Ali Efendi ibn-i Hacı Mehmed zide fazluhu mahzarında bi-tavihi ikrar ve itiraf edüb çarşıda Minare dibinde vaki Çerçi Mireroğlu (?) dükkânı demekle maruf inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan bir bab mülk dükkânın olan hisse-i şayiası muma ileyh efendiye dokuz esedi kuruş ile altmış nakid ve rayic-i fi'l-vakt akçeye bey edüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen eyledim bade'l-yevm mutasarrıf olub keyfe ma-yeşa ve yahtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbur Hüseyin'in vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Hacı Ali Efendi dahi bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edicek ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Zilkade li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 11-20 Zilkade 1041 / m. 30 Mayıs-8 Haziran 1632]

Şuhudü'l-hal: Hacı Şah Veli bin Hacı Mustafa, İlyas bin Hacı Cafer, Leğlek Halil, İbrahim Çelebi bin Hacı Şeyhi, Ahmed bin İsa Çelebi.

Hüküm 264

Yuva köyünde yaşayan Kadri bin Yusuf'un küçük kızı Meryem'i bıçakla yaralayarak ölümüne sebeb olduğunun, yerinde yapılan tespitle sabit olduğuna dair. (8 Haziran 1632)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi Yuva nam karye sakinlerinden Hidayet Çelebi ibn-i Eş-Şeyh Gazali ve İsmail bin Abdülkadir nam kimesne meclis-i şera gelüb takrir-i meram kılub bin kırk bir Zilkadesi'nin on altıncı günü [h. 16 Zilkade 1041 / m. 4 Haziran 1632] ahad [Pazar] günüdür kuşluk zamanında karye-i mezbure sakinlerinden Kadri bin Yusuf nam kimesne kendi evi içinde alat-ı harb ile sulbiye Meryem nam sagire kızı urub mecruh edüb ol cerahatdan fevt olmak ihtimali vardır canib-i şerden üzerine varılub keşf olmak murad ederiz dediklerinde husus-ı mezburun tahriri içün fahrü'l-akran Şaban Efendi gönderilüb iftiharü'l-ümerai'l-kiram haliya mirliva-i Aksaray olan Hüseyin Bey dame izzuhu hazretlerinin kaymakamları olan fahrü'l-akran Süleyman Bey zide kadruhu adamlarından Mehmed Ağa ibn-i Hüseyin nam kimesne ile ve zeyl-i kitabda masturü'l-esami olan bi-garaz Müslümanlar karye-i mezburede olub mezbur Kadri'nin sulbiye kızı mezbure Meryem'i kendi mülk evleri içinde mecruhan maktul bulunub eser-i cerahatına nazar olundukda sagire-i mezburenin sağ yanında göbeği kurbunda bıçak yarası ve yine sağ uyluğunda kasıkda bıçak yarası olub ve sol uyluğunda ve topuğunda iki yerde dahi bıçak yarası olduğuna nazar ve müşahede olundukda mevlana-yı mezbur mahallinde keşf ve tahrir etdiğin gelinüb haber vermeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi'l-yevmi'l-işrin min-şehri Zilkade li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 20 Zilkade 1041 / m. 8 Haziran 1632]

Şuhudü'l-hal:

[Sayfa 38b]

Hüküm 265

Şeyh Hamid Mahallesi'nden merhum Hacı Hızır'ın yetim kalan 3 çocuğuna, Meram adlı kadının mahkeme tarafından vasi tayin edildiğine dair. (29 Haziran-8 Temmuz 1632)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Şeyh Hamid sakinlerinden müteveffa Hacı Hızır'ın eytamından Mustafa ve Mehmed ve sagire kızı Kabayşe'nin (?) babalarından irs-i şerle intikal eden metrukat ve muhallefatların zabt ve ahvallerin hıfz edüb bir vasiden lazım ve mühim olmağın müteveffa-yı mezbur Hacı Hızır'ın zevce-i metrukesi olan Meram bint-i Mehmed nam hatun kıbel-i şerden vasiye nasb ü tayin olunub mezbure dahi vesayet-i merkume[y]i kabul ve hizmet-i lazımesin taahhüd ve iltizam etmeğin ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Zilhicce li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 11-20 Zilhicce 1041 / m. 29 Haziran-8 Temmuz 1632]

Şuhudü'l-hal: Eş-Şeyh Baba Kasım Çelebi, Eş-Şeyh Safi Çelebi, İbrahim Dede bin Yahşi, Hüseyin bin Şaban, Muhzırbaşı.

Hüküm 266

Yuva Köyü'nde yaşayan Kadri bin Yusuf'un küçük kızı Meryem'i bıçakla yaralayarak ölümüne sebeb olduğu ve ayrıca küçük oğlu Abdullahı da öldürmeye kalkıştığının, şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (8 Temmuz 1632)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi Yuva nam karye sakinlerinden Hacı Ömer ve Taberoğlu Mehmed Ahmed bin Hasan Koca ve İsmail bin Abdülkadir ve Seydi Ahmed bin Ali ve Şeyh Ali Fakı ibn-i Dede Ali ve gayrileri meclisi şer-i şerif-i lazımu't-tevkirde yine karye-i mezbure sakinlerinden Kadri bin Yusuf nam kimesne mahzarında takrir-i kelam edüb işbu mezbur Kadri'nin mülk evi içinde sulbiye Meryem nam sagire kızı mecruhan fevt olmuş yolunda katili mezbur Kadri'dir sual olunsun dediklerinde gıbbe's-sual mezbur kadri kızım mezbure Meryem'i ben mecruh eylemedim deyü inkarile cevab vericek karye-i mezbure halkının dava-yı muharrerelerine muvafık beyyine taleb olundukda adulden olub karye-i Ihlara sakinlerinden fahrü'l-akran Rahmeti Bey ibn-i Mirza nam kimesne li-ecli'ş-şehade meclis-i şera hazır olub işbu mezbur Kadri kızı sagire Meryem'i kendi evinde alet-i cariha ile kuşluk zamanında sen benim yayımı ve kılıcımı ahara niçün verdin deyü bıçak ile urub mecruh edüb ol cerahatdan fevt oldu mezbure Meryem'in katili babası merkum Kadri'dir deyü şehadet edüb ve karye-i Yaprakhisar sakinlerinden Şaban bin Mustafa dahi meclis-i şera li-ecli'ş-şehade hazır olub işbu mezbur Kadri sagire-i mezbure kızım Meryem'i bıçak ile ben urub mecruh eyledim dedi eğer kızım mezbure Meryem bu cerahatdan vefat ederse katiliyim dedi mezbur Kadri'nin ikrarına şahidim şehadet dahi ederim deyüb ve mezbur Kadri'nin ammisi olan Mustafa bin Kadri dahi istintak olundukda mezbur Kadri'nin elinde bıçak ve kılıç olub karye-i mezbure halkını kovub yür[ür]ken kuşluk zamanı idi sagir oğlu Abdullah'ı dahi ayağından yapışub

bıçak ile urdu bunu dahi katl ederin deyüb öldürmek mahallinde iken sagir-i mezbur Abdullah'ı elinden aldım deyü şehadet edüb iftiharu'l-ümerai'l-kiram haliya mirliva-i Aksaray olan Hüseyin Bey dame izzuhu hazretlerinin kaymakamları olan fahrü'l-akran Süleyman Bey zide kadruhu mahzarında ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu ki lede'l-hace ibraz edüb ihticac ede.
Tahriren fi'l-yevmi'l-işrin min-şehri Zilkade li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 20 Zilkade 1041 / m. 8 Temmuz 1632]

Şuhudü'l-hal: Piri Çelebi bin Abdullah Çelebi, İbrahim Çelebi bin Hacı Şeyhi, Abdülcelil bin Muzaffer, Es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Es-Seyid Mustafa.

Hüküm 267

Paşacık Mahallesi'nden Sarı Ahmed'in 6 yıl önce başka bir yere gittiğinin ve gitmeden önce karısı Servinaz'a bir yıl içinde dönmediği takdirde kendisini talak-ı selase [ardarda 3 defa] ile boşadığını söylediğinin, şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair.
(9-18 Temmuz 1632)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Paşacık sakinelerinden Servinaz bint-i Hasan Dede nam hatun meclis-i şera gelüb takrir-i meram kılub zevcem olan Sarı Ahmed bin Şaban nam kimesne tarih-i kitabdan altı sene mukaddem ahar vilayete gitdiği hinde eğer ben üç yüz altmış güne dek gelmez isem benden talak-ı selase ile mutallaka ol deyü tatlik edüb gitmiş idi bilir kimesnelerden sual olunmasını taleb ederim dedikde adul ricalden fahrü'l-akran Hacı Hızır Çavuş ibn-i Zekeriya ve Mehmed bin Hasan nam kimesneler li-ecli'ş-şehade meclis-i şerde hazıran olub fi'l-hakika işbu mezbure Servinaz'ın zevci olan Sarı Ahmed bin Şaban ahar vilayete gitmek murad eyledüği hinde eğer ben üç yüz altmış güne dek gelmez isem mezbure Servinaz benden talak-ı selase ile mutallaka olsun dedi mezbur Ahmed altı senedir gelmedi mezbure Servinaz talak-ı selase ile mutallakadır biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadili'l-ade şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Zilkade li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 21-30 Zilkade 1041 / m. 9-18 Haziran 1632]

Hüküm 268

Çökü Murad adlı gayr-i müslimin, Akhisar Köyü'ndeki bağından elde ettiği mahsulü Ali Bey'e sattığına dair.
(tarihsiz)

Budur ki, Aksaray muzafatından Akhisar nam karye sakinlerinden Çökü Murad veled-i Muhtar nam zımmi meclis-i şerde fahrü'l-akran Ali Bey ibn-i Hacı Nureddin mahzarında ikrar ve itiraf edüb karye-i mezbure sınırında vaki Çay bağı demekle maruf bir tarafı İsa bağı ve bir tarafı Hüdaverdi bağı ve bir tarafı Giroli ve Nahcı Sekriye nam zımmi bağı ve bir tarafı Karataş harkı ile mahdud olan bir kıta bağın bir senede hasıl olan mahsulünü dört yüz akçeye bey eyleyüb teslim-i mebi ve kabz-ı semen eyledim ve bu seneden sonra yine mezbur Ali Bey vekilim olub zikr olunan bağımı harab etmeyüb ben gelince tımar edüb bağımın mahsulün ye dedikde mukırr-ı mezbur Murad nam zımminin vech-i meşruh üzere sadır olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Ali bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edicek ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.

Şuhud es-salifun.

[Sayfa 39a]

Hüküm 269

Alayund [Alanyurt] Köyü'nde vefat eden Meryem'den kalan mirasın Beyazid Çavuş'a ait olduğunun, şahitlerin ifadeleriyle sabit olduğuna dair. (19-28 Temmuz 1632)

Budur ki, bundan akdem Anadolu Beylerbeyisi olub hala ber-vech-i arpalık Aksaray beyi olan izzetlü İbrahim Paşa hazretlerinin kaymakamları olan fahrü'l-akran Mehmed Ağa adamlarından Mustafa Ağa zide kadruhu meclis-i şerde Aksaray kazasına tabi Alayund [Alanyurt] nam karye sakinlerinden olub dergah-ı ali çavuşlarından Bayezid Çavuş tarafından husus-ı ati'z-zikre nehc-i şeri üzere vekaleti sabit olan fahrü'l-akran Mahmud Ağa ibn-i Hasan Ağa mahzarında takrir-i kelam edüb karye-i mezburede Budumlu Karı demekle maruf hatun vefat eylemiş veraseti malum olmamağla mezburenin metrukatı miriden taleb ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual vekil-i mezbur Mahmud Ağa müteveffiye-i mezbure Budumlu Meryem nam hatun müvekkilim olub ceddim olan Bayezid Çavuş'un cariyesi idi mutakasıdır bi-tariki'n-neseb mevlasıdır veraseti çavuşa münhasıradır deyü cevab vericek mezbur Mahmud Ağa'nın sıdk-ı kelamına muvafık beyyine taleb olundukda adulden Şah Mansur bin Sıdıka ve Mahmud bin Ali nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub fi'l-hikaka müteveffiye-i mezbure Budumlu Meryem nam hatun mezbur Bayezid Çavuş'un hanesi idi Budum da yetmiş kuruşa iştira etmiş idi biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadili'l-ade şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evail-i Zilhicce li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 1-10 Zilhicce 1041 / m. 19-28 Haziran 1632]

Şuhudü'l-hal: Es-Seyyid Ömer Çelebi, Ali Çelebi bin Hasan Dede, Abdülcelil bin Muzaffer.

Hüküm 270

Akhisar Köyü'nden Çökü Murad'ın beraber ektikleri yerlerdeki hisselerini, Ali Bey ile Ramazan'a sattığı hakkında. (19 Haziran-18 Temmuz 1632)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi Akhisar nam karye sakinlerinden Çökü Murad veled-i Muhtar nam zımmi meclis-i şerde zümre-i sipahiyandan fahrü'l-akran Ali Bey ibn-i Hacı Nureddin mahzarında ikrar ve itiraf edüb mezbur Ali Bey'den mahsule yarıya tohumluk otuz kile buğday alub bir öküz Ramazan nam kimesnenin üç öküz benim olub karye-i mezbur sınırında vaki Taşköprü Çekesi demekle maruf hududu inde'l-ciran malumedir bir kıta ve Günmer (?) harkı altında bir kıta ve Kerim Kalesi (?) karyesinde Şeyh sınırında vaki hududu inde'l-ciran malume bir kıta ceman üç kıta yeri ziraat etmişidik el-haletü hazihi muhsul yetişüb işlemek lazım gelüb kudretim olmamağla zikr olunan üç kıta yerde olan mahsulün nısf Ali Bey'in olub ve nısf-ı aharının rayi-i merkum Ramazan'ın olub mezbur Ramazan hissesinden ma-ada benim sülüs hisseyi Ali Bey'e sekiz kuruşa bir res merkeb ve yedi kuruş nakid alub ceman on beş kuruşa bey edüb kabz-ı semen eyledim dedikde mukırr-ı mezbur Murad nam zımminin vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Ali Bey bi'l-müvacehe tasdik ve kabul edicek ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.

Tahriren fi-Zilhicce ihda ve erbain ve elf. [h. 1-30 Zilhicce 1041 / m. 19 Haziran-18 Temmuz 1632]

Hüküm 271

Meydan Mahallesi'nden Sağır Hamid'e ait olan nakkaş çarşısındaki mülküne akan suya Kara Şaban tarafından yapılan müdahalenin haksız olduğu hakkında. (29 Haziran-8 Temmuz 1632)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da mahalle-i Meydan sakinlerinden Sağır Hamid bin Çalabverdi nam kimesne meclis-i şerde Kara Şaban bin Erdoğdu nam kimesne mahzarında takrir-i dava edüb Nakkaş sukunda vaki hududu inde'l-ciran malumetü'l-hudud olan mülk yolu ve suyolu olub mürur ve uburuma ve cereyan-ı maya mani olur bi-hasebi'ş-şer sual olunmak taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Kara Şaban fi'l-vaki mezbur Sağır Hamid'in üzerimden bağına yolu vardır suyu yolu malumum değildir deyü cevab vericek müddei-i mezbur Hamid'in dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda adulden Abdullah Dede ibn-i Mustafa ve Abdi Çelebi ibn-i Hacı Mehmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehade hazıran olub fi'l-hakika mezbur Sağır Hamid'in tasarrufunda olan bağının Kaya Dedeoğlu bağı duvarı dibinden ve merkum Şaban'ın bağı evi önünden kadimü'l-eyyamdan suyu ve yolu vardır biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde bade't-tadili'l-ade şahidan-ı mezburanın şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki oldukdan sonra ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Zihicce li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 11-20 Zilhicce 1041 / m. 29 Haziran-8 Temmuz 1632]

Hüküm 272

Ahmed Paşa'nın Karaman Eyaleti valiliğine atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (11-19 Mayıs 1632)

Mirmiran hakkında varid olan emr-i şerifdir.
Emirü'l-ümerai'l-kiram kebirü'l-küberai'l-fiham zü'l-kadr ve'l-ihtiram sahibü'l-izz ve'l-ihtişam el-muhtassu bi-mezidi inayeti'l-meliki'l-ala sabıka Karaman Beylerbeyisi olan Ahmed Paşa dame ikbaluhu tevki-i refi-i hümayun vasıl olıcak malum ola ki, emirü'l-ümerai'l-kiram Anadolu Beylerbeyisi dame ikbaluhu südde-i saadetüme mektub gönderüb senin içün yarar ve namdar deyü [bu] defa münhezim olan İlyas Paşa muharebesinde külli hizmetde bulunmuşdur deyü inayet ricasına arz etmeğin haliya hakkında mezid [inayet-i] aliyye-i şahane ve mezid refet-i celile-i padişahanem zuhura getürüb işbu ihda ve erbain ve elf Şevvali'l-Mükerremi'nin on beşinci gününden [h. 15 Şevval 1041 / m. 5 Mayıs 1632] hatt-ı hümayun-ı saadet-makrunumla kebir Karaman Eyaleti'ni sana inayet edüb ilamiyçün tayin olunmuşdur buyurdum ki, hükm-i şerifimle vusul buldukda bir an ve bir saat tehir ve terahi eylemeyüb varub Karaman Eyaleti'ni mutasarrıf olub eyalet-i mezburenin hıfz ü hırasetinde ve reaya ve berayayı himayet ü sıyanetlerinde ve sair memur olduğun hidemat-ı hümayun itmamında mücidd ü sai olub adamın gönderüb beratın ihrac etdiresin şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın.
Tahriren fi-evahir-i şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 21-29 Şevval 1041 / m. 11-19 Mayıs 1632]
Be-makam-ı Kostantiniyye El-Mahruse

Tıbku asluhu'l-muta hurrire el-fakir elbese sübhanehu Tayyib bin İbrahim el-müvella bi-mahkeme-i Bolvadin hilafeten ufiye anhuma.

[**Sayfa 39b**]

Hüküm 273

Demirci Köyü'nden getirilen bir demet arpa incelenerek hasat mevsiminin geldiğinin anlaşıldığı hakkında. (21 Mayıs 1632)

Sicill-i hasad,

Budur ki, iftiharu'l-ümerai'l-kiram haliya mirliva-i Aksaray olan Hüseyin Bey dame izzuhu hazretlerinin kaymakamları olan Süleyman Bey adamlarından Mehmed Ağa ile nahiye-i Tatar'da vaki karye-i Demirci sakinlerinden Hasan Dede bin Oruç bir deste arpa getürüb vakt-i hasaddır tescil olunmasını taleb ederim dedikde zeyl-i kitabda masturu'l-esami olan Müslümanlar dahi vakt-i hasaddır ve nesne[y]i gördük deyü haber verdiklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi'l-yevmi's-sani Zilkade li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 2 Zilkade 1041 / m. 21 Mayıs 1632]

Şuhudü'l-hal: Abdülcelil Emir-i Mahkeme, Abdülkerim Bey bin Kemal Halife, Piri Çelebi bin Abdullah, Piyale bin Abdullah, İbrahim bin Hasan, Koca Seydi Ahmed bin Seydi Ahmed.

Hüküm 274

Selime Köyü'ndeki caminin ferraşlığına İbrahim'in atandığı hakkında, IV. Murad'ın gönderdiği fermanın sureti. (2-11 Şubat 1632)

Nişan-ı şerif-i ali-şan budur ki,
Aksaray kazasına tabi Selime nam karye cami-i şerifinde yevmi nim akçe ile ferraş olan Ahmed fevt olub yeri mahlul olmağın yerine işbu rafi-i tevki-i refi-i hakani İbrahim nam kimesne her vechile mahaldir deyü kadı Mevlana Ahmed arz etmeğin sadaka edüb bu berat-ı hümayunu verdim ve buyurdum ki, bade'l-yevm müteveffa-yı mezburun yerine ferraş olub hizmet-i lazımesin müedda kıldıkdan sonra yevmi nim akçe vazifeye mutasarrıf olub vakıfın ruhu ve devam-ı devlet içün duaya müdavemet getüre ol babda hiç ahad mani ve dafi olmayub asla müdahale ve taarruz kılmayalar şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Receb li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 11-20 Receb 1041 / m. 2-11 Şubat 1632]
Be-makam-ı Kostantiniyye el-mahruse

Hüküm 275

Selime Köyü'ndeki tımarın Abdülcelil'e tevcih edildiği hakkında, IV. Murad'ın gönderdiği fermanın sureti. (21 Şubat 1632)

Selime içün varid olan emr-i şerifdir ki zikr olunur.

Nişan-ı şerif-i ali-şan ve tuğra-yı garra-yı cihan hükmü oldur ki,
Rafi-i tevki-i refiü'ş-şan-ı hakani Abdülcelil südde-i saadetüme gelüb Aksaray Sancağı'nda Bekir

nahiyesinde Selime nam karye ve gayriden iki bin üç yüz akçe tımara mutasırrıf olan Nurullah fevt olub tımarı mahlul oldukda tisa ve selasin ve elf Rebiülevveli'nin on beşinci gününden [h. 15 Rebiülevvel 1037 / m. 24 Kasım 1627] mirmiran tarafından tevcih olunub berat etdürüb vaki olan hizmetlerde ve alay ve karavul ve metrisi ve yürüyüş hizmetlerinde mevcud iken ahardan Ramazan nam kimesne tımar-ı mezbur Emrullah üzerinde bana nasbı verilmişdir deyü niza edüb lakin tımar-ı mezbur Emrullah üzerinde olmayub Nurullah üzerinde olub ve tarih-i nasbı mukaddem olub her vechile mezbur Abdülcelil'in hakkı olmağın elinde olan berat mucebince mukarrer kılınub mukarrer mektubu verildikde bildirüb mucebince inayet rica etmeğin elinde olan berat ve mukarrer mektubu mucebince kema-kan mukarrer ve zabt etdirüb fi-ma-bad Emrullah üzerinde bana nasbı verilmişdir deyü dahl eden mezbur Ramazan'ı ve ahardan bir ferde dahl ü taarruz etdirmeyesin ve dahl edüb tahvil-i tarihe düşen mahsulünden nesnesin nasbı almış ise bade's-sübut hükm edüb geri bi-kusur alıveresiz şöyle ki mezbur hasmı kanaat etmeyüb bir tarikle temessükat ibraz etmekle dahl etmek ister ise asla ve kata dahl etdirmeyüb kema-kan buna takarrur ve zabt ve tasurruf ve mahsulün ahz ü kabz etdiresin deyü sene ihda ve erbain ve elf Recebi'nin evahirinde [h. 21-30 Receb 1041 / m. 12-21 Şubat 1632] hükm-i şerifim verildikde sonra tezkeresi ihrac olunmak fermanım olmağın zikr olunan iki bin üç yüz akçe tımar niza eden mezbur Ramazan tahvilinden elinde olan mukarrer mektubu mucebince mezkur Abdülcelil'e ibtida müstahak olduğu yolundan yedi yüz akçe noksanıyla ber-vech-i tekmil üç bin akçelik üzerinde takarrur kılınub südde-i saadetümde verdim ki zikr olunur ve buyurdum ki, bade'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezaif-i hidemat sadedinde ve mevfure ve mesai-i meşkure asakir-i mansuredir ber-muceb-i defter-i hakani kusur meri ve müedda kılub ol babda hiç ahad mani ve rafi olmaya şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar.
Be-makam-ı Kostantiniyye El-Mahruse.

Hüküm 276

1042 [1632-1633] yılında hane başına 20 kuruş olarak toplanacak avarız vergisin 15 kuruşa düşürüldüğü hakkında, IV. Murad'ın gönderdiği Aksaray kadısına gönderdiği fermanın sureti.
(22 Mart-20 Nisan 1632)

Bedel-i nüzülün tahfifi içün gelen emr-i şerifdir ki zikr olunur.

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam Aksaray kadısı zide fazluhu tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, sen ki mevlana-yı müşarün ileyhsin Asitane-i Saadetime arz gönderüb bundan evvel bin kırk iki senesine [h. 1042 / m. 1632-1633] mahsub olmak üzere kaza-i mezburun avarız hanelerinden yirmişer kamil kuruş bedel-i nüzül tahsili fermanım olunub lakin sene-i mezburede miri develer kışlamak fermanım olunmağla lazım gelen arpa ve samanları ve hüddamına nafaka ve sair mühimmatları tedarikiyçün reaya külli usret çekmekle ferman olunan bedel-i nüzül akçesin edasına kudret ve tahammülleri yokdur bir mikdar tahfif olunmak babında emr-i şerifim ricasına ilam eylemeğin bin kırk bir Ramazanü'l-mübareğinin ikinci günü [h. 2 Ramazan 1041 / m. 23 Mart 1632] arz olundukda zikr olunan yirmi kuruşun beş kuruşu tahfif olunub ancak on beş kuruş tahsil oluna deyü fermanım olmuşdur buyurdum ki, hükm-i şerifim vardukda bu babda sadır olan ferman-ı saadetim mucebince amel edüb dahi kaza-i mezburda vaki avarız hanesinden tarih-i mezbura mahsub olunmak üzere tahsil fermanım olan bedel-i nüzül akçesin cemine memur olan kuluma on beşer kuruş hesabı üzere cem ve tahsil etdirüb haliya ref olunan beşer kuruş içün reayayı hilaf-ı şer-i mutahhar ve mugayir olmayun bir ferde rencide ve remide etdirmeyesiz şöyle bilüb alamet-i şerife itimad kılasız.

Tahriren fi-şehr-i Ramazani'l-Mübarek li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 1-30 Ramazan 1041 / m. 22 Mart-20 Nisan 1632]
Be-makam-ı Kostantiniyye El-mahruse.

[Sayfa 40a]

Hüküm 277

Sefere katılan Aksaray sancak beyi Hüseyin Bey ile yerine vekil bıraktığı Süleyman Bey arasındaki yazışmaların suretleri. (21 Nisan-19 Mayıs 1632)

İzzetlü ve faziletlü efendi hazretlerinin huzur-ı şeriflerine iştiyaklar ile dualar takdiminden sonra meccane (?) inha olunur ki, canib-i muhibbinüz sual-i şerif caiz buyurulur ise bi-hamdillahi teala sıhhat üzere devam-ı devlet-i padişahide müdavemet üzere ferman-ı şerif mucebince sefer-i hümayuna teveccüh olunub canımızdan bize aid olan hukukun zabta ve hıfziyçün Süleyman Bey devam-ı gaza müsellem tayin olunub irsal-i huzur kılındı gerekdir ki bu canibe aid olan hukukumuz muavenet edüb zabt etdiresin.
Tahriren fi-Şevval li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 1-29 Şevval 1041 / m. 21 Nisan-19 Mayıs 1632]
[imza] Hüseyin Bey mirliva-i Aksaray

Karındaşım Abdülkerim Bey kamyab bade's-selam inha olunur ki, hala liva-i Aksaray beyisi olan iftiharü'l-ümerai'l-kiram Hüseyin Bey hazretleri ihda ve erbain ve elf Şevvali'nden [[h. 1-29 Şevval 1041 / m. 21 Nisan-19 Mayıs 1632] biz mütesellim tayin edüb memhur mektub irsal edüb lakin bazı avayık sebeb ile siz vekil eyledi vaki olan mesalih (…) zabt edesiz vesselam.
[imza] Muhibb El-fakir Süleyman Bey et-tevekkül mirliva-i Aksaray

Hüküm 278

Harvadala [Helvadere] Köyü'ndeki tımarın yeniden Ahmed Destari Helvayi'ye tevcih edildiği hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (22 Şubat-21 Mart 1632)

Harvadala [Helvadere] içün Kenan Ağa'nın müceddeden gelen beratıdır.

Nişan-ı şerif-i alişan hükmü oldur ki,
Emirü'l-ümerai'l-kiram Erzurum Beylerbeyisi Halil ve Karaman Beylerbeyisi Dilaver dame ikbaluhuma ile Aksaray Sancağı Alaybeyisi Mehmed zide kadruhu südde-i saadüteme mektublar gönderüb Aksaray sancağında ve nahiyesinde Harvadala [Helvadere] nam karye ve gayriden işbu yirmi sekizbin akçe zeamet defter-i hakani şakirdlerinden müteveffa Derviş Ali tahvilinden sipahiden Hüseyin Seydi'ye ulufesi bedeli verilüb badehu onun fevtinden müşarün ileyh Halil dame ikbaluhunun adamlarından rafiu tevki-i refii'ş-şan-ı hakani kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Ahmed Destari Helvayi zide kadruhuya yirmi beş akçe ulufesi hazineye kalmak şartıyla tevcih olunub berat etdirüb zeamet-i mezbure ile vaki olan seferlerden ve sair hizmetlerden ve müşarün ileyh ile maan Hille [Hille, Irak] muhafazasında mevcud olub zeametine bir vechile dahl olunmak icab eylemez iken haricden Katib namında Mustafa nam kimesne mezbur Ahmed içün sefere gelmedi deyü zeamet-i mezbure[y]i bir tarikle alub dahl ve niza edüb lakin mezbur Ahmed seferlerin ceminde mevcud olub ol takdirce mezbur Mustafa'nın alub dahl eylediği lağv-ı mahz olduğun bildürüb zeamet-i mezbure[y]i mezkur Ahmed Destani Helvayi'ye elinde olan beratı mucebince kema-

kan mukarrer ve zabt u tasarruf etdirilmek ricasına arz eyledikleri ecilden zeamet-i mezbure[y]i mezkur Ahmed'in elinden alan beratı mucebince kema-kana takarrur edüb ve zabt u tasarruf etdirüb fi-ma-bad bi-vech ve bila-sebeb alub dahl eden mezbur Mustafa'yı ve ahardan bir ferde dahl ü taarruz etdirmeyesiz ve dahl edüb tahvil ve tarihine düşen mahsulünde nesnesin alınmış ise bade's-sübut hükm edüb gerü bi-kusur alıveresin bundan sonra mezbur Mustafa kanaat almayub geri bir tarikle temessükat ibraz etmekle dahl etmek ister ise asla dahl ü taarruz ve teallül ve niza etdirmeyüb ibraz eylediği temessükatın elinden alub der-kise edüb mühürleyüb Asitane-i Saadetüme gönderesin ki cevabı verile ve zeamet-ı mezbure[y]i mezkur Ahmed Destari'ye zabt ve mahsulün ahz ü kabz etdiresin deyü ihda ve erbain ve elf Şabanü'l-muazzamı'nın evailinde [h. 1-10 Şaban 1041 / m. 22 Şubat-3 Mart 1632] hükm-i şerif verildikden sonra tezkeresi ihrac olunmak fermanım olmağın zeamet-i mezbure vech-i meşruh üzere muma ileyh Ahmed Destari Helvayi'ye mukarrer kılunub südde-i saadetimden layık ve seza-var görüb verildiği zikr olunur ve ayan ve beyan kılınur ve buyurdum ki, bade'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezaif-i hidemat-ı mebrure ve mevfure ve mesai-i meşkure asakir-i mansuredir ber-muceb-i defter-i hakani bi-kusur meri ve müedda kıla ve zeamet halkı muma ileyh kendülere subaşısı olub subaşılığa müteallik umurdan ve (…) muma ileyhe edeler ol babda efrad-ı aferideden hiç ahar mani [ve] dafi olmaya şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar.
Tahriren fi-şehri Şabani'l-muazzam sene ihda ve erbain ve elf. [h. 1-29 Şaban 1041 / m. 22 Şubat-21 Mart 1632]
Be-makam-ı Kostantiniyye El-mahruse

Hüküm 279

Ihlara, İncesu, Yassıviran ve Hacıayni köyleri arasında cesedi bulunan Mehmed'in katilinin bir an önce ortaya çıkarılması hakkında, Şeyhülislam'dan Aksaray kadısına gelen yazının sureti. (20-30 Mayıs 1632)

Canib-i fazilet-me'ab-ı şeriat-nisab-ı hazret-i efendi-i kam-yab el-müvella be-kaza-i Aksaray zide fazluhu.

Dürer-i daavat-ı safiyat-i şeriat-füzun ve tahrir-i teslimat-ı vafiyat faziletlü-nümun ithafından sonra inha-i mühibbane budur ki, taht-ı kaza-i adaletinize tabi Ihlara ve İncesu ve Yassıviran (?) ve Hacıayni (?) nam karyeler mabeyninde Mehmed nam kimesne maktul bulundukda zikr olunan karyeler halkı canib-i şerden üzerlerine naib varub meyyiti keşf ve tahrir olunmadın defn eyledikleri ilam olunub şerle görülüb icra-yı şer olunmak içün kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Piyale Bey zide kadruhu irsal olundu vusulünde memuldür ki zikr olunan karyeler ahalisini meclis-i şera getürüb ehl-i fesadın gayb edenlerin şerle buldurması lazım gelenler buldurub ber-muceb-i şer-i şerif hak üzere teftiş edüb göresiz fi'l-vaki husus-ı mezbur bu canibe ilam olunduğu gibi ise bu fesadı edenler suret-i sicilleri ile mübaşir-i mezbura koşub bu canibe gönderesiz şeran lazım gelen icra-yı şer oluna

[Sayfa 40b]

hilaf-ı şer-i şerif kimesneye iş olunmalu olmaya kaziyyede medhali olmayanları dahl ü taarruz olunmaya hemişe izz ü rifat der-seccade-i(?) şeriat daim yad bi-Rabbi'l-ibad(?).
Tahriren fi evaili Zilkade li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 1-10 Zilkade 1041 / m. 20-30 Mayıs 1632]

Hüküm 280

Abdülbaki bin Mahmud'un, Aksaray'daki Köprübaşı Mescidi'ne imam olarak atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (11 Ocak-8 Şubat 1625)

Oldur ki, kasaba-i Aksaray'da Köprübaşı İmamı Mescidi'nde imam olan Mahmud Halife ihtiyarıyla sulbi oğlu olan işbu darende-i ferman-ı hümayun Mustafa Halife'ye fariğ olub mezbur dahi her vechile layık ve müstahak olmağın tevcih olunub berat-ı hümayun verilmek ricasına kadısı mevlana Abdülbaki arz etmeğin sadaka edüb bu berat-ı hümayunu verdim ve buyurdum ki, varub babası yerine mezbur Mustafa imam olub hizmet-i lazımesin müedda kıldıkdan sonra yevmi bir akçe ile mutasarrıf olub vakıfın ruhu ve devam-ı devletiyçün duaya müdavemet göstere ol babda bir kimesne mani ve dahl ü taarruz kılmaya şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar.
Tahriren fi-şehri Rebiülahir erbaa ve selasin ve elf. [h. 1-29 Rebiülahir 1034 / m. 11 Ocak-8 Şubat 1625]
Be-makam-ı Kostantiniyye

Hüküm 281

Mahmud Halife'nin yerine Musluoğlu'nun vakıf mütevellisi olarak atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (1-10 Temmuz 1631)

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam Aksaray kadısı zide fazluhu südde-i saadetüme mektub gönderüb kasaba-i Aksaray'da vaki mütevellisi Mahmud Halife tevliyeti işbu rafiu tevki-i refii'ş-şan-ı hakani Musluoğlu olub tevliyet uhdesinden gelmeğe kadir dahl olmağla hüsn-i ihtiyarıyla vakf-ı mezbur tevliyeti mezbura fariğ olub berat-ı şerif-i alişan inayet ve ihsan olunmak ricasına arz etmeğin bu berat-ı saadet-gayatı verdim ve buyurdum ki mezbur bade'l-yevm vakf-ı mezbur babası yerine mütevelli olub şöyle ki vezaif-i hidemat-ı tevliyeti kema-yenbaği meri ve müedda kıla vakf-ı mezbura mukaddema mütevelli olan mahsul-i vakfdan bir mikdar nesne mutasarrıf olagelmiş ise bu dahi ona göre mutasarrıf ola ol babda hiç ahad mani ve dafi ve münazi olmayub dahl ü taarruz kılmaya şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar.
Tahriren fi-evail-i Zilhicce erbain ve elf. [h. 1-10 Zilhicce 1040 / m. 1-10 Temmuz 1631]
Be-makam-ı Kostantiniyye

Hüküm 282

Kınalı adlı eşkıyanın yakalanması için harekete geçildiğinden gerekli yardımın gönderilmesi hakkında, Karaman Beylerbeyisi tarafından Aksaray kadısına gönderilen yazının sureti. (tarihsiz)

Hazret-i mevlana-i şeriat-me'ab.

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam mevlana Aksaray kadısı zide fazluhu tahiyyat-ı safiye ithafıyla inha muhlisane olunan oldur ki, hâlâ Kınalı nam şakinin ref ve izalesiyçün eyaletimizde olan emir-i asker ile Anadolu Beylerbeyisi Ahmed Paşa üzerine varmamız babında ferman-ı alişan sadır olmağın maan bu canibden kalkub mühim memura

teveccüh ve azimetine tasammum olunmuşdur kadimü'l-eyyamdan taht-ı hükumetlerinden verilegelen ordu pazarın ihrac ve bu canibe ber-vech-i acele isal içün varid olan emr-i şerif suretiyle kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Hasan Ağa zide kadruhu tayin ve irsal olunmuşdur lede'l-vusul gerekdir ki kadimü'l-eyyamdan verilegelen adet üzere ordu pazar hizmetin müşarün ileyh ihrac ve bu canibe ber-vech-i müsaraa isal birle hırfet eyleyesiz ta kim ferman-ı padişahi üzere memur olduğumuz mahalle bir gün mukaddem varub (…) hizmet eyleyeyüz şöyle ki bu seferi sair sefer ve bu zamanı sair zamana kıyas ile ihmal ve müsahele ile birkaç gün tehir caiz görürseniz hizmet-i padişahinin avk ü tehirine bais olursunuz her vechile özrünüze basiret ve intibah üzere olub mazmun-ı emr-i şerif ile amel eyleyesiz baki izzet ve rifat daim bal.

Hüküm 283

Cizye vergilerinin bir an evvel toplanarak seferde bulunan orduya gönderilmesi hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (20 Temmuz 1632)

Akza kuzati'l-müslimin evla vulati'l-muvahhadin madenü'l-fazl ve'l-yakin varisü ulumi'l-enbiya ve'l-mürselin hüccetü'l-Hakkı ale'l-halk ecmain el-muhtassu bi-mezidi inayeti'l-meliki'l-muin mevlana Kayseriye ve Konya kadıları zide fezailuhuma ve maadinü'l-kuzat ve'l-hükkam maadinü'l-fezail ve'l-kelam vilayet-i Kayseriye ve Karaman perakendesi defterlerine tabi olan keferenin sakin oldukları yerlerin kadıları zide fazluhum tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, hala sefer-i hümayunuma memur olan altı bölük halk dergah-ı muallam yeniçeriler ve sair kapum kullarının mevacibleri ve sair mühimmat-ı sefer içün külli ve cüziye lazım olmağın vilayet-i Kayseriye ve perakende-i Karaman defterleri sene sene öşrilerine edası lazım gelen cizyelerinin cemine memur olan Kenan (…) verüb ve Ali nam kulumun cem ve tahsil eylediği cizye malı ber-vech-i istical ordu-yı hümayunuma irsal olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki, hükm-i şerifimle zümre-i silahdarandan Fettah kulum vardıkda bir an ve bir saat tehir etmeyesiz vardukda bu babda sadır olan ferman-ı celilü'l-kadrim üzere amel edüb dahi zikr olunan cizyelerin cemine memur olan kulum her kangınızın taht-ı hükumetinde olsa bir an tevakkuf eylemeyüb getürdüb cem [ü] tahsil ve kabz eyledikleri cizye malını mezbur kulum ve mutemedün aleyh adamlar ile tacil ve ale't-tacil ordu-yı hümayunuma irsal ve teslim-i hazine etdirüb katiyen bir vechile taallül ve inad ve muhalefet etdirmeyesiz el-hasıl umumen vilayet-i Anadolu'nun harac ve cümle malı sefer-i hümayunuma memur olan kapum kullarının mevacibler ve sair mühimmat-ı sefer içün hatt-ı hümayun-ı saadet-makrurum tayin ve fermanım olmuşdur zinhar Asitane-i Saadetümden emr-i şerif varid olmuşdur deyü taraf-ı ahardan bir akçe

[Sayfa 41a]

verdirmeyüb harac malının cümlesini ordu-yı hümayunuma irsal etdirüb emr-i şerifime muhalefet bir ferde tahsil etdirmeyesiz ve sen ki hazine-i mezbur cemine memur olan kulumsun cemine memur olduğun hazine malının cümlesinin muaccelen ordu-yı hümayunuma irsal ve teslim ve hazine etdiresin şöyle ki ordu-yı hümayunumda maliye canibinden emr-i şerifim varid olmadan taraf-ı ahara akçe vermeyesin mahallinde mahsub olub yalnız ahar (…) gayri itab ve (...) müstahak olman mukarredir şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın.
Tahriren fi'l-yevmi's-sani aşar Muharremü'l-Haram li-sene ihda ve erbain ve elf. [h. 2 Muharrem 1041 / m. 20 Temmuz 1632]

Hüküm 284

Aksaray'daki Şeyh Gaznevi Zaviyesi'ne, Mehmed adlı kişinin zaviyedar olarak atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (14-23 Nisan 1630)

Nişan-ı şerif-i ali-şan-ı sultani ve tuğra-yı garra-yı cihan-selisi hükmü oldur ki,
Kasaba-i Aksaray'da vaki Şeyh Gaznevi [Zaviyesi] zaviyedarı olan Mustafa nam kimesne zaviye-i mezbureye liyakati olmadığından gayri kah Mehmed namına berat etdirdüb cihete istihkakı yoğiken bi-vech müdahale edüb taarruzdan hali olmadıklarına binaen ikisinin dahi her vechile zaviyedar olmayub salah ve adem-i liyakati maruf olmağın ref olunub mezburların yerine işbu rafi-i tevki-i refi-i hakani sulehadan Mehmed talib olmağın yevmi bir akçe ile tevcih olunub berat-ı hümayun ricasına kadısı mevlana Eyüb arz etmeğin sadaka edüb bu berat-ı hümayunu verdim ve buyurdum ki, bade'l-yevm mezburların yerine zaviyedar olub hizmet-i lazımesin müedda kıldıkdan sonra yevmi bir akçe vazifesine mutasarrıf olub vakıfın ruhu ve devam-ı devletiyçün duaya müdavemet gösterüb ol babda hiç ahad mani ve dafi olmayub asla dahl ü taarruz kılmaya şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar.
Tahriren fi-evaili şehri Ramazani'l-Mübarek li-sene tisa ve selasin ve elf. [h. 1-10 Ramazan 1039 / m. 14-23 Nisan 1630]
Be-makam-ı Kostantiniyye

Hüküm 285

Kürtler Köyü'nden Hüseyin ile Şaban'ın oğulları arasındaki sorun hakkında. (14-23 Nisan 1630)

Budur ki, Aksaray kazasına tabi karye-i Kürtler [Sevinçli beldesi yakınlarında bir mevki] sakinlerinden Şaban bin Mustafa nam kimesne meclis-i şer-i şerife yine karye-i mezbureden Hüseyin bin Ali nam kimesne[y]i ihzar ve mahzarında takrir-i kelam edüb senin oğlun mezbur Hüseyin Dede'nin oğlu Yusuf'a yapışmış deyü su-i zan eder imiş bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak-ı hak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Hüseyin Dede merkum Şaban'ın oğlu Ali benim oğlum Yusuf'a yapışmışdın bühtan-ı azimdir ve düşman-ı harbidir dava ve nizaım yokdur deyü cevab vericek iftiharu'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey dame izzuhu hazretlerinin kaymakamları olub şehir subaşısı olan fahrü'l-akran Mehmed Çelebi mahzarında bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri şehri Ramazani'l-Mübarek li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Ramazan 1038 / m. 14-23 Mayıs 1629]

Şuhudü'l-hal: Abdülbaki Çelebi bin El-Müstaid, Hasan Bey bin Hacı Mehmed, Sarban Mehmed Ağa, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 286

Konya, Kayseri, Bozok [Yozgat], Zamantı [Melikgazi] kazaları ile Karaman Eyaleti'ne bağlı tüm kazalarda toplanacak vergiler hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (7 Nisan 1629)

Suret-i emr-i şerif-i sultani,

Akza kuzati'l-müslimin evla vulati'l-muvahhidin madenü'l-fazl ve'l-yakin varisü ulumi'l-enbiya ve'l-mürselin hüccetü'l-Hakk ale'l-halki ecmain el-muhtassu bi-mezid inayeti'l-meliki'l-muin Konya ve Kayseriye [Kayseri] kadıları zide fazluhüma ve kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam Bozok [Yozgat] ve Zamantı [Melikgazi (köy), Pınarbaşı, Kayseri] kadıları ve eyalet-i Karaman'da vaki olan kadılar zide fazluhum tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, zikr olunan kadılıklarda vaki bezl-i mütekaidin ve sipahizadegan ve pir-benan taifesinin bin otuz dokuz [h. 1039 / m. 1629-1630] senesine mahsub olunmak üzere rüsumların sabıka Karaman beylerbeyisi ve Karaman hazinesi defterdarı olub vefat eden Mehmed cem ü tahsil edüb hala mevcud olan güherçilenin masarıfına sarf eylemiş iken tarih-i merkumun rüsumu cemi dahi mülazımlardan olub silahdarlardan Osman nam kuluma verilmişiken eyalet-i mezburede olan mütekaidin ve tevabii rüsumların tedahül-i hasbi ile bin kırk [h. 1040 / m. 1630-1631] senesine mahsub olmak üzere hala Kayseriye Sancağı beyi olan kıdvetü'l-ümerai'l-kiram Seyyid Ahmed dame izzuhuya tefviz ve sipariş olunmağın beratın ihrac edinceye değin mir-i muma ileyhe ale't-tacil cem ü tahsil etdirdüb hala Karaman defterdalığı ve mezbur Osman nam kimesne[y]i ve ahardan bir ferde dahl ü taarruz etdirmeyesiz deyü emr edüb buyurdum ki, hükm-i şerifimle vardukda tehir ve terahi eylemeyüb zikr olunan kadılıklardan sakin olan mütekaidin ve sipahizade ve mutak kul ve pir ve benanım tarih-i merkuma mahsub olmak üzere uhdelerine lazım edası gelen rüsumun mir-i muma ileyhe beratın ihrac edinceye değin olagelen adet ve kanun üzere cem ü tahsil ve kabz-ı defter etdirüb taife-i merkumenin rüsumlarına min-bad Karaman defterdarını ve mezbur Osman'ı ve ahardan pir kuvveye (?) vechen mine'l-vücuh dahl ü taarruz etdirmeyesiz emr-i şerifime muhalif kimesneye iş etdirmeyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız.
Tahriren fi'l-yemi's-salis aşar Şabani'l-muazzam li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 13 Şaban 1038 / m. 7 Nisan 1629]
Be-makam-ı Kostantiniyye El-mahruse

[Sayfa 41b]

Hüküm 287

Aksaray Kazası'ndaki zeamet sahiplerine sancak beyinin adamları tarafından yapılan haksız müdahalelere son verilmesi hakkında, I. Ahmed'den gelen fermanın sureti. (21 Şubat-2 Mart 1614

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam mevlana Aksaray kadısı zide fazluhu tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, mektub gönderüb kaza-i mezbura tabi darendegan-ı ferman-ı hümayun Tatar nahiyesinde vaki karyeler ahalisi içün bazısı ümeraü'l-kiram Murtaza dame ikbaluhunun ve bazısı dergah-ı muallam çavuşlarından Kurd ve Mehmed nam çavuşların ve bazısı dergah-ı muallam müteferrikalarından Abdi dame mecduhunun serbestiyet zeametleri olub ile'l-an mirliva subaşıları ve kethüdaları ve adamları dahl etme deyü serbestiyetleri varid olub sicill-i mahfuza mukayyed iken hala Aksaray Sancağı beyi evamir-i şerife ve kanun-ı münife muhalif her an subaşıların gönderüb zikr olunan serbestiyet zeamet karyelerinden selamlık deyü onar kuruşların alub ve bundan maada subaşıları ziyade atlı ile üzerlerine konub meccanen yemeklerin yeyüb ve ehl-i iyalleri sakin oldukları evlerine konub bir akçe ve bir habbe vermeyüb bunun emsali zulm ü teaddisine nihayet olmayub aciz olduklarını bildürüb ol vechile rencide olunmamak babında emr-i şerifim verilmek ricasına ahvalleri ilam olunmasını iltimas eylediklerin arz etmeğin buyurdum ki, hükm-i şerifimle varduklarında bu babda gereği gibi mukayyed olub arz olunduğu gibi ise min-bad mirliva subaşıların her an üzerlerine

göndermeyüb ve selamlık ve aylık ve hizmetkar akçesi namına bir akçe ve bir habbelerin aldırmayub ve mirliva subaşıları ve kethüda ve kendileri kadimden oturageldikleri yerlerde sakin olub bir umur içün veya eşkıyalar getürmek içün davet olunmadın il üzerine devr etdiklerine ve selamlık ve nal-baha ve aylık namıyla reayanın hilaf-ı şer ve kanun bir akçelerin aldığına rızam yokdur, ol vechile fukaraya zulm ü teaddi etdirmeyesiz ve zikr olunan karyeler hin-i tahrirde icmallü zeamet olub tahrirden sonra hisseden bir kesdir (?) almış olmaya nısf bad-ı heva-yı mirlivaya hasıl kayd olunmuş değil ise vaki olan meramların zeamet sahibine ve subaşılarına aldırub serbest zeamet karyelerinin mirliva ve subaşıları salb ve siyaset umurundan maada aharı bir vechile dahl eylemek caiz değildir dahl etdirmek mirliva ve subaşıları taşra çıkarmayub veya varılmak lazım olub varıldıkda ziyade atlu ile çıkmayub ancak beş altı atlu ile çıkub ve ehl-i iyaller sakin olduğu evlerine konmayub bir münasib yere kondurub ve zad [ü] zevadelerinin ihtiyarlarıyla satanlardan narh üzere akçeleri ile aldırub müft [ü] meccanen artık bir nesne aldırmayasız mütemerridi yazub bildiresiz tekrar şikayet etmeli eylemeyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız.
Tahriren fi-evasıtı Muharremi'l-haram li-sene selasin ve işrin ve elf. [h. 11-20 Muharrem 1023 / m. 21 Şubat-2 Mart 1614]
Be-makam-ı Kostantiniyye El-mahruse

Hüküm 288

Aksaray'ın Yapılcan Köyü zeametine tasarruf edenlere yapılan haksız müdahalelere son verilmesi hakkında, II. Osman'dan gelen fermanın sureti. (21-30 Eylül 1618)

Suret-i icmal-i dergah-ı ali budur ki nakl olundu,
Tahriren fi 16 Şevval li-sene seba ve işrin ve elf. [h. 16 Şevval 1027 / m. 6 Ekim 1618]

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam Aksaray ve Eyübili [Ortaköy] kadıları zide fazluhuma tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, dergah-ı muallam müteferrikalarından darende-i ferman-ı vacibü'l-izan kıdvetü'l-emacid ve'l-ekarim Ali zide mechudu ordu-yı hümayunuma gelüb taht-ı kazanızda Yapılcan nam karye ve gayriden berat-ı şerifimle mutasarrıf olduğu icmallü zeametinin rüsum-ı serbestiyesine haricden dahl olunduğun bildürüb imdi icmallü zeamet serbest olmak kanunsuzdur buyurdum ki, hükm-i şerifimle vardukda göresin tahrirden sonra hisselerinden bir kimse almayub icmallü ise vaki olan cürm-i cinayet ve bad-ı heva ve resm-i arusane ve kul ve cariye meşredkanesine (?) beylerbeyi ve sancakbeyi ve subaşıları adamlarından ve zuama ve erbab-ı tımar ve çeribaşı ve çeri sürücü ve ümena ve ummal ve gayriden tahsilen bir ferdi dahl ü taarruz etdirmeyüb müşarün ileyhe ve adamına zabt ü kabz etdiresiz anın (?) gibi yazılu reayasının birinden cürm-i galiz sadır olub bi-hasebi'ş-şer ve'l-kanun salb ve siyasete veya kat-ı afva müstahak olan ol vakit dahi hükm-i kadı lahik olub hüccet-i şeriye verildikden sonra mücrime günah sadır olduğu mahalde müşarün ileyhin adamı marifetiyle siyasete memur olanlara şerle lazım geleni icra etdirüb harice alub gitmeğe komayub ve bedel-i siyaset deyü bir akçe ve bir habbesin aldırmayasın şöyle ki müşarün ileyhe aid olan rüsum-ı serbestiyesinden kimesne nesnesin almış ise gerü bi-kusur alıveresiz mütemerridi sekidüb eslemeyüb inad ve muhalefet üzere olanları ism ü resimleriyle yazub bildürüb husus-ı mezbur içün tekrar şikayet olunub emr-i şerifim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın.
Tahriren fi-evaili şehri Şevval li-sene seba ve işrin ve elf. [h. 1-10 Şevval 1027 / m. 21-30 Eylül 1618]

Hüküm 289

Aksaray şehrinden tahsil edilen ihtisab vergisinin bundan sonra Abdurrahman adlı kişi tarafından toplanacağı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (24 Mayıs 1629)

Vech-i tahrir-i huruf oldur ki, nefs-i şehirde vaki ihtisabı beher mah bin ikişer yüz akçeye işbu nakıl-i tezkere Abdurrahman nam kimesne talib olmağın işbu mah-ı Şevval'in gurresinden [h. 1 Şevval 1038 / m. 24 Mayıs 1629] deruhde kılınub zabtiyçün tezkere verilmişdir gerekdir ki zikr olunan ihtisabı olageldiği üzere zabt ü tasarruf edüb mamul oldukça beher mah bin iki yüz akçeye eda ve teslim edüb yedine temessük verildi. Tahriren fi-gurrei Şevval li-sene semane ve selasin ve elf.
[h. 1 Şevval 1038 / m. 24 Mayıs 1629]

[**Sayfa 42a**]

Hüküm 290

Divan-ı Hümayun katiplerinden Mansur'un annesinden kendisine miras kalan Aksaray'daki ev ile ilgili sorunun çözümlenmesi hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (22-31 Ekim 1627)

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam Aksaray kadıları zide fazluhuma tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, dergah-ı muallam müteferrikalığıyla divan-ı hümayun katiblerinden olan darende-i ferman-ı vacibü'l-izan kıdvetü'l-emacid ve'l-ekarim Katib Mansur zide mecduhu ordu-yı hümayunuma gelüb bundan akdem bunun validesi olan Muhsine nam hatunun mukaddema zevci olan Hüsam nam kadı nefs-i Aksaray'da vaki mülk-i meşruh evin validesi mezbureye hal-i hayatında mihri ve sair hakk-ı şerisi mukabelesinde verüb üç dört sene mikdarı mezbur istiklal-i mülkiyet üzere tasarruf eyledükden sonra merkum Hüsam Kadı fevt olub badehu validesi mezbure bunun babası Katip Mahmud'a varub birkaç zamandan sonra mezbure dahi fevt olub zikr olunan ev irs-i şerle buna intikal etmişiken bu sagir bulunmağla babası merkum Katip Mahmud zikr olunan evi bunun dayısı olan İbrahim nam kadıya fuzuli bey edüb badehu merkum İbrahim nam kadı dahi fetv olub karındaşı Hüseyin nam kadı sakin olub lakin velayet ihtilal üzere olub bu daima sefer-i hümayunuma gidüb dava edememekle yirmi beş seneden mütecaviz zaman mürur edüb hala taleb etmek üzere iken validesi merkumenin mukaddema zevci olan müteveffa mezbur Hüsam Kadı'nın karındaşı oğlu Mehmed nam kimesne zikr olunan ev ammim mezbur Hüsam Kadı'dan bana intikal etmişdir deyü merkum Hüseyin kadı[y]ı cebren çıkarub kendüye gadr olub bu babda davadan muvafık elinde fetvası olduğun bildürüb mucebince şerle görülüb şira-yı şer olunmak babında emr-i şerifim taleb etmeğin buyurdum ki, hükm-i şerifimle vardukda ihzar-ı husema kılub bir defa şerle fasl olunub bila-özr-i şeri on beşyıl mürur etmiş değil ise onat vechile şerle hak üzere teftiş ve tefahhus ve bu babda fetvasına nazar edüb göresin arz olunduğu üzere olub fetvası davasına muvafık ise ol babda muktezası şer-i kavimle amil olub bade's-sübut validesi mezbureden irs-i şerle intikal eden evine hükm edüb alıverüb zabt ü tasarruf etdirüb min-bad şer-i şerif ve emr-i hümayunuma muhalif mezbur Mehmed'i ve ahardan bir ferdi bir vechile dahl ü taarruz etdirmeyesin hak üzere olub tezvir ü telbisden ve şuhud-ı zurdan hazer edüb

kaziyede medhali olmayanı dahl etdirmeyüb husus-ı mezbur içün emr-i ahar verilmelü eylemeyesin ve bu babda dergah-ı muallam çavuşlarından kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Mehmed Çavuş zide kadruhu sair olan emr-i şerifden tecavüz iş etmeyüb ve bu bahane ile seferden ihtimali olmaya şöyle bileler alamet-i şerifeye itimad kılalar.
Tahriren fi-evasıtı Saferi'l-hayr li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Safer 1037 / m. 22-31 Ekim 1627]

Hüküm 291

Mehmed Efendi adlı kişinin davasının çözümlenmesi hakkında, Aksaray sancak beyi Mehmed Paşa'dan Aksaray kadısına gönderilen mektubun sureti. (tarihsiz)

Mektub-ı beylerbeyi

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam mevlana Aksaray kadısı zide fazluhu bade't-tahiyye ve't-teslim ilam olunan oldur ki, hala Mehmed Efendi'nin ber-mukteza-yı emr-i şerif mucebince davaları görülmesiyçün ağalarımızdan kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Hasan Ağa zide kadruhu tayin olunub irsal-ı huzur kılındı şeref-vusulde gerekdir ki Mehmed Efendi'nin davası Ermenekliogğlu karındaşların bi-hasebi'ş-şer her nice iktiza ederse ana göre icra-yı hak etdiresiz min-bad hilaf-ı şer kimesneyi vaz-ı na-hemvar etdirmeyesiz şöyle bilesiz mucib-i mektubla amel edesiz baki hemişe ömr ü devlet.
El-fakir Mehmed Paşa mirmiran-ı Aksaray hala

Hüküm 292

Aksaray'daki Şeyh Gaznevi Zaviyesi'ne, Mustafa Fakı'nın zaviyedar olarak atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (16-25 Mart 1629)

Nişan-ı şerif-i ali-şan budur ki,
Aksaray'da medfun merhum Eş-Şeyh Gaznevi Zaviyesi'ne yevmi bir akçe ile zaviyedar olan Üstad Muslu ihtiyarıyla ferağ edüb yerine darende-i ferman-ı hümayun Mustafa Fakı nam kimesne layık olduğun kadısı mevlana Abdülbaki arz etmeğin sadaka edüb bu berat-ı izzet-ayatı verdim ve buyurdum ki, varub hizmet-i lazımesin müedda kıldıkdan sonra yevmi bir akçeye mutasarrıf olub vakıfın ruhu ve devam-ı devletiyçün duaya müdavemet göstere şöyle bilüb alamet-i şerife itimad kılasın.
Tahriren fi-evahiri Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Receb 1038 / m. 16-25 Mart 1629]
Be-makam-ı Kostantiniyye

Hüküm 293

Aksaray'daki yeniçerilerin serdarlığına Kuzucu Ferhad adlı yeniçerinin atandığı ve görevini yaparken kendisine yardımcı olunması gerektiği hakkında, Aksaray kadısına gönderilen mektubun sureti. (18-26 Aralık 1628)

Mektub-ı Zabıtçı

Cenab-ı fazilet-me'ab-ı şeriat-nisab-ı hazret-i efendi kamyab,
El-hakimü'l-adl bi-kaza-i Aksaray zide fazluhu ila-yevmi'l-vad ve'l-cevab tahiyyat-ı safiye ve teslimat-ı vafiye ithafından sonra inha ve ilam olunan budur ki, hala taht-ı hükumetinizde yeniçeri üzerine serdar olan (…) olub elli sekizinci bölükde olan Kuzucu

Ferhad nam yoldaşın serdarlığı üzerine ibka ve mukarrer olub mücedded işbu mektub huruf-ı tahrir ve imla olunub huzur-ı şerifinize irsal olundu lede'l-vusul memur olduğunuz üzerinden nazar-ı şerifiniz diriğ buyurulmayub serdarlığı umurunda merkumu istihdam edüb vaki olan yoldaşlar dahi mezkuru üzerlerine serdar bilüb sözünden taşra ve daireden haric vaz-ı itaat-ı şerife intisab üzere olalar eslemeyüb inad ve muhalefet üzere olanları ve şer-i şerife itaat etmeyenleri vukuu üzere isim ve resimleriyle ve dernekleriyle yazub bildiresiz ki muhkem haklarından geline ve levend taifesinden bazı eşkıya dahi burma astar ve yakalu dolama giyüb ve gürde ve bıçak ve tüfenk taşıyub yeniçeri ve acem oğlanı ve topçu ve cebeci yanında mukim ve misafir şeklinde gezüb fukaraya zulm eden bazı eşkıya dahi mezkur ahz etdirüb izn-i şerle haklarından geldiresiz ve yeniçeri ve acem oğlanı

[Sayfa 42b]

ve topçu ve cebeci zümresinde mukim ve misafir kuvvet olub miriye aid ve raci olan muhallefat ve terekatların dahi mezkura kabz etdirilüb marifet-i şerifinizle suk-ı sultanide füruht kılınub nükud her ne hasıl olursa der-kise edüb ve mühürlenüb mümza ve mahtum müfredat defteri ile mesfura teslim edüb bu canibe irsal oluna ve lakin hilaf-ı şer-i şerif kimesneyi rencide ve remide etdirilmemesi babında enva-ı sai-i cemiliniz mebzul ve meşmul ve bi-diriğ buyurula ve Eyübili [Ortaköy] nahiyesinde dahi mezkuru istihdam edüb ahardan bir ferdi dahl etdirmeyesiz şöyle malumunuz ola baki hemişe ilm ü fazilet der-seccade-i şeriat-ı Ahmedi ila-yevmi'l-kıyam müstahkem-bad bi-Rabbi'l-ibad.
Tahriren fi-evahiri Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-29 Rebiülahir 1038 / m. 18-26 Aralık 1628]

Hüküm 294

Aksaray'da sancak beyi adına tahsil edilecek vergileri toplama işinin İsmail, Kubad ve Hamza adlı kişilere ihale edildiği hakkında. (18-26 Aralık 1628)

Budur ki, iftiheau'l-ümerai'l-kiram hala mirliva-i Aksaray olan Süleyman dame izzuhu hazretlerinin mütesellimi ve kaymakamları olan fahrü'l-akran Habib Ağa zide kadruhunun tezkeresi ile meclis-i şerde kasaba-i Aksaray sakinlerinden Hacı İsmail bin Nasuh ve Kubad Ağa ibn-i Hacı Veli ve Hamza Çelebi bin Safi Çelebi nam kimesne mahzarlarında ikrar ve itiraf edüb mezburlara bin otuz yedi Zilhiccesi'inin evailinden [h. 1-10 Zilhicce 1037 / m. 2-11 Ağustos 1628] nefs-i şehirden bey hazretlerine aid ve raci olan bağ ve bostan ve resm-i kovan her ne ise on yedi bin nakid ve rayic-i fi'l-vakt akçeye verüb meblağ-ı mezbur on yedi bin akçeyi mezburlar yedlerinden bi't-tamam ve'l-kemal alub kabz edüb yedlerine tezkere verdim dedikde mukırr-ı mezbur Habib Ağa'nın vech-i meşruh üzere olan ikrarın makırrun lehum el-mezburun Hacı İsmail ve Kubad Ağa ve Hamza Çelebi tasdik ve kabul eylediklerinde ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 21-29 Rebiülahir 1038 / m. 18-26 Aralık 1628]

Hüküm 295

Aksaray şehri subaşılığına Mehmed Ağa'nın atandığı hakkında, Aksaray sancak beyi Süleyman Bey'den Aksaray kadısına gönderilen yazının sureti. (tarihsiz)

Fazilet-şiar izzetlü efendi hazretlerinin şeriflerine daavat-ı safiyat ithafından sonra inha-i muhibbane oldur ki, taht-ı kaza-i adalet-şiarınıza tabi nefs-i şehir subaşılığı 1038 Rebiülahiri'nin gurresinden [h. 1 Rebiülahir 1038 / m. 28 Kasım 1628] Cemaziyelahir gayetine [h. 29 Cemaziyelahir 1038 / m. 23 Şubat 1629] varıncaya dek kıdvetü'l-emasil ve'l-akran

kethüdamız Mehmed Ağa zide kadruhu nasb ü tayin olunub mektub tahrir olunub irsal-i huzur kılındı inde'l-vusul memuldur ki canibinize aid ve raci olan hukuk-ı şeriye ve örfiye şer-i şerif ve kanun-ı münif-i kadimde olageldiği üzere muma ileyhe zabt ü kabz etdirilüb ahardan bir ferdi dahl etdirmeyesiz ve hilaf-ı şer-i şerif[e] muhalif reayaya teaddi ve teveccüh eden hakkımızı gadr etdirilmemeğe bezl-i himmet buyurula baki hemişe der-seccade-i şeriat-bad.
Süleyman Bey mirliva-i Aksaray hala

Hüküm 296

Hasandağı subaşılığına Mehmed'in atandığı hakkında, Aksaray sancak Beyi Süleyman'dan Aksaray kadısına gönderilen yazının sureti. (tarihsiz)

Fazilet-şiar izzetlü efendi hazretlerinin huzur-ı şeriflerine tahiyyat-ı safiye ithafından sonra inha olunur ki, taht-ı kazanuza tabi Hasandağı subaşılığı ağalarımızdan kıdvetü'l-emasil Mehmed zide kadruhu işbu 1038 mah-ı Rebiülahire gurresinden [h. 1 Rebiülahir 1038 / m. 28 Kasım 1628] Cemaziyelahir gayetine [h. 29 Cemaziyelahir 1038 / m. 23 Şubat 1629] varınca tefviz olunub irsal olundu şeref-vusulünde memuldur ki zikr olunan subaşılığı kadimden olageldüği üzere zabt etdirüb canibinize aid ve raci olan bad-ı heva ve sair cürm-i cinayet merkuma zabt ü kabz etdiresiz hilaf-ı şer-i şerif reaya[ya] teaddi ve olageldüği üzere canibimize aid olan gadr etdirilmemeğe bezl-i himmet oluna baki dua.
Süleyman Efendi Mirliva-i Aksaray hala

Hüküm 297

Sancak beyine gönderilmesi gereken vergilerin ve diğer şeylerin tahsil edilmesi ve kendisine gönderilmesi hakkında, Aksaray sancak beyinden Müderris Seyyid Cemaleddin Efendi'ye gönderilen yazının sureti. (27 Şubat 1629)

Fahrü'l-müderrisin mevlana Seyyid Cemaleddin Efendi kamyab,
Tahiyyat-ı safiye ve teslimat-ı vafiye ithafından sonra inha olunur ki, Aksaray kazasında bu defa Şeyh Hamid nam kimesne vefat edüb madde-i azime idüği istima olunmağla husus-ı mezkurun görülmesi sana sipariş olunmuşdur gerekdir ki husus-ı mezburun varub tahrir ve terkim eyleyüb mahsulünü kabz ve bu canibe acilen getürdüb teslim eyleyesiz ve Aksaray sancağının kısmet-i askeriyesi canibimizden Aksaray kadısı mevlana Abdülbaki Efendi'ye sipariş olunmuşdu ile'l-an ancak bin akçe mahsul vasıl olmuşdur şimdiye değin gördüğü mevadd-ı askeriyeden ne makbuz var ise kabz eyleyüb ve görülmemiş mevadd var ise görüb mahsulü alub ve'l-hasıl yevm-i mansabımızdan ila-haze'l-an ne mikdar mahsul vaki olmuş ise kassamlar ve kuzat yedinde olanı kabz ve şimdiye değin görülememiş mevaddı görüb bi't-tamam hizmet eyleyesin ve's-selam.
Hurrire fi'l-yevmi'r-rabi şehr-i Receb li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 4 Receb 1038 / m. 27 Şubat 1629]

[Sayfa 43a]

Hüküm 298

Seydi Gazi'yi öldürenlerin yakalanıp yargılanması hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (18-27 Kasım 1628)

Katl için,
Emirü'l-ümerai'l-kiram kebirü'l-küberai'l-fiham zü'l-kadr ve'l-ihtiram sahibü'l-izz ve'l-ihtişam el-muhtassu bi-mezid inayeti'l-meliki'l-ala Karaman Beylerbeyisi dame ikbaluhu ve kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam Aksaray kadısı ve sabıka Ereğli kuzatından munfasıl olan mevlana Ahmed zide fazluhuma tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, Aksaray kazasına tabi karye-i Yörüklü (?) sakinlerinden darende-i ferman-ı hümayun Mustafa nam kimesne ordu-yı hümayunuma gelüb şöyle arz-ı hal eyledi ki yine kaza-i mezbura tabi Halil (?) nam karye sakinlerinden Abdi ve Ahmed Beyoğlu ve Hasan ve Çere Mehmed ve Kör Şahkulu ve Divane Ahmed ve Çoban Mehmed nam şakiler mezburun karındaşı olan Seydi Gazi nam kimesne[y]i mecruhan katl edüb külli fesad ve şenaat eylediklerin bildürüb şerle görülüb icra-yı hak olunmak babında emr-i şerifim taleb etmeğin buyurdum ki, hükm-i şerifimle vardukda mezburun meyyitini mecruhan maktul bulunub veraseti bana mahzar ise ihzar-ı husema kılub gıybet ederlerise buldurması lazım gelen beylerine buldurub getürdüb mukaddema bir defa şerle görülüb fasl olunmayub üzerinden on beş yıl mürur etmiş değil ise hak üzere teftiş ve tefahhus edüb göresiz arz olunduğu üzere ise ol babda mukteza-yı şer-i kavimle amel edüb bade's-sübut bu fesadı edenlerden mezkurun şakiler muhtac-ı arz olanlardan ise muhkem hapsi ve arz eyleyesiz değiller ise şerle haklarında lazım geleni icra edüb hilaf-ı şer-i şerif kimesneye iş etdirmeyesiz amma hak üzere olub tezvir ve telbisden ve şuhud-ı zurdan hazer edüb kaziyede medhali olmayanları arz eyleyesiz mütemerridi sekidüb eslemeyeni yazub bildirüb bu husus içün tekrar şikayet olunub bir dahi emr-i şerifim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız.
Tahriren fi-evahiri Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Rebiülevvel 1038 / m. 18-27 Kasım 1628]
Hurrire fi 16 şehr-i Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf [h. 16 Rebiülahir 1038 / m. 13 Aralık 1628]

Hüküm 299

Aksaray'daki Karaoğlan Mescidi imamlığına Abdurrahman'ın atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (26 Kasım-5 Aralık 1621)

Nişan-ı şerif-i ali-şan-ı sami ve tuğra-yı garra-yı hümayun,
Aksaray kazasının Bey Hamamı kurbunda vaki Karaoğlan Mescidi'ne yevmi bir akçe vazife ile imam olan Abdullah nam kimesne fevt olub yeri mahlul olmağın Süleyman Dedeoğlu rafi-i tevki-i refi-i hakani Abdurrahman içün mahal ve müstahak olduğun akza kuzati'l-müslimin evla vulati'l-muvahhidin mevlana Aksaray kadısı zide fezailuhu arz etmeğin sadaka edüb bu berat-ı hümayunu verdim ve buyurdum ki, varub müteveffa-yı mezburun yerine imam olub hizmet-i lazımesin meri ve müedda kıldıkdan sonra tayin olunan vazifesin alub mutasarrıf olub vakıfın ruhu ve benim devam-ı devletimçün iştigal üzere ola şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar.
Tahriren fi-evasıtı şehr-i Muharremi'l-haram sene ihda ve selasin ve elf. [h. 11-20 Muharrem 1031 / m. 26 Kasım-5 Aralık 1621]
Be-makam-ı Kostantiniyye

Hüküm 300

Erzurum'un geri alınmasında yararlığı görülen Mehmed adlı sipahiye, Aksaray'ın Eyübili [Ortaköy] nahiyesine bağlı Sarıatlu [Saratlı] köyü zeametinin tevcih edildiği hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (18 Eylül 1626)

Berat-ı Mehmed ibn-i Muslu Ağa

Nişan-ı şerif-i ali-şan-ı sami-mekan-ı sultani ve tuğra-yı garra-yı cihan-sitan hükmü oldur ki,
Çün gayet-i aliyye-i şahane ve avarif-i seniyye-i (…) padişahanem müstahak-ı irtifa-şan ve müstevcib-i itila-mekan olanlar babında masruf ve bi-diriğdir binaen ala-zalik dergah-ı muallam müteferrikaları zümresine ilhak olunan rafi-i tevki-i refiü'ş-şan-ı şehriyari ve nakil-i beriğ-beliğ-i meserret-makal-i tacidari kıdvetü'l-emacid ve'l-ekarim Mehmed zide mecduhu ordu-yı hümayunuma gelüb mukaddema yararlığı arz olundukda ibtidada yirmi bin akçe zeamete ve defaten beş bin ve üç defa beşer bin akçe terakkide evamir-i şerife verilüb ve Aksaray sancağının Eyübili [Ortaköy] nahiyesinde Sarıatlu [Saratlı] nam karye ve gayriden kırk yedi bin yedi yüz on dört akçe zeamet müteveffa Mehmed Çavuş çavuş tahvilinden kendüye verilmek rica etmeğin tevcih olunmağiçün hamse ve selasin ve elf Zilhiccesi'nin yirmi birinci gününden [h. 21 Zilhicce 1035 / m. 13 Eylül 1626] hükm-i şerif verilüb müteveffanın kaydına müracaat olundukda on iki bin yedi yüz on dört akçe ziyade bulunduğu arz olundukda ziyadesiyle berat olmak fermamın olmağın ve müşarün ileyh Mehmed yarar olmağla dergah-ı muallam müteferrikaları zümresine ilhak olunmak fermanım olduğuna reisü'l-küttabım Tarak (?) dame mecduhu imzasıyla mümza suret-i ruus verilüb beratına ilhak olunmak fermanım olduğuna ve sitte ve selasin ve elf Muharremi'nin on birinci [h. 11 Muharrem 1036 / m. 2 Ekim 1626] gününden suret-i ruus verilmeğin zeamet-i mezbure vech-i meşruh üzere müteveffa-yı mezbur Mehmed Çavuş tahvilinden istihkakı ve ferman olunan ziyade ve terakkisi bedelinden dergah-ı muallam müteferrikalığı ile müşarün ileyh Mehmed zide mecduhuya tevcih olunub layık ve evla görülüb verdim ki zikr olunur ve şerh-i beyan kılınır buyurdum ki, bade'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezaif-i hidemat-ı dergah-ı muallam müteferrikalığıdır bi-kusur meri ve müedda kıla ve zeamet (…) subaşılığına müteallik umurda müracaat kılalar ve sefer-i zafer-rehberim vaki oldukda rikab-ı hümayunumla işe ol babda hiç ahad mani olmaya şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar.
Tahriren fi 26 Zilhicceti'ş-şerife sene aşar [hamse] ve selasin ve elf. [h. 26 Zilhicce 1035 / m. 18 Eylül 1626]
Sahra-yı Amid

Muma ileyh Mehmed Ağa bi-inayetillahi Teala feth-i müyesser olan Erzurum Kalası'nın metrisinde ve fethinde ve sair hizmetlerinde mevcud olub eda-i hizmet etmekle tezkereye talib olduğu ecilden bu varaka ber-vech-i temessük tesvid olunub muma ileyh Mehmed Ağa'nın yedine vaz ü ref olundu ki mahallinde eda-i hizmet eyleyüb mevcud olduğuna müzekker muhacir (…).
Tahriren fi-evaili Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Rebiülevvel 1038 / m. 29 Ekim-7 Kasım 1628 1629]

[**Sayfa 43b**]

Hüküm 301

Aksaray'da eşkıyalık yapan ve halka zulm ettiği bildirilen Ermenekliogluu Mustafa ve arkadaşlarının haklarından gelinmesine dair, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (8-17 Kasım 1628)

Emirü'l-ümerai'l-kiram kebirü'l-küberai'l-fiham zü'l-kadr ve'l-ihtiram sahibü'l-izz ve'l-ihtişam el-muhtassu bi-mezid inayeti'l-meliki'l-ala Karaman Beylerbeyisi dame ikbaluhu ve kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam Aksaray'da sabıka Ereğli kadıları zide fazluhuma tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, Aksaray kazasının ulema ve sulehası ordu-yı hümayunuma mahzar gönderüb kasaba-i mezbure sakinlerinden olub ebna-i sipahiyandan Ermenekliogluu Mustafa nam kimesne yirmiden ziyade eşkıyayı hizmetkar namıyla cem edüb kendi kasabada iken Ali ve Abdal nam hizmetkarları fakir iken evlerin açub ve ebna-i sebilin yollarına inüb emval ve erzakların ahz ve kendüye getürüb ve hizmetkarlarından (boş) nam kimesne bir adamı katl edüb bundan akdem mirmiran seferden avdet edüb Aksaray'a geldikde katili taleb edüb ahza kadir olmayub ve nice Müslümanların hayvanların kah gasben ve kah hufiyeten getürüb boğazlayub ve nice fukaranın bağların bozdurub şarab edüb bunun emsali zulm ü teaddisinin nihayeti olmadığından gayri mezbur Mustafa'nın Nuh ve Süleyman ve tevabilerinden Ali nam şaki bin otuz senesinde [h. 1030 / m. 1620-1621] sadatdan Seyyid Mustafa nam emredi bir tarikle evlerine iletüb ellerin bağlayup boğazın boğub ağzına destmal koyub fiil-i şeni mübaşeret etdiklerinde merkum Seyyid Mustafa feryad etmekle cemaat-i kesire cem olub içeriye girdiklerinde ellerinde hülasa mecal olmayub bi'l-ahere şehir subaşısını tevabii ile üzerlerine gelüb (…) üzere ademisin mecruh etdikden sonra bi'z-zarure itlak ü halas edüb badehu canib-i şerden ve mirliva müsellemi tarafından adamlar irsal olunub mezburları şer-i şerife davet olundukda itaat etmeyüb tevabiinden nice eşkıyayı dahi alet-i harb ile evlerinde kapadub ihzar-ı şer ve ihkak-ı hak olunmamağla ahali-i kasaba bu makule ehl-i ırza alaniyeten böyle fiil-i şeni olub icra-yı hak mümkün olmayacak cümlemiz perakende ve perişan olmamız mukarrerdir mukaddema şefer-i hümayunda olan Mustafa nam şaki şetta ve bu fesadı eden karındaşlarının ve tevabiinin haklarından gelmesine Müslümanlar evla ve enfadır deyü emr-i şerifim ricasına ilam eyledikleri ecilden mahallinde hak üzere şerle görülüb icra-yı hak olunmak fermanım olmağla bu babda şipahilerim ağası tarafından mühürlü mektub verilmeğin buyurdum ki, hükm-i şerif-i vacibü'l-ittibaımla vusul buldukda mezburları ol canibde olan sipahiler kethüdayeri marifetiyle bab-ı vech-kani meclis-i şera ihzar ve tayin-i madde eden husemalarıyla beraber edüb bir defa şerle görülüb fasl olmayan husumetlerin tamam hak ü adl üzere teftiş ve tefahhus edüb iledüb göresiz arz olunduğu üzere ise ol babda mukteza-yı emr-i şer-i kavimle amel edüb bade's-sübut bu fesadı eden mezburlar bölük halkından ise isim ve resmiyle yazub arz eyleyesiz değiller ise şerle haklarından lazım geleni icra edüb hilaf-ı şer-i şerif bir ferde iş etdirmeyesiz hakk-ı sariha tabi olub ahz ü celb sebebiyle ehl-i fesada himayet olunmakdan ve bu bahane ile bir ferde zulm ü teaddi etdirmekden ziyade hazer edüb cadde-i hakdan udul ve inhiraf eylemeyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız.

Tahriren fi-evasıt-ı şehr-i Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Rebiülevvel 1038 / m. 8-17 Kasım 1628]

Sahra-i Zile

Hüküm 302

Aksaray'da eşkıyalık yapan ve halka zulm ettiği bildirilen Ermenekliоğlu Mustafa ve arkadaşlarının haklarından gelinmesine dair, Dergâh-ı Ali yetkililerinden Aksaray kethüdayerine gönderilen mektubun sureti. (8-17 Kasım 1628)

Kıdvetü'l-emasil ve'l-akran hala Aksaray kethüdayeri olan Ahmed Bey zide kadruhu bade's-selam ilam ve inha olunur ki,
Aksaray sakinlerinden olub sadatdan Seyyid Mustafa nam emred bu canibe gelüb izhar-ı tezallüm edüb dersi şeriki olan Ermenekizade odam giregil seninle ders söyleşelim deyü mezburu davet edüb vardıkda mezburun karındaşı Nuh ve Süleyman ve tevabilerinden Uzun Emiroğlu Ali ve bunlardan maada nice hizmetkâr ile mezburu ahz edüb boğazına hançer dutub fiil-i şeni eylemek kasd edicek feryad ü figan edicek hançer ile omuzundan urub mecruh eylediklerin keşf ve hüccet ber-muceb-i mahzar olunub şaki-i mezburun davet-i şer-i şerif olundukda itaat etmeyüb yirmi mikdarı eşkıya ile bir odada kapanub alat-ı harb ile varan adamı dahi mecruh edüb ve bunun emsali fesad ve teaddilerinin nihayeti olmadığın sadr-ı azam hazretlerine ilam edüb mezbur ihzar-ı şerle icra-yı hak oluna deyü buyurulmağın mektub tahrir olunub irsal olundu ki vardıkda şaki-i mezburunu ihzar ve murafaa-i şer-i şerif edüb bi-hasebi'ş-şer lazım olanı icra edüb hak üzere olub bir ferde teaddi etdirmeyüb tekrar şikayet göndermeyüb bu zamanı sair zamana [kıyas] eylemeyüb ve arzı lazım olanı marifet-i şerle arz eyleyesin muceb-i mektub ile ile amel edesin.
Tahriren fi-evasıtı şehri Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 11-20 Rebiülevvel 1038 / m. 8-17 Kasım 1628]

Mehmed Ağa Ulfeciyan-ı Yemin-i Dergah-ı Ali, Sinan Ağa Silahdaran-ı Dergah-ı Ali

Hüküm 303

Aksaray'ın Bekir Nahiyesi'ne bağlı Mamasun [Mamasın / Gökçe] köyündeki tımarın Hızır adlı sipahiye verildiği hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (tarihsiz)

Nişan-ı şerif-i ali-şan-ı sami mekan-ı sultani ve tuğra-yı garra-yı cihan-bani hükmü oldur ki,
Aksaray sancağında Bekir nahiyesinde Mamasun [Mamasın / Gökçe] nam karye ve gayriden işbu üç bin akçe tımara mutasarıf olan Mustafa ihtiyarıyla beratın verüb tımarından feragat etmeğin yine liva-i mezburda üç bin tımardan mazul olan rafi-i tevki-i refiü'ş-şan-ı hakani Hızır'a verilmeğin zikr olunan üç bin akçe tımar fariğ-i mezbur Mustafa tahvilinden merkum Hızır'a tevcih olunub emirü'l-ümerai'l-kiram Karaman Beylerbeyisi Mehmed dame ikbaluhu tezkeresi mucebince layık getürüb verdim ki zikr olunur Mamasun'a tabi ve buyurdum ki bade'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle vezaif-i hidemat-ı mebrure-i mevfure ve mesai-i meşkure asakir-i mansuredir ber-muceb-i defter-i hakani bi-kusur meri ve müedda kıla ol babda efrad-ı aferideden hiç ahad mani ve dafi olmaya şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar.
Sürsat-ı Sahra-yı Koçhisar

[Sayfa 44a]

Hüküm 304

Aksaray'ın Bekir nahiyesine bağlı Mamasun [Mamasın / Gökçe] köyündeki tımarın daha önce Hızır adlı sipahiye verildiği ve bu tımara başkasının müdahale etme hakkının olmadığına dair, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (29 Ekim-7 Kasım 1628)

Emirü'l-ümerai'l-kiram kebirü'l-küberai'l-fiham zü'l-kadr ve'l-ihtiram sahibü'l-izz ve'l-ihtişam el-muhtassu bi-mezid inayeti'l-meliki'l-ala Karaman Beylerbeyisi dame ikbaluhu ve kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam mevlana Aksaray kadısı zide fazluhu tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, darende-i ferman-ı hümayun Hızır ordu-yı hümayunuma gelüb Aksaray sancağında Bekir nahiyesinde Mamasun [Mamasın / Gökçe] nam karye ve gayriden üç bin tımara mukaddema mutasarrıf olan Mustafa bundan akdem vaki olan Bağdad ve Erzurum seferlerine tımar-ı mezbur ile seferleyüb cümle hizmetlerde ve yoklamada mevcud iken beratın verüb hüsn-i ihtiyarıyla tımarın mezbur Hızır'a feragat edüb hala berat etdirüb tasarrufunda iken ahardan Ahmed nam bölük sipahisi mezkur Mustafa içün Bağdad ve Erzurum seferlerine gelmedi deyü Derviş namına alub kaydı mirmirandadır deyü bir tarikle berat etdirmekle tımar-ı mezbura niza üzere olub lakin mezbur Derviş mevcudü'l-ism ve madumü'l-cism müyesser beratı olduğundan ma-ada merkum Mustafa mukaddema vaki olan Bağdad ve Erzurum seferlerin seferleyüb eda-i hizmet edüb yoklamalarda mevcud olmağla ol vechile eylediği lağv-ı mahz olub ve hala mezbur Hızır bedelin verüb tımar-ı mezbur her vechile hakk-ı sarihi olmağın elinde olan beratı mucebince zabtiyçün emr-i şerifim rica etmeğin tımar-ı mezbur merkum Hızır'a zabt ü tasarruf etdirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki, emrim üzere tımar-ı mezburu merkum Hızır kema-kan zabt ü tasarruf etdirüb mevcudü'l-ism ve madumü'l-cism olan Derviş üzerindedir deyü dahl ü niza eden sipahi Ahmed'i ve ahardan bir ferdi dahl ü taarruz etdirmeyesin ve dahl edüb tahvil tarihine düşen mahsul ve rüsumundan nesnesin almışlar ise bade's-sübut (…) edüb bi-kusur alıveresin şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın.
Tahriren fi-evaili şehr-i Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Rebiülevvel 1038 / m. 29 Ekim-7 Kasım 1628]
Sürsat-ı Sahra-yı Sivas

Hüküm 305

Süleyman Efendi'nin Aksaray'daki Beramuniye Medresesi'ne müderris olarak atandığı hakkında, Anadolu Kazaskeri'nden gelen yazının sureti. (29 Kasım 1628)

Fahrü'l-müderrisin mevlana Süleyman Efendi kam-yab,
Tahiyyat-ı safiye ithafından sonra inha olunur ki, işbu sene-i semane ve selasin ve elf Rebiülahiri'nin ikinci gününde [h. 2 Rebiülahir 1038 / m. 29 Kasım 1628] yevmi yirmi akçe ile Aksaray'da vaki Beramuniye Medresesi sana sadaka olunmuşdur gerekdir ki bade'l-yevm medrese-i mezburede bab-ı ifadede istifade[-i] talebe[y]i küşad eyleyesin.
Mine'l-fakr indallah el-kadı bi-askeri Anadolu

Tıbkı ashluhu hurrirehu el-fakir Es-Seyyid Mehmed el-kadi bi-medinei Kostantiniyye El-mahmiye ufiye anhu.

Hurrire fi'l-yevmi's-samin aşar min-şehri Cemaziyelahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 18 Cemaziyelahir 1038 / m. 12 Şubat 1629]

Hüküm 306

Aksaray'da Selçuklular zamanından kalma minarenin [Kızıl / Eğri Minare] yanındaki mescide Şaban Halife'nin imam olarak atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (29 Ekim-7 Kasım 1628)

Nişan-ı alişan-ı sultani ve tuğra-yı garra-yı cihan-baniyan-ı hakani hükmü oldur ki,

Nefs-i Aksaray'da vaki Sultan Alaaddin [II. Alaeddin Keykubad] ecdadından fahr-aver bina eylediği minarenin [Kızıl / Eğri Minare] dibinde olan mescide [Kızıl / Eğri Minare Mescidi] yevmi bir akçe vazife ile imam olan Hayreddin fevt olub mahlûl olmağın yerine işbu rafi-i tevki-i refi-i hümayun Şaban Halife her vechile mahal ve müstahak olmağın tevcih olunub berat-ı hümayun verilmek ricasına kadı mevlana Abdülbaki arz etmeğin sadaka edüb bu berat-ı hümayunu verdim ve buyurdum ki varub müteveffa yerine mezbur Şaban Halife ile olub hizmet-i lazımesin müedda kılındıkdan sonra yevmi bir akçe ile mutasarrıf olub vakıfın ruhu ve devam-ı devletiyçün duaya müdavemet göstere ol babda min-bad kimesne mani olmaya ve dahl ü taarruz kılmayalar şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar.

Tahriren fi-evaili şehr-i Rebiülevvel li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Rebiülevvel 1038 / m. 29 Ekim-7 Kasım 1628]

Be-makam-ı Kostantiniyye

Hüküm 307

Aksaray'ın Selime Köyü'nde bulunan Hamza Bey Vakfı mütevelliliğine Oruç Bey soyundan Ahmed'in atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (18-27 Ocak 1628)

Nişan-ı şerif-i ali-şan budur ki,

Aksaray kazasına tabi Selime nam karye sakinlerinden olub merhum Oruç Bey evladından Hamza Bey karye-i mezburede bina eylediği cami-i şerifin ve sair evkafının mütevellisi olmayub tevliyet-i mezbure evlada meşrut olmağın yine evladından olan işbu rafi-i tevki-i refiü'l-hakani Ahmed her vechile mahaldir deyü kadısı mevlana Numan arz etmeğin sadaka edüb bu berat-ı hümayunu verdim ve buyurdum ki bade'l-yevm evladiyet üzere mütevelli olub hizmet-i lazımesin müedda kıldıkdan sonra yevmi bir akçe ve vazifeye mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve benim devam-ı devletimçün duaya müdavemet göstere ol babda hiç ahad mani ve dafi olmaya şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar.

Hurrire fi-evasıtı Cemaziyelevvel li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Cemaziyelevvel 1037 / m. 18-27 Ocak 1628]

Be-makam-ı Kostantiniyye

[Sayfa 44b]

Hüküm 308

Halka zulüm yapan Tatlarini Köyü'nden eşkıya Koca Çavuşoğlu ve arkadaşlarının yakalanıp gönderilmesi hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (15-24 Mayıs 1628)

Mirliva hazretleri yedinden varid olan,

Emirü'l-ümerai'l-kiram kebirü'l-küberai'l-fiham zü'l-kadr ve'l-ihtiram sahibü'l-izz ve'l-ihtişam el-muhtassu bi-mezid inayeti'l-meliki'l-ala Karaman

beylerbeyisi dame ikbaluhu ve kıdvetü'l-akrani'l-kiram umdetü'l-küberai'l-fiham zü'l-kadr ve'l-ihtiram el-muhtassu bi-mezid inayeti'l-meliki'l-allam Aksaray sancağı beyi dame izzuhu ve kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam mevlana Eyübili [Ortaköy] kadısı zide fazluhu tevki-i refi-i hümayun vasıl olıcak malum ola ki, Aksaray Sancağı ve Eyübili [Ortaköy] kadısısız ordu-yı hümayunuma mektublar gönderüb kaza-i mezbura tabi Tatlarini [Tatlarin (belde), Acıgöl, Nevşehir] nam karyesinden Koca Çavuşoğlu demekle meşhur Dede nam şaki bundan akdem Kel Mustafa nam kimesnenin birkaç sekbanıyla üzerine varub katl etdikden sonra kendi etdiği kan içün karye-i mezbure fukarasın tutub bi-gayri hakkın ve hilaf-ı şer-i şerif bir defa yüz elli kuruşların alub tekrar dahi istedikde bizden yokdur akçe niçün istersin dedikleriyçün yanında olan yetmiş ve seksen nefer eşkıya nicelerin darb-ı şedid ile darb etdirdiğinden ma-ada cümle emval ve erzakların eşkıyasına yağma ve garet etdirüb bundan akdem şer-i şerife varub ahvallerin ilam edüb tezallüm eylediklerinde kıbel-i şerden adam gönderüb kendisin şer-i şerife davet etdikde asla itaat-ı şer-i şerif etmeyüb (…) içinde olub gece ve gündüz fesad ve şenaati hadden ziyade olub şöyle mezburun ahvali ve tedariki görülmezse cümle-i karye-i mezbure fukarası perakende ve perişan olmak mukarrerdir deyü inayet ricasına arz eylediğiniz ecilden mezbur Dede'ye bi-eyyi vechin kane ele getürüb husemaları ile maan ordu-yı hümayunuma ihzar eylemeniz ferman-ı alişanım sadır olmuşdur buyurdum ki, hükm-i şerifimle vardukda bu babda sadır olan ferman-ı saadetim mucebince amel edüb dahi mezbur Dede'yi ve eşkıyasını ordu-yı hümayunuma ihzar-ı geyret ederler ise şerle buldurması lazım gelenlere buldurub getürdilüb mübaşir-i mezbur ile ve husemalarıyla maan ordu-yı hümayunuma irsal ve isal eyleyesin ki ahvalleri şerle hak üzere görülüb icra-yı hak oluna ve bi'l-cümle mezburların ordu-yı hümayunuma ihzarları lazım gelmişdir bi-eyyi tarikin kane ele getürüb ordu-yı hümayunuma ihzar eyleyesin deyü bu babda kaziyyede medhali olmayan Danişmend bu mülkü Hacı Ahmedoğlu ve Aksaray kethüdayeri mezbur Dede'ye himayet ve sıyanet üzere etmiş ol makule kaziyyede medhali olmayanları ve aharı dahl etdirmeyesin şöyle bilesin emr-i hümayunuma mugayir mezburu himayet ederler ise isim ve resimleriyle yazub arz eyleyesiz ki tedarikleri görüle şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasız.

Tahriren fi-evasıt-ı Ramazani'l-Mübarek li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Ramazan 1037 / m. 15-24 Mayıs 1628]

Sürsat

Hüküm 309

Mehmed Çelebi'nin hak iddia ettiği Akhisar köyü yakınlarındaki yerin Bayezid Çavuş'a ait olduğu hakkında. (23 Temmuz- 1 Ağustos 1628)

Budur ki, kasaba-i Aksaray'da vaki mahalle-i Mehmed Çelebi sakinlerinden kethüdabaşı olan Ali Çelebi ibn-i Hacı meclis-i şerde dergah-ı ali çavuşlarından fahrü'l-akran Bayezid Çavuş ibn-i Çalabverdi mahzarında takrir-i dava edüb Akhisar sınırında vaki bir tarafı çay ve bir tarafı nehr-i cari ve bir tarafı Dumluca'dan gelen yol ile mahdud olan bir kıta benim babamdan irs-i şerle intikal eyleme mülk-i mevrusum iken mezbur çavuş tegallüben zabt eder bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Bayezid Çavuş zikr olunan bağı Karataşlu'dan iştira eyledim mülk-i müşteramdır deyü cevab vericek mezbur çavuşun sıdk-ı kelamına muvafik beyyine taleb olundukda üç gün mehl-i şeri verilüb şahid getiremeyüb yirmi gün dahi mehl-i şeri verilüb ityan-ı beyyineden aczi zahir olmağla kelamı lağv olmağın mezbur çavuş zikr olunan bağ Ali Çelebi'nin babası bağıdır babası eylemediğin bilmediğine ve kendisi bey eylediğine ve bir tarikle mülkünden ihrac eylediğine yemin eylesin dedikde mezbur Ali Çelebi dahi zikr olunan bağı babam bey eylemedi ve ben dahi ahardan bey eylemedim ve bir tarikle mülkümden ihrac

eylemedim deyü yemin billahi Teala eyledikden sonra mezbur bağdan merkum Bayezid Çavuş kasr-ı yed edüb Ali Çelebi'nin zabtına tenbih birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evahiri Zilkade li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 21-30 Zilkade 1037 / m. 23 Temmuz- 1 Ağustos 1628]

Hüküm 310

Cebel-i Hasan [Hasandağı] subaşılığına Mehmed Ağa'nın atandığı hakkında, Aksaray sancak beyi Süleyman'dan Aksaray kadısına gelen yazının sureti. (23 Temmuz- 1 Ağustos 1628)

Faziletlü ve izzetlü efendi hazretlerinin huzur-ı şeriflerine ilam ve inha olunur ki,
Taht-ı kazanıza tabi Cebel-i Hasan [Hasandağı] subaşılığı işbu mah-ı Recebü'l-müreccebinin gurresinden [h. 1 Receb 1037 / m. 7 Mart 1628] üç ay gayetine varınca ağalarımızdan kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Mehmed Ağa zide kadruhuya verilüb irsal-i huzur kılındı vusulünde memuldür ki kadimden olageldiği üzere miriye aid ve raci olan adeti merkuma zabt ü kabz etdirüb cüzi ve külli vaki olan cürm ü cinayet ve yava ve kaçgın ve mal-ı gaib ve resm-i arusane ve sair hukuk her ne ise zabt etdirüb hilaf-ı şer-i şerif kimesneye zulm olunduğuna rızamız yokdur.
Tahriren fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 21-30 Zilkade 1037 / m. 23 Temmuz- 1 Ağustos 1628]
[imza] El-fakir Süleyman mirliva-i Aksaray hala

Hüküm 311

Sefer nedeniyle toplanacak vergiler için hazırlanan yetki belgesi. (15 Mart 1629)

Memur olduğu Erzurum seferinde mamulün bih yoklamada mevcud bulunmağla her bin akçe tımar başına üç yüz akçe bedel alınmak ferman olunmağın mezburun üç bin beş yüz akçesi ve bey bedeli ferman-ı şerif mucebince miri içün alınmağın temessük verildi.
Tahriren fi 20 Şehr-i Receb li-sene 1038. [h. 20 Receb 1038 / m. 15 Mart 1629]
El-fakir Mehmed Bekir, El-fakir Abdullah

[Sayfa 45a]

Hüküm 312

Sefer sırasında Aksaray'a gelen ve halka zulm edenlerin engellenmesi hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (17-26 Şubat 1627)

Kıdvetü'l-kuzative'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam mevlana Aksaray kadısı zide fahluhu ve kıdvetü'l-ulemai'l-müderrisin Piri Paşa Medresesi müderrisi olan mevlana zide fazluhu tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, Aksaray kasabası ahalisi serdar-ı zafer-şiarıma arzuhal sunub beylerbeyi ve sancakbeyi subaşıları ve divanları ve küthüdaları ve defterdarları adamları ve ümena ve ummal ve sair ehl-i örf taifesi kasaba-i mezbura geldiklerinde hanlara konmayub Müslümanların ehl [ü] iyalleri ile sakin oldukları evlerinin üzerlerine konub müft ü meccanen yem ve yemeklerin ve koyun ve kuzu ve tavuk ve bal ve yağı ve sair mekülatların aldıklarından gayri hilaf-ı şer-i şerif nesne teklif edüb teaddi ve tecavüzden hali olmadıkların bildürüb men ü def olunmak babında inayet rica eyledikleri ecilden buyurdum ki, vusul buldukda eyyam-ı adalet-encamımda fukaraya vech-i meşruh üzere teaddi ve tecavüz olunduğuna kata rıza-yı hümayunum yokdur mezburlara muhkem tenbih ve tekid eyleyesin ki

min-bad bunların ehl [ü] iyalleri ile sakin oldukları evlerinin üzerlerine konmayalar ve müft ü meccanen yem ve yiyeceklerin ve koyun ve kuzu ve sair mekülatların almayalar ve aldırmayasın kadimü'l-eyyamdan konulagelen hanlara konub yem ve yiyeceklerin ihtiyarlarıyla narh-ı cari üzere satanlardan aldırub min-bad vech-i meşruh üzere teaddi ve tecavüz etdirmeyesin bade't-tenbih mütenebbih olmayub kim vech-i meşruh üzere teaddi üzere olur ise vukuu üzere yazub arz eyleyesin ki sonradan haklarında ne vechile emr-i şerifim sadır olursa mucebiyle amel oluna şöyle bilesin ve bade'n-nazar bu hükm-i hümayunumu ellerinde ibka edüb alamet-i şerife itimad kılasın.
Tahriren fi-evail-i şehr-i Cemaziyelahir li-sene sitte ve selasin ve elf. [h. 1-10 Cemaziyelahir 1036 / m. 17-26 Şubat 1627]
Be-medine-i Konya el-mahmiye

Hüküm 313

Hacı Abdülcelil'in yeniden hatip olarak atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (20-28 Ekim 1628)

Nişan-ı şerif-i ali-şan-ı sultani ve tuğra-yı garra-yı hakani hükmü oldur ki,
Aksaray Sekili(?) müsellimi Habib bazı ashab-ı ağraz teaddisi ile işbu darende-i ferman-ı hümayun Hatib El-Hac Abdülcelil nam kimesneyi hilaf-ı şer-i şerif on gün habs eylediğinden gayri on beş kuruş alub ve hitabetden fariğ olunmadın yedinden halas olmadığı mukarrer olmağın yevmi bir akçe ile hitabet tevcih olunub berat ricasına kadısı mevlana Abdülbaki arz etmeğin sadaka edüb bu berat-ı izzet-ayatı verdim ve buyurdum ki varub hizmet-i lazımesin müedda kıldıkdan sonra yevmi bir akçeye mutasarrıf olub vakıfın ruhu ve devam-ı devletim içün duaya müdavemet göstere şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın.
Tahriren fi-evahir-i Saferü'l-muazzam li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-29 Safer 1038 / m. 20-28 Ekim 1628]
Hurire fi-evahiri şehri Rebiülahir li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Rebiülahir 1038 / m. 18-26 Aralık 1628]
Be-makam-ı Kostantiniyye

Hüküm 314

Aksaray bölgesinden ordu için toplanan verginin, Aksaray kadısı Abdülbaki Efendi tarafından bu işle görevlendirilen Kara Mustafa Ağa'ya teslim edildiği. (30 Eylül-9 Ekim 1628)

Sebeb oldur ki, kasaba-i Ereğli sakinlerinden olub bedel-i sürsat cemine memur olan fahrü'l-emasil ve'l-akran Kara Mustafa Ağa zide kadruhu meclis-i şer-i şerif-i nebevide hala Aksaray kadısı olan Abdülbaki Efendi bin Hacı Mehmed zide fazluhu mahzarında ikrar ve itiraf edüb işbu bin otuz yedi [h. 1037 / m. 1627-1628] senesinde asakir-i İslam zahiresiyçün ferman olunan iki yüz kile dakik ve elli res koyun ve elli vukiyye revgan-ı sade ve sekiz yüz kile şair emr-i şerifde tayin olunduğu üzere zahire bahasından miri altmış dokuz bin akçe ve gulamiye ve teslim harcı ceman seksen üç bin akçe ki tekidü'l-asl nısf kırk bir bin beş yüz akçe olub ceman seksen üç bin akçeyi mübaşeretim hasebiyle muma ileyh Abdülbaki Efendi yedinden bi't-tamam ve'l-kemal miri içün alub kabul ve kabz edüb miri akçeden ve gulamiyeden ve haracdan zimmetini beri eyledim dedikde mukırr-ı mezbur Kara Mustafa Ağa'nın vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Abdülbaki Efendi dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek husus-ı mezbura

müteallik zimmetinin beraetine hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz olundu.
Tahriren fi-evaili Saferi'l-hayr li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Safer 1038 / m. 30 Eylül-9 Ekim 1628]

Hüküm 315

Eyübili [Ortaköy] bölgesinden ordu için toplanan verginin, Eyübili kadısı Musa Efendi tarafından bu işle görevlendirilen Kara Mustafa Ağa'ya teslim edildiği. (30 Eylül-9 Ekim 1628)

Budur ki, kasaba-i Ereğli sakinlerinden olub bedel-i sürsat cemine memur olan fahrü'l-emasil ve'l-akran Kara Mustafa Ağa zide kadruhu meclis-i şer-i şerif-i nebevide fahrü'l-kuzat hala Eyübili [Ortaköy] kadısı olan Musa Efendi ibn-i Eş-Şeyh Mustafa zide fazluhu mahzarında ikrar ve itiraf edüb işbu bin otuz yedi senesinde [h. 1037 / m. 1627-1628] asakir-i İslam zahiresiyçün altı yüz kile arpa ve iki yüz kile dakik ve elli res koyun ve elli vukıyye revgan-ı sade emr-i şerifinde tayin olunduğu üzere zahire bahasından miri akçe ve gulamiye ve haraç altmış üç bin akçe ki tekidü'l-asl nısf otuz mirinin beş yüz akçe olub ceman altmış üç bin akçe[y]i mübaşeretim hasebiyle muma ileyh Musa Efendi'den yedinden bi't-tamam ve'l-kemal miri içün alub kabul ve kabz edüb miri akçeden zimmetini beri eyledim dedikde mukırr-ı mezbur Kara Mustafa Ağa'nın vech-i meşruh üzere olan ikrarın mukırrun leh el-mesfur Musa Efendi dahi bi'l-müvacehe kabul ve tasdik edicek husus-ı mezbura müteallik beraet-i zimmetine hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb kebt olundu.
Tahriren fi-evaili Saferi'l-hayr li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Safer 1038 / m. 30 Eylül-9 Ekim 1628]

[**Sayfa 45b**]

Hüküm 316

Mamasun [Mamasın / Gökçe] Köyü'nden Molla Cafer'in atının sakatlanmasında, çoban Rıdvan bin Halil'in bir kusuru olmadığına dair. (30 Eylül-9 Ekim 1628)

Aksaray kazasına tabi Mamasun [Mamasın / Gökçe] nam karye sakinlerinden Molla Cafer ibn-i Ahmed Halife nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i nebeviye karye-i mezburede rai Rıdvan bin Halil nam kimesneyi ihzar ve mahzarında takrir-i dava edüb benim bir res kısrağı ray ederken ayağın kırmış bi-hasebi'ş-şer sual olunub ihkak olunmasını taleb ederim deyücek gıbbe's-sual evine getürdüm bir tarikle teaddi eylemedim deyü inkarile cevab vericek müddei-i mezburun dava-yı muharreresine muvafık beyyine taleb olundukda şahidim yokdur merada kendi urmadığına ve bir tarikle ahar yere gitmedüğine ve ahara vermedüğine yemin eylesün dedikde mezbur rai zikr olunan kısrağı kendi merada darb eylemidiğine ve bir kimesneye verüb yitüb ahar yere gitmedüğine ve bir tarikle teaddi eylemedim deyü yemin billahi'l-aliyyi'l-azim etmeğin husus-ı mezbura müteallik beraet-i zimmetine hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evail-i Safer. [h. 1-10 Safer 1038 / m. 30 Eylül-9 Ekim 1628]

Hüküm 317

Aksaray Sancağı'ndaki Ova (?) Nahiyesi'ne bağlı Hak (?) köyündeki tımarın, İbrahim adlı sipahiye tevcih edildiği hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (2-30 Ağustos 1628)

Rafi-i tevki-i refi-i hakani İbrahim gelüb ibtidadan üç bin akçe tımarı olub ve Aksaray sancağında Ova (?) nahiyesinde Hak (?) nam karye ve gayriden üç bin akçe tımarı mutasarrıf olan geçen sene vaki olan sefer-i hümayunuma varmayub ve hizmet ve yoklamalarda mevcud bulunmayub tımarı mahluldür deyü mirmiran tarafından kendüye tevcih olunub tahvil mektubu verilüb mucebince rica eylemeğin tevcih olunmak içün sene hamse ve selasin ve elf Rebiülevveli'nin gurresinden [h. 1 Rebiülevvel 1035 / m. 1 Aralık 1625] hükm-i şerifim verildikden sonra tezkeresi icra olunmak fermanım olmağın mezbur vech-i meşruh üzere sefere varmayub mezbur filan kulundan mezbur İbrahim'e tevcih olunub verdim ki zikr olunur ve buyurdum ki bade'l-yevm taht-ı yedinde olub mutasırrıf kılub şöyle vezaif-i hidemat-ı mezbure mevfure ve asakir-i mansuredir bi-kusur meri ve müedda kılalar ol babda hiç ahad mani olmaya ve dahl ü taarruz kılmaya şöyle bilüb alamet-i şerife itimad kılalar kayd.
Kayd fi Zilhicce sene 1037. [h. 1-29 Zilhicce 1037 / m. 2-30 Ağustos 1628]

Hüküm 318

Aksaray Sancağı'ndaki Ova (?) nahiyesine bağlı Sofracık Köyü'ndeki tımarın, Derviş adlı sipahiye tevcih edildiği hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (tarihsiz)

Nişan-ı şerif-i ali-şan hükmü oldur ki,
Rafi-i tevki-i refi-i şan-ı hakani oldur ki, Derviş ordu-yı hümayunuma gelüb bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidadan üç akçe tımara emr-i şerif verilüb Aksaray sancağında Ova (?) nahiyesinde Sofracık nam karye ve gayriden üç akçe tımara mutasarrıf olan geçen sene sefer-i hümayunuma varmayub ve hizmet ve yoklamalarda mevcud olmamağın tımar-ı mezbur mahluldür deyü mirmiran tarafından tahvil mektubu ile tevcih olunub mucebince inayet rica eylemeğin mezkur sefer-i mezbura varmayub tımarı mahlul oldukda mirmiran tarafından tahvil mektubu verilmiş ise tevcih edesin deyü sene hamse ve selasin ve elf Rebiülevveli'nin gurresinde [h. 1 Rebiülevvel 1035 / m. 1 Aralık 1625] hükm-i şerifim verildikden sonra tezkeresi ihrac olunmak fermanım olmağın tımar-ı mezbura vech-i meşruh üzere sefer-i mezbura varmayan mezbur tahvilinden ibtida bin akçe noksanı ile ber-vech üç bin akçelik üzere mezbur Derviş'e tevcih olunub verdim ki zikr olunur ve buyurdum ki bade'l-yevm taht-ı yedinde olub mutasırrıf kılub şol ki vezaif-i hidemat-ı mevfure ve asakir-i mansuredir ber-muceb-i defter-i hakani bi-kusur meri ve (…) kıla ol babda hiç ahad mani ve dafi olmaya şöyle bileler alamete itimad kılalar.
Be-medine-i Tokad

Hüküm 319

Ordu için toplanması emr edilen vergilerin tahsil edilerek bir an evvel gönderilmesi hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (20 Ağustos 1628)

Mütekaidin içün emirdir.

Emirü'l-ümerai'l-kiram kebirü'l-küberai'l-fiham zü'l-kadr ve'l-ihtiram sahibü'l-izz ve'l-ihtişam el-muhtassu bi-mezid inayeti'l-meliki'l-ala sabıka

Karaman Beylerbeyisi olub bi'l-fiil Karaman defterdarı olan Mehmed Paşa dame ikbaluhu ve akza kuzati'l-müslimin evla vulati'l-muvahhidin madenü'l-fazl ve'l-yakin varisu ulumi'l-enbiya ve'l-mürselin hüccetü'l-hakki ale'l-halk ecmain el-muhtassu bi-mezid inayeti'l-meliki'l-muin mevlana Kayseriye [Kayseri] kadısı zide fezailuhu ve mefahiru'l-kuzat ve'l-hükkam maadinü'l-fezail ve'l-kelam Bozok [Yozgat] ve Aksaray sancaklarında vaki olan kadılar ve Zamantı [Melikgazi (köy), Pınarbaşı, Kayseri] kadısı zide fazluhum tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, sen ki defterdar-ı müşarün ileyhsin ordu-yı hümayunuma kazaya defteri gönderüb Karaman eyaletinde zikr olunan kadılıklarda vaki mütekaidin sipahi ve sipahizade ve tekke-nişin ve zaviyedaran ve derbendci ve köprücü ve menzilci ve mutak kul ve haymana ve haric ez-defter ve malikâne ve eşkinciyan taifesinin rüsumu tedahül hasebiyle bin otuz dokuz senesine [h. 1039 / m. 1629-1630] mahsub olunmak üzere cem ü tahsil ve güherçile masarıfına harc ü sarf olunması lazım ve mühim olduğun ilam etmeğin imdi olugeldüği üzere tarih-i mezburun rüsumu cem ü tahsil ve güherçile masarıfına harc ve itmam-i hizmet etdirilmek fermanım olmuşdur buyurdum ki, hükm-i şerifimle vardukda bu babda sadır olan ferman-ı celilü'l-kadrim üzere acele edüb dahi bir an ve bir saat tevakkuf eylemeyüb siz ki kadılarsız taht-ı kazanızda vaki mütekaidin sipahi ve sipahizade ve tekye-nişin ve zaviyedaran ve derbendci ve köprücü ve menzilci ve mutak kul ve haric ez-defter malikâne ve eşkincilerin tedahülü hasebiyle tarih-i mezbur içün lazım gelen bedel-i güherçilelerin olugelen adet-i kanun üzere defterdar-ı müşarün ileyhin tarafından tayin ve irsal eylediği adamlarına cem ü tahsil ve güherçile masarıfına harc ü sarf etdirüb bedel-i güherçile rüsumundan kimesne zimmetinde bir akçe ve bir habbe baki kodurmayub kimesne taallül ve niza ve ibad (?) [ve] muhalefet etdirmeyesiz bu babda tamam [hak] üzere olub kanun-ı kadimden ziyade akçe almakla taife-i mezbureye zulm ü teaddi ve tecavüz olunmayub olunmadan be-gayet hazer edesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız.
Tahriren fi'l-yevmi't-tasi aşar şehr-i Zilhicce li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 19 Zilhicce 1037 / m. 20 Ağustos 1628]

[**Sayfa 46a**]

Hüküm 320

Aksaray'daki ordu mensuplarının sefere çağırılması hakkında, Aksaray kadısına gelen yazının sureti. (20 Ağustos 1628)

Tahiyyat-ı safiyat ithafından sonra ilam olunan budur ki, hala nefs-i Aksaray'da vaki olan eğer yeniçeri ve eğer cebeci ve eğer topçu ve eğer kuloğlu cümlesi bunların canibinden zabt (…) bizim Mehmed Beşe'ye vekilimiz olub vermişdir bu canibleri görüb gözede.
Tahriren fi-evaili Saferi'l-hayr li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Safer 1038 / m. 30 Eylül-9 Ekim 1628]
El-fakir Şaban Beşe

Hüküm 321

Seferde olan Aksaray sancak beyinin yerine vekil olan Kethüda Habib'in, savaş bölgesine gitmesi üzerine yerine Ferhat Bey'in getirildiği. (20 Ağustos 1628)

Kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Ferhad Bey el-mükerrem, Necat-ı safiyat ve teslimat-ı vafiyat ithafından sonra inha olunur ki, veli-nimetimiz mirliva-i Aksaray olan Süleyman Bey hazretleri izzetlü ve saadetlü sadrazam hazretleri ile sefer-i hümayunda olub haraçlık içün bu canibe adam gönderüb münasib refik olmamağla

kendimiz gitmek lazım gelmeğin sizleri yerimize liva-i mezkurun zabtiyçün kaymakam ve vekil nasb ü tayin etdik gerekdir ki vaki olan cürm ü cinayet ve bad-ı heva ve sair mirlivaya aid hususları bi-hasebi'ş-şer ve'l-kanun görülüb vaki olan rüsumu ahz ü kabz eyleyesiz ve nahiye subaşıların azl ü nasbı sana tefviz ve sipariş olunmuşdur kazaya nafi olanı istihdam edüb teaddi ve zulm üzere olanları azl edüb yerine ahar kimesne subaşı tayin edesin bu hususlarda bir ferd mani olmaya.
Hurrire fi-evahiri şehri Muharrem li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 21-30 Muharrem 1038 / m. 20-29 Eylül 1628]
El-Habib Habib kethüda-yı mirliva-i Aksaray

Hüküm 322

Yörük (?) nahiyesinden toplanan verginin yerine teslim edilmediği ve yeniden ödenmesi gerektiği. (8-17 Aralık 1628)

Budur ki, hala Aksaray kadısı olan fahrü'l-kuzat Abdülbaki Efendi zide fazluhu mahfil-i şerde Aksaray kazasına tabi nahiye-i Yörük'de vaki Sarı Dervişlü mirliva-i Aksaray nam karye sakinlerinden Fazlı Çavuş ibn-i Mustafa Efendi mahzarında takrir-i dava edüb 1037 senesine [m. 1627-1628] mahsub olmak üzere Kara Mustafa Ağa mübaşeretiyle Karaman bedel-i sürsat akçesinden nahiye-i merkume altı hane olmağla cem ü tahsil içün vardığımda elli iki riyal kuruş verelim deyü merkum Fazlı Çavuş tekeffül ve taahhüd edüb üç güne dek bana gönderelüm demiş idi gelmedi mübaşir-i mezbur Mustafa Ağa bende kaldı üç aydır getürmedi ben dahi hala taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbur Fazlı Çavuş fi'l-hakika senin müraselen ile reayadan elli iki kuruş cem ü tahsil edüb bedel-i sürsat kabz eylemiş idim mübaşir-i merkum Mustafa Ağa'nın adamı olan Sefer'[e] teslim eyledim deyü cevab vericek merkum Sefer gaib olmağla Fazlı Çavuş teslim etdiğine tezkeresi olmayub meblağ-ı mezburu Fazlı Çavuş'un ikrar hasebiyle muma ileyh efendiye teslim eylemesine hükm birle ma-hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.
Tahriren fi-evasıtı Rebiülahir li-sene semane ve [selasin ve] elf. [h. 11-20 Rebiülahir 1038 / m. 8-17 Aralık 1628]

Şuhudü'l-hal: Fahrü's-sadat Es-Seyyid Ali Çelebi, Fahrü'l-akran Ahmed Bey El-Cündi, Fahrü'l-akran Müsellem Mehmed Ağa, İbrahim Çelebi Hacı Şeyhi, Muhzırbaşı Muslu.

Hüküm 323

Karaman beylerbeyisinden gelen yazının kayd edildiği. (tarihsiz)

Sahra (?) nahiyesinde Gülşah (?) karyeye nam-ı diğer Arzköy mutasarrıf olan Mehmed Bey yedinden mirmiran-ı Karaman tarafından mühürlü tezkere getürüb sicille kayd etdirüb mürasele verilüb kayd olundu.

Hüküm 324

Aksaray şehri subaşılığına Tekeli Mehmed Ağa'nın atandığı hakkında, Aksaray sancak beyinin vekili Habib Ağa'dan Aksaray kadısına gönderilen yazının sureti. (31 Ağustos-10 Eylül 1628)

İzzetlü ve faziletlü efendi hazretlerinin hak-ı izzetlerine dua ve sena olunduktan sonra inha-i muhibb-i muhlisi budur ki, hala 1038 Muharremü'l-haramı'nın ibtidasından [h. 1 Muharrem 1038 / m. 31 Ağustos 1628] Rebiülevvel intihasına [h. 30 Rebiülevvel 1038 / m. 27 Kasım 1628] değin şehrin subaşılığına Tekeli Mehmed Ağa zide kadruhu nasb ü tayin olunub mezburu subaşı bilüb subaşılığında vaki

olan cürm ü cinayet ve bad-ı hevaları ve rüsum-ı arusaneyi bi-kusur kadimden olageldüği üzere zabt ü kabz etdiresiz.
Tahriren fi-evaili Muharrem li-sene semane ve selasin ve elf. [h. 1-10 Muharrem 1038 / m. 31 Ağustos-10 Eylül 1628]
Habib Ağa Kaymakam-ı Mirliva-i Aksaray

Hüküm 325

II. Selim'in yaptırdığı cami ve imaretin vakfı için tahsil edilecek paranın teslim alınması amacıyla Aksaray'a gelen görevlilere yardımcı olunması için, Aksaray kadısına gönderilen yazının sureti. (2-30 Ağustos 1628)

İzzetlü mürüvvetlü efendi hazretlerinin hak-i izzetlerine bi-hadd ve bi-kıyas selamlar olundukdan sonra ilam-ı muhibbane oldur ki, hala kasaba-i Aksaray'da vaki merhum ve mağfurun leh Sultan Selim Han [II. Selim] tabe serahu ve ceale'l-(…) misvahu hazretlerinin bina eylediği cami-i şerif ve imaret-i aliyyelerini [Karapınar Camii ve İmareti] evkafları kuraları perakendülerinden taht-ı hükumetinizde sakin olan reayalarının 1308 tarihine düşen mahsulü Mart resm-i çift ve cebe ve bennak ve resm-i adet-i ağnamları haraç ve resm-i bad-ı hava ve sair vakf-ı mezbura aid ve raci olan hususlarının cem ü tahsilleriyçün vakf-ı şerifin baş cabilerinden olan kıdvetü'l-emasil vel-akran Bayram Bey ve Musa Bey gönderilmişdir vusulünde memuldür ki mezburların üzerlerinden nazar-ı şerifiniz diriğ buyurula mezbur kullarınıza olan muavenetin ve mahza bu canibe idüğine tezeyyüd-güman buyurula baki lütf ü ihsan hazretlerinindir.
Tahriren fi-Zilhicce li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-29 Zilhicce 1037 / m. 2-30 Ağustos 1628]
Mecid el-muhlis Osman El-müvelli-i evkaf-ı mezbur

[Sayfa 46b]

Hüküm 326

Aksaray bölgesinden toplanması emr edilen verginin bir an önce gönderilemesi hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (17 Temmuz 1628)

Bedel-i sürsat içün Mustafa Bey['in] emir suretidir.

Mefahiru'l-kuzat vel-hükkam maadinü'l-fezail ve'l-kelam Konya ve Aksaray ve Kırşehir sancaklarında olan kadılar zide fazluhum tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, zikr olunan sancaklarda emr-i şerifimle sürsat yeri cemine memur olan kullarım hala ordu-yı hümayuna adam gönderüb elviye-i mezburede bu sene tahsili fermanım olan sürsat yeri ref olunmuşdur deyü kadılar tahsile mani olmağın tehir kaldığın bildirdiler imdi mukaddema fermanım olan sürsat bedelin memur def olunmayup şimdiye kadar mübaşirlere tahsil etdirmediğiniz ecilden muhkem mesul ve muavenet olmuşsuzdur imdi zikr olunan sürsat bedelin memur olan kullarım ber-vech-i tacil tahsil ve hasıl olan akçeyi ordu-yı hümayunum hazinesine irsal ve isal etdirmeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur buyurdum ki, hükm-i şerifimle ebna-i sipahiyandan Mustafa fahrü'l-emasil ve'l-akran Mustafa zide kadrahu vardukda asla tehir ve tevkif eylemeyüb mukaddema tahsili fermanım olan sürsat bedeli akçelerini memur olan mübaşirlere tacil ve ale't-tacil cem ü tahsil ve ordu-yı hümayunuma irsal ve isal etdiresiz ki tahsil olunan akçe ile asakir-i İslam içün bulunan yerlerden zahire iştira olunub zahire hakkında müzayaka çekilmek ihtimali olmaya el-hasıl sefer-i hümayunum kul ve kula zahire lazımdır şöyle ihmaliniz sebebiyle sürsat akçelerini

vakt ü zamanı ile gelüb erişmeye sonradan bir dürlü özr ü bahanenüz ve cevabınız makbul-i şerifim ve mansabınız ahara vermekle halas olmayub külli mesul ve muateb olursuz bilmiş olasız ana göre her biriniz mukayyed olub bu zamanı sair zamana kıyas eylemeyüb vech-i meşruh üzere olan emr-i şerifi yerine getiresiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız.
Tahriren fi'l-yevmi'l-hamis aşar şehr-i Zilkade seba ve selasin ve elf. [h. 15 Zilkade 1037 / m. 17 Temmuz 1628]
Sahra-yı Tokad

Hüküm 327

Bulargı [Yeşilova] ve diğer köylerden elde edilecek gelirin görevlisine teslim edilmesi hakkında, Aksaray kadısına gelen yazının sureti. (tarihsiz)

İzzetlü faziletlü efendi hazretlerinin huzur-ı alilerine hezar tazim birle bi-hadd dualar olunduktan sonra inha olunur ki, Konya'da sakin karındaşım Ömer Ağa'ya taht-ı hükümetinizde vaki olan ve pezir-reviş (?) (…) sahib-i devletimiz hazretlerinin havasslarından Bulargı [Yeşilova] ve Ömerkoçaş [Koçaş Çiftliği] ve Yılanlu nam karyeleri 1037 Martı'nın ibtidasından [1 Mart 1628] 1308 Martı'na [1 Mart 1629] varınca eğer Mart mahsulü vürudun gayri mahsuldür ve eğer bad-ı hevadır bil-cümle Ömer Ağa Hazretleri'ne zabt ü tasarrufu tefviz olunmuşdur vusulünde memuldür ki Ömer Ağa'ya vaki olan mahsulün kabz etdirüb himmeti bi-diriğ buyurula badehu adamlarımızdan Osman Ağa varub Aksaray sakinlerinden Hüseyin Efendi hazretlerine vaki olan mahsulün on iki bin akçeye füruht etmiş iken bizim makbulümüz olmayub geriye redd olunub varaka-i (…) ile zikr olunan on iki bin akçe[y]i Osman kulları ile hak-ı izzete irsal olunmuşdur vusulünde memuldür huzurunuza çağırub akçeyi ashabına teslim buyurasız ve taifeye harc vermişler olduğu maan irsal olunmuşdur.

Hüküm 328

Sorsoy (?) Köyü camiine imam olarak atanan Mehmed Halife'nin görev beratının kayd edildiği hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (26 Mayıs-4 Haziran 1627)

Berat-ı Sorsoy (?) [Sofular] İmamı

Nişan-ı şerif oldur ki,
Aksaray kazasına tabi Sorsoy [Sofular] nam karyede imam olan Mehmed Halife yedinden yevmi bir akçe ile berat-ı şerif-i ali-şan gelüb sicille kayd.
Tahriren fi-evasıt-ı Ramazan li-sene sitte ve selasin ve elf. [h. 11-20 Ramazan 1036 / m. 26 Mayıs-4 Haziran 1627]
Be-makam-ı Konstantiniyye El-mahruse

Hüküm 329

Konya'da Piri Mehmed Paşa tarafından yaptırılmış olan zaviye için Aksaray'ın Taceddin [Tacin ?] köyünden toplanacak paraların görevlisine teslimi hakkında, Aksaray kadısına gönderilen yazının sureti. (26 Mayıs-4 Haziran 1627)

Vech-i tahrir-i tezekkür oldur ki, merhum Piri Mehmed Paşa Hazret-i Mevlana [ve] fukara içün Konya'da bina eylediği zaviyenin nefs-i Aksaray'da Taceddin [Tacin ?]nam karye vakfı olub işbu sene-i mübarekede vaki karye-i mezburdan canib-i vakfa aid ve raci olan gallat Aksaray sakinlerinden Muslu Bey Aksaray iki buğday bir arpa olmak üzere ber-vech-i maktu yetmiş kile mukataa verilüb yedine tezkere

verildi varub zabt edüb ve otuz beş senesinde [h. 1035 / m. 1625-1626] Emirce Hasan baki olan otuz kile galleyi dahi tahsil etmek üzere ki ceman yüz kile olur vardukda tezkerede mastur olduğu üzere zabt edüb tasarrufuna kimesne mani olmaya.
Tahriren fi-evasıtı Zilkade li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Zilkade 1037 / m. 13 Temmuz 1628]
El-fakir Derviş Abdi

Hüküm 330

Cebel-i Hasan [Hasandağı] ve Aksaray şehir subaşılığına Hüseyin Ağa'nın atandığı hakkında, sancak beyinin vekili Habib Ağa'dan Aksaray kadısına gönderilen yazının sureti. (4 Haziran 1628)

Fazilet-meab efendi hazretlerinin huzur-ı şeriflerine dualar olundukdan sonra inha olunur ki, 1307 senesinde [h. 1037 / m. 1627-1628] vaki mah-ı Şevval'in gurresinden Zilhicce'nin intihasına dek Cebel-i Hasan [Hasandağı] ve şehir subaşılığı Hüseyin Ağa'ya nasb ü tayin olunub mezbur subaşılıkda vaki olan cürm ü cinayet ve bad-ı hava her ne ise olugeldiği üzere alınup fukaraya zulm ü teaddi eylemeyeler ve's-selam.
Tahriren fi-gurrei Şevval sene 1037. [h. 1 Şevval 1037 / m. 4 Haziran 1628]
El-fakir Habib Ağa kaymakam-ı Aksaray

[Sayfa 47a]

Hüküm 331

Eskinus [Uzunkaya] köyündeki Eflah Seydi Zaviyesi'nin şeyhi olan Şaban'a ait beratın kadı siciline kayd edildiği. (15-24 Ağustos 1627)

Aksaray kazasına tabi karye-i Eskinus'da [Uzunkaya] vaki merhum Eflah Seydi Zaviyesi'nin şeyhi olan Şaban yedinden berat-ı ali-şan varid olub kayd olundu.
Tahriren fi-evaili Zilkade sene 1033. [h. 1-10 Zilkade 1033 / m. 15-24 Ağustos 1627]

Hüküm 332

Mehmed Paşa'nın Karaman defterdarlığına atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (3-12 Temmuz 1628)

Defterdar Mehmed Paşa'nın emr-i şerifidir.

Emirü'l-ümerai'l-kiram kebirü'l-küberai'l-fiham zü'l-kadr ve'l-ihtiram sahibü'l-izz ve'l-ihtişam el-muhtassu bi-mezid inayeti'l-meliki'l-ala sabıka Maraş beylerbeyisi olan Mehmed dame ikbaluhu tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, sen emekdar ve ihtiyar ve müstakim ve dindar ve umur-ı dinde ve kargüzar olduğundan gayri mal-ı mirinin cem ü tahsiline ziyade vukufun olub her vechile mahall-i inayet ve sezavar-ı atıfet olduğun bildirüb Konya ve Kayseriye ve Niğde sancaklarında vaki güherçile karhanelerinde senevi bin kantar barut işletmek şartıyla Karaman'ın mal defterdarlığı sana verilmek babında inayet rica eylediğin ecilden haliya hakkında mezid refet-i mülukanem zuhura getürüb şart-ı mezkur üzere işbu sene seba ve selasin ve elf Zilkadesi'nin gurresinden [h. 1 Zilkade 1037 / m. 3 Temmuz 1628] ber-vech-i arpalık Karaman'ın mal defterdarlığı sana tevcih ve inayet edüb ilam içün tayin olunmuşdur buyurdum ki bir an tehir ve tevakkuf etmeyüb varub Kara[ma]n'ın mal defterdarlığına ber-vech-i arpalık mutasarrıf olub ve zikr olunan sancaklarda müteahhid olduğun üzere senevi bin

kantar barut işledüb dahi malımın tevkir ve teksirinde mücidd ve sai olasın şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız.

Tahriren fi evaili Zilkade sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-10 Zilkade 1037 / m. 3-12 Temmuz 1628]
Tokad

Hüküm 333

Aksaray ve Eyübili [Ortaköy] kazalarından temin edilerek orduya gönderilecek zahire bedellerinin bir an önce toplanarak gönderilmesi hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (18 Mart 1628)

Bedel-i Sürsat Emr-i Şerifidir.

Akza kuzati'l-müslimin evla vulati'l-muvahhidin madenü'l-fazl ve'l-yakin varisu ulumi'l-enbiya ve'l-mürselin hüccetü'l-Hakkı ale'l-halk ecmain el-muhtassu bi-mezid inayeti'l-melik'l-muin mevlana Konya (boş) zidet fezailuhu ve kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam ve madenü'l-fezail ve'l-kelam Aksaray ve Eyübili [Ortaköy] kadılarına zide fazluhuma tevki-i refi-i hümayunum vasıl olucak malum ola ki, inşaallahu Meliki'l-Müteal evvel-bahar-ı huceste-asarda olucak sefer-i hümayunuma memur olan kullarımın zahireleriyçün Konya kazasından beş bin keyl şair ve 1500 keyl dakik ve 200 res koyun ve 200 kıyye revgan-ı sade ve yüz kıyye asel ve Aksaray kazasından 800 keyl şair ve 250 kile dakik ve 50 res koyun ve 50 kıyye revgan-ı sade ve otuz kıyye asel ve Eyübili kazasından 600 kile şair ve 200 kile dakik ve elli res koyun ve elli kıyye revgan-ı sade ve otuz kıyye asel sürsat zahiresi ihrac ve tayin olunan menzile getürüb ordu-yı hümayunuma teslim eyleyesiz deyü Divan-ı Hümayunum tarafından emr-i şerifim irsal olunmuş idi lakin zikr olunan kadılıklar mesafe-i baidede olub sürsat zahiresi ihrac reayaya asir olduğundan gayri asakir-i nusret-measirimin zahireleriyçün Rumeli vilayetinden gemiler ile yüz elli bin kile tereke Trabzon ve Giresun iskelelerine getirilmek fermanım olmağın zikr olunan kadılıklardan 1038 senesine [m. 1628-1629] mahsub olmak üzere ihracı fermanım olan sürsat zahiresinin şairin herbir kilesine altmış akçe ve dakikin herbir kilesine ellişer akçe ve koyunun herbir resine yüz kırkar akçe ve revgan-ı sadenin herbir kıyyesine kırkar akçe ve aselin herbir kıyyesine otuzar akçe hesabı üzere bahaların muaccelen tahsil ve ordu-yı hümayunuma irsal ve teslim içün bölük subaşılarından kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Ali Subaşı zide kadruhu mübaşir tayin ve irsal olunmuşdur buyurdum ki, hükm-i şerifimle vardukda bir an ve bir saat tehir ve terahi eylemeyüb siz ki kadılar[sı]z herbirinizin taht-ı kazasında ihrac fermanım olan sürsat zahiresinin şair ve dakik ve revgan-ı sade ve aselin balada kayd ve tayin olunduğu üzere bahalariyçün lazım gelen akçeleri mübaşir-i muma ileyh Ali Subaşı zide kadruhuya muaccelen cem ü tahsil etdirüb bir akçesin baki kodurmayub teallül ve inad ve muhalefet etdirmeyesin ve hasıl olan malı defteri ile keseleyüb ve mühürleyüb muma ileyh Ali Subaşı zide kadruhu ve yarar ve mutemedün aleyh adamlarınızla ordu-yı hümayunuma irsal ve teslim-i hazine etdiresiz ki ol akçeler zikr olunan iskelelere gelen terekenin ordu-yı hümayunuma nakli içün mekkarilerine harc ü sarf oluna şöyle ki zikr olunan akçeler bi't-tamam emr-i şerifim mucebince cem ü tahsil ve vakt ü zamanında ordu-yı hümayunuma irsal ve teslim olunmayub ve yahud noksan üzere gönderilmekle tereke nakli tehir kalmak lazım gelir bir vechile özr ü cevabınız makbul olmayub sual ve muateb olmanız mukarrerdir ana göre mukayyed olub avk

[Sayfa 47b]

ü tehirden ve ihmal ü müsaheleden ve emr-i şerifimde tayin olunandan noksan üzere tahsil ve irsal olunmakdan ve ziyade akçe alınmakla reayaya zulm ve teaddien be-gayet hazer eyleyesiz ve sen ki mübaşir-i muma ileyh Ali Subaşısın tahsilne memur olduğun zikr olunan kadılıkların sürsat zahiresi bahasiyçün lazım gelen ceman beş yük kırk bin üç yüz akçe[y]i muaccelen tahsil ve ordu-yı hümayunuma getürüb tesliminde ikdam ve ihtimam edüb şöyle ki avk [ve] ihmalin sebebi ile tereke nakli tehir kalub sefer-i hümayunumda zahireye muzayaka çekmek lazım gele senin dahi özrün makbul olmayub mansabın ahara verilüb muhkem hakkından gelinir şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız.
Tahriren fi'l-yevmi's-sani aşar şehr-i Receb sene seba ve selasin ve elf. [h. 12 Receb 1037 / m. 18 Mart 1628]
Be-medine-i Tokad

Hüküm 334

Ahmed Efendi'nin Aksaray'daki Seyfiye Medresesi'ne müderris olarak atandığı hakkında, Anadolu Kazaskeri Abdullah'tan gelen yazının sureti. (18 Mart 1628)

Zahrü'l-müderrisin mevlana Ahmed Efendi kamyab tahiyyat-ı safiyat ve teslimat ithafıyla inha olunur ki, işbu sene seba ve selasin ve elf Şevvali'nin on yedinci [h. 17 Şevval 1037 / m. 20 Haziran 1628] gününden yemvi yirmi beş akçe ile Aksaray'da Seyfiye Medreresi sana sadaka olunmuşdur gerekdir ki mederese-i mezkurede talebe-i ilme bab-ı ifade-i küşad kılasın.
Fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 12 Receb 1037 / m. 18 Mart 1628]
Mine'l-fakir Abdullah El-Kadi be-asakir-i Anadolu.

Hüküm 335

Aksaray kalesi dizdarlığına Ahmed'in atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (21 Haziran 1628)

Dizdar Ahmed Ağa'nın emr-i şerifidir

Kıdvetü'l-ümerai'l-kiram umdetü'l-küberai'l-fiham zü'l-kadr ve'l-ihtiram el-muhtassu bi-mezid inayeti'l-meliki'l-ala Aksaray sancağı beyi dame izzuhu kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam mevlana Aksaray kadısı zide fazluhu tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, Karaman beylerbeyisi olan Mehmed dame ikbaluhu ordu-yı hümayunuma arz gönderüb Ahmed nam kimesne ulufesi Bilal on seneden berü Aksaray Kalası dizdarı olub leyl ü nehar hizmetde ve kala-i mezburenin hıfz ü hıraset ve tamirinde mücidd ve sai olub bir vechile azlin icab eder hali yoğiken ahardan Ali nam kimesne zikr olunan kala ve dizdarlık bir tarikle alub berat etdirmekle kendüye külli gadr ve hayf olduğun yine üslub-ı sabık üzere ulufesi Bilal'e verilen dizdarlığı mezbur Ahmed'e ibka ve mukarrer olunmak babında emr-i şerif verilmek ricasına ilam eylemeğin imdi elinde olan beratı mucebince mezbur Ahmed'e zabt ü tasarruf etdirilmek emr edüb buyurdum ki, hükm-i şerifimle vardukda bu babda sadır olan ferman-ı celilü'l-kadrim mucebince amel edüb dahi zikr olunan dizdarlığı mezbur Ahmed'e zabt ü tasarruf etdirüb min-bad Ali nam kimesne[y]i dahl ü tasarruf etdirmeyesin ve bunun tahvil ve tarihinden dahi nesnesin almış ise bade's-sübut bi-kusur ayırasız ve mezbur Ali bir tarikle emir ibraz ederse tehir koyub işbu emr-i şerifim mucebince amel eyleyesin şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız.
Tahriren fi'l-yevmi's-samin aşar Şevval li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 18 Şevval 1037 / m. 21 Haziran 1628]

Sahra-yı Tokad

Hüküm 336

Ömerkoçaş [Koçaş Çiftliği] ve Bulargı [Yeşilova] köylerinden elde edilecek geliri toplamak için gönderilen Osman Ağa'ya yardımcı olunması hakkında, Aksaray kadısına gelen yazının sureti. (tarihsiz)

Budur ki, izzetlü faziletlü efendi hazretlerinin huzur-ı alilerine dualar arz olunduktan sonra ilam ve inha olunan oldur ki, taht-ı hükumet-i adalet-şiarınızda vaki olan sahib-i devletimiz hazretlerinin havass-ı şeriflerinden Ömerkoçaş [Koçaş Çiftliği] ve Bulargı [Yeşilova] nam karyelerin 1037 [m. 1627-1628] senesinde vaki olan mahsulat eğer Mart'dır ve eğer nahliyyedir bi'l-külliye kabz ü ahzına ve iştira olursa füruhtuna gene sahib-i devletin emekdarlarından Osman Bey'i vekil edüb huzur-ı izzete irsal olunmuşdur üzerinden nazar-ı şerifinizi diriğ buyurulmayub her hususda vekilimizdir muceb-i mektuba amel buyurula baki hemişe ömr ü devlet.
Rıdvan Ağa

Hüküm 337

Ömerkoçaş [Koçaş Çiftliği] ve Bulargı [Yeşilova] köylerinden elde edilecek geliri toplamak için gönderilen Osman Ağa'nın vekili Hüseyin Ağa'ya yardımcı olunması hakkında, Aksaray kadısına gelen yazının sureti. (13-22 Temmuz 1628)

Vech-i tahrir-i huruf budur ki, kaza-i Aksaray karyelerinden Ömerkoçaş [Koçaş Çiftliği] ve Bula[r]gı [Yeşilova] nam karyeleri Mahmud Paşa Hazretleri'nin havassı şeriflerinden olub havass-ı şerif ağası olan Rıdvan Ağa canibinden bizi vekil edüb 1037 [m. 1627-1628] senesinde vaki olan mahsulat ve bad-ı heva ve resm-i ağnam ve sair cürm ü cinayetdir bizi vekil eylemeğin biz dahi mezbur Ömerkoçaş [Koçaş Çiftliği] ve Bulargı [Yeşilova] nam karyelerin 1037 [m. 1627-1628] senesinde vaki olan mahsulat ve bad-ı hevaların ve resm-i ağnamları ve cürm ü cinayetleri Hüseyin Ağa'ya biz dahi vekil edüb mezbur karyelerin mahsulatların mezbur Hüseyin Ağa'ya on iki bin akçeye verüb eda ve teslim eylemek içün işbu tezkere temessük içün tahrir olunub yedine verildi.
Tahriren fi-evasıtı Zilkade sene 1037. [h. 11-20 Zilkade 1037 / m. 13-22 Temmuz 1628]
Osman Ağa

[Sayfa 48a]

Hüküm 338

Aksaray'daki yeniçerilerin serdarlığına yapılan atama hakkında, Aksaray kadısına gelen yazının sureti. (tarihsiz)

Cenab-ı fazilet-meab-ı şerif-nisab-ı hazret-i efendi kamilin-i kamilat el-haletü evvel (?) be-kuzat-ı Aksaray zide fazluhu tahiyyat-ı safiyat ve teslimat-ı vafiyat inhaf ve ibrasından sonra inha ve ilam olunur ki, haliya taht-ı hükumet-şiarınıza yeniçeri serdarı yoldaş vefat edüb Zascılık (?) umuru faikli yerine on beşinci cemaat Şan nam yo[l]daş serdar nasb u tayin işbu mektub mevrud tahrir ve imla huzur-ı şeriflerine irsal olundu lede'l-vusul

Hüküm 339

Aksaray'daki Hoca Beşinci Mescidi imamlığına Tahsin Halife'nin atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (14-23 Haziran 1628)

Nişan-ı şerif-i ali-şan hükmü oldur ki,
Nefs-i Aksaray'da vaki Hoca Beşinci Mescidi'nin imamı olmayub yevmi bir akçe ile Tahsin Halife imam oldukda yedinde olan berat-ı hümayunu kayd olundu.
Kayd hurrire fi-evasıt-ı Şevval sene 1037. [h. 11-20 Şevval 1037 / m. 14-23 Haziran 1628]

Hüküm 340

Mısır hazinesinden getirilen sandıklar hakkındaki emrin kadı siciline kayd edildiği. (tarihsiz)

Budur ki, dergah-ı ali müteferrikalarından Mehmed Ağa yedinden Mısır hazinesinden sekiz aded sandık filori serdar-ı ali mikdar (?) hazretlerine irsal içün Zilkadenin on dördünncü günü [h. 14 Zilkade 1036 / m. 27 Temmuz 1627] emr-i şerif gelüb kayd olunub gaflet olunmaya ve's-selam.

Hüküm 341

Karataş köyünde halktan fazla vergi toplandığı şikayetlerinin gelmesi üzerine bu köyden defterlerde yazılı olan kalemler ve belirlenen miktarlardan başka vergi alınmaması hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın

Karataşlu'nun emridir,

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam mevlana Aksaray kadası zide fazluhu tevki-i refi-i hümayan vasıl olucak malum ola ki, kaza-i mezbura tabi darendegan-ı ferman-ı hümayun Karataş nam karye halkı dar-ı zafer-şiarım[a] arzuhal edüb bunların sipahileri vaki üzere resm-i bennak ve resm-i mücerred ve adet-i ağnam ve resm-i çift ve resm-i kovandan bir hukuk ve rüsumların kanun [üzere] alınmayub ziyade alub ve gelin olan bekar kızlarının resm-i gerdeklerin dahi ziyade alub ve sair bunların emsali zulm ü teaddasinin ziyade olmağın şöyle ki vech-i meşruh üzere olan zulm ü teaddi üzere de def ü ref olunmaz fukaranın ekserisi perakende ve perişan olmak mukarrerdir deyü emr-i şerifim taleb eyledikleri ecilden buyurdum ki, hükm-i şerifimle varıldıkda hak üzere teftiş ve tefahhus edüb göresin arz olunduğu üzere nam-ı adalet-encamımda reaya ve beraya bir vechile zulm ü teaddi olunduğuna kata rıza-yı hümayunum yokdur bunların defterdarlar hakani deyü mukayyed raiyyet oğullarının ulularında on ikişer akçe resm-i bennak ve erişüb müstakil kar ü kisbe kadir olan mücerredlerinden altışar akçe resm-i mücerred aldırub onlara edüb de izzet ağnam defterde sipahiye hass kayd olunmuş ise kabul tamam olduktan sonra merası içinde sayılur koyun olanların koyunu ile kuzusun başka sayub kanun üzere ikisine bir akçe aldırub ziyade aldırmayasız kovan hakk-ı defterde hasıl kayd olunmuş ise hasıl olan baldan şerle öşrün resm-i kovan olunmuş ise kovan başına iki akçe resm alub ziyade aldırmayasız ve resm-i çift defterde hasıl kayd olunmuş ise kadimden olugeldiği üzere aldırub ziyade aldırmayasız ve resm-i arusane defterde hasıl kayd olunmuş ise gelin olan reaya kızlarından kendü sipahilerine bikr olan kız içün altmış akçe resm-i gerdek aldırub min-bad ziyade akçe aldırmayasız şöyle bilüb alemet-i şerife itimad kılasız.
Cemaziyelahir li-sene sitte ve selasin ve elf. [h. 1-30 Cemaziyelahir 1036 / m. 17 Şubat-17 Mart 1627]
Sahra-i Ereğli

[Sayfa 48b]

Hüküm 342

Cebel-i Hasan [Hasandağı] subaşılığına Hasan Ağa'nın getirildiği hakkında, Aksaray sancak beyinin vekili Habib Ağa'dan Aksaray kadısına gönderilen yazının sureti. (tarihsiz)

Fazilet-meab izzetlü efendi hazretleri kamilin-i kamyab,

Dürer-i daavat-ı safiyat ve teslimat-ı vafiyat ithafından sonra inha-i muhib ve muhlis budur ki, 1038 Muharremi'nin gurresinden [h. 1 Muharrem 1038 / m. 31 Ağustos 1628] Rebiülevvelinin intihasına [h. 30 Rebiülevvel 1038 / m. 27 Kasım 1628] varınca Cebel-i Hasan [Hasandağı] subaşılığın kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Hasan Ağa zide kadruhu nasb ü tayin olunub vusulünde gerekdir ki subaşılığında vaki olan bad-ı heva ve cürm ü cinayet ve resm-i adat ve sair her ne olursa olugeldiği üzere kayd etdirmek babında nazar-ı şerifiniz diriğ buyurmayasız ve dahi reaya[ya] zulm ü teaddiden hazer oluna (…) peşin alınmışdır kimesne mani olmaya ve's-selam.
El-fakir Habib Ağa Kaymakam-ı Mirliva-i Aksaray hala

Hüküm 343

Karaman Eyaleti kazalarında yetkisiz kişilere vergi toplattırılmaması hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (17 Şubat 1628)

Mefahirü'l-kuzat ve'l-hükkam meadinü'l-fazl ve'l-kelam eyalet-i Karaman'da vaki olan kadılar zide fazluhum tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, sabıka Şehr-i Zol [Süleymaniye, Irak] beylerbeyisi olub bi'l-fiil Karaman defterdarı olan Safah Mustafa dame iclalehu hala ordu-yı hümayunuma kazaya defteri gönderüb Asitane-i Saadetim ve ordu-yı hümayunum tarafından mülazemetle ve peşin ile Karaman hazine[si]ne müteallik olan havass-ı hümayunum mukataasın alanlar ellerinde olan temessükatların getürüb adet-i kanun üzere Karaman hazinesinde mahfuz olan mukataat defterlerine kayd ve mucebince mühürlü nişanlu temessük almadan bazı kuzat ve kura zabıtlarının müraseleleriyle varub zabt eylemekle iltizamla olan mukataat ve aklam-ı müteferrikayı külli zarar ve mukataatın ihtilaline bais olmuşlardır ol makulelerin Karaman hazinesi tarafından mühürlü ve nişanlu temessük verilmemiş bade mukataatın kadılar tarafından verilen mürasele ile zabt etdirilüb şöyle ki tasarruf etdirilüb mal-i miriye noksan müretteb olursa sebeb olanlardan tazmin etdirile deyü emr-i şerifim ricasına ilam eylemeğin imdi buyurdum ki, hükm-i şerifim vardukda bu babda sadır olan ferman-ı celilü'l-kadrim üzere amel edüb dahi siz ki kadılar[sı]z Karaman hazinesine müteallik olan mukataatı eğer Asitane-i Saadetim tarafından ve eğer ordu-yı hümayunum tarafından alanlar madem ki Karaman hazinesinden temessük almayalar biz mülazemete ve Asitane-i Saadet'den peşin ile aldık diyenlerin mukataaları zabtiyçün zinhar mürasele vermeyesiz şöyle ki hilaf-ı kanun [ve] adet mal-ı miriyi kesr ü zarar müretteb ola sonra isaga (?) sebeb olanlardan tazmin etdirilir bilmiş olasız ona göre mukayyed olub vech-i meşruh üzere olan emrimi yerine getiresiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız.
Tahriren fi'l-yevmi'l-hadi aşar şehr-i Cemaziyelahir li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11 Cemaziyelahir 1037 / m. 17 Şubat 1628]
Be-medine-i Tokad

Hüküm 344

Aksaray'da bulunan yeniçeri, topçu ve cebeciler için gelen sefer emrinin kadı siciline kayd edildiği. (tarihsiz)

Dergah-ı alileri yeniçerileri çavuşu olan Mehmed Çavuş zide karduhu sefer-i hümayun içün emr-i şerif ve iradat-ı şerif varid olub cümle yeniçeriler ve topçu ve cebeci sefer-i hümayuna çıkalar deyü tenbih içün kayd şod.

Hüküm 345

Vefat etmiş askerlere ait hesapların yapılması ve merkeze havale edilmesi gereken paraların gönderilmesi hakkında, Anadolu Kazaskeri Abdullah'tan Aksaray kadısı Abdülbaki Efendi'ye gelen yazının sureti. (14 Mart 1628)

Şerif-nisab bi'l-fil Aksaray kadısı olan mevlana Abdülbaki Efendi kamyab,
Tahiyyat-ı safiye ve teslimat-ı vafiye ihdasından sonra inha olunur ki, işbu sene seba ve selasin ve elf Recebi'nin sekizinci gününden [h. 8 Receb 1037 / m. 14 Mart 1628] Aksaray sancağında vaki olan umur-ı kısmet-i askeriyesin tefviz ve sipariş olunmuşdur gerekdir ki zikr olunan sancakda vaki olan mevta-yı askeriyenin metrukatın ber-mukteza-yı şer-i kavim beyne'l-verese tevzi ve taksim etdikden sonra bu canibe aid ve raci olan rüsum-ı mutadeyi ahz ü kabz ve bu tarafa irsal edesiz bunun mahalline sarf olunur ve's-selam.
Hurrire fi't-tarihi'l-mezbur. [h. 8 Receb 1037 / m. 14 Mart 1628]
Mine'l-fakir Abdullah El-Kadı be-Asker-i Anadolu

Hüküm 346

Haymana ve Aksaray bölgelerindeki göçebelere ait vergilerin toplanması için gönderilen kişilere yardımcı olunması talebiyle, Haymana voyvodasından Aksaray kadısına gelen yazının sureti. (tarihsiz)

İzzetlü ve mürüvvetlü ve faziletlü Aksaray kadısı hazretlerinin mübarek hak-i pay-i şeriflerine enva-ı tazim ve tekrimat birle dua ve sena takdiminden sonra inha-i muhibbane olunan budur ki, hala Anadolu eyaletinde mutasarrıf olan Mutaza Paşa hazretlerine has tayin olan Ankara kazasında voyvodası olduğumuz Haymana-i Kebir ve Haymana-i Sagir ve Aksaray perakendesi demekle maruf perakende olan reayaların işbu 1037 Martı'nın ibtidasından [Mart 1628] bu canibe aid ve raci olan adet-i ağnamları ve kara hakları (?) ve bennak ve cürm ü cinayet ve rüsum-ı şeriyyei fi'l-cümle kalil ve kesir bad-ı heva zabt ve ahz ü kabz olunması babında canibimizden bir mutemedün aleyh subaşı lazım ve mühim olmağın işbu darende-i huruf ağalarımızdan Bali Bey ve Süleyman zide kadruhu huzurlarınıza irsal ve isal olunmuşdur şeref-vusulünde memuldür ki havass-ı hümayundan perakende olan reayaların hane-i kadimden berü miriye aid ve raci olan hukuk-ı şeriyeleri ve adet-i ağnamları ve kara hakları (?) muma ileyh subaşımıza Bali Bey ve Süleyman Ağa'ya ahz ü kabz ve zabt etdirmeniz babında say-i cemiliniz diriğ buyurulub muma ileyhin düşen mesalihlerine muavenet ve müzaheret-i şerifiniz diriğ buyurulmayub lütfunuzdan memuldür ki bu hususlarda

[Sayfa 49a]

muma ileyhin üzerinden nazar-ı şerifiniz ve nazar-ı alaniz dirig buyurulmaya zuhur eden maddelerine muavenetiniz şerifiniz eylediği nihan buyurulub baki hemişe der-seccade-i şeriat-bad bi-Rabbi'l-ibad ve's-selam.
Muhlis Mustafa Ağa Zabit-i Haymana-i hala

Hüküm 347

Haymana ve Aksaray bölgelerindeki göçebelere ait vergilerin toplanması için gönderilen kişilere yardımcı olunması talebiyle, Ankara kadısından Aksaray kadısına gelen yazının sureti. (5-14 Mayıs 1628)

Perakende naibi el-mükerrem,
Bade's-selam budur ki, Haymana raiyetlerinden Aksaray perakendesi nahiyesine işbu Bali ve Süleyman Bey nam kimesneler subaşı tayin olunduğuna Haymana Voyvodası kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Mustafa Ağa'dan mühürlü mektub verilmeğin mürasele ketb ve irsal olundu vusul buldukda vaki olan mesalih-i şeriyyelerin şer-i şerif üzere görüb kimesneye hilaf-ı şer kimesneye zulm ü teaddi olunmadan ihtiraz oluna ve's-selam.
Tahriren fi-Ramazani'l-Mübarek li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-30 Ramazan 1037 / m. 5-14 Mayıs 1628]
El-fakir Es-Seyyid Mehmed el-kadı be-medine-i Ankara gufira anhü

Hüküm 348

Aksaray'daki bezzaz [manufaturacı] esnafından haksız ve fazla vergi alınmaması hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (6 Eylül 1625)

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam mevlana Aksaray kadısı zide fazluhu tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, Hacı Mustafa ve Hacı Yusuf ve Hasan ve gayrileri Dersaadetüme gelüb bezzaz taifesinden olmağla kadimden bizden ordu-yı hümayun akçesi taleb oluna gelmiş değil iken hala bizim elimizde olan temessükata ve emr-i şerife ve olugelmişe muhalif tekalif-i mezkure ile rencide ve remide eylemekden hali değillerdir hayfdır ref olunub bu babda yedimizde olan hüccet-i şeriyye[ye] muhalif ol vechile bir ferde rencide etdirilmemek babında emr-i şerif verilmek rica eder deyü ilam hilaf-ı şer ve kanun rencide olunmayalar deyü emr edüb buyurdum ki, hükm-i şerifim vardukda bu babda sadır olan emrim üzere amel edüb [husus-ı] mezbura mukayyed olub göresiz bunlar kimesneye değin (?) saire ehl-i huruf olmayub ordu-yı hümayun tekliflerini veregelmiş değiller iken hala mezburlar ol vechile rencide ve remide eyledükleri mukarrer ise ve bu babda ellerinde olan hüccet-i şeriye dava-yı mezkura mutabık ise ol takdirce mezkurları hüccet-i şeriyyeye emr-i şerifime muhalif olıgelmiş değil ise bir ferde rencide ve remide etdirmeyesiz şöyle bilesiz ve bade'n-nazar bu hükm-i hümayunumu ellerinde ifa edüb alamet-i şerife itimad kılasız.
Tahriren fi'l-yevmi's-salis şehr-i Zilhicce erbaa ve selasin ve elf. [h. 3 Zilhicce 1034 / m. 6 Eylül 1625]
Be-makam-ı Kostantiniyye El-Mahruse

Hüküm 349

Aksaray'daki Haymana göçebelerinden vergi toplamak yetkisiyle gelen subaşılardan Aksaray kadısına verilen yazının sureti. (15-24 Mayıs 1628)

Şerif-nisab efendi hazretleri kamilin-i kamyab,
Dürer-i daavat-ı safiyat ve vafiyat ithafından sonra maruz-ı dai budur ki, Aksaray perakendesi Haymana reayalarından 1037 [1628-1629] senesine mahsub olmak üzere cürm ü cinayet ve bad-ı heva ve adet-i ağnam ve kara sığır (?) her ne ise alub kabz içün bu daileri subaşı nasb ü tayin olunmağın Pınarköye deklü getirilüb maada Eyübili [Ortaköy] kazasına ve nefs-i Aksaray'da Haymana reayalariyçün canibimizden Muslu Bey vekil edüb hak-paya irsal olundu inde'l-vusul mezbur Muslu Bey subaşı bilüb vaki olan cürm ü cinayet ve bad-ı heva ve adet-i ağnam ve kara hakkı (?) her ne ise zabt ü kabz etdirilmesi babında bi-diriğ buyurula.
Tahriren fi-evasıt-ı Ramazan li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 11-20 Ramazan 1037 / m. 15-24 Mayıs 1628]
El-fakir Bali Subaşı-i Perakende, El-fakir Süleyman Subaşı-i Perakende

Hüküm 350

Aksaray sancağından tahsil edilecek nüzül vergisinin bir an evvel toplanarak gönderilmesi hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (5-14 Mayıs 1628)

Bedel-i nüzül içün varid olan emirdir.

Mefahiru'l-kuzat ve'l-hükkam meadinü'l-fezail ve'l-kelam Aksaray sancağında vaki olan kadılara zide fazluhum tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, mukaddema liva-i mezburdan nüzül ihracına emr-i şerif irsal olundu Asitane-i Saadetümden kullarımın zahiresi Samsun iskelesinden ordu-yı hümayunuma tayin olunması fermanım olub mekkarisine külli akçe lazım olmağın liva-i mezbur ki cümle yüz altmış yedi avarız hanesinin her bir hanesinden yirmişer kuruş ki ceman üç bin üç yüz kırk kuruş olur meblağ-ı mezbur mukaddema mübaşir tayin olunan silahdarlarım zümresinden 235'nci bölükde yevmi akçe ulufeye mutasarrıf mülazıminden olan Osman nam kulum zide kadruhuya muaccelen cem ü tahsil etdirilmek emr edüb buyurdum ki, hükm-i şerifimle mezbur kulum zide kadruhu vardukda

[**Sayfa 49b**]

bu babda sadır olan ferman-ı celilü'l-kadrim üzere amel edüb dahi bir an ve bir saat tehir ve terahi etmeyüb liva-i mezburdan bedel-i nüzül içün zikr olunan mikdar şey tacil ale't-tacil cem ü tahsil ve ordu-yı hümayunuma irsal eyleyesiz ki sefer-i hümayunuma memur olan kullarımın zahireleriyçün harc ü sarf ve itmam-ı hizmet oluna husus-ı mezbur umur-ı mühimmedendir şöyle ki zikr olunan bedel-i nüzül vakt ü zamanıyla tahsil olunub avk ü tehir koyub bazı özr ü cevaba salik olasız sonra vezir-i azam ve serdar-ı ali-mikdarım edamallahu iclalehu tarafından ziyade sual ve muateb olmanız mukarrer ve muhakkakdır bilmiş olasız ona göre mukayyed olub muaccelen itmam-ı hizmet [ve] bezl-i makdur eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız.
Tahriren fi Ramazan li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-30 Ramazan 1037 / m. 5-14 Mayıs 1628]
Be-medine-i Tokad

Hüküm 351

Sipahi Hüseyin Ali'nin, Aksaray'daki Zincirlü [Zinciriye Medresesi] ve Ulucami vakıflarına mütevelli atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (8 Ocak-6 Şubat

Ebna-i sipahiyandan 35'nci bölükde işbu darende-i ferman-ı vacibü'l-izan kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Bayram Ali Cebei zide kadruhu ordu-yı hümayunuma gelüb Aksaray'da vaki Zincirlü [Zinciriye Medresesi] evkafı ve Ulucami evkafı tevliyetleri ebna-i sipahiyandan yirmi beşinci bölükde Hüseyin Ali nam kulum mülazıminden olmağla ağası defteri mucebince hin-i tevzide verilmişken ruus verüb hüsn-i ihtiyarıyla buna feragat eylemekle tevcih olunub ve 1037 Cemaziyelevveli'nin ikinci gününden [h. 2 Cemaziyelevvel 1037 / m. 9 Ocak 1628] tarihiyle müverrah suret-i ruus-ı hümayunum verilmekle mucebince berat-ı şerifim rica eylemeğin mezid inayet-i hüsrevanem zuhura getürüb tarih-i merkumdan bir sene tamamına değin zikr olunan evkaflara mütevelli tayin edüb bu berat-ı saadet-ayatı verdim ve buyurdum ki, varub şöyle vezaif-i hidemat-ı tevliyetdir kema-yenbaği meri ve müedda kıldıkdan sonra bundan akdem zikr olunan evkafın mütevellileri olanlar ne vechile zabt edegelmişler ise bu dahi ol vechile zabt ü tasarruf edüb ve küttab ve hüddam ve mürtezikaları bunu üzerlerine mütevelli bilüb tevliyet umurunda müracaatı buna eyleyüb şer ü kanuna muvafık olan sözünden tecavüz eylemeyeler ol babda hiç ahad mani ve dafi olmayub ve dahl [ü] taarruz eylemeyeler şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar.
Cemaziyelevvel sene 1037. [h. 1-30 Cemaziyelevvel 1037 / m. 8 Ocak-6 Şubat 1628]
Sahra-yı Tokad

Hüküm 352

Künbed [Kümbet] Köyü'nden toplanan verginin düşürüldüğü hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (6 Nisan-4 Mayıs 1628)

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam mevlana Aksaray kadısı zide fazluhu tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, kaza-i mezbura tabi Künbed [Kümbet] nam karyenin dört buçuk avarız hanesi olub ol mikdar haneden verüb eza etmekle kudret ve tahammülleri olmadığı ecilden hallerine terahhümen bir buçuk haneleri ihrac olunub yalnız üç haneleri kaldığına mahallinden ellerine mev[ku]fat defteri sureti verilmiş mucebince amel olunub ziyade alınmaya deyü emr edüb buyurdum ki, hükm-i şerifim vardukda bu babda karye-i mezbure ahalisinin ellerine verilen mühürlü ve nişanlı sahih ve cedid mevkufat defteri sureti mucebince avarızlarn üç haneden aldırub defterden ihrac olunan bir buçuk hanenin avarız ve nüzül ve sair tekalif eylemeyeler ve aldırmayasız şöyle bilesiz ve bade'n-nazar bu hükm-i hümayunumu karye-i mezbure ahalisinin ellerinde ibka edüb alamet-i şerife itimad kılasın.
Şaban sene 1037. [h. 1-30 Şaban 1037 / m. 6 Nisan-4 Mayıs 1628]
Be-medine-i Tokad

Hüküm 353

Aksaray bölgesinden ordu için toplanması gereken vergilerin bir an evvel tahsil edilerek gönderilmesine dair, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (tarihsiz)

Bedel-i sürsat içün emr-i şerifdir.

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam Karaman eyaletinde vaki olan kadılar zide fazluhum ve kıdvetü'l-emasil ve'l-akran bölük subaşılarından Ali Subaşı zide kadruhu tevki-i refi-i

hümayun vasıl olucak malum ola ki, inşaallahu'l-Meliki'l-Müteal evvel-bahar-ı hucesteasarda vaki olacak sefer-i hümayunuma memur olan kullarımın zahireleri mühimmatiyçün 1037 senesine [m. 1627-1628] mahsub olmak üzere eyalet-i Karaman'da vaki her bir kadılıkdan bundan akdem sürsat zahiresi ihracı fermanım olmağla evamir-i şerifem irsal olunmuş idi lakin vilayet-i mezbure mesafe-i baide olmağla sürsat zahiresi ihrac ve tayin olunan menzile gelüb teslim olunmasında reaya külli usret çekdikleri ilam olunduğundan gayri asakir-i nusret-measirimin zahireleriyçün Rumeli vilayetinden gemilerle yüz elli bin kile tereke Trabzon ve Giresun iskelelerine gönderilmek fermanım olmağla zikr olunan terekenin ordu-yı hümayunuma nakliyçün mekkarilere külli akçe lazım olmağla reayanın hallerine terahhümen mukaddema

[**Sayfa 50a**]

(…) emr-i şerifimde kayd ve tayin olunan sürsat zahiresinin şairin her bir kilesinden altmış akçe ve dakikin her bir kilesinden elli akçe ve koyunnun her bir resinden yüz kırkar akçe ve revgan-ı sadenin her bir kıyyesinden kırkar akçe ve aselin her bir kıyyesinden otuzar akçe hesabı üzere tahsili fermanım olan bedel-i sürsat akçelerin mukaddem emr-i şerifim ile tayin ve irsal olunan kullarım mübaşereti ile muaccel cem ü tahsil etdirüb hasıl olan malı keseleyüb ve mühürleyüb mezbur Ali Subaşı zide kadruhuya teslim ve ber-vech-i istical ordu-yı hümayunuma teslim-i hazine etdirilmek fermanım olmuşdur buyurdum ki, hükm-i şerifimle Ali Subaşı vardukda bir an ve bir saat tehir ve terahi eylemeyüb her birinüzün taht-ı kazasından mukaddema irsal olunan emr-i şerifimde tayin olunan sürsat zahiresinin hesab-ı mezbur üzere bedel-i sürsatlarını mukaddema irsal olunan kullarım mübaşeretiyle şair ve dakik ve ganem ve revgan-ı sade ve aselin bahalarını bi't-tamam muaccel cem ü tahsil etdirüb bir akçesin baki kodurmayub kimesneye teallül ve gadr ve muhalefet etdirmeyesin ve hesab-ı mezbur üzere cem ü tahsil olunan akçeleri der-kise edüb mühürleyüb Ali Subaşı'ya teslim edüb yanına kifayet mikdarı yarar mutemed adamlar koşub defter ile ordu-yı hümayunuma irsal ve teslim-i hazine etdiresiz ve sen ki Ali Subaşı'sın sen eyalet-i mezbureden tahsili ferman olan sürsat zahiresin bahasın hesab-ı mezbur üzere tahsil olunub ordu-yı hümayunum hazinesine irsal ve teslim sana sipariş ve tefviz olunmuşdur yine senden bilinür ona göre sen dahi var kuvveti pazuya getürüb bizzat mukayyed olub bi't-tamam getürüb ordu-yı hümayunum hazinesine teslim eyleyesin.

Hüküm 354

Aksaray Kazası'ndan toplanarak orduya gönderilecek zahirenin hazırlanması hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (7 Şubat-6 Mart 1628)

Sürsat.

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam mevlana Aksaray kadısı zide fazluhu tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki bu sene-i mübarekede vaki olan sefer-i hümayunuma memur olan asakir-i İslam-ı zafer-encamın menazil ve merahilde zad ü zevade içün sürsat zahiresi tedarik olunmak mühimmat-ı umurdan ve devletden olmağın taht-ı kazanıza 250 kile dakik ve elli res koyun ve elli tamam kıyye revgan-ı sade ve 800 kile şair tedarik ve menzile ihzar olunub muzayaka çekdirilmemek babında ferman-ı alişanım sadır olmuşdur buyurdum ki, ebna-yı sipahiyandan kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Mustafa vusul buldukda bu babda sadır olan ferman-ı celilü'l-kadrim mucebince amel edüb dahi taht-ı kazandan ihracı ferman olunan 250 kile dakik ve 50 res koyun ve elli kıyye revgan-ı sade ve 800 kile şair tedarik ve menzil-i mezbura ihzar olunub ihmal ve müsaheleden ve avk ü tehirden asakir-i İslam zahire hususunda muzayaka çekdirilmekden be-gayet hazer eyleyesiz ve bi'l-cümle sürsat zahiresi

umur-ı mühimmedendir sen ki kadısın zikr olunan sürsat zahiresin taht-ı kazandan ber-vech-i istical ihrac ve menzil-i mezbura mübaşir olan mezbur (boş) marifetiyle bizzat kendün görüb teslim eyleyüb iğmaz ve ihmalden ziyade hazer eyleyesin şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın.
Cemaziyelahir sene 1037. [h. 1-29 Cemaziyelahir 1037 / m. 7 Şubat-6 Mart 1628]

[Sayfa 50b]

Hüküm 355

Aksaray Kazası'ndan toplanarak orduya gönderilecek paranın hazırlanması hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (7 Mart-5 Nisan 1628)

Trabzon ve Giresun iskelelerine gelen tereke mekkariler ile ordu-yı hümayunuma nakl ü irsal oluna şöyle ki zikr olunan sürsat zahiresinin akçeleri bi't-tamam erişüb ve yahud noksan üzere gelmekle zahire nakli tehire kalmamak lazım gelür bir vechile özr ü cevabınız makbul olmayub kadılar azl etmekle mazul ve mübaşirlerin (…) kat olub ve haklarından gelinüb ve sen dahi mübaşir-i mezbursun subaşılığın ahara verilüb hakkından gelinmek mukarrerdir şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın.
Receb sene 1037. [h. 1-30 Receb 1037 / m. 7 Mart-5 Nisan 1628]
Be-Medine-i Tokad

Tıbkı asluhu'l-muta la-zale nakade(?) bi-külli's-sai el-fakir ileyhi sübhanehu Mahmud bin Mahmud el-kadı be-medine-i Ereğli

Hüküm 356

Harvadala [Helvadere] Köyü'nde avarız vergisi ödeyen hane sayısının 3'e düştüğü hakkında. (7 Mart-5 Nisan 1628)

Fürunihad-ı hane-i Harvadala [Helvadere]
Fürunihad-ı avarız-ı mevcud arz-ı mevlana Ahmed Kadı mezbur fi-şehri Receb li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-30 Receb 1037 / m. 7 Mart-5 Nisan 1628]
Minha fürunihad-ı şerayiki (?) minha baki üç hane.

Müşarün ileyh arz gönderüb karye-i mezbure reayası fakirü'l-hal olduklarından ma-ada memerr-i nasda vaki olmağla ayende ve revendenin bazı eşkıyası zalemesinden ekseri perakende ve perişan olmağla hallerine terahhümen iki iyi haneleri fürunihadlü olmağın mahallinden üç bulunub min-bad üç haneden eda ede işbu suret-i mevkufat temessük verildi.
Receb seba ve selasin ve elf. [h. 1-30 Receb 1037 / m. 7 Mart-5 Nisan 1628]
El-fakir Mehmed.

Hüküm 357

Aksaray'daki Tezpazar Mescidi imamlığına Veli Halife'nin atandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (11 Mart-8 Nisan 1625)

Nişan-ı şerif-i ali-şan hükmü oldur ki
Aksaray mahallatından Tezpazar Mescidi'nin imamı fevt olub yerine Veli Halife imam olub yedinde olan berat-ı şerif kayd olundu.
Cemaziyelahir sene 1034. [h. 1-29 Cemaziyelahir 1034 / m. 11 Mart-8 Nisan 1625]

Hüküm 358

Aksaray'da vefat askerlerden kalan malların hesaplanması ve merkeze ait olan kısmının tahsil edilerek gönderilmesi hakkında, Anadolu Kazaskeri Abdullah'tan Aksaray kadısı Seyyid Eyüb'e gönderilen yazının sureti. (27 Aralık 1628-25 Ocak 1629)

Şerif-nisab-ı muvakkat Aksaray kadısı olan Seyyid Eyüb Efendi kamyab,
Tahiyyat-ı layıka takdimi ile inha olunur ki, Aksaray sancağında vaki olan umur-ı askeriye size sipariş olunmuşdur gerekdir ki liva-i mezburda vaki olan mevta-yı askeriyenin terekelerin tahrir ve terkim ve beyne'l-verese ala-ma-faraza'l-mevla'l-kerim tevzi ve taksim edüb resm-i mutad üzere hakkın olunub müfredat defteri ile peyderpey irsal oluna ve şimdiye değin liva-i mezburda vaki olub görülmüş mevad yerlü yerinden görülüb kassamlar ve kuzat yedinde kalan mahsulü kabz olunub size teslimden imtina edenler bu canibe ilam oluna ki tedarikleri görüle ve bi'l-cümle mahsulümüz emrinde tekayyüd ve ihtimam eyleyüb izaati reva görülmeye.
Cemaziyelevvel sene 1038. [h. 1-30 Cemaziyelevvel 1038 / m. 27 Aralık 1628-25 Ocak 1629]
Mine'l-fakir Abdullah El-Kadı be-Asakir-i Anadolu

[Sayfa 51a]

Hüküm 359

Tütün kullanmanın ve ekmenin yasaklandığı hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (10 Kasım-9 Aralık 1627)

Duhan içün varid olan emr-i şerifdir.

Mefahiru'l-kuzat ve'l-hükkam meadinü'l-fezail ve'l-kelam Aksaray sancağında vaki kadılar zide fazluhum tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, birkaç seneden berü duhan namında bir habis nesne peyda olub istimali şer-i şerife muhalif olduğundan gayri zuhur edeliden berü nice ihrak ve enva-ı fesadı müeddi olub def ü izalesi ferman-ı devlet-i muayyeneden olmağla bundan akdem def ü ref içün müekked ve müşedded evamir-i şerife gönderilmişiken halk-ı alem mütenebbih olmayub ve hükkam dahi ihmal ve müsahele üzere olmağla günden güne intişarı ziyade olduğu sem-i hümayunuma ilga olundu emri zikr olunan duhanın memalik-i mahrusemden bi'l-külliye izalesi aksa-yı murad-ı hümayunum olmağın husus-ı mezbura mukayyed olub memalik-i mahrusemden def ü ref etmenüz babında hatt-ı hümayun-ı saadet-makrunum ile ferman-ı alişanım sadır olmuşdur buyurdum ki, vusul buldukda sadır olan hatt-ı hümayun-ı saadet-makrunum mucebince amel edüb dahi bu hususa bizzat mukayyed olub taht-ı kazanızda bir ferde duhan istimal etdirmeyüb men ü def eyleyesin memalik-i mahrusemin eğer askeri taifesidir ve eğer gayridir bir ferdin duhan istimal etdiklerine katiyyen rıza-yı şerifim yokdur "*etiullahe ve etiu'r-resule ve ulü'l-emri minküm*" fehva-yı şerifi amme-i nasa varid ve şamildir emre muhalif duhan istimal edenlere niam-ı celilem haram olsun bu husus içün evamir-i şerife varid olıgelmişdir deyü ihmal etmeyüb duhan istimali taht-ı kazanızda men ü def edüb her ne tarikle olursa olsun memalik-i mahrusemden izalesi babında dikkat ve ihtimam edüb bu hususda bir ferde himayet ve siyanet etmeyüb sadır olan emr-i şerifin icrası babında bezl-i makdur edüb bu hususda tahsil-i rıza-yı şerifimde say ü ikdam eyleyesin bundan sonra emrime muhalif duhan eküb biçenlerin tarlaları miri içün kabz olunub haklarından gelinmek mukarrerdir ona göre bu emr-i şerifimin mazmun-ı hümayunu herkese ilam eyleyesiz alamet-i şerife itimad kılasız.
Rebiülevvel sene 1037. [h. 1-30 Rebiülevvel 1037 / m. 10 Kasım-9 Aralık 1627]
Be-makam-ı Kostantiniyye El-Mahruse

[Sayfa 51b]

Hüküm 360

İlkbaharda yapılacak doğu seferine tüm askerlerin katılmaları hakkında, IV. Murad'dan gelen fermanın sureti. (7 Şubat-6 Mart 1628)

Sefer-i hümayun için tenbih emridir.

Kıdvetü'l-ümerai'l-kiram umdetü'l-küberail-fiham zü'l-kadr ve'l-ihtiram el-muhtassu bi-mezid inayeti'l-meliki'l-allam Aksaray sancakbeyi dame izzuhu ve mefahiru'l-kuzat ve'l-hükkam meadinü'l-fazl ve'l-kelam liva-i mezburede vaki olan kadılar zide fazluhum ve mefahiru'l-emasil ve'l-akran liva-i mezbur alaybeyisi ve zikr olunan kadılıklarda altı bölük halkı üzerlerine kethüdayeri olanlar ve dergah-ı muallam yeniçerileri [ve] zabitleri zide kadruhum tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malum ola ki, bundan akdem şark seferine memur olan beylerbeyi ve sancak beyleri ve sair dirliğe mutasarrıf olanların cümlesi umumen sefer-i hümayunuma memur olub müteaddid evamir-i şerife irsal olunmuşiken her biri itaat-ı emr etmeyüb yerlerinden geç hareket edüb serdar-ı erkemim yanına ruz-ı Kasım'a karib ve bazıları ruz-ı Kasım'dan sonra varmakla geçen sene mesalih görmemekle bais oldukları ecilden inşaallahü'l-Meliki'l-Gaffar bu sene-i mübarekede bizzat takayyüd-i hümayunum olub şark canibine muhkem sefer-i zafer-eser olmağla serdar-ı sipehsalarım olan düstur-ı ekrem müşir-i efham nizamü'l-alem müdebbirü umuri'l-cumhur bi'l-fikri's-sakıb mütemmimü mehammi'l-enam bi'r-reyi's-saib mümehhidü bünyani'd-devlet ve'l-ikbal müşeyyidü erkani'd-devlet ve'l-iclal el-mahfuf bi-sınufi avatıfi'l-meliki'l-ala vezir-i azamım ve serdar-ı erkemim Halil Paşa edamallahu Teala iclalehu evvel-bahar-ı huceste-asarda cemiyet-i asakir-i İslam ile muaccelen kalkub serhad caniblerine teveccüh edüb avn-ı Hüda-yı Müstean ile ruz-ı Nevruz'da intiha-i serhad olan (boş) nam mahalde azim dernek ve cemiyet ve ruz-ı Hızır'da yoklama olunub mevcud bulunmayanları dirlikleri alınmağla konulmayub muceb-i ibret içün muhkem hakkından gelinüb emval ve erzakları miriye kabz olunmak mukarrer olmak ve bi'l-cümle dergah-ı muallam müteferrikaları ve çavuşları ve çavuşzadeleri ve divan-ı hümayunum ve defter-i hakani ve maliye katibleri ve bu cümlenin oğulları ve altı bölük halkı zuama ve erbab-ı tımar ve cebeci ve topçu ve arabacı dergah-ı muallam yeniçerileriyle birden bine ve bininden yüz bine varınca dirliğe mutasarrıf olanlar umumen bu sene-i mübarekede vaki olan sefer-i hümayunuma memur olmuşdur sen ki mirliva-i müşarün ileyhsin mutasarrıf olduğun liva-i mezbura müteallik olan tevayif-i asker adamlar gönderüb her birine muaccelen kaldırub alaybeyler ve zuama ve erbab-ı tımar ve sair asker halkı ile ber-vech-i istical yanına getürüb maa'l-ittifak ruz-ı Nevruz'da ser-mahfil-i mezbura serdar-ı erkemim yanına dirlik ve cemine hazır olmak ve ruz-ı Hızır'da olacak yoklamada mevcud olman babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur buyurdum ki, vezir-i azam adamlarından olub dergah-ı muallam müteferrikalarından kıdvetü'l-emacid ve'l-ekarim Osman dame mecduhu vusul buldukda bu babda sadır olan ferman-ı celilü'l-kadrim mucebince amel edüb dahi sen ki mirliva-i müşarün ileyhsin ve kadılar ve liva-i mezbur alaybeyi ve altı bölük kethüdaları ve dergah-ı muallam yeniçeri ve zabitlerisiz bu hükm-i hümayunumu kasabat ve kurada ve mecma-ı nas olan yerlerde okudub muhkem tenbih ve nida etdiresiz ki şark seferine memur olan tavayif-i mezburenin cümlesini bir an ve bir saat karar ve aram etmeyüb her biri mukayyed üzere alat-ı harb ü kıtal ve alat-ı cenk ü cidal ile muaccelen kalkub müşarün ileyh serdar-ı ali-mikdarım asakir-i zafer-measirim ile ruz-ı Nevruz'da dernek ve cemiyet eyledikleri mahalde hazır ve amade ve ruz-ı Hızır'da olacak yoklamada mevcud bulunub sefer-i hümayun-ı nusret-makrunumun hizmetinde bulunalar şöyle ki bu sene-i mübarekede dahi her yerde ihmal ve tekasül üzere olalar mansab ve dirlikleri alınmakla konulmayub müstakil adamlar ve evamir-i şerife gönderilüb mucib-i ibret içün kendilerinin muhkem haklarından gelindiğinden ma-ada emval

ve erzakları miriye kabz olunmak mukarrerdir ona göre her biri mütenebbih ve agah olub zaman-ı mezburede tevayif-i askerin cümlesin asakir-i İslam ile hazır ve amade ve ruz-ı Hızır'da yoklamada mevcud bulunub memur oldukları vech üzere müşarün ileyh serdar-ı zafer-measirim yanında dernek ve cemiyet ve hizmetinde bulunalar ve bu babda her biriniz sefer-i hümayunuma memur olan tevayif-i askere muhkem tenbih ve tekid eyleyesiz ki gitdikleri yollarda kendi hallerinde olub ahali-i vilayete bir vechile zulm ü teaddi etmeyeler şöyle mütenebbih olmayub gitdikleri yollarda fukaraya zulm ü teaddi üzere olub şikayetçileri zuhur ile ol makulelere asla aman ve zaman verilmeyüb muhkem haklarından gelinmek mukarrerdir ona göre her biri habir olub yollarda kimesneye zulm etmeyeler ve etdirmeyüb men ü def eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız.
Cemaziyelahir sene 1037. [h. 1-30 Cemaziyelahir 1037 / m. 7 Şubat-6 Mart 1628]
Medine-i Tokad

[**Sayfa 52a]**

Hüküm 361

Tütün ekmenin ve kullanmanın yasaklandığı hakkında, Karaman Eyaleti beylerbeyi Mehmed Paşa'dan Aksaray kadısına gönderilen yazının sureti. (7 Mart-5 Nisan 1628)

Hazret-i Mevlana şeriat-meab,

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam Aksaray sancağında vaki kadılar zide fazluhum tahiyyat-ı safiyat ithafından sonra inha olununan oldur ki, haliya Dersaadet tarafından huzurunuza hitaben emr-i şerif-i vacibü't-teşrif varid olub saadet-makrununda duhan namıyla bir habis nesne peyda olmağla istimali şer-i şerife muhaif olduğundan ma-ada zuhura geleli nice ihrak ve enva-ı fesada müeddi olub ref ü izalesi mühimmat-ı umur-ı diniyedendir deyü ferman buyurulmağın varid olan emr-i şerif ile ağalarımızdan kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Bektaş Ağa ol canibe irsal olunmuşdur vusulünde memuldür ki varid olan emr-i şerifi taht-ı kazanıza tabi olan kasabat ve kuralarda ve mecma-ı nas olan mahallerde tenbih etdirüb min-bad ekl ü istimal etdirmeyesiz muceb-i emr-i padişahiyle amel oluna ve's-selam.
Receb Sene 1037. [h. 1-30 Receb 1037 / m. 7 Mart-5 Nisan 1628]
Be-Medine-i Konya
El-Fakir Mehmed Paşa mirmiran-ı Karaman hala

Hüküm 362

Aksaray bölgesinde toplanacak harç vergilerinin tahsil edilmesi hakkında, Aksaray kadısına gönderilen yazının sureti. (7 Mart-5 Nisan 1628)

Siz ki yüzdeciyan-ı Karaman reayasısız,
İşbu sene-i seba ve selasin ve elf tarihinde [h. 1037 / m. 1627-1628] vaki olan harc rüsumların zabt ü ahz ve cem ü tahsil olunmak içün canibinizden işbu darende-i huruf Hasan Bey vekil etmişdir imdi tezkere ile vardukda tarih-i mezbura mahsub olan harc rüsumunuzu olugeldiği üzere mezbura zabt [ü] kabz etdirüb yedinize memhur tezkeresin alasız şöyle malum ola baki ve's-selam.
Receb 1037. [h. 1-30 Receb 1037 / m. 7 Mart-5 Nisan 1628]
El-fakir Ramazan Yüzdeciyan-ı Karaman

Hüküm 363

Aksaray sancağındaki Baliköy (?) adlı köyün tımarının Hasan'a verildiği hakkında, Aksaray kadısına gönderilen yazının sureti. (10-20 Kasım 1627)

Hazret-i Mevlana şeriat-me'ab

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-kelam mevlana Aksaray kadısı zide fazluhu bade't-tahiyye ve't-teslim inha ve tefhim olunur ki, Aksaray sancağında taht-ı kazanuza tabi Baliköyü (?) nam karyeden üç bin akçe tımara mutasarrıf olan işbu rafiü'l-huruf Hasan tımar-ı mezbur ile vaki olan seferleri ve hala vaki olan Abaza seferinde ve Erzurum Kalası muhasarasında bayrağı altında hizmetlerde ve metrisi ve yoklamalarda mevcud iken ahardan (boş) nam kimesneyi bi-vech tımar-ı mezbura dahl edüb maa-haza hizmetlerin yerinde ve yoklamalarda mevcud olmayub heva ve hevesinde olmağla her vechile hak kendünün olduğun bildürüb ibka ve mukarrer olmak içün mektuba ragıb olmağın tımar-ı mezbur kendüye ibka ve mukarrer kılınub zabt ü tasarrufiyçün mektub ısdar olunmuşdur lede'l-vusul gerekdir ki tımar-ı mezburu mezkur Hüseyin elinde olan temessükatı mucebince kema-kan zabt ü tasarruf etdirüb min-bad seferde hizmetlerde ve yoklamada mevcud bulunmayan merkum ahardan bir ferde dahl ü taarruz etdirmeyesiz dahl edüb ve mahsulünden nesnesin almış var ise bade's-sübut hükm edüb bi-kusur geri alıveresiz şöyle bilesiz.
Tahriren fi-evail-i şehr-i Rebiülevvel li-sene seba ve selasin ve elf. [h. 1-10 Rebiülevvel 1037 / m. 10-20 Kasım 1627]
Sürsat sahra-yı (boş)